

Tilinpäätös 2022

Raision kaupunki | Kaupunginhallitus 27.3.2023 § 105
Kaupunginvaltuusto 5.6.2023 § 67

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2. Organisaatio	7
1.1.3. Henkilöstö	9
1.1.4. Sosiaali- ja terveystoiminnan katsaus	10
1.1.5. Sivistystoiminnan katsaus	12
1.1.6. Elinvoima- ja kilpailukykytoimialan katsaus	14
1.1.7. Taloudellinen kehitys vuonna 2022 ja arvio tulevasta kehityksestä	16
1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta	34
1.2.1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	34
1.2.2. Itsearviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta	35
1.2.3. Riskienhallinta	42
1.2.4. Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella	51
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	52
1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja vertailu edelliseen vuoteen	52
1.3.2. Toiminnan rahoitus	62
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset	66
1.5. Kokonaistulot ja menot	70
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	71
1.6.1. Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt	71
1.6.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	72
1.6.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	82
1.6.4. Konsernitilinpäätös	84
1.7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	89
2. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	90
2.1. Vertailu talousarvioon	90
2.2. Tavoitteiden toteutuminen	95
2.2.1. Kaupunginhallitus	95
2.2.2. Lupalautakunta	110
2.2.3. Infralautakunta	116
2.2.4. Sivistyslautakunta	124
2.2.5. Vapaa-aikalautakunta	130
2.2.6. Sosiaali- ja terveyslautakunta	137
2.3. Tuloslaskelman toteutuminen	143
2.4. Investointien toteutuminen	146
2.4.1. Hankkeiden toteutuma lautakunnittain	146
2.4.2. Monivuotisten hankkeiden vuotuinen käyttö tilinpäätöksessä 2022	148
2.5. Rahoitusosan toteutuminen	149
2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	150
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	152
3.1. Tuloslaskelma	152

3.2. Rahoituslaskelma	153
3.3. Tase	154
3.4. Vastuusitoumukset.....	156
3.5. Konsernitilinpäätös.....	157
3.5.1. Konsernituloslaskelma	157
3.5.2. Konsernin rahoituslaskelma	158
3.5.3. Konsernitase	159
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	161
5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT	185
5.1. Muut eriytetyt laskelmat	185
5.1.1. Henkilöstöruokala Elauksen tuloslaskelman ja laskennallinen eriyttäminen	185
5.1.2. Venesataman tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen	186
6. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	187
Tilinpäätöksen allekirjoitus	187
Tilinpäätösmerkintä	187
7. LUETTELO JA SELVITYKSET	188
Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositelajeista 1.1. – 31.12.2022	188

1. Toimintakertomus

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2022 oli historiallinen kasvun ja varautumisen vuosi

Sota tuli Eurooppaan ja sai alueelliseen yhteistyöhön vauhtia

Vuosi 2022 oli Raisiolle kasvun ja myllerrysten vuosi. Venäjän hyökkäsi Ukrainaan 24.2.2022 ja päivä jää historiankirjoihin. Hyökkäyksen jälkeen kaupunki osallistui 25.000 eurolla Ukrainan valtion ja humanitaarisen avun tukemiseen. Lisäksi kaupunki keskeytti ystävyyskaupunkitoiminnan venäläisen Kingiseppin kanssa ja teki vahvaa yhteistyötä SPR:n, Raision seurakunnan, yhdistysten, yritysten ja poliisin kanssa koordinoitakseen Ukrainan pakolaisten saapumisen ja asettumisen Raisioon. Raisioon avattiin huhtikuussa avustuskeskus Ukrainan sodan pakolaisille, Raision vuokra-asunnot vuokrasi tyhjiä vuokra-asuntoja ukrainalaisille ja kouluihin perustettiin uusia luokkia ukrainalaisille.

Valmiusasiat olivat keskiössä koko vuoden

Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheutti myös valmiuden merkittävän noston Suomessa kansallisessa ja paikallishallinnossa. Kaupunki on tehnyt valmiusasioissa läheistä yhteistyötä seudun kaupunkien ja turvallisuusviranomaisten kanssa. Varautumissuunnittelu oli vuoden aikana viikoittaista ja henkilöstön VAP-varaukset päivitettiin ajan tasalle. Syksyllä Raisio osallistui maakunnalliseen AURORA-harjoitukseen sekä Raisio–Naantali -paikallispuolustusharjoitukseen. Energiahinnan nousu ja pelko sähkön riittävyydestä ajoivat Raision muun Euroopan kanssa säästämään sähköä ja varatumaan sähkökatkoihin.

Koronapandemia huolen aiheena hälveni

Huhtikuussa THL:n yleinen maskisuositus poistui, lokakuussa asiantuntijaryhmän mukaan korona ei enää täyttänyt yleisvaarallisen tartuntataudin kriteerejä ja viikoittain kokoontunut kaupungin pandemiajohtoryhmä kokoontui viimeisen kerran marraskuussa.

Raisio kasvoi suuremmaksi kuin koskaan

Vuonna 2022 tuli kuluneeksi 730 vuotta ensimmäisistä Raision kirjallisista maininnoista ja Raision väkiluku ylitti ensimmäisen kerran historiassaan 25 000 asukkaan rajan. Uusia omakotitalotontteja luovutettiin ennätysvuoden 2021 jälkeen 28 kpl, kerrostalotontteja 1 kpl ja rivitalotontteja 4 kpl. Yritystontteja vuokrattiin 1 kpl ja 3 yritystontin vuokrasopimukset uusittiin. Rakennuslupia myönnettiin vuoden aikana yhteensä 97 kpl.

Vapaa-ajan palveluvalikoima nousi uusiin mittoihin

Finnkino avasi toukokuussa Pohjoismaiden lippulaivaelokuvateatterinsa ja ensimmäisen pohjoismaisen Luxe-teatterin Myllyyn. Kesällä Hahdenniemen hiekkarannalla uitiin kunnolla ensimmäistä kertaa sitten Nesteentien rakentamisen, kun Playa del Raision uimaranta avattiin asukkaiden käyttöön. Rannalla käynnistyi kesäkuussa uusi rantaravintola ja loppuvuodesta merellisen Raision ympärivuotiset palvelut kehittyivät entisestään, kun rannalla aloitti toimintansa sauna- ja paljuyrittäjä täydentämään kaupunkilaisten käytössä maksutta ollutta avantokoppia. Niin ranta kuin elokuvateatteri yllättivät suosiollaan. Vapaa-ajan mahdollisuuksia täydensi myös Turun seudun ensimmäinen pumptrack-rata, joka valmistui loppusyksystä Vaisaareen sekä Haunisten altaan uusi sup- ja melontalaituri.

Kaupunkilaisten kehittämisideat saatiin talteen ja ideoille annettiin tukea

Kaupunki osallisti vuonna 2022 kaupunkilaisia monin tavoin kaupungin kehittämiseen. Keskustan kehittämisestä pidettiin työpajoja, joissa asukailta ja yrittäjiltä haettiin ideoita ja näkemystä uuden keskustan viihtyvyydestä, palveluista, liikkumisen tavoista ja kohtaamisen paikoista. Koronasta ulos, strategia ylös -ideakilpailu oli puolestaan kokeilu, jonka tavoitteena oli löytää kaupunkilaisten, yhdistysten tai kenen tahansa hankeideoita Raision elävöittämiseksi. Toteutettavien ideoiden tuli tukea Raision kaupungin uutta strategiaa sekä luoda kohtaamisia tai yhteisöllisyyttä sekä olla hakijoiden toteutettavissa. Hakemuksia tuli hakuajan loppuun mennessä yhteensä 29 kappaletta, joista 12 ideaa esitettiin rahoitettavaksi. Kokeilu toimii hyvänä pohjana systemaattisemman asukasbudjetoinnin käyttöönotolle.

Vuosi 2022 oli viimeinen omien sosiaali- ja terveysten palvelujen kanssa

Raisiossa valmistauduttiin soteuudistukseen kevästä alkaen käymällä läpi tietopyyntöjä ja vastaamalla niihin annettuun määräaikaan mennessä. Työ jatkui aina vuoden loppuun asti ja vaati kaupungin henkilöstön venymistä valmistelutyössä; erityisesti hyvinvointialueelle siirtyvä henkilökunta teki ajoittain työtehtäviä sekä kaupungille että hyvinvointialueelle.

Raision kaupungin vuoden 2022 taloudellinen kehitys mukaili yleisesti kuntakentällä tapahtunutta kehitystä. Raision kaupungin tulos oli positiivisen verotulo- ja väestökehityksen sekä valtion koronatukien ansiosta positiivinen. Raision kaupungin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 5,6 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä esitetään tehtäväksi 3,235 miljoonan euron investointivaraus Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen. Raision kaupungin vuoden 2022 tilikausi muodostuu investointivaraus huomioiden 2,3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Taseen kertynyt ylijäämä kasvoi tasolle 23,9 miljoonaa euroa.

Epävarma maailmantilanne, Ukrainan sota ja noussut korkotasot tuovat epävarmuutta toimintaympäristöön ja taloussuunnittelukaudella haasteena on kasvukaupungin suuret uusinvestointitarpeet, mutta Suomen kuntakentässä Raisiolla on jatkossakin menestyksen eväät.

Eero Vainio, kaupunginjohtaja

20.3.2023 Raisiossa

1.1.2. Organisaatio

KAUPUNGINVALTUUSTO 1.8.2021-31.5.2025

Puheenjohtaja

Laulumaa Janne, SDP

I varapuheenjohtaja

Seikola Harri, KOK

II varapuheenjohtaja

Suominen Heikki, PS

III varapuheenjohtaja

Mero Jonna, VIHR

SDP

Korhonen Ari

Lehto-Laurila Hannele

Kivijärvi Anneli

Ollila Annika

Äikäs Niina

Rosama Jarmo

Parantainen Vesa

Kosonen Kimmo

Dahlgren Niko

Suro Aleks

KOK+RKP

Leinonen Ari

Laine Heikki (eronnut ryhmästä 29.11.2022 alkaen)

Salonen Jari

Aso Janne

Moislahti Jonni

Parkko Tanja

Maunula Markus

Vuorinen Elisa

Savola Eeva

Våg Hans (RKP)

PS

Koivisto Mika

Kangasoja Mikko

Soiniitty Tapio

Tammelin Mikko

Heiskari Jyrki

Efe Pirita

Grönblom Evert

VIHR

Mero Jonna

Rintee Salla

Suominen Jani

Mylly Ella

Toivonen Niko

VAS

Lindqvist Emma
Tyyskänen Eveliina
Jormanainen Juha
Lehtonen Aarre

KESK

Haavisto Erkki
Rantala Jukka
Aaltonen Helinä

KD

Pulkkinen Jari

KAUPUNGINHALLITUS 1.8.2021-31.5.2023**Puheenjohtaja**

Salonen Jari, KOK

I varapuheenjohtaja

Rosama Jarmo, SDP

II varapuheenjohtaja

Koivisto Mika, PS

KOK

Moislahti Jonni
Parkko Tanja

SDP

Ollila Annika
Äikäs Niina

PS

Kangasoja Mikko

VIHR

Engström Kristiina

VAS

Lindqvist Emma

KESK

Rantala Jukka

1.1.3. Henkilöstö

Raision kaupungin palveluksessa oli 31.12.2022 1 340 vakinaista henkilöä. Vuoteen 2021 verrattuna vakinaisten määrä lisääntyi 53 työntekijällä. Määräaikaista työntekijöitä oli 31.12.2022 tilanteessa 25 työntekijää enemmän kuin vuonna 2021. Määräaikaista työntekijöistä 32 työntekijää oli työllistetty palkkatuella (vuonna 2021: 25).

Henkilötyövuosien määrä oli 1556,2 henkilötyövuotta, joka on 41,5 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisenä vuotena.

Koronaepidemiolla oli edelleen vaikutuksia myös henkilöstöön. Työn erilainen luonne ja erilaiset työjärjestelyt näkyivät eri ammattialoilla eri tavoin. Erityisesti sosiaali- ja terveys- sekä sivistyspalvelujen tehtävissä korona kuormitti henkilöstöä henkilöstövajeen lisäksi. Yleisesti kunta-alan työt ovat jo vuosia olleet kuormittavuudeltaan suomalaisen työelämän kärkeä, vaihdellen ammattialoittain.

Talkoovapaita pidettiin niin että säästöjä syntyi 136 266 euroa.

Henkilöstön työterveyshuollosta vastasi Pihlajalinna Oy. Raision ja Nokian kaupungit jatkoivat yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa hankkeen Tunnista ajoissa, puutu aktiivisesti – toteuttamista. Hankkeen tavoitteena oli kehittää mallia, jolla voidaan puuttua mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin.

Vuoden 2022 aikana toteutettiin koko henkilöstölle Kunta10-työhyvinvointikysely. Kunta10-tulokset osoittavat, että työntekijät viihtyvät Raision kaupungilla paremmin kuin kaksi vuotta sitten. Työ koetaan merkitykselliseksi, esihenkilötyö on parantunut ja entistä useampi suosittelisi kaupunkia työnantajana ystävälleen.

Raision kaupungin henkilöstön hyvinvointia pyritään ylläpitämään ja edistämään eri tavoin. Henkilöstölle on tarjolla esim. erilaisia henkilöstöetuuksia. Vuonna 2022 uusina henkilöstöetuuksina tarjottiin kulttuuri- ja liikuntaetua sekä polkupyörätua.

Tarkemmat tiedot henkilöstöstä esitetään henkilöstöraportissa.

1.1.4. Sosiaali- ja terveysjohtajan katsaus

Koronapandemian merkittävä vaikutus vastaanottotyöhön jatkui myös vuonna 2022. Raision terveysasemalle rakennettiin vuonna 2020 terveysaseman toiseen päähän hengitystieinfektiovastaanotto erillisellä sisäänkäynnillä. Sinne keskitettiin kaikki Raision ja Ruskon hengitystieinfektiopotilaiden tutkimukset ja hoito. Näissä tiloissa tapahtuu myös koronanäytteiden otto. Vuonna 2022 laaja koronarokotusohjelma jatkui. Vuoden aikana annettiin kaikkiaan 19 204 koronarokotetta 15 450 eri henkilölle yhteistoiminta-alueella. Tämä kaikki lisäsi hoitajien käyntien määrää merkittävästi normaaliin vuoteen verrattuna. Käyntien lisäksi terveysasemien puhelumäärät ovat kasvaneet korona-aikana merkittävästi. Tämä on kuormittanut hoitajia ja vaatinut runsaasti ylityötä. Tehyn ja Superin ylityö- ja vuoronvaihtokielto vaikeutti toimintaa usean kuukauden ajan. Hoitajien sitoutuneen työn tuloksena puhelut ovat kuitenkin pystytty hoitamaan lain vaatimassa ajassa. Ei-kiireellinen jono lääkärin vastaanotolle on kuitenkin pandemian takia pidentynyt.

Vastaanottotoiminnan nettotulos alitti 763.885 euroa talousarvion. Raision osalta nettotulos oli 623.296 euroa alle talousarvion, Ruskon osalta 20.451 euroa alle talousarvion. Hyvään tulokseen vaikuttivat merkittävästi valtion koronakorvaukset, jotka kattoivat koronan hoidon aiheuttamat lisäkulut.

Erikoissairaanhoidon osalta yhteistoiminta-alueen toteutuma alitti talousarvion 845.919 €. Raision erikoissairaanhoidon budjetti alittui 420.756 €. Raision lopullinen netto on 31.162.320 €. Toimintaa supistivat korona ja työtaistelutoimet. Hoitojaksot vähenivät 4,2 %, poliklinikkakäynnit vähenivät 3,6 %. Ruskon kunnan lopullinen netto oli 7.031.832 €. Erikoissairaanhoidon Ruskon budjetti alittui 425.163 €. Ruskon hoitojaksot vähenivät 19,4 % ja poliklinikkakäynnit vähenivät 1,7 %.

Sairaanhoitopiirin lakkautettiin ja toiminta siirtyi Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Suun terveydenhuollossa Raision osalta nettomenot vuonna 2022 olivat 2.810.365 € (toteutuma 99,18 %). Toimintakulut olivat 3.799.871 € (toteutuma 106,71 %) ja toimintatuotot 1.020.137 € (toteutuma 134,71 %). Kulujen ylityksen syynä on koronan aiheuttama hoitovelka. Suun terveydenhuollossa jäi vuodelta 2020-2021 runsaasti hoitovelkaa, jota on vuoden 2022 aikana pyritty hoitamaan. Asiakkailta on ollut paljon hoitamattomia kiireellisiä ja puolikiireellisiä sairauksia. Hoitoa jouduttiin hankkimaan paljon myös ostopalveluna (kiireelliset ja puolikiireelliset hoidot). Lisäksi ostopalveluna ostettiin erikoishammaslääkäripalveluja, joita ei ole mahdollista tuottaa itse.

Työllisyyspalveluiden osalta työmarkkinatilanne oli vuoden 2022 aikana varsin suotuisa ja monet yritykset kokivat jopa pulaa sopivista työnhakijoista, kun kohtaanto-ongelma viivästytti avointen paikkojen täyttymistä. Työttömyysprosentti vaihteli 6,2 % ja 8,4 % välillä. Vaihteluväli liittyi lomautettujen määrään sekä kausivaihteluun. Työmarkkinatuen kuntaosuutta pystyttiin pienentämään 106.000 euroa. Myös ostopalveluihin käytettävästä rahasta pystyttiin säästämään 113.000 euroa, osaltaan tähän vaikutti asiakasmäärän lievä lasku ja toisaalta asiakkaiden sijoittaminen kunnan eri hallintokuntiin. Kokonaisuudessaan toimintakulut pysyivät työllisyyspalveluissa alle budjetoidun summan. TE2024 uudistukseen valmistautuminen lähti kunnolla käyntiin syyskaudella 2022. Turun kaupunki palkkasi uudistuksen valmisteluun liittyen muutosjohtajan, jonka johdolla alueen kunnat tapasivat useamman kerran.

Hoito- ja hoivapalveluiden tilinpäätöksen perusteella nettotulos yhteistoiminta-alueella alittui noin 2 miljoonalla eurolla. Raision osalta alitus on noin 1,5 miljoonaa euroa ja Ruskon osalta noin 480.000 euroa. Tilinpäätökseen on vaikuttanut hoitajapulan vuoksi tehdyt paikkavähennykset sekä koronapandemian jatkuminen. Ruskon päivä kuntoutus jatkaa edelleen toimintaansa Ketosen torpalla (korona), jolloin asiakasmäärä/päivä on pienempi kuin Maununtuvalla toimiessa. Kotihoidon asiakkaita on siirretty ostopalvelun piiriin hoitajapulan vuoksi, joka myös osaltaan on vaikuttanut tilinpäätökseen. Kesällä 2022 intervallipaikkoja vähennettiin Raisiossa, jonka vuoksi paikkoja ostettiin yksityisiltä palveluntuottajilta. Hoitajapulan vuoksi korotettua hälytysrahan myöntämistä jatkettiin vuoden 2022 loppuun asti. Tämä on osaltaan lisännyt erilliskorvausten määrää.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueelle vuosi 2022 oli sen ensimmäinen toimintavuosi. Perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualue muodostettiin vanhoista aikuissosiaalityön ja perhepalveluiden yksiköistä voimassa oleva lainsäädäntö huomioiden. Lainsäädännön huomiointi uusissa rakenteissa tarkoitti sitä, että lastensuojelun sosiaalityöntekijöillä saa olla enintään 35 asiakasta ja tämän seurauksena meidän oli perustettava uusi lapsiperheiden sosiaalipalvelut -tiimi. Perhe- ja sosiaalipalveluiden muodostaminen budjetin näkökulmasta tarkoitti uusia kustannuspaikkoja, joiden sisällöstä ei vielä vuonna 2021 ollut riittävästi tietoa, lisäksi olemassa olevaa henkilökuntaa siirrettiin uusiin työtehtäviin, uusien esihenkilöiden alaisuuteen.

Vuoden 2022 osalta perhe- ja sosiaalipalveluiden toiminnan alkuvuotta leimasi koronan mukanaan tuomat haasteet, loppuvuodesta 2022 koronan helpottaessa esille alkoivat nousta koronan aikana muodostuneet palveluvelka sekä kasvanut palvelutarve, jotka aiheuttivat kustannusten kasvua. Lisäksi vuoden 2022 alkua leimasi lastensuojelutoimiston tuhopoltto, joka käynnisti laajan, koko kaupunkia koskeneen toimitilojen uudelleen järjestelyn ja tarpeen lisätalousarviolle perhe- ja sosiaalipalveluiden osalta. Perhe- ja sosiaalipalvelut pääsivätkin lähes kokonaisuudessaan muuttamaan moderneihin ja toimiviin keskeisellä sijainnilla olevaan toimitilotaan. Uusien toimitilojen suunnittelu vaati huomattavasti esihenkilöiden ja henkilökunnan työaikaa ja tämän vuoksi toiminnan kehittämiseen ei jäänyt riittävästi aikaa. Loppuvuoden 2022 osalta huomattavan määrän työaikaa vei Varhan valmisteluun liittyneet työtehtävät.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunnan osalta ulkoisten toimintatuottojen toteutuma oli 31.332.509 euroa, jossa on huomioitu Ruskon kunnalle vuodelta 2022 maksettava maksuosuuden liikalaskutuksen palautus. Ulkoiset toimintatuotot ylittivät tuloarviot 1.844.245 euroa (106,3 %).

Ulkoisten toimintakulujen osalta toteutuma oli 115.766.485 euroa. Ulkoiset toimintakulut ylittivät budjetin 1.159.216 euroa (101 %). Toimintakatteeksi muodostui 84.433.977 euroa, joka on 685.028 euroa alle talousarvion (99,2 %).

Raisiossa 3.3.2023

Arto Raassina

vt. sosiaali- ja terveysjohtaja 31.12.2022 asti

1.1.5. Sivistysjohtajan katsaus

Raision kaupungin sivistys- ja vapaa-aikatoimiala saavutti vuoden 2022 aikana sille asetetut toiminnalliset tavoitteet. Sivistyslautakunnan talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti, tuloissa päästiin tavoitteeseen ja hieman ylikin, menoissa korona vaikutukset näkyivät sijaismenojen kasvuna sekä ukrainalaiset lapset valmistavassa opetuksessa lisäsivät menoja, toteutuma oli hieman huonompi kuin talousarvio. Talouden tasapainottamisen toimenpiteitä ei pystytty lapsimäärän kasvun takia toteuttamaan.

Koronapandemian aiheuttamien toiminnan rajoitusten asteittain poistuttua sivistys- ja vapaa-aikalautakuntien alaiset toiminnot pääsivät palaamaan normaaliin toimintaan. Syksyllä päiväkodit, koulut ja vapaa-ajan toiminnot toimivat jo täysin ilman rajoitteita ja kuntalaiset hakeutuivat palveluiden pariin aktiivisesti. Palveluiden käyttöluvut palasivat koronaa edeltävälle tasolle ja pandemian aikana käytänteiksi muodostuneiden uusien toimintatapojen käyttö jatkui ja jopa lisääntyi.

Pandemian vaikutukset näkyivät voimakkaasti lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteissa. Oppimisvajeen lisäksi oli selkeästi havaittavissa puutteita sosiaalisen kanssakäymisen osaamisessa ja yleinen levottomuus lisääntyi niin koulutyöskentelyssä kuin vapaa-ajallakin. Tukitoimien tarpeen määrä kasvoi niin kasvatuksen kuin opetuksenkin parissa. Ukrainan sodan vaikutukset näkyivät yleisesti psyykkisen hyvinvoinnin haasteina ja konkreettisesti Raisioon sotapakolaisina muuttaneiden lasten ja nuorten suurena määränä varhaiskasvatuksessa (25 lasta) ja perusopetuksessa (n. 80 lasta). Haasteisiin vastattiin monialaisella yhteistyöllä niin päiväkotien, koulujen, opiskeluhoollon, nuorisotyön, poliisin ja sosiaali- ja terveystoimen toimijoiden ammattitaitoa hyödyntämällä. Hankerahoituksella voitiin kokeilla uusia työskentelymuotoja ja vakiinnuttaa niistä parhaita käytänteitä osaksi toimintaa.

Sivistyslautakunnan toiminnan järjestäminen vuonna 2022

Varhaiskasvatuksen toiminnalle leimallista on ollut tilapula ja vaikeudet henkilöstön rekrytoinneissa. Muuttoliikkeen ja lakiuudistusten tuomien mitoitusmuutosten myötä on lakisääteisen varhaiskasvatuspalvelun tarjoamiseksi jouduttu tekemään nopeita ratkaisuja. Varpee 2 avattiin loppuvuodesta helpottamaan tilapulaa. Palveluverkon suunnitelman mukaisesti Kuloistenniityn päiväkodin suunnittelu aloitettiin tarveselvityksellä.

Varhaiskasvatuslaki uudistui 1.8. alkaen. Kolmitasoinen tuki otettiin käyttöön. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jatkui kolmessa päiväkodissa. Varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin 1.8. alkaen. Uusi varhaiskasvatusjohtaja aloitti työskentelynsä 1.8.

Oppilas- ja opiskeluhoolto siirtyi keväällä sosiaali- ja terveystoimen alaiseksi toiminnaksi. Näin valmistauduttiin palveluiden siirtymiseen hyvinvointialueelle. Opiskeluhoollon ohjausryhmän toimintaa jatkettiin ja opiskeluhoollon yhteistyö kouluilla sujui suuremmista muutoksista.

Perusopetuksen oppilasmäärä oli 2378, kasvua oppilaiden kokonaismäärässä edelliseen vuoteen oli vain 25 oppilaan verran. Suurin kasvu oppilasmäärässä oli Vaisaareissa, 50 oppilasta.

Valmistavan opetuksen ryhmiä perustettiin Kerttulaan, Tikanmaalle, Ihalaan ja Vaisaareen ukrainalaisia lapsia varten. Oppilaiden koulunkäynnin tukemiseksi hankerahoituksella työskenteli YSIKYMPPI-kouluvalmentajat Kerttulassa, Friisilässä ja Vaisaareissa.

Raision lukion opiskelijamäärä oli 431. Kaksoistutkinnon opiskelijoita oli 50. Keväällä ylioppilastutkinnon suoritti 112 ja syksyllä 15 opiskelijaa. Ylioppilaskirjoitusten tulokset ovat valtakunnan keskiarvojen tuntumassa. Uutta opetussuunnitelmaa toteuttivat ja laajennetun oppivelvollisuuden piirissä opiskelivat ensimmäisen ja toisen vuosikurssi opiskelijat. Yrittäjyyskasvatuksen Raisio Business Race –tapahtuma ja NY24 h –leiri järjestettiin koronavuosien tauon jälkeen.

Vuonna 2022 Raisio-opisto järjesti 9 997 opetustuntia, joista pieni osa toteutui verkkokursseina. Opetustuntien määrä nousi koronavuosien jälkeen 35%. Tietoteknisten valmiuksien, terveyden, hyvinvoinnin ja aktiivisuuden lisäämisen opiskelu ja yleisöluennot kiinnostivat kuntalaisia ja

yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisäämisen tarve oli selkeästi nähtävissä opiston toiminta-alueella.

Vapaa-aikalautakunnan toiminnan järjestäminen vuonna 2022

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden toiminnot palasivat rajoitusten jälkeen normaaliksi. Kirjastokäynnit ja sähköisten palveluiden määrät lisääntyivät. Lukusalin omatoimialueen avaaminen mahdollisti palveluiden käytön kirjaston aukiolojen ulkopuolella. Kahviotoiminnan aloittaminen kirjastotalolla paransi palvelua. Raision museo Harkon siirtymisestä Kirjastotalolle tehtiin päätös ja museo saa pitkän odottamisen jälkeen toiminnalleen soveltuvat näyttelytilat. Väliaikaisissa kaupungintalon aulan näyttelytiloissa järjestettiin kolme näyttelyä. Arkeologian seminaarin luentojen perusteella syntyi tutkimusjulkaisu, Vaskipolun opastekyltit uusittiin.

Koululaisten mediakasvatusohjelma, Raision kulttuurikasvatussuunnitelma Elämyspolku, Harkon näyttelyopastukset, konserttikiertue, erilaiset kulttuuriesitykset ja viidesluokkalaisten itsenäisyyspäivän juhla toivat kulttuuripalveluja tutuiksi lapsille ja nuorille. Kirjaston ikääntyneiden kotipalvelu, Hulvelan kirjastohuoneen asiakaspalvelutoiminta, etäkirjastokerho ja erilaiset kulttuuritapahtumat toivat ikääntyneempiä kuntalaisia kulttuuripalveluiden piiriin.

Liikuntapalveluiden yhteistyönä koulujen ja seurojen kanssa toteuttama Raisio Harrastaa –malli vakiinnutti laajamittaisen harrastustoiminnan kaikille raisiolaisille perusopetuksen kouluille. Loma-aikojen leiritoimintaa uudistettiin ja monipuolistettiin. Perusopetuksen koulujen Liikkuva koulu –toimintaa kehitettiin. Aikuisten liikkumista ja sen suunnittelua vauhditettiin tutkimuksella, haastekampanjalla ja käynnistämällä uusia liikunnallisia toimintoja. Liikuntaneuvontaa tarjottiin uutena palvelua varusmiehille ja työelämän ulkopuolella oleville aikuisille. Työhyvinvoinnin edistämistä tehtiin yhdessä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa Jyväskylän ammattikorkeakoulun johdolla.

Liikuntaolosuhteiden pitkän aikavälin kehittämisen pohjaksi toteutettiin tiedonkeruu, kuulemisprosessi, kysely ja haastattelut kuntalaisille ja seuratoimijoille. Liikuntaympäristöjen kehittämisohjelma vuosille 2023-2027 esiteltiin valtuutetuille ja lautakunnan jäsenille. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman, pyöräpysäköinnin ja liikenneturvallisuuden kehittämisessä oltiin aktiivisesti mukana suunnittelussa.

Uusina investointeina toteutettiin Pumptrack-rata ja Kerttulan frisbeegolfrata. Omatoimiliikkumisen alueen kunnostus, liikuntahallin voimistelumaton hankinta, Tikanmaan kuntoradan parannus ja Haahdeniemen beachvolley-kenttä lisäävät kuntalaisten liikuntamahdollisuuksia. Palveluiden saavutettavuuden helpottamiseksi otettiin käyttöön sähköinen tilanvaraus- ja ilmoittautumisjärjestelmä.

Nuorisopalvelut jalkautuivat nuorten keskuuteen niin kouluissa kuin vapaa-ajalla, ryhmätoimintaa lisättiin ja nuorisotila Nopan aukioloaika laajennettiin levottomuuden, väkivallan ja ilkivallan ehkäisyn toimenpiteinä. Nuorisopassin kohderyhmää laajennettiin koskemaan kaikkia yläkouluikäisiä. Tavoitteena nuorten aktivoiminen. Nuorisovaltuuston kanssa yhteistyössä toteutettiin graffitimaalaus alikulkutunneliin. Leirityötä kehitettiin ja nuorten kesätyön hakuprosessi toteutettiin uudella tavalla. Loppuvuodesta liikunta- ja nuorisopalvelut muuttivat Kirjastotalolta kaupungintalolle.

Raisiossa 27.2.2023

Leena Laakso
sivistysjohtaja

Sivistyslautakunnan tilinpäätöskäsittely 8.3.2023 § 21

<https://julkaisut.raisio.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023181-5>

Vapaa-aikalautakunnan tilinpäätöskäsittely 7.3.2023 § 41

<https://julkaisut.raisio.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023191-8>

1.1.6. Elinvoima- ja kilpailukykytoimialan katsaus

Vuosi 2022 jatkui edelleen poikkeuksellisissa oloissa; alkuvuodesta 2020 alkanut koronapandemia vaikutti koko kaupungin toimintaan. Etätöitä jatkettiin soveltuvin osin, tiloja suljettiin ja aukaistiin ja sisäisiä kokouksia pidettiin yhä enemmän Teams-yhteyksillä. Kaikki nämä toimenpiteet kuormittivat henkilöstöä normaalia enemmän. Pandemian varjossa pystyttiin kuitenkin suoriutumaan tarvittavista tehtävistä.

Helmikuussa 2022 alkanut sota Ukrainassa on johtanut inflaation kiihtymiseen ja energian hintojen nousuun. Muuttunut maailmanpoliittinen tilanne näkyy infralauta-kunnan talousarviossa palvelujen ostojen sekä aineiden ja tarvikkeiden hintojen nousuna, joihin varautuminen ei ollut mahdollista.

E18 Kehätien parantaminen –hanke eteni vuoden aikana. E18 Raision keskusta –hankkeen katusuunnitelmat (16 kpl) vahvistettiin huhtikuussa. Tiesuunnitelman mukaisen katualueen lunastustoimitus laitettiin vireille keväällä Maanmittauslaitoksen toimesta. Katselmukset pidettiin syksyllä ja toimituksen loppukokous pidettiin joulukuussa. E18 Naantali-Raisio –hankkeen tiesuunnitelman laatiminen jatkui; hankeryhmän kokouksia oli 5 kpl ja muiden tekniikkaryhmien kokouksia 37 kpl.

Väylävirasto aloitti Turku-Uusikaupunki junaradan peruskorjauksen ratasuunnitelman laatimisen sekä (Turku) Raisio-Naantali junaradan peruskorjauksen ja sähköistyksen ratasuunnitelman laatimisen. Ratasuunnitteluun liittyviä kokouksia oli yhteensä 15 kpl.

Tilapalvelut laati Tiedonpuiston koulun hankesuunnitelman, joka hyväksyttiin. Toteutusmalliksi valittiin projektinjohtourakointi (PJU). Urakoitsija kilpailutettiin syksyllä. Hyvinvointialueelle siirtyvien kiinteistöjen vuokrasopimuksia laadittiin asetuksen mukaisesti. Kiinteistöjen kunnossapitotöitä tehtiin suunnitelmien mukaisesti.

Kunnallistekniset palvelut oli mukana erilaissa seudullisissa hankkeissa ja selvityksissä, mm. paikallisjuna-, joukkoliikenne- ja liikenneturvallisuusselvitykset. Kaava-alueiden toteuttamista jatkettiin mm. Järviiniityn ja Kuloistenniitty 1 –alueiden osalta. Puistoja ja leikkipaikkoja kunnostettiin eri puolilla kaupunkia. Kuloisten risteys sillan uusimisesta aloitettiin tiesuunnitelman laadinta yhdessä ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa.

Ruokapalvelut aloitti yhteistyön Suomen Punaisen Ristin kanssa: SPR:n vapaaehtoiset alkoivat jakaa kouluista yli jäänyttä ruokaa Raision lukiossa ja Vaisaaren koulussa. Toiminta laajeni syyslukukauden aikana yhteensä viiteen kouluun.

Hyvinvointialueen aloitusta varten tuotettiin tietoja ruokapalvelun palvelutuotannosta, hinnoista ja henkilökunnasta Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle ja myöhemmässä vaiheessa Kaarea Oy:lle. Ruokapalvelut osallistui ilmastohankkeen työryhmään sekä Tiedonpuiston koulun ja Kuloistenniityn päiväkodin keittiöiden suunnitteluun yhdessä tilapalvelujen kanssa.

Maankäyttö- ja asumispalveluiden osalta valmistuneita asemakaavoja oli yksi kpl. Uusia omakotitalotontteja luovutettiin vuoden 2022 aikana 28 kpl. Näistä 19 kpl vuokrattiin ja myytiin 9 kpl. Kerrostalotontteja luovutettiin 1 kpl, vuokrattuna. Rivitalotontteja luovutettiin 4 kpl, 2 kpl vuokraamalla ja 2 kpl myymällä. Yritystontteja luovutettiin 1 kpl vuokraamalla. Lisäksi 3 yritystontin vuokrasopimukset uusittiin.

Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2022 yhteensä 97 kpl, toimenpidelupia 122 kpl ja maisematyölupia 28 kpl. Myönnettyjen rakennuslupien yhteenlasketut kerrosalaneliöt olivat 52 012 kem² ja tilavuudet 280 278 m³. Kaikkiaan erityyppisiä päätöksiä tehtiin 745 kpl. Rakennuslupien määrä väheni jonkin verran vuodesta 2021. Rakennettu kerrosala kuitenkin lisääntyi 16 283 kem². Myös toimenpidelupien määrä väheni vuoteen 2021 verrattuna. Lupapäätöksen hakija sai käteensä keskimäärin 25 päivässä.

Ympäristöpalveluissa elintarvikevalvonnan tarkastuksilla keskityttiin valtakunnallisiin painopisteisiin, kuten lämpötilojen hallintaan, jäljitettävyyteen ja takaisinvetoihin, mutta myös tilojen soveltuvuuteen ja siisteyteen, henkilökunnan toimintaan ja elintarvikkeista annettaviin

tietoihin. Ruokaviraston valvonnan painopisteenä 2022 oli myös rikosten torjunta, josta saatiin paljon koulutusta. Terveysturvallisuuden valvontaa suunnattiin suunnitelman mukaisesti mm. kouluihin, päiväkoteihin ja majoitustoimintaan. Vuosittain valvontaa kohdistetaan myös uimarantoihin, uimahalleihin ja talousveden jakeluun.

Raision kaupunki on mukana Suomen luonnonsuojeluliiton VieKas life –hankkeessa, jonka toimesta on torjuttu jättiputkea Raisiossa. Ilmastosuunnitelmasta tekoihin –hanke päättyi vuoden 2022 lopulla. Hankkeessa jalkautettiin ilmastosuunnitelman toimia kohti konkreettisempia toimenpiteitä. Kaupunki jatkaa vuoden 2023 aikana Ympäristöministeriön rahoittamalla Tulevaisuuden kestävä Raisio –hankkeella konkreettisten toimenpiteiden toteuttamista ja seuranta. Edellä mainittujen lisäksi Varsinais-Suomen Helmikunnat –hankkeen tiimoilta tehtiin luonnonhoitotöitä Raision alueella Ympäristöministeriön rahoittamana. Kunnostustyöt painottuivat pääasiassa Raisionlahdelle.

Lupalautakunnan tilinpäätöskäsittely 9.3.2023 § 24

<https://julkaisut.raisio.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023193-5>

Infralautakunnan tilinpäätöskäsittely 28.2.2023 § 31

<https://julkaisut.raisio.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2023190-5>

1.1.7. Taloudellinen kehitys vuonna 2022 ja arvio tulevasta kehityksestä

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan maailmantalouden näkymät ovat synkät. Venäjän hyökkäyssodan ja Euroopan energiakriisin jatkumisen lisäksi myös inflaatio jatkuu nopeana. Hyvästä työllisyystilanteesta huolimatta kuluttajien luottamus on heikkoa. Maailmantalouden kasvu hidastuu vuoden 2023 aikana, mutta elpyy vuonna 2024.

Yhdysvalloissa talouden alkuvuoden supistumisen jälkeen talous elpyi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä. Kiinan taloudessa heikko kotimainen kysyntä sekä ongelmat kiinteistösektorilla ennakoivat talouden vaikeaa kasvua. Euroalueen talouskehitys on loppuvuoden 2022 perusteella hidastumassa kasvun osalta. Vuoden 2023 alussa talous on taantumassa, mutta ennusteen mukaan kasvu elpyy vuoden 2023 ja 2024 aikana. Ison-Britannian talousnäkymät ovat heikot ja talous oli teknisessä taantumassa loppuvuonna 2022. Nopean inflaation ja muiden haasteiden lisäksi EU-ero vaikuttaa yhä talousnäkömiin. Iso-Britannian talous supistuu vuonna 2023 ja kääntyy positiiviseksi vuonna 2024, palvelusektorin näkymät ovat kohtalaisen myönteiset. Ruotsissa nopea inflaatio ja kotitalouksien korkea velkaantuneisuus johtavat taantumaa vuonna 2023. Ruotsissa talouden arvioidaan kääntyvän kasvuun vuonna 2024 inflaation hidastuessa ja reaali-palkkojen elyessä. Venäjällä hyökkäyssodan jatkuminen johtaa talouden taantumaa pitkittymiseen. Länsimaiden asettamat pakotteet rajoittavat energian vientiä. Japanissa talouskehitys on ollut vakaata ja ennakoivat indikaattorit viittaavat suhteellisen myönteisiin talousnäkömiin kokonaistuotannon kasvaessa vuosina 2023 ja 2024.

Euroopan ja koko maailman tulevien talousnäkömiä ennakoiminen on edellisen vuoden tavoin haastavaa olemassa olevan maailman tilanteen vuoksi. Suomen talouden katsotaan painuneen vuoden 2022 loppupuolella tekniseen taantumaa. Kysyntä heikkeni laajalti vuoden viimeisellä neljänneksellä. Lasku oli nähtävissä useilla eri sektoreilla, erityisesti investoinnit ja vienti laskivat edellisvuodesta.

Tilastokeskuksen julkaiseman kansantalouden vuositilinpäiden tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuotteen volyymi kasvoi vuonna 2022 2,1 prosenttia. Edellisenä vuonna vastaava kasvu oli 3 prosenttia. Hintojen nousu vaikutti negatiivisesti kotitalouksiin. Yksityiseen kulutukseen käytettiin vuonna 2022 aikaisempaa enemmän rahaa, mikä selittyy kulutuskorin poikkeuksellisen suurella kallistumisella. Kuluttajaindeksiin mukaan inflaatio oli vuonna 2022 korkeinta 40 vuoteen. Tilastokeskuksen mukaan käypähintainen yksityinen kulutus kasvoi 8 prosenttia ja yksityisen kulutuksen volyymi 2 prosenttia. Palkkojen ja palkkioiden kasvu oli vuonna 2022 6 prosenttia. Kotitalouksien tulot kasvoivat menoja vähemmän.

Vuonna 2022 liikevaihdon kasvua oli teollisuuden kaikilla päätoimialoilla tekstiiliteollisuutta lukuun ottamatta. Voimakkainta kasvu edellisvuoteen verrattuna oli sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa, 22,3 prosenttia, sekä kemianteollisuudessa, 17,6 prosenttia. Metalliteollisuuden liikevaihdon kasvu oli 11,4 prosenttia ja metsäteollisuuden kasvu oli 2,9 prosenttia. Hintojen nousu vaikutti osaltaan toimialojen liikevaihdon kasvuun. Tekstiiliteollisuuden liikevaihto väheni 3,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Suomen työllisyystilanne vahvistui vuonna 2022. Työllisyysaste nousi vuodesta 2021 1,6 prosenttiyksikköä. 15-64 -vuotiaiden työllisyysaste oli vuonna 2022 73,8 prosenttia. Vuonna 2021 työllisyysaste oli 72,3 prosenttia.

Työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2022 keskimääräinen 15-74 -vuotiaiden työttömyysaste oli 6,8 prosenttia. Vuonna 2021 työttömyysaste oli keskimäärin 7,7 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien taloudellinen tilanne

Vuoden 2022 julkaistujen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous toteutui lähes tasapainossa. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2022 alijäämäisen tuloksen kuntia oli 89 (v. 2021 61 kuntaa). Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli vuonna 2022 14 (v. 2021 8 kuntaa). Kertaluonteiset myynnit paransivat kuntatalouden tulosta. Voimakkaimmin tilinpäätösarvioiden tuloihin vaikutti myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöistä. Ilman kertaluonteisia eriä kuntatalouden rahoitusjäämä olisi ollut alijäämäinen. Tulojen ja menojen epätasapaino ja rakenteelliset ongelmat odottavat vielä edellisen vuoden tavoin ratkaisua. Sote-uudistuksen jälkeen, tulevana vuosina, kuntien palveluiden järjestämisen ja kuntien talouden ennakkoidaan olevan jatkossa hivenen ennustettavampaa.

Tulokehityksen osalta kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat ja toimintatuotot laskivat heikentäen toimintakatetta. Kuntien verotulot kehittyivät kuitenkin positiivisesti myös vuonna 2022, kuten edellisenäkin vuonna. Kunnilla oli kertaluonteisia myyntivoittoja, jotka osaltaan paransivat tulosta reilusti. Tulosta paransivat osaltaan myös korona-avustukset. Kulujen osalta energiakriisin vaikutuksesta kuntien ja kuntayhtymien energiakulut nousivat edellisvuodesta noin kahdeksan prosenttia.

Koronan vaikutukset näkyivät vielä vuonna 2022. Kunnat saivat valtiolta koronatukia yhteensä noin 770 miljoonaa euroa. Suurin osa koronatuesta oli Sosiaali- ja terveysministeriön kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta.

Vuosi 2022 oli kuntatalouden puolella tasapainossa koronasta, sote-valmistautumisesta ja sodasta Ukrainassa huolimatta. Kuntaliiton mukaan kuntien ja kuntayhtymien tilikauden 2022 tulos laski 0,54 miljardilla eurolla vuoteen 2021 verrattuna ollen kuitenkin 1,27 miljardia euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos toteutui heikommin kuin Valtiovarainministeriön vuoden 2022 syksyn kuntatalousohjelman kehitysarviossa ennakoitiin. Kehitysarviossa tilikauden tulos oli 2,7 miljardia euroa. Vuosikate euroa per asukas heikkeni vuonna 2022 kaikissa kuntakokoryhmissä. Myös talouden tasapainoa kuvaava tunnusluku vuosikate poistoista (%) pieneni kaikissa kuntakokoryhmissä. Kyseinen tunnusluku heikkeni Manner-Suomen kunnissa 157 prosentista 145 prosenttiin, Syömävelkaa otettiin vuonna 2022 noin 12 miljoonaa euroa. Syömävelka on kuntien negatiivisten vuosikatteiden summa.

Toiminnan ja investointien rahavirta heikkeni negatiivisen tulokehityksen myötä edellisvuoteen verrattuna ja jäi noin 0,30 miljardia euroa miinukselle. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi 1,0 prosenttia. Lisälainaa otettiin noin 0,24 miljardia euroa. Omaisuuden myynnit vähensivät kuntien lainanottotarvetta. Kuntien rahavarat kasvoivat 6,95 miljardia euroa. Kuntien ja kuntayhtymien investoinnit kasvoivat 0,43 miljardia euroa, eli 8,0 prosenttia.

Euromääräisesti isoimmat tulokset tehtiin edellisvuoden tapaan isoissa kaupungeissa, Helsingissä, Espoossa ja Oulussa. Asukasmäärään suhteutettuna parhaat tulokset (1 498 eur/asukas) ja heikoimmat tulokset (-1 107 eur/asukas) tehtiin asukasmäärältään pienissä kunnissa. Ennakkotietojen mukaan taseen kertynyttä alijäämää vuoden 2022 lopussa oli 14 kunnalla, samoin kuin oli vuoden 2021 tilinpäätöksissä.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2022 toimintatuotot laskivat noin 1,9 prosenttia, eli noin 200 miljoonaa euroa. Toimintatuottoja paransivat muun muassa valtion korona-avustukset ja kertaluonteiset myynnit toimintatuottojen. Varhaiskasvatuseräpäätösten alentaminen 1.8.2021 pienensi maksutuottoja myös vielä vuonna 2022. Toimintakulut kasvoivat 5,0 prosenttia. Kuntatalouden menojen kasvu oli euromääräisesti noin 2100 miljoonaa euroa. Koronapandemia vaikutti kustannuksiin alkuvuoden rajoitustoimien, ennaltaehkäisemisen, testauksen ja tautitapausten hoitokustannusten kautta. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannuksia lisäsi Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden palveluiden järjestäminen. Väestön ikärakenteen muutos lisäsi kuntien peruspalveluiden palvelutarvetta noin 0,3 %-yksikköä. Valtion hallituksen tehtävien laajennusten kustannusvaikutus oli 120 miljoonaa euroa. Muita toimintakuluihin vaikuttavia kasvaneita kuluja olivat palkkaratkaisun sopimuskorotukset 2,55 prosenttia (450 milj. euroa). Toimintakuluja laskivat kuntatyöntekijöiden sosiaalivakuutusmaksujen lasku 0,40 %-

yksiköllä (-70 milj. euroa) sekä kuntien työmarkkinatuen kustannuksien lasku 9,0 prosentilla (-53 milj. euroa). Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni 7,4 prosenttia (2,3 mrd. euroa).

Kuntien verotulot kasvoivat vuonna 2022 noin 5,3 prosenttia edellisvuodesta. Kunnallisverotulot nousivat 5,0 prosenttia. Verotulojen kasvuun vaikuttivat työllisyyden kasvu ja palkkasumman kasvu (+6,5 %). 16 kuntaa korotti ja 12 kuntaa laski tuloveroprosenttiaan vuodelle 2022. Veroperustemuutokset vähensivät verotulojen määrää. Yhteisöverotulot kasvoivat 6,6 prosenttia. Vuoden 2021 koronatuen häntiä kertyi vielä vuonna 2022 (220 milj. euroa). Varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi lisäsi yhteisövero (90 milj. euroa). Kiinteistöverot kasvoivat 6,2 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kasvun taustalla oli rakennusten jälleenhankinta-arvojen korottumisesta johtuva kiinteistöveron verotusarvon nousu. Kiinteistöverotuloon kiinteistöveroprosenttien muutosten vaikutus oli verrattain pieni.

Valtionosuudet kasvoivat 6,5 prosenttia, eli noin 660 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien suurimmat yksittäiset tekijät koostuivat Sanna Marinin hallituksen valtionosuusleikkauksesta (-564 milj. euroa), erillisestä valtionosuuden korotuksesta (+246 milj. euroa), kiky-vähennyksen muutoksesta pysyväksi leikkaukseksi (-234 milj. euroa) sekä verotulomenetysten kompensaatiosta (+300 milj. euroa). Valtionosuuksia lisäsivät tehtävien laajennukset (+120 milj. euroa), peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus (+188 milj. euroa) sekä OKM:n valtionosuuksien indeksitarkistus (+18 milj. euroa) ja kustannustenjaon tarkistus (+13 milj. euroa).

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate laski 11,6 prosenttia, ollen 4,22 miljardia euroa. Valtiokonttorin vuoden 2022 tilinpäätösarvion mukaan vuosikate heikkeni 0,55 miljardia euroa vuodesta 2021, jolloin vuosikate oli vahva. Valtionosuudet kasvoivat noin 650 miljoonalla eurolla hallitusohjelman mukaisista tehtävänlaajennuksista, valtionosuuksien tason korotuksesta ja indeksitarkistuksesta johtuen. Myös verotulot kasvoivat. Kuntien toimintakate heikkeni, toimintakulujen kasvusta ja koronatukien vähentymisen myötä toimintatuottojen vähentymisestä johtuen.

Euroopan tilanteen ollessa sodan jatkuessa vielä epävakaa tilanteessa, sillä on väistämättä vaikutuksia kuntien toimintaan ja talouteen. Mahdolliset pakolaisaallot, varautumistoimet sekä hintojen ja korkotason muutokset edellyttävät kunnilta talouden hallintaa ja riskiskenaarioiden huomioimista.

Lähteet: <https://www.vm.fi>; <https://www.kuntaliitto.fi>, <https://www.stat.fi>

Raision taloudellinen kehitys

Raision kaupungin vuoden 2022 taloudellinen kehitys mukaili pääsääntöisesti kuntakentällä tapahtunutta kehitystä.

Raision kaupungin tulos oli usean muun kunnan tavoin positiivinen. Positiivisesta tuloksesta huolimatta toimintatuottojen lasku edellisvuodesta sekä etenkin toimintakulujen voimakas kasvu edellyttävät kaupungin toiminnan tarkastelua tulevana vuosina, jotta tuottojen ja kulujen rakenteellinen epätasapaino saadaan käännettyä kestävälle uralle. On syytä huomata, että vaikka talouden toteuma mukailee talousarviota, merkittävä vuosittainen kulukasvu ilman yhtä merkittävää peruspalveluihin kohdennettua toiminnallista muutosta ei ole pitkällä tähtäimellä kestävä. Kuntien rahoitusjärjestelmät ovat muutoksen äärellä tulevana vuosina, mikä lisää epävarmuutta. Kuntien verotulorahoitus vähenee sote-uudistuksen yhteydessä 12,64 %-yksikköä leikkaantuneen veroprosentin myötä. Kunnilla on myös investointipaineita, jotka tulee kattaa aiempaa pienemmällä tulorahoituksella ja lisääntyvällä velkarahoituksella.

Raision kaupungin toimintakulut kasvoivat vuonna 2022 voimakkaasti. Tulot olivat edellisvuotta alhaisemmat. Vuonna 2021 tuloja kasvatti vuotta 2022 suuremmat korona-avustukset. Korona-avustusten mekanismi oli vuonna 2022 samanlainen kuin vuonna 2021, eli avustuksia maksettiin kuluja vastaavasti. Kaupungin verotulojen kehitys oli vuonna 2022 ennakoitua positiivisempaa. Verotulot siivittivät kaupungin vuosikatteen talousarviossa arvioitua positiivisemmaksi, vaikka vuosikate ei yltänyt edellisvuoden vuosikatteen tasolle.

Kuntatalouden asiantuntijat korostavat, että kuntien on syytä huomioida tulevien vuosien taloudellisten haasteiden vaikutukset. Raision, kuten usean muun suomalaisen kunnan taloudellinen tilanne on koronavuosien tukien sekä parantuneiden verotulojen vuoksi ollut kaksi edellistä vuotta positiivinen. On kuitenkin tärkeää muistaa, että sote-uudistuksen myötä tapahtuneen verotuloleikkauksen jälkeen kunnilla on aiempaa huomattavasti vähemmän taloudellista liikkumavaraa. Mikäli kunnalla on edessään suuria investointipaineita, tehtävien toimien priorisointityö on tulevana vuosina välttämätöntä.

Raisiolla on tulevaisuudessa edessään suuria investointeja. Lisäksi sote-uudistuksen myötä tuloja ja menoja siirtyi hyvinvointialueelle, mutta kunnalle jäi hoidettavakseen lainat ja tulevat investoinnit aiempaa pienemmällä tulorahoituksella. Näin ollen toiminnan ja talouden tasapainon huolellinen analysointi ja kulutason pitäminen maltillisena on tulevaisuudessa kunnan talouden pitkäaikaisen tasapainon saavuttamiseksi ja rakenteellisen alijäämän välttämiseksi ensiarvoisen tärkeää.

Raision kaupungin vuoden 2022 tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 5,6 miljoonaa euroa. mikä on noin 2,7 miljoonaa euroa edellisvuoden tulosta pienempi. Tilinpäätöksessä esitetään tehtäväksi 3,235 miljoonan euron investointivaraus Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen. Täten Raision kaupungin vuoden 2022 tilikausi muodostuu investointivaraus huomioiden 2,3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Taseen kertynyt ylijäämä aikaisemmilta vuosilta on 21,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 tilikauden ylijäämällä taseen kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu 23,9 miljoonaa euroa eli 959 euroa per asukas (asukasluku 24 961).

Toimintatuotot olivat vuonna 2022 noin 46,2 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat noin 3,0 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin, mutta noin 1,2 miljoonaa euroa vuotta 2021 heikommin. Tuet ja avustukset toteutuivat 2,5 miljoonaa euroa talousarviota paremmin, mutta 1,7 miljoonaa euroa edellisvuotta heikommin. Tukien ja avustusten määrään vaikuttivat valtion koronakorvaukset, jotka kattoivat koronan hoidon aiheuttamat lisäkulut. Maksutuottojen osalta muun muassa rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut ja terveydenhuollon maksut toteutuivat arvioitua paremmin.

Toimintakulut olivat vuonna 2022 -189,5 miljoonaa euroa ja ne ylittivät sekä muutetun talousarvion että edellisen vuoden toteuman. Henkilöstökulut toteutuivat 1,6 miljoonaa euroa alle muutetun talousarvion. Palvelujen ostot ylitti muutetun talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla.

Kulukasvu vuodesta 2021 on ollut verrattain suurta, 11,0 miljoonaa euroa. Merkittävimmin toimintakulujen kasvu aiheutui henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen voimakkaasta kasvusta. Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta 4,2 miljoonaa euroa, eli 5,5 prosenttia. Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta 4,7 miljoonaa euroa, eli 5,7 prosenttia. Maailman tämänhetkisen tilanteen vuoksi inflaatio on voimakasta ja hintojen nousu on aiheuttanut kasvua kaupungin eri kululajeissa. Aineet ja tarvikkeet toteutuivat noin 1,2 miljoonaa euroa edellisvuotta suurempina.

Vuoden 2022 toimintakate oli koko kaupungin osalta noin 2,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi pääosin toimintatuottojen arvioitua positiivisemmän toteuman johdosta. Ration vuoden 2022 toimintakate oli noin -143,3 miljoonaa euroa, ollen noin 12,2 miljoonaa euroa vuoden 2021 toimintakatetta heikompi. Toimintakatetta heikentää voimakkaasti kasvaneet toimintakulut. Osaltaan toimintakatetta heikentää sosiaali- ja terveystalouden Ruskon sairaanhoitopalvelujen arviota alhaisemmasta käytöstä aiheutuva maksupalautus, 1,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin verotulot olivat tilinpäätösvuonna 117,6 miljoonaa euroa, ja ne toteutuivat 1,2 miljoonaa euroa arvioitua paremmin ja 6,3 miljoonaa euroa, 5,7 %, edellisvuotta paremmin. Kunnallisverotulot olivat 99,9 miljoonaa euroa, ja ne toteutuivat noin 4,8 miljoonaa euroa vuotta 2021 paremmin. Yhteisöverotulot toteutuivat noin 1,2 miljoonaa euroa edellisvuotta paremmin, ollen noin 9,8 miljoonaa euroa. Kiinteistöverojen toteuma oli noin 8,0 miljoonaa euroa, eli noin 0,3 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Kunnallisverotulojen kasvua selittävät merkittävimmin työllisyystilanteen paraneminen ja palkkasumman kasvu. Myös positiivinen asukasluvun kehitys on vaikuttanut positiivisesti kunnallisverotuottoon. Yhteisöverojen kasvuun vaikutti vuonna 2022 vielä vuoden 2021 koronatuen koronatukitoimena tehty kuntien yhteisöveron jako-osuuden kertaluonteinen 10 %-yksikön nosto. Myös 1.8.2021 päätetty varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi vaikutti yhteisöverotuottoon positiivisesti. Kiinteistöverotuksen osalta rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus nostivat kiinteistöveron verotusarvoja.

Ration kaupungin valtionosuudet olivat vuonna 2022 39,4 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2021 3,8 miljoonaa euroa eli 10,7 prosenttia.

Kaupungin vuosikate oli vuonna 2022 13,7 miljoonaa euroa eli 2,4 miljoonaa euroa edellisvuotta heikompi. Vuosikatetta parantaa arvioitua suuremmat verotulot. Kulujen suuri kasvu kuitenkin heikensi vuosikatetta. Kaupungin poistot olivat 8,2 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi poistot, mutta tunnusluku "vuosikate/poistot, %" heikentyi edellisvuoden 203,7 prosentista vuoden 2022 168,1 prosenttiin.

Kaupungin vuoden 2022 tilikauden ylijäämä investointivaraus huomioiden oli noin 2,3 miljoonaa euroa, joten tilikauden ylijäämä mukaan luettuna kertynyt ylijäämä on 23,9 miljoonaa euroa (959 euroa/asukas). Konsernin tilikauden ylijäämä oli 5,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen, joten kertynyttä ylijäämää on nyt 38,0 miljoonaa euroa (1 521 euroa/asukas).

Kaupungin bruttoinvestoinnit olivat vuonna 2022 10,4 miljoonaa euroa. Investointitaso kasvoi 3,5 miljoonalla eurolla vuodesta 2021. Investointien määrä alitti muutetun talousarvion 2,5 miljoonalla eurolla.

Ration kaupungin lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 41,9 miljoonaa euroa. Lainojen määrä väheni 8,0 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Lainamäärän vähenemistä selittävät pääosin verotulojen hyvä toteutuminen sekä arvioitua pienempi investointitaso. Lainakanta asukasta kohden oli 1 680 euroa. Konsernin lainakanta oli 69,3 miljoonaa euroa eli 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2021. Konsernin lainakanta asukasta kohden oli 2 777 euroa. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä oli vuonna 2021 3 466 euroa ja vastaavasti kuntakonsernien asukaskohtainen lainamäärä oli vuonna 2021 7 680. Ration lainakanta on tällä hetkellä kuntien keskimääräistä lainakantaa alemmalla tasolla. Lainamäärä tulee nousemaan voimakkaasti tulevina vuosina investointimäärän suuren kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta.

Koronan vaikutukset Raision kaupungin toimintaan ja talouteen

Koronan vaikutuksia vuonna 2022 kuvataan lautakunnittain seuraavasti:

Kaupunginhallituksen alaisten Kh, konsernin ja Kh, kaupunkikehityksen osalta koronan taloudelliset vaikutukset ovat olleet vähäisiä. Toiminnallisesti vaikutuksia on ollut vielä vuonna 2022 digipalveluiden osalta lisääntyneinä laitehankintoina ja niihin liittyvinä töinä muun muassa etätöiden lisääntymisen ja vakiintumisen vuoksi.

Lupalautakunnan osalta koronalla ei ole juurikaan ollut vaikutusta lupalautakunnan alaisiin kustannuksiin eikä tuottoihin.

Infra- ja kunnallisen palvelu- ja rakennuslautakunnan osalta korona vaikutti seuraavasti:

Toiminnalliset vaikutukset

Ruokailuaikojen muutokset/laventumiset kouluissa vaikuttivat käytännön toimintaan ja henkilöstöresurssin kohdentamiseen eri tavalla kuin tavanomaisesti. Ruokasalitoimintoihin, tarjoilulinjastojen desinfiointiin sekä tarjoiluastioiden ja -ottimien jatkuvaan vaihtamiseen ohjattiin tavanomaista enemmän työpanosta. Työpanos oli poissa valmistuksesta ja näkyi kevätlukukauden ajan siten, että tarjolle voitiin valmistaa kouluissa vain yksi ruokavaihtoehto. Lisäksi salaattitarjoiluun sekoitettuna yksittäisten salaattivalikoiman tuotteiden sijaan, jotta asiakkaat koskivat vain mahdollisimman vähäiseen määrään tarjoiluottimia. Edellä mainittujen ruokalistamuutosten vuoksi kouluruokailusuosituksen tavoitteet eivät täyttyneet.

Henkilökunnan poissaoloja ja sijaisten palkkaamisen tarpeita oli tavanomaista enemmän, kun ohje oli jäädä pois työstä jo vähäistenkin flunssaoireiden ilmettyä. Työntekijöiden rekrytoinnissa oli haasteita, kun työvoimaa ei ollut saatavilla tarvittavaa määrää. Liian pieni henkilöstömäärä päivittäisissä prosesseissa johti kouluissa kertakäyttöastioiden käyttöön toistuvasti.

Koronan vaikutus palvelutoimintaan oli loppuvuotta kohden vähenemässä, mutta siivouksessa jouduttiin hankkimaan edelleen normaalia enemmän siivoustarvikkeita, käsidesiä, papereita ja suojatarvikkeita koronaa edeltäviin vuosiin verrattuna.

Kalustoa kehitettiin hankkimalla uusi lava-auto (pick up) liikuntapalveluiden käyttöön ja pakettiauto materiaalipalveluiden käyttöön. Hankintoja vaikeutti koronan aiheuttama globaali puolijohdekomponenttipula, joka heijastuu toimitusaikoihin. Lisäksi geopoliittinen tilanne aiheutti useiden materiaalien osalta saatavuusongelmia ja hintojen nousua.

Taloudelliset vaikutukset

Pandemiasta johtuen siivouksessa jouduttiin hankkimaan normaalia enemmän siivoustarvikkeita, käsidesiä, papereita ja suojatarvikkeita. Tästä johtuen siivouksen aineisiin ja tarvikkeisiin jouduttiin käyttämään 45 % (noin 49.000 euroa) talousarviossa arvioitua enemmän määrärahaa.

Ruokailijamäärien vaihtelu oli tavanomaista suurempaa kevätlukukauden aikana kouluissa ja päiväkodeissa koronasta johtuvien poissaolojen vuoksi. Hulvelan palvelutalon Katrillisali oli suljettuna ulkopuolisilta ruokailijoilta heinäkuun loppuun saakka. Terveyskeskussairaalan osasto 2 oli koronaosastona ja tämän vuoksi asiakkaita oli vähemmän kuin tavallisesti.

Joukkoliikenteen matkamäärä ei ole vielä palannut epidemiaa edeltävälle tasolle. Tammi-joulukuun matkamäärä oli noin 21,9 miljoonaa, mikä on 29 % enemmän verrattuna vuoteen 2021 ja -17 % verrattuna vuoteen 2019. Marraskuussa myönnettiin valtion lisätuki joukkoliikenneviran-omaisille koronatilan ja kohonneiden kustannusten vuoksi. Valtion lisätuen ansiosta talous kääntyi reilusti positiiviseksi. Raisio on liikennöinnin nettokustannusten osalta 171.000 euroa alle talousarvion. Seudullisen joukkoliikenteen lopullinen tulos varmistuu tilinpäätöksen yhteydessä, joka käsitellään joukkoliikennelautakunnassa 15.3.2023.

Turun kauppatori valmistui ja liikennöinti alkoi uudestaan torin ympäristössä 31.10.2022. Pysäkkien väliaikaiset siirrot vaikeuttivat joukkoliikenteen käyttöä. Pysäkkien siirrot vaikuttivat todennäköisesti myös matkamääriin ja sitä kautta talouteen.

Raision kaupunginhallitus päätti 1.11.2022 kehärunkolinjan osalta, että linjaa 9B jatketaan Raision keskustasta Turun telakalle saakka. Linjan nettokustannus, arviolta 400.000 euroa vuodessa, jaetaan joukkoliikenteen seudullisen kustannusjaon mukaisesti.

Henkilöstövaikutukset

Ruokapalveluissa henkilökunnan poissaoloja ja tarpeita sijaisten palkkaamisen oli edelleen tavanomaista enemmän, koska ohjeena on ollut jääminen pois töistä vähäistenkin koronaan viittaavien oireiden vuoksi. Tarvittavaa työvoimaa ei ole ollut saatavissa sijaisten palkkaamiseen, mikä on vaikeuttanut rekrytointia. Työtä on jouduttu tekemään liian pienellä henkilömäärällä, mistä johtuen päivittäisiä työprosesseja on muokattu ja ruokalistoja on jouduttu supistamaan käytössä olevien resurssien mukaisiksi. Henkilöstöravintola Elauksesta ei saanut tilattua kokoustarjoiluja perjantaisin loppuvuoden aikana henkilöresursseista johtuen.

Sivistyslautakunnan osalta korona vaikutti toimintaan seuraavasti:

Korona vaikutti toimintaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa vielä keväällä. Etäopetusta järjestettiin tai toimintaa rajoitettiin tarpeen mukaan yksittäisille ryhmille. Syksyllä toiminta on palannut normaaliin käytäntöön. Henkilöstön sairauspoissaolot ja sijaisjärjestelyt aiheuttivat kuluja.

Vapaa-aikalautakunnan osalta korona vaikutti vuoden 2022 alkupuolella vielä jonkin talouteen ja eri palveluiden kävijämääriin, joskin vaikutukset tasaantuivat vuoden mittaan ja toiminta toteutui kokonaisuudessaan lähes talousarvion mukaisesti.

Koronan vaikutukset *sosiaali- ja terveyslautakunnan* toimintaan ja talouteen vuonna 2022 olivat seuraavat:

Vuonna 2022 Ruskon päivätoiminta oli edelleen evakossa Ketosen torpalla. Tästä johtuen asiakasmäärä/päivä oli pienempi kuin Maununtuvalla toimiessa.

Koronapandemian merkittävä vaikutus vastaanottotyöhön jatkui myös vuonna 2022. Raision terveysasemalle rakennettiin vuonna 2020 terveysaseman toiseen päähän hengitystieinfektiovastaanotto erillisellä sisäänkäynnillä. Sinne keskitettiin kaikki Raision ja Ruskon hengitystieinfektiopotilaiden tutkimukset ja hoito. Näissä tiloissa tapahtuu myös koronanäytteiden otto. Vuonna 2022 laaja koronarokotusohjelma jatkui. Vuoden aikana annettiin kaikkiaan 19 204 koronarokotetta 15 450 eri henkilölle yhteistoiminta-alueella.

Ruskon osalta koronanäytteiden otto, jäljitys ja pääosa rokotuksista on tapahtunut Raision terveysaseman tiloissa. Vuoden aikana muiden hengitystietulehdusten hoito siirtyi Ruskon terveysasemalle, koronapotilaiden hoito oli edelleen Raisiossa.

Terveyskeskussairaalan kuntoutusosasto jatkoi edelleen toimintaansa koronaosastona.

Koronavaikutusten kompensatiot:

Hallitus on sitoutunut korvaamaan koronaan liittyvät välittömät kustannukset täysimääräisesti niin kauan kuin tautitilanne ja koronastrategian toimeenpano sitä edellyttävät. Valtio on tukenut kuntasektoria vuosina 2020, 2021 ja 2022 yhteensä noin viidellä miljardilla eurolla koronaepidemian aiheuttamien lisäkustannusten ja tulonmenetysten vuoksi. Avustuksilla korvataan koronaepidemian lisäkustannuksia, joita on vuoden 2022 aikana aiheutunut erityisesti testauksesta, rokottamisesta ja covid-19-potilaiden hoidosta.

Valtion maksamat koronakorvaukset olivat suuruudeltaan noin 2,15 miljoonaa euroa yhteistoiminta-alueen osalta.

Olenaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Talous- ja tuloperusteiden muutokset

Raision kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2022 veroprosenteista 1.11.2021 § 164. Veroprosentteihin ei tehty muutoksia, ne pysyivät vuoden 2021 tasolla. Vuonna 2022 Raision kaupungin tuloveroprosentti oli 20,25 %. Kiinteistöveroprosentit olivat seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti 1,25 %, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41 %, muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,93 %, voimalaitokset 1,25 %, yleishyödylliset yhdistykset 0,75 % ja rakentamaton rakennuspaikka 3,00 %.

Lautakuntien tilinpäätöksissä kuvataan merkittävimmät lautakuntakohtaiset talous- ja tuloperusteiden muutokset.

Olenaiset organisaatiomuutokset

Vuonna 2022 ei tehty merkittäviä organisaatiomuutoksia. Raision kaupungin uusi organisaatio sekä hallintosääntö astuivat voimaan 1.8.2021. Vuoden 2022 aikana jatkettiin organisaatiomuutoksen jalkautusta ja hallintosääntöä tarkistettiin.

Kaupungin ylimmässä johdossa tapahtui vuoden 2022 aikana seuraavat viranhaltijamuutokset: Uusi viestintäjohtaja aloitti virassaan huhtikuussa 2022. Sosiaali- ja terveystoimen johtaja irtisanoutui kesäkuussa 2022 ja tietohallintojohtaja irtisanoutui marraskuussa 2022. Kyseisiä virkoja hoidettiin vuoden 2022 loppuun sijaisjärjestelyin. Hallintojohtaja jäi heinäkuussa 2022 vuoden mittaiselle virkavapaalle ja vs. hallintojohtaja aloitti heinäkuussa 2022.

Merkittävimmät ja olenaiset poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon sekä kaupungin toteutuneet toimintatuotot ja toimintakulut esitetään luvuissa 2.1 ja 2.3.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista käyttötalousarvioon seuraavasti: KV 31.1.2022 § 14, KV 7.3.2022 § 19, KV 4.4.2022 § 50, KV 4.4.2022 § 51, KV 4.4.2022 § 52, KV 23.5.2022 § 67, KV 6.6.2022 § 88, KV 19.9.2022 § 96, KV 12.9.2022 § 97, KV 28.11.2022 § 134.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muista talousarvion olennaisista muutoksista seuraavasti: verotulot KV 28.11.2022 § 134; rahoitustuotot KV 28.11.2022 § 134, rahoituskulut KV 28.11.2022 § 134, korkokulut KV 28.11.2022 § 134.

Kaupunginvaltuusto päätti Raision kaupungin sopeutusohjelmasta vuosille 2021-2023 12.4.2021 § 52. Tavoitteelliseksi sopeutusmääräksi vuosille 2021-2023 hyväksyttiin 3 320 500 euroa. Vuoden 2022 talousarviossa toimintakate sisältää sopeutusmäärän 1 288 000 euroa.

Sopeutusohjelman toteutuminen 2022

Raision kaupungin sopeutusohjelma 2021-2023 (KV 12.4.2021 § 52) sisältää suuria kehittämislinjauksia ja euromääräisiä sopeutustoimenpiteitä. Kullakin sopeutuskeinolla ja toimenpiteellä on ohjelmassa määritetty vastuuhenkilö. Vastuuhenkilö on päivitetty taulukkoon vuoden aikana tapahtuneiden henkilö- ja nimikemuutosten mukaisesti.

Ohessa on koonti lautakunnittain sopeutustoimista, niiden tavoitemäärästä ja vuoden 2022 toteutuksesta. Lautakunnat ovat myös antaneet selvityksensä, mikäli tavoitetta ei ole saavutettu.

Koko kaupunkitasoisesti vuoden 2022 säästötoimenpiteet toteutuivat 471 000 euroa alle suunnitellun määrän. Toteutunut säästösumma vuonna 2022 oli 817 000 euroa. Osa toimenpiteistä tuotti suunniteltua suuremman säästön, osa toimenpiteistä ei toteutunut täysin tai lainkaan. Ohessa esitetään taulukot sopeutustoimista lautakunnittain.

Lautakuntien sopeutustoimet 2022

Kaupunginhallitus

Sopeutustoimi	Kustannuspaikka	Suunniteltu sopeutusmäärä, €	Toteutunut sopeutusmäärä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täyttynyt	Sopeutusohjelmassa määritetty vastuuhenkilö
Luottamushenkilöiden palkkiosäännön tarkastelu. Luovutaan kokouksen venyessä yli viiden tunnin korotetusta kokouspalkkiosta tai pienennetään korotusprosentteja.	Valtuusto	7 097	0	-7 097	Palkkiosäännöt on päivitetty uudessa hallintosäännössä luvussa 17. (KV 24.5 2021 § 67) Valtuuston kokouspalkkiot olivat v. 2022 82 312,50 euroa. Toteuma ylitti talousarvion 22 312,50 eurolla.	hallintojohtaja
Luottamushenkilöiden palkkiosäännön tarkastelu. Luovutaan kokouksen venyessä yli viiden tunnin korotetusta kokouspalkkiosta tai pienennetään korotusprosentteja.	Kaupunginhallitus	12 903	0	-12 903	Palkkiosäännöt on päivitetty uudessa hallintosäännössä luvussa 17. (KV 24.5 2021 § 67) Kaupunginhallituksen kokouspalkkiot olivat v. 2022 103 980 euroa. Toteuma ylitti talousarvion 3 980 eurolla.	hallintojohtaja
Panostetaan systemaattisesti organisaatiokulttuurin kehittämiseen, esimieskoulutukseen, työntekijäkokemuksen parantamiseen, kehitetään henkilöstöraportointia, sairauspoissaolojen reaaliaikaista seurantaa sekä toteutetaan systemaattisia täsmätoimia. Sairauspoissaolojen määrässä tavoitellaan kuntien keskimääräistä tasoa, minkä saavuttaminen toisi arviolta lähes 0,5 miljoonan euron menojen vähennyksen vuositason. Tavoitteena v. 2022 100.000 € ja v. 2023 300.000 € sairauspoissaoloista johtuvien kustannusten vähentyminen.	Henkilöstöpalvelut	100 000	0	-100 000	Kehittämistoimenpiteitä on tehty mm. järjestämällä esihenkilöille säännöllisiä sisäisiä esihenkilöfoorumia sekä tutkintoon johtavaa kunta-alan esihenkilövalmennusta. Myös esihenkilöiden psykososiaalista tukea on kehitetty. Työntekijäkokemusta on parannettu mm. lisäämällä henkilöstöetuja (mm. polkupyöräetu ja liikunta-, kulttuuri- ja hieronta-etu). Sairauspoissaolojen seuranta on mahdollista reaaliaikaisena ja täsmätoimia on kohdennettu tarpeen vaatiessa. Vuoden 2022 sairauspoissaolot ovat lukuisista kehittämis-toimenpiteistä huolimatta nousseet ja syynä on edelleen korona, joka aiheutti runsaasti sairauspoissaoloja. Säästötavoitetta 100 000 € ei saavutettu.	henkilöstöjohtaja
Otetaan vuonna 2022 käyttöön työntekijöille annettava Hyvinvoiva Raisio-seteli (tmv) liikunta-/kulttuuri-/hieronta-/fysioterapia -seteli jota käytettäisiin Raision alueella ja joka palvelisi työhyvinvoinnin lisäämisen ohella raisiolaisia hyvinvointiyrityksiä. Tarkempi toteutus suunnitellaan henkilöstön ja Raision yrittäjien kanssa.	Henkilöstön virkistystoiminta	-80 000	-80 000	0	Toteutunut. Päätös Smartum-seteleistä on tehty ja setelit on otettu käyttöön vuonna 2022.	henkilöstöjohtaja
Kaupunginhallitus Yhteensä		40 000	-80 000	-120 000		

Lupalautakunta

Sopeutustoimi	Kustannuspaikka	Suunniteltu sopeutus-määrä, €	Toteutunut sopeutus-määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus-ohjelmassa määritetty vastuhenkilö
Rakennuslupataksojen, ympäristönsuojelun ja Ympäristöterveydenhuollon taksojen korottaminen	Rakennusluvut	7 500	0	-7 500	Ympäristöterveydenhuollon taksat korotettiin 1.1.2022 alkaen. Rakennusvalvonnan taksat uudistetaan, kun uusi rakennusjärjestys on hyväksytty.	Kirsi Anttila Petri Ojanen
Ympäristöterveydenhuollon taksan muutos*	Ympäristöterveydenhuolto	0	26 700	26 700	Elintarvike- ja terveydensuojelulain muutosten myötä otettiin käyttöön uusi perusmaksu 150 €/valvontakohde.	
Lupalautakunta Yhteensä		7 500	26 700	19 200		

*Rivi tarkoittaa varsinaista sopeutusohjelmassa määritettyä sopeutustoimea.

Infralautakunta

Sopeutustoimi	Kustannuspaikka	Suunniteltu sopeutus-määrä, €	Toteutunut sopeutus-määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus-ohjelmassa määritetty vastuhenkilö
Katuvalojen sammuttaminen arkiöinä klo 01-05. Sammuttaminen ei koske pääkatuja, eikä viikonloppuja. Uusilla alueilla voidaan myös vähentää valaistustehoa yöaikaan sammuttamatta kokonaan valoja.	Katuvalaistus	90 000	0	-90 000	Valtuusto 29.11.2021 § 193: Katuvalojen osalta palataan ns. normaaliaikaan eli luovutaan säästötavoitteesta.	Mikko Kunttu
Puistojen hoidon ostopalveluita vähennetään ja luonnonniittyjä lisätään hallitusti.	Puistot 2. hoitoluokka ja puistot 3. hoitoluokka	15 000	15 000	0	Toteutunut.	Mikko Kunttu
Kunnossapidon laatutason uudelleenmäärittäminen kustannusten vähentämiseksi sekä katuverkolla että puistojen hoidossa.	Kesäkunnossapito	20 000	20 000	0	Toteutunut.	Mikko Kunttu
Kunnossapidon laatutason uudelleenmäärittäminen kustannusten vähentämiseksi sekä katuverkolla että puistojen hoidossa.	Metsät	20 000	40 000	20 000	Toteutunut.	Mikko Kunttu
Infralautakunta Yhteensä		145 000	75 000	-70 000		

Sivistyslautakunta

Sopeutustoimi	Kustannuspaikka	Suunniteltu sopeutus-määrä, €	Toteutunut sopeutus-määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus-ohjelmassa määritetty vastuhenkilö
Yksityisen päiväkodin toteutuksessa 4-ryhmäisenä elokuun alusta, voidaan luopua Veitikanraitin toiminnasta ja mahdollisesti yhden ryhmäpäiväkodin toiminnasta. Hallipellosta voidaan tehdä varayksikkö ja voidaan luopua Tannerkadun vuokratilasta. Järjestelyllä on myös henkilöstövaikutuksia.		198 500	0	-198 500	Ei ole mahdollista toteuttaa, nykyiset tilat "loppuvat kesken"	Päivi Rantanen, Leena Laakso
Laitosapulaiset ja siivoojat ovat nyt päiväkodin johtajan alaisuudessa, heidät tulisi siirtää teknisen keskuksen alaisuuteen. Läsnäolo jatkuvasti päiväkodeissa ei liene välttämätön, resurssia vähentämällä palvelutaso ja kustannukset laskevat hallitusti. (ratkaistaan organisaatiouudistuksen yhteydessä)		35 000	0	-35 000	Siirto tapahtunut 1.4.2022, vaikutuksista ei ole tietoa.	Eero Vainio
Varhaiskasvatysyksiköiden johtamisjärjestelyt palveluverkkoselvityksen yhteydessä. Lisäksi voidaan luopua varahoitopaikoista ryhmäpäiväkodeissa, kun perhepäivähoitajien lasten varahoito järjestetään päiväkodeissa. Yhden ryhmäpäiväkodin toimintakulut ovat n. 150.000 €/v.		35 000	0	-35 000	Ei ole mahdollista luopua varahoitopaikoista.	Päivi Rantanen, Leena Laakso
Koulujen johtamisjärjestelmän tarkastelu verkkouudistukseen kytkeytyen, mahdolliset johtajuuksien yhdistämiset tehdään luvuvuonna 21-22.		15 000	0	-15 000	Muutos toteutunut osittain syksyllä 2021 ja erityisen tuen järjestelyt toteutuvat 1.8.2022 alkaen. Ei säästövaikutusta.	Leena Laakso
Sivistyslautakunta Yhteensä		283 500	0	-283 500		

Vapaa-aikalautakunta

Sopeutustoimi	Kustannuspaikka	Suunniteltu sopeutus-määrä, €	Toteutunut sopeutus-määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus-ohjelmassa määritetty vastuhenkilö
Liikuntapaikkojen maksuja korotetaan aikuisten osalta, jotka ovat nyt n. 25 % kustannuksista.		45 000	0	-45 000	Vapaa-aikalautakunta päätti 28.9.2021 kokouksessa, että talousarviossa ei esitetä urheiluseurojen taloudellista tilannetta heikentäviä liikuntapaikkamaksujen korotuksia.	Karita Toivonen
Sakkomaksuja nostetaan v. 2022, Sakkomaksujen tuotto on nyt n. 28.000 €/v.		4 000	0	-4 000	Vaski-kirjastojen johtoryhmä on keskustellut sakkomaksujen korotuksista, mutta niitä ei ole haluttu vielä korottaa.	Tiina Salo
Kulttuuripalveluissa vuokratuloja kasvatetaan v. 2022. Sopimukset ovat vanhoja ja niiden tarkastelu on tarpeen. Vuokratulot ovat n. 26.000 €/v.	Kulttuuri	3 000	4 800	1 800	Kulttuuripalvelujen vuokrasopimuksia on uusittu, vuokratuotto kasvanut uusilla sopimuksilla 4800 €/vuosi.	Tiina Salo, tekninen johtaja
18 htv kirjastossa, luonnollista poistumaa hyödynnetään v. 2022. Kotiseutukokoelma siirretään tässä vaiheessa museolle, edellyttäen että siellä on kaksi työntekijää.	Kirjasto	40 000	10 000	-30 000	Valtuusto päätti TA2023 käsittelyn yhteydessä, että suunnitellusta luonnollisen poistuman hyödyntämisestä kirjastossa luovutaan. Kirjastossa säästöjä on tehty sijauskustannuksista.	Tiina Salo
Vapaa-aikalautakunta Yhteensä		92 000	14 800	-77 200		

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sopeutustoimi	Kustannuspaikka	Suunniteltu sopeutus-määrä, €	Toteutunut sopeutus-määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus-ohjelmassa määritetty vastuuhenkilö
Kaupungin omiin yksiköihin tulisi määrätä otettavaksi kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita, jotta ostopalveluihin käytettävää rahaa voidaan vähentää.	Ostot Raisio	90 000	113 500	23 500	Ostopalveluista on aikavälillä 1-12/2022 verrattuna 1-12/2021 saatu säästettyä noin 113.500 euroa. Toteutunut yli tavoitteen.	Kimmo Rinne
Omien työpajojen (2) vakituisten työntekijöiden (molemmilla yksi) lisääminen yhdellä, pitää arvioida voisiko näin vähentää kunnan rahoitusta työttömyyden kustannuksista.	Työllisyyspalvelut, hallinto	10 000	106 000	96 000	Työmarkkinatuen kuntaosuudesta on aikavälillä 1-12/2022 verrattuna 1-12/2021 saatu säästettyä noin 106.000 euroa. Toteutunut yli tavoitteen.	Kimmo Rinne
Pajoilla olijoiden työpanosta voidaan käyttää jossain määrin kaupungin tehtävissä, tulee 700-800 palvelupyyntöä per vuosi	Työllisyystoiminta	50 000	50 000	0	Tämä tulee toteutumaan suunnitellun kokoisena säästönä. Työllisyysvarauksesta jätetään käyttämättä 50000 euroa. Toteutunut.	Timo Korhonen
Erikoissairaanhoidon kustannukset ja hoitoketjujen hallinta	Vuodeosastoahoito Raisio	100 000	100 000	0	Tavoite saavutettiin.	Sote-johtoryhmä
Ammatillinen tukihenkilötyö omana työnä	Tukiperhetyö ym. Raisio	106 000	106 000	0	Budjetti on ylittynyt neljällä prosentilla. Palvelun tarve kasvanut ennakoitua enemmän.	Sote-johtaja/ Sami Salmivirta
Kotiin vietävä intensiivinen perhetyö omana työnä	Perhetyö tt	74 000	50 000	-24 000	Tavoite on saavutettu kehittämällä omaa perhetyötä.	Sami Salmivirta
Kodin ulkopuolisten sijoitusten ostetut laitossijoitukset	Laitoshoido Raisio	100 000	100 000	0	Sijaishuollossa olevien lasten ja heidän perheidensä kanssa työskentelyä lisätty. Onnistuttu ehkäisemään uusia sijoituksia.	Sami Salmivirta
Tukiasuntoja vähennetään v. 2021 alkaen	Tukiasunnot Raisio	140 000	140 000	0	Tukiasuntojen väheneminen on edellä asetettuja aikatauluja. Tavoite saavutettu.	Leena Lahti, Terhi Halla-Seppälä
Päihde- ja mielenterveysasumispalvelujen ostoja vähennetään	Shl-palv. as./päihde/Raisio	50 000	15 000	-35 000	Asumista hankittu lainsäädännön edellyttämä määrä.	Leena Lahti, Iiris Niittyvuopio
Sosiaali- ja terveyslautakunta Yhteensä		720 000	780 500	60 500		
Kaupunki yhteensä		1 288 000	817 000	-471 000		

TP2022 tunnusluvut

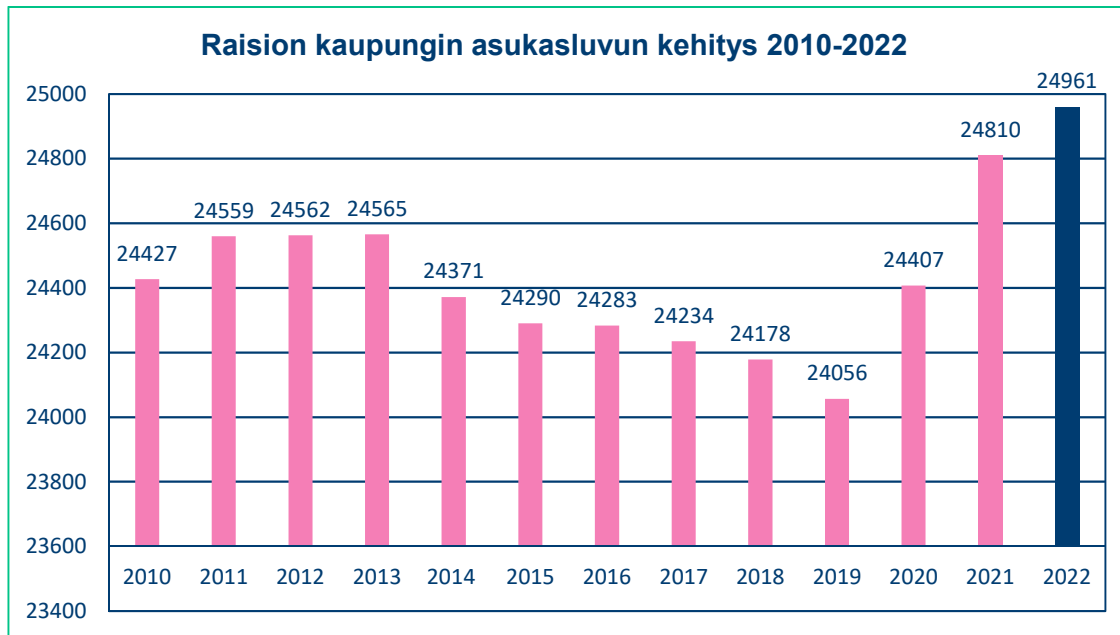
TP2022 tunnusluvut	TP2022	TP2021	MUUTOS*	Muutos%
asukasmäärä	24 961	24 810	151	0,6 %
työttömyys-%, ka.	7,0	8,6	-1,6	-18,6 %
henkilöstömäärä**	1 340	1 287	53	4,1 %
henkilötyövuodet	1 556,2	1 514,7	41,5	2,7 %
toimintatuotot (ulk.), M€	46,2	47,4	-1,2	-2,6 %
toimintakulut (ulk.), M€	-189,5	-178,5	-11,0	6,1 %
henkilöstökulut, M€	-80,0	-75,8	-4,2	5,5 %
palvelujen ostot (ulk.), M€	-86,7	-82,0	-4,7	5,7 %
toimintakate, M€	-143,3	-131,1	-12,2	9,3 %
verotulot, M€	117,6	111,3	6,3	5,7 %
valtionosuudet, M€	39,4	35,6	3,8	10,7 %
vuosikate, M€	13,7	16,2	-2,4	-15,0 %
tilikauden ylijäämä/alijäämä, M€	2,3	4,5	-2,1	-47,7 %
kertynyt ylijäämä/alijäämä, M€	23,9	21,6	2,3	10,8 %
investoinnit, brutto M€	-10,4	-6,9	-3,5	50,5 %
investoinnit, netto M€	-7,5	-4,7	-2,8	59,0 %
poistot, M€	-8,2	-7,9	-0,2	3,1 %
lainakanta 31.12. M€	41,9	49,9	-8,0	-16,0 %
lainakanta €/asukas	1 680	2 012	-333	-16,5 %
konsernin lainakanta 31.12., M€	69,3	68,1	1,2	1,7 %
konsernin lainakanta €/asukas	2 777	2 746	31	1,1 %

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2022 ja TP2021 -luvuista.

**vakituinen henkilöstö

Väestö ja työllisyyskehitys

Raision kaupungin asukasluku kasvoi vuoden 2022 aikana hyvin. Laskennallinen väestönkasvu oli vuoden aikana 0,6%, joka jää yksittäisenä vuotena alle arvioitun 1% väestönkasvun. Vuodet 2020 ja 2021 ovat kuitenkin ylittäneet väestönkasvun vuosiarvion reilusti. Asukasluku oli vuoden 2022 lopussa ennakkotietojen mukaan 24 961 eli 151 asukasta enemmän kuin vuonna 2021. Vuoden 2021 lopussa Raision asukasluku oli 24 810 asukasta. Asukasluvun odotetaan kasvavan edelleen niin paikallisen kuin koko Turun seudun alueen hyvän kehityksen myötä. Raisioon on rakentunut ja on rakenteilla niin uusia kerrostaloja, rivitaloja kuin omakotitaloja. Omakotitalorakentaminen ja pientalotonttien kysyntä ovat lähes ennätyksellisellä tasolla ja uusia asuinalueita kaavoitetaan edelleen.

Koko Varsinais-Suomessa on vallinnut hyvä vire ja myönteinen kehitys vuoden 2022 aikana, mikä näkyi useassa alueen kunnassa muun muassa työvoiman kysynnän vilkastumisena ja pitkäaikaistyöttömyyden vähenemisenä. Maailmantilanteessa erityisesti Ukrainan sota on vaikuttanut suoraan ja välillisesti taloustilanteeseen. Selkeimmät vaikutukset ovat liittyneet sähkön hinnan sekä korkojen nousuun, joilla on toimintaympäristöön merkittävä vaikutus. Kustannusten nousu ei vielä merkittävässä määrin näkynyt Raisiossa esimerkiksi asuinrakentamisessa, mutta on todennäköistä, että se vaikuttaa rakentamistuotantoon ja täten väestökehitykseen vuoden 2023 aikana. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Varsinais-Suomen työttömyysprosentti oli vuonna 2022 keskimäärin 9,1 prosenttia (vuonna 2021 10,5 %). Raision työttömyysprosentti oli vuonna 2022 keskimäärin 7,0 prosenttia, kun se edellisvuonna oli 8,6 prosenttia.

Kaupungin asukasluku on siis jatkanut vuonna 2022 positiivisella kasvu-uralla. Vuonna 2022 asukasluvun kasvu oli hivenen maltillisempaa kuin aikaisempina vuosina, mutta edelleen suhteellisesti sekä absoluuttisesti mitaten hyvällä tasolla. Raisiossa on käynnistynyt ja käynnissä edelleen useita kerrostalo- ja rivitalohankkeita, joten väestökehityksen oletetaan pysyvän hyvällä kasvu-uralla myös jatkossakin. Luonnollinen väestönlisäys oli Raisiossa vuoden 2022 aikana miinusmerkinen, eli syntyvyys jäi 29 henkilön verran alle kuolleisuuden tason.

Elinvoiman näkökulmasta Raision tilanne kokonaisuutena näyttää edelleen hyvälle. Vuoden 2022 aikana niin väkiluku kuin yrityskanta kasvoivat. Lisäksi Raision alueella toteutettiin ja julkistettiin useita merkittävän kokoluokan yritysinvestointeja ja laajentumissuunnitelmia eri raisiolaisten yritysten tahoilta. Myös kaupungin omat investoinnit kasvavat tällä vuosikymmenellä esimerkiksi E18-tiehankkeen sekä päiväkotij- ja kouluverkon palveluverkkoselvityksen edellyttämien toimenpiteiden johdosta merkittävästi.

Ympäristönsuojelu

Raision kaupunki on mukana useissa erilaisissa hankkeissa. Suomen luonnonsuojeluliiton VieKas Life -hankkeen toimesta on torjuttu jättiputkea Raisiossa. Jättiputkitiimin tarkistus- ja torjuntalistalla on vuosina 2019–2022 ollut yhteensä 42 kohdetta. Ilmastosuunnitelmasta tekoihin -hanke toteutettiin 1.5.2021-30.11.2022 ympäristöministeriön rahoittamana. Hankkeessa toimineen ilmastokoordinaattorin vetämänä jalkautettiin vuonna 2021 hyväksytyn ilmastosuunnitelman toimia käytännön tasolle ja vahvistettiin Raision kaupungin ilmastojohtamista. Ilmastotyön edistämistä jatkettiin Tulevaisuuden kestävä Raisio –hankkeen kautta 1.12.2022 alkaen. Varsinais-Suomen Helmikunnat -yhteishanke oli Valonian ja seitsemän varsinaissuomalaisen kunnan Kaarinan, Naantalin, Paimion, Raision, Salon, Turun ja Uudenkaupungin yhteinen luonnonhoitohanke. Yhteishankkeessa tehtiin luonnonhoitotöitä vuosina 2021–2022 ympäristöministeriön rahoituksella. Raisiossa kunnostettiin Raisionlahden aluetta lintujen levähdys- ja pesintäpaikkoina sekä tehtiin hoitosuunnitelmat ja kunnostettiin Raisionlahden koillisosassa sijaitsevaa niittyä ja Tuulilankettoa.

Taloudellinen kehitys vuonna 2022 ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuonna 2022 alkaneen ja edelleen käynnissä olevan sodan vaikutukset näkyivät vuonna 2022 ja näkyvät edelleen maailman tilanteessa ja ihmisten arjessa monin tavoin. Vaikutukset näkyvät muun muassa markkinataloudessa, yleisessä hintatasossa, energian saatavuudessa, korkotasossa ja pakolaistilanteessa. Valtiovarainministeriön taloudellisessa katsauksessa esitetyn mukaan Suomen talous kääntyi lievään laskun syksyllä 2022 ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan. Katsauksen arvion mukaan Suomen bruttokansantuote supistuu vuonna 2023 0,2 prosenttia hintojen nousun heikentäessä kotitalouksien ostovoimaa ja vähentäen kulutusta. Reaalitulojen ennustetaan kääntyvän kasvuun inflaation hidastuessa jo vuoden 2023 aikana. Suomen talouden kasvun ennakoitaan kasvavan vuonna 2023 1,2 prosenttia ja vuonna 2024 1,4 prosenttia.

Suhdannekatsauksessa kuitenkin todetaan, että ennusteeseen liittyy varsin paljon epävarmuutta. Sodan mahdollisilla uusilla käänteillä voi olla merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Vaikutuksia voi tulla myös kotitalouksille hintojen noustessa ennätyksellisen nopeasti. Myös keskuspankin koronnostot saattavat vaikuttaa kotitalouksiin.

Hintojen nousupaine lienee kuitenkin helpottumassa. Valtiovarainministeriön katsauksen mukaan raaka-aineiden hintapiikki on ohitettu ja koronan aiheuttamat pullonkaulat maailmankaupassa ovat helpottaneet. Energian ja useiden tavaroiden hintojen laskusta huolimatta hintataso jää lähtötasoa korkeammalle. Vuonna 2023 kuluttajahintojen nousun arvioidaan olevan 4 prosenttia ja vuosina 2024-2025 noin 2 prosenttia. Tulevina vuosina inflaation hidastumisen arvioidaan helpottavan kotitalouksien tilannetta, kun palkat ja tulonsiirrot nousevat edellisvuosia enemmän.

Vuoden 2021 aikana elpynyt tuotanto jatkoi kasvua vuoden kaksi ensimmäistä neljännestä. Talouden hiipuminen alkoi vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Taloudellisen aktiviteetin hidastuminen lähti liikkeelle erityisesti rahoituspalveluista ja kaupan alalta. Vuoden 2022 aikana laajentunut kustannusten ja hintojen nousu ennakoi tuotannon volyyymien hidastuvaa kasvua. Liikevaihdolla mitattuna kuitenkin kaikki päätoimialat kasvoivat vuonna 2022 suhteessa edelliseen vuoteen.

Vuonna 2023 tuotannon kasvun arvioidaan pysähtyvän. Vuoden 2023 kokonaisarvonlisäyksen kasvun arvioidaan palautuvan 1,2 prosenttiin. Katsauksen mukaan suhdannelasku aiheutuu kulutuskysynnästä. Teollisuuden ja palveluiden tuotanto voi ylläpitää nykytuotannon tasoa viennin avulla sekä kustannusten alenemisella.

Julkisen talouden alijäämä on pienentynyt vuonna 2022 vahvan talous- ja työllisyyskehityksen ansiosta. Verotulot ovat kasvaneet voimakkaasti ja koronavirusepidemiasta aiheutuvat menot ovat olleet aiempia vuosia maltillisempia. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on

alentunut muutamana edellisenä vuonna, mutta julkisen velkasuhteen ennustetaan vuoden 2023 aikana alkavan kasvaa uudelleen jo lähtökohtaisesti verrattain korkealta tasolta.

Turun alueen talouskehitys on ollut vuoden 2022 aikana nousujohteista vallitsevasta maailmantilanteesta sekä markkinoiden heilahteluista huolimatta. Työllisyystilanne on parantunut edellisvuodesta, vaikkakin seudun työttömien määrä väheni vuonna 2022 hivenen muuta maata hitaammin. Vuoden 2022 keskimääräinen työttömyysaste oli Varsinais-Suomessa 9,1 prosenttia. Työllisyystilanne on parantunut Varsinais-Suomessa 1,4 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Raisiossa keskimääräinen työttömyysaste oli 7,0 prosenttia. Työllisyystilanne on parantunut Raisiossa 2,6 prosenttiyksikköä vuodesta 2021, mikä jatkaa positiivisen kehityksen trendiä vahvasti.

Vuonna 2022 talous- ja markkinaympäristö oli voimakkaassa muutoksessa vallitsevan sotatilanteen johdosta. Tammikuussa 2022 saadut yritysennusteet ja muut indikaatit povasivat seudulle hyvää ja kasvavaa talouskehitystä, jota helmikuussa alkanut Ukrainan sota on kuitenkin heikentänyt merkittävästi. Euroopassa käytävästä sodasta huolimatta kotimaisten yritysten tilanne ei kuitenkaan heikentynyt vielä vuoden 2022 aikana tilastojen valossa merkittävästi. Vaikutukset työllisyyteen ja vaikkapa asuntotuotantoon alkavat näkyä todennäköisesti kunnolla vasta kevään 2023 aikana.

Raisiossa yritysten positiivinen vire on jatkunut ja tekeillä on edelleen uusia merkittäviä investointeja, joilla odotetaan olevan positiivinen vaikutus sekä kaupungin elinvoimaisuuteen että kaupungin vetovoimaan. Kaupungissa toteutettavan E18-hankkeen, kouluverkko uudistuksen suunnittelun ja siihen liittyvien toimenpiteiden sekä uusien rakennushankkeiden mahdollistamisen oletetaan entisestään lisäävän kaupungin positiivista kehitystä sekä vetovoimaisuutta. Raision sijainti on kasvun ja vetovoiman kannalta erinomainen.

Kaupungin asukasluku on kääntynyt kasvuun vuonna 2020 ja kasvu jatkuu edelleen, vaikkakin vuoden 2022 aikana kasvuvauhti hieman hiipui edellisvuodesta. Kaupungissa käynnissä olevien rakennushankkeiden myötä kaupungin väestökehityksen odotetaan jatkavan kasvu-uralla vuoden 2023 aikana ja myös tulevina vuosina.

Raision kaupungin verotulot tulevat tippumaan vuoden 2023 aikana. Hyvinvointiuudistuksen myötä kaikkien kuntien tuloveroprosenttia laskettiin 12,64 %-yksiköllä. Raision tuloveroprosentti vuonna 2023 on 7,61 prosenttia. Muut veroprosentit pidettiin ennallaan vuodelle 2023.

Käyttötalouden näkökulmasta Raision kaupungin talous ei ole ollut aiempina vuosina 2018-2019 tasapainossa, eli vuosikate ei ole kattanut poistoja, tilikaudet ovat olleet alijäämäisiä ja taseen kertynyt ylijäämä on pienentynyt huolestuttavasti. Nyt, kolmena perättäisenä vuonna 2020-2022 talous on ollut tasapainossa, eli vuosikate on kattanut poistot. Vuoden 2020 reilusti ylijäämäisen, noin 7,3 miljoonan euron tuloksen (vuosikate 13,8 M€, poistot -8,2 M€) myötä kaupungin taloustilanne parani pääasiassa vuoden 2020 poikkeuksellisten erien vuoksi. Kaupungin tulos olisi vuonna 2020 ollut negatiivinen ilman vuoden 2020 koronatukia (+6,4 M€) ja satunnaista tuottoa Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n Raision kaupungin omistamien osakkeiden myynnistä (+1,6 M€). Vuoden 2021 tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 8,2 miljoonaa euroa. Myös vuoden 2021 tulos sisälsi koronatukia, korona-avustuksia ja yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yksikön korotuksen, yhteensä reilu 6 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 5,6 miljoonaa euroa. Positiivisesta tuloksesta huolimatta huolestuttavaa on tulojen vähentyminen ja kulujen voimakas kasvu edellisvuoteen nähden. Kaupungin tuleekin tulevina vuosina huolehtia siitä, että talous pysyy tasapainossa. Se tulee vaatimaan toiminnan tarkastelua ja priorisointeja. Vuoden 2022 tulos mahdollistaa vapaaehtoisen investointivarausten tekemisen, jolla voidaan osaltaan varautua tuleviin investointipaineisiin.

Kaupungilla on edessään historiallisen suuria investointeja ja kaupungin kasvava asukasluku edellyttää toiminnallisia ja sitä kautta taloudellisia panostuksia palvelutarjonnan ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Lainamäärä tulee kasvamaan ja korkokustannukset nykyisellä ja mahdollisesti edelleen kasvavalla korkokehityksellä tulee vaikuttamaan kaupungin tulokseen negatiivisesti. Asiantuntijat ovat painottaneet, että riskikartoitusten rooli kasvaa entisestään, ja panostukset on tarkoituksenmukaista kohdistaa välttämättömien ja lakisääteisten palveluiden

tuottamiseen. Toimintojen ja prosessien tarkastelu sekä toiminnan ja talouden vuoropuhelu on välttämätöntä, jotta kaupungin talous on mahdollista pitää tasapainossa ja kaupunki pystyy selviytymään edellä kuvatuista taloudellisista resursseista edellyttävistä tulevaisuuden investoinneista ja palvelutuotannon kasvusta. Epävarmoina taloudellisina aikoina riskisiä hankkeita on tarkoituksenmukaista ja viisasta välttää.

Kaupunkikonsernissa lainamäärä tulee kokonaisuudessaan kasvamaan lähivuosina Tiedonpuiston kouluhankkeen, muiden koulu- ja päiväkotihankkeiden ja E18-tiehankkeen myötä. E18-hankkeesta johtuvat putkistosiirrot edellyttävät investointeja myös vesi-yhtiöltä. Investointitason kasvaessa myös poistojen määrä kasvaa.

Talouden tulevaisuuden kehitys riippuu huomattavasti sekä verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä että kaupungin oman toiminnan tehokkuuden ja sitä kautta talouden kehityksestä. Kaupungissa vireillä olevilla uudistuksilla tulee pyrkiä kaupungin oman talouden tasapainottamiseen ja taloudellisen tilan vakauttamiseen myös pitkällä aikavälillä. Sopeuttamisohjelman toimenpiteillä ja prosessien pitkäjänteisellä hyvin suunnitellulla ja johdetulla kehittämisellä on mahdollisuus saavuttaa taloudellisen tilan vakaus myös pitkällä aikavälillä. Tasapainon saavuttaminen vaatii koko kaupunkiorganisaation sitoutumista, yhteistyötä ja avointa tiedon kulkua ja etenkin toimintojen ja taloudellisten vaikutusten yhteyden huomioimista. Kaupungin on tarkoituksenmukaista keskittyä olennaisiin, kuntalaisten arkea ja hyvinvointia edistäviä parantaviin ja ylläpitäviin toimiin. Kuten todettua, haastavina ja taloudellisesti epävarmoina aikoina ja tulevinä vuosina on viisautta pidättäytyä riskisistä, ei-pakollisista hankkeista.

Kuntien verotulot tulevat laskemaan kuntien veroprosentin leikkaantumisen vuoksi. Vaikka osa käyttötalouden kustannuksista on siirtynyt hyvinvointialueelle, kaupungille jää vastattavakseen jo olemassa olevat rahoitusvelvoitteet sekä tulevien investointien ja palvelutarpeen rahoitus. Näin ollen talouden ja talousjohtamisen rooli tulee olemaan entistäkin tärkeämmässä roolissa kuntakentällä, myös Raisiossa.

1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Kaupunginhallituksen toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella.

Kuntalain 14 §:n mukaan sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Se on johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäinen valvonta on itsearviointia. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Riskienhallinta kuuluu keskeisenä osana sisäiseen valvontaan ja se on mainittu kuntalaissa erikseen.

1.2.1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Raision kaupunginvaltuusto päätti Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 12.10.2020 § 85. Päätöksen soveltamisalana on koko Raision kaupungin toiminta. Valtuuston päätöstä noudatetaan myös kaupungin tytäryhteisöissä ja näiden tytäryhteisöissä sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säätiön säännöistä muuta johdu. Tytäryhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat kuitenkin aina yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hyväksyessään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet valtuusto määritteli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut kaupunginhallitukselle, toimielimille, johtaville viranhaltijoille, tilivelvollisille ja esimiehille, konserniyhteisöjen hallituksille ja toimitusjohtajille. Täydentäviä määräyksiä annetaan hallintosäännössä ja konserniohjeessa.

Raision kaupungin hallintosäännön luku 10 sisältää määräykset kaupunginhallituksen, lautakuntien, kaupunginjohtajan sekä viranhaltijoiden ja esihenkilöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä. Hallintosäännössä on myös määräykset sisäisen tarkastuksen tehtävistä.

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnan järjestämisestä. Raision kaupunginhallitus päätti Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta 14.12.2020 § 382. Ohjetta noudatetaan kaupungin lisäksi myös kaupungin tytäryhteisöissä sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä ja säätiön säännöistä muuta johdu. Ohjeessa on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet ja periaatteet sekä menettely- ja hallintaprosessit. Ohjeessa kuvataan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttajat ja vastuut. Ohjeessa esitetään myös menettelyjä ja keinoja, joilla tilivelvollinen johto voi edistää hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä varmentaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja asianmukaisuutta.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on kaupungin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden suorittamaa omaa valvontaa. Sisäinen valvonta koskee kaikkia kaupungin toimintoja, luottamushenkilöitä, johtavia viranhaltijoita, esimiehiä ja henkilöstöä. Vastuut on määritelty hallintosäännön luvussa 10 ja kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa.

Sisäisen valvonnan järjestämisessä keskeistä on johtamistapa ja organisaatiokulttuuri. Asianmukaisesti toteutettu johtamiskulttuuri ja toimintatavat luovat perustan sisäiselle valvonnalle. Sisäistä valvontaa luodaan riskienhallinnan järjestämisellä, johdon ja esimiesten valvontatoimenpitein, seurantatiedon perusteella sekä raportoinnilla ja viestinnällä.

Sisäinen tarkkailu

Sisäisestä tarkkailusta vastaavat kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt johtamansa vastualueen osalta. Sisäisen tarkkailun tulee pohjautua tarkoituksenmukaiseen johtamisjärjestelmään, tavoitteiden määrittelyyn ja asettamiseen, johdonmukaiseen organisaatioon, vastuun ja valtuutuksien jakoon, tehtävien jakoon, toimenkuviin, laskenta- ja raportointijärjestelmään, työvälineisiin ja –menetelmiin sekä prosessikuvauksiin ja niihin liittyviin ajan tasalla oleviin vastuisiin.

Sisäinen tarkkailu on jokaisen työyksikön toimintarutiineihin liittyvää jatkuvaa työvaiheiden, toimenpiteiden, päätösten, varojen ja omaisuuden käytön valvontaa. Tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät suoritetaan oikea-aikaisesti ja hyväksyttävällä tavalla. Lisäksi huolehditaan siitä, että tehtävät hoidetaan niihin osoitetuilla resursseilla.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäistä tarkastusta suoritetaan kaupunginjohtajan toimeksiannosta ja alaisuudessa. Toimeksiannon suorittaja voidaan valita omasta organisaatiosta tai käyttää ulkopuolista asiantuntijaa tai konsulttia.

Kaupungin sisäinen tarkastus on tilinpäätösvuonna myös perustunut luottamushenkilöiden, kaupunginjohtajan, johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden suorittamaan valvontatehtävään.

1.2.2. Itsearviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta

Tilinpäätökseen sisältyvän vuosittaisen sisäisen valvonnan selonteon tueksi on laadittu itsearviointi sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta toimialoilla. Toimialat ovat arvioineet omaa sisäisen valvonnan järjestämistään vastuualueellaan seuraavien osa-alueiden osalta:

- johtamistapa ja organisaatiokulttuuri
- kokonaisvaltainen riskienhallinta
- johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet
- seuranta ja arviointi
- raportointi ja viestintä

Elinvoima- ja kilpailukykytoimiala

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Raision kaupungissa noudatettavista hyvän hallinnon perusteista säädetään hallintolaissa. Toimielinten ja viranhaltijoiden päätösharkintaa ja asiantuntijaa ohjaavat hallinnon oikeusperiaatteet, joita ovat yhdenvertaisuus-, objektiviteetti-, suhteellisuus- ja luottamuksensuojaperiaate sekä tarkoitussidonnaisuuden periaate. Raision kaupungin hyvään hallintotapaan kuuluu palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvontavelvollisuus, hyvän kielenkäytön vaatimus sekä yhteistyövelvollisuus.

Raision kaupungin organisaatio ja hallintosääntö uudistettiin valtuustokauden alusta 1.8.2021 alkaen. Teknisestä keskuksesta muodostettiin kaupunginjohtajan johtama elinvoima- ja kilpailukykytoimiala, joka jakaantuu teknisen johtajan johtamaan infrapalvelut -vastualueeseen ja kaupunkikehitysjohdajan johtamaan kaupunkikehityspalvelut -vastualueeseen. Infrapalveluihin kuuluvat kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut ja ruokapalvelut. Kaupunkikehityspalveluihin kuuluvat maankäyttö- ja asumispalvelut, ympäristöpalvelut, rakennusvalvontapalvelut, yrityspalvelut ja kaupunkikehityshankkeet.

Elinvoima- ja kilpailukykytoimialaa koskeva päätöksenteko jakaantuu kolmen eri toimielimen alaisuuteen. Maankäyttö- ja asumispalveluista, yrityspalveluista ja kaupunkikehityshankkeista vastaa kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjasto, kunnallisteknisistä palveluista, tilapalveluista ja ruokapalveluista vastaa infralautakunta ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluista lupalautakunta. Toimialajohtajalle ja tekniselle johtajalle on määritetty sijainen. Varahenkilöjärjestelmä tullaan päivittämään siten, että avainhenkilöille määritellään sijaiset.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Raision kaupungin riskienhallinnassa noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Riskien arviointi ja raportointi on kytketty vuosittaiseen tilinpäätös- ja talousarvioprosessiin. Riskianalyysit, jossa arvioidaan merkittävimpiä riskejä, niiden todennäköisyyttä, määritellään riskeille hallintakeinot ja vastuutahot, laaditaan vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä. Riskejä seurataan talousarviovuoden aikana. Tilinpäätökseen sisällytetään tilinpäätösvuotta koskeva riskienhallinta-arvio.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Ostolaskut hyväksytään hyväksyjän ja asiatarkastajan toimesta sähköisessä laskujen hyväksymisjärjestelmässä. Toimialajohtaja tai määräämänsä hyväksyy toimialansa laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät talousarviovuoden alkaessa ja aina hyväksyjän tai varahyväksyjän vaihtuessa.

Matkustuksenhallinnassa käytetään M2-matkustuksenhallintaohjelmistoa. Kilometrikorvausten tulee perustua mobiilina toimivaan M2-järjestelmään. Matkalaskut hyväksytään hyväksyjän ja asiatarkastajan toimesta. Henkilöstöä koskevat vuosiloma- ja poissaolopäätökset hyväksytään esimiehen toimesta ESS-järjestelmässä. Esimies vastaa henkilöstöpäätösten ilmoittamisesta ja hyväksymisestä. ESS-järjestelmässä laaditaan myös viranhoitomääräykset ja työsopimukset.

Asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa käytetään kaupungin asianhallintajärjestelmää erikseen annettujen tarkentavien ohjeiden mukaisesti. Tällä varmistetaan toimenpiteiden ja tietojen hallinnan yhdenmukaisuus sekä tiedon säilyminen muuttumattomana asian kaikissa käsittelyvaiheissa. Sopimusten hyväksymisoikeuksista on määräykset hallintosäännössä. Sopimukset rekisteröidään asianhallintajärjestelmään ja alkuperäiset sopimukset arkistoidaan tiedonhallintasuunnitelman mukaisesti. Kaupungin nimenkirjoituksesta ja tiedoksiantojen vastaanottamisesta on määräykset hallintosäännössä.

Tietoturvalla tarkoitetaan tietojen, tietojärjestelmien ja tietoliikenteen luottamuksellisuutta. Raision kaupungilla on henkilöstön tietoturvaohje noudatettavaksi sekä palveluiden että työvälineiden osalta.

Materiaalivarastosta pidetään erillistä varastokirjanpitoa ja asianomaisen palvelujohtajan on vähintään kerran vuodessa suoritettava varaston valvontatarkastus. Varastot on inventoitava kerran vuodessa. Varaston vastuunalainen hoitaja vastaa varastokirjanpidon ajantasaisuudesta, valvontatarkastuksista ja niiden raportoinnista sekä vuosittaisista inventoinneista.

Hankintojen suorittamisessa noudatetaan kaupungin hankintaohjetta. Hankintoihin oikeuttavasta toimivallasta määrätään hallintosäännössä ja sen nojalla tehdyissä delegointipäätöksissä. Lisäksi noudatetaan päätöksentekoon ja ostolaskujen käsittelyyn liittyviä päätöksiä ja ohjeita. Hankintojen kilpailuttamisessa käytetään sähköistä hankintajärjestelmää.

Kaupungin omistamat raskaat työkoneet ovat gps-seurannan piirissä. Kaikkien kaupungin omistamien henkilö- ja pakettiautojen käytöstä pidetään ajopäiväkirjaa. Työyksikön esimies tarkastaa ajopäiväkirjan kuukausittain.

Seuranta ja arviointi

Kaupungin strategian toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätöksen yhteydessä seurataan käyttösuunnitelman toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen

toteutumisesta. Kunnallistekniikan ja talonrakennuksen työohjelmien toteutumisesta seurataan infralautakunnassa kesäkuun lopun raportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Menojen seuranta on jatkuva prosessi. Ohjeet talousarvion ja käyttösuunnitelman seurannasta ja raportoinnista sisältyvät talousarvion täytäntöönpano-ohjeisiin.

Tulojen kertymistä seurataan jatkuvasti ja raportoidaan talousarvion täytäntöönpanomääräysten mukaisesti. Tilivelvollisten tulee huolehtia vastuualueensa saatavien laskuttamisesta. Sopimuksen vastuuhenkilö huolehtii sopimukseen liittyvien saamisten laskutuksesta.

Raportointi ja viestintä

Kokousten esityslistoilla on merkittävä rooli tiedottamisessa kuntalaisille vireillä olevista asioista jo valmisteluvaiheessa. Esityslistalla asian valmistelun yhteydessä ilmoitetaan asian valmistelusta vastaavan nimi. Tämä on osa viestintää ja mahdollistaa kuntalaisten osallistumisen ja yhteydenotot asian valmisteluvaiheessa.

Esityslistat ja pöytäkirjat sekä viranhaltijapäätökset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla, jollei salassapitoa koskevista säännöistä muuta johdu. Asian valmistelijan on huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei julkaista ja että niitä ei saa tietoonsa muu kuin siihen oikeutettu henkilö.

Toimialalla kokoontuu säännöllisesti elinvoima- ja kilpailukykytoimialan ajankohtaispalaveri ja kaupunkisuunnittelun johtoryhmä (Kaupsu). Infrapalvelujen, kaupunkikehityspalvelujen ja lupapalvelujen johtoryhmät kokoontuvat viikoittain. Lisäksi palvelut ja työyksiköt järjestävät säännöllisiä työpaikkakokouksia. Esimiehet käyvät kehityskeskustelut vuosittain.

Toimialaa koskeva kriisiviestintä toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymän varautumissuunnitelman ja kriisiviestintäohjeen mukaisesti. Pääsääntö on, että viestintä hoidetaan normaalioloissa kaupungin verkkosivujen, virallisten some-kanavien, palvelupisteiden, käytössä olevien muiden sähköisten tiedotuskanavien sekä tiedotusvälineiden kautta. Mikäli normaalit tiedotuskanavat eivät esim. sähkökatkoksen vuoksi toimi, pyritään tarvittavaa tietoa jakamaan väliaikaisilla ilmoitustauluilla kaupungintalon, kirjaston sekä muiden palvelupisteiden pääovien läheisyydessä.

Sivistys- ja vapaa-aikatoimiala

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Sivistysjohtajan ja muiden tilivelvollisten sekä esimiesten tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta palvelualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuuden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle. Hallintosäännössä määritellyt vastuut johtamisen ja toiminnan kannalta ovat selkeitä. Tehtäväkuvat toimialalla on pääosin päivitetty ja vielä päivittämättömien tehtäväkuvien päivitys on käynnissä. Henkilöstön perehdytyksestä ja varahenkilöjärjestelystä vastaa kukin palvelualue osaltaan palvelualuejohtajan johdolla.

Liikunta- ja nuorisopalveluiden osalta toimenkuvat sekä esihenkilöiden varahenkilöt nimetty. Uusia työntekijöitä rekrytoitiin nuorisopalvelussa eläköityneiden tilalle. Koko henkilöstön yhteiset palaverit kerran kuukaudessa hybriditoteutuksena. Toteutettiin kaksi koko työyhteisön yhteistä kehittämispäivää.

Myös kirjasto- ja kulttuuripalveluissa on toimenkuvat päivitetty sekä esihenkilöiden varahenkilöt on nimetty. Kirjaston ja kulttuurin henkilöstön palaverit pidetään noin kerran kuukaudessa, tarpeen mukaan useammin. Kirjaston tiiminvetäjät kokoontuvat joka toinen viikko. Kirjastossa toteutettiin yksi yhteinen kehittämispäivä sekä tiimien ja museon omia kehittämisiltapäiviä.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Lautakunta vastaa toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta ja raportoi keskeiset johtopäätökset kaupunginhallitukselle. Talouden toteumat ja tiedot toiminnan toteutumisesta ja muutoksista toiminnassa tuodaan säännöllisesti sivistys- ja vapaa-aikalautakuntaan käsiteltäviksi.

Riskien tunnistamista ja arviointia tehdään säännöllisesti. Toiminnan suunnittelu on pitkäjänteistä ja ajantasaiseen tietoon perustuvaa. Talouden seuranta on jatkuvaa, samoin henkilöstön työhyvinvoinnin seuranta. Yksiköillä on ajantasaiset kriisi- ja turvallisuussuunnitelmat, jotka on päivitetty. Poikkeusoloihin varautumista on harjoiteltu. Käytössä on toimiva väkivaltatilanteiden, onnettomuuksien ja läheltä piti –tilanteiden ilmoitusjärjestelmä työsuojeluun. Henkilöstölle on järjestetty ensiapukoulutusta.

Riskien tunnistamista ja arviointia on tehty tapahtumissa. Vartiointipalvelu otettiin käyttöön työntekijöiden työturvallisuuden varmistamiseksi uintikeskus Ulpukassa sekä nuorisokeskus Nopassa valittujen päivien osalta.

Kirjastossa otettiin käyttöön päivittäinen vartiointipalvelu ja omatoimialueen vartiointia parannettiin myös elektronisesti.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Lautakuntatasolla seurataan talousarvion ja tavoitteiden toteutumista kuukausittain kirjanpito-ohjelman raporteilla. Johtoryhmän tasolla talousarvion toteutumista seurataan toistuvasti.

Palvelutarvetta ja henkilöstörakennetta ja sen muutostarpeita tarkastellaan johtoryhmätasolla ja palvelualueittain säännöllisesti. Kehityskeskustelut käydään vuosittain henkilöstön kanssa. Työhyvinvointikartoituksia tehdään työyksiköissä säännöllisesti. Toimipaikoilla on toteutettu riskienkartoitukset ja tehty tarvittavat toimenpiteet työterveyden ja AVI:n tarkastusten täydennyspyyntöjen toimeksiantoina.

Seuranta ja arviointi

Toimialajohtaja, opetuksen kehittämispäällikkö ja talouspäällikkö huolehtivat toimintatulojen ja -menojen kertymisen ja kehityksen seurannasta. Palvelualuejohtajat valvovat omia yksikköjään. Toiminnan riskien seurantaan osallistuvat kaikki yksiköissä työskentelevät palvelualuejohtajien johdolla. Talousarvion toteutumista seurataan säännöllisesti niin johtoryhmässä kuin lautakunnassa.

Palvelujohtajat hyväksyvät menot ja tulot, yksiköiden johtajat hyväksyvät yksiköiden menot. Laskujen hyväksyjistä on tehty sivistysjohtajan päätös, hyväksymisjärjestelyt ovat toimivat.

Kirjaston, Raisen museo Harkon, Ulpukan ja liikuntahallin kassat tarkastetaan vuosittain. Tarkastukset on suoritettu tilivuoden aikana.

Raportointi ja viestintä

Lautakuntien raportoinnissa seurataan valtuuston laatimaa talousarvion ohjeistusta. Palvelualuejohtajat, sivistysjohtaja ja talouspäällikkö vastaavat viestinnästä ja raportoinnista sovituin käytäntein niin talouden kuin toiminnan osalta. Sivistys- ja vapaa-aikatoimialan johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti. Henkilöstö ja tiimipalavereja järjestetään säännöllisesti. Johtoryhmässä on mukana henkilöstön edustus.

Liikunta- ja nuorisopalveluiden viestintätiimi kokoontuu säännöllisesti. Liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden kehittämispäivissä arviointiin toimintasuunnitelman toteutumista puolen vuoden aikajänteellä sekä tarvittavia toimenpiteitä toimintavuoden onnistumisen varmistamiseksi.

Kirjastossa ja kulttuuripalveluissa seurataan säännöllisesti talousarvio-ohjeistusta. Kirjaston viestintätiimi kokoontuu säännöllisesti ja se hoitaa kaikki kirjaston tapahtumiin liittyvän viestinnän itsenäisesti eri kanavissa. Kulttuuripalvelut viestivät palveluista ja tapahtumista tarpeen mukaan.

Sosiaali- ja terveystoimiala

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Ajan tasalla olevat Rasion kaupungin hallintosääntö ja muut ohjeet tukevat toimialan päivittäistä toimintaa ja johtamista. Henkilöstön toimenkuvat, tehtäväjaot ja vastuut on määritelty. Lisäksi esimerkiksi sosiaali- ja terveysjohtajalle on nimetty varahenkilöt. Uusien henkilöiden perehdytys hoidetaan palkkaavan yksikön toimesta.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskienhallinta on järjestetty hallintosäännön ja muiden ohjeiden mukaisesti.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Toimialan johtaja ja talouspäälikkö huolehtivat toimintatuottojen ja –kulujen kertymisen ja kehityksen seurannasta. Kukin palvelualuejohtaja ja –yksikköjohtaja seuraavat ja valvovat omien yksiköidensä toimintaa.

Menotositteiden hyväksymisestä on tehty sosiaali- ja terveysjohtajan päätös.

Seuranta ja arviointi

Talousarvion noudattamista sekä toimintatuottojen kertymistä ja toimintakulujen kehitystä seurataan kuukausittain kirjanpito- ja taloushallinto-ohjelmien raporteilla. Toiminnan tavoitteiden toteutumista seurataan Maisema-palvelun raporttien ja tuoteryhmäraporttien suoritettujen kehittymisen perusteella ja syyt poikkeamiin selvitetään.

Maisema-palvelun raportit lautakunnan osalta sekä Rasion ja Ruskon osalta erikseen kootaan puolivuotistoteutuman sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Intime-raportit yhteistoiminta-alueen osalta viedään lautakunnan käsiteltäväksi kuukausittain.

Sosiaali- ja terveystoimialan johtoryhmän kanssa talousarvion toteutumista seurataan säännöllisesti.

Raportointi ja viestintä

Sosiaali- ja terveystoimialan johtoryhmä kokoontuu joka viikko. Palaverissa käydään läpi aikataulut, seuraavan lautakunnan kokouksen valmistelu, täyttöluvat, ajankohtaiset yhteiset asiat sekä vuosittainen tehtävälista. Tarpeen mukaan yksiköitä informoidaan käsitellyistä asioista.

Toimialalla on käytössä asianhallintajärjestelmä ja asiakirjojen julkisuus ja salassapito on lainmukaisesti järjestetty.

Toimialan sisäinen tiedottaminen hoidetaan pääsääntöisesti työpaikkakokousten avulla.

Konsernipalveluyksikkö

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Konsernipalvelut koostuu matriisimaisesti toimivista palvelualueista: talouspalveluista, henkilöstöpalveluista, päätöksentekopalveluista, digipalveluista ja viestintäpalveluista. Johtamistavat ovat muodostuneet palvelualueen toimintojen mukaan. Vuoden 2022 aikana on

vakiinnutettu uuden organisaatorakenteen mukaista matriisimaista toimintaa ja kehitetty kokouskäytäntöjä.

Kaikille palveluille on ominaista avoimuuden korostaminen. Tiedonkulku kautta linjan katsotaan tärkeäksi ja tiedonkulkua on kehitetty. Osassa palveluissa on minimiresursointi ja kaikilla matriisipalvelujohtajilla ei ole varahenkilöitä. Konsernipalveluiden henkilöstö on sitoutunutta ja aikataulutetut työtehtävät hoituvat ajoissa. Henkilöstövaihdokset ovat osaltaan kuormittaneet yksiköitä vuoden 2022 aikana.

Kehityskeskustelut käydään kerran vuodessa. Kullakin työntekijällä on tehtävänkuvat, joita päivitetään tarvittaessa. Johtamisessa kannustetaan keskusteluun sekä avoimen ilmapiirin ylläpitämiseen.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Konsernipalveluiden palvelukohtaiset riskit arvioidaan ajantasaisesti vähintään kerran vuodessa. Riskejä pyritään minimoimaan ja hallinnoimaan siten, että pidetään huolta ohjeiden ajantasaisuudesta, noudattamisesta ja noudattamisen seurannasta. Vuoden 2022 aikana on päivitetty valmiussuunnitelman yleinen osa, evakointisuunnitelma sekä palvelukohtaisia valmiussuunnitelmia. Poikkeusoloihin varautumista on harjoiteltu.

Uusia toimintamalleja otetaan käyttöön tarpeen mukaan.

Vahvaa asiantuntijuutta ja substanssiosaamista edellyttävissä tehtävissä yksi merkittävin riski on avainhenkilöriski. Henkilöstön vaihtuessa on ehdottoman tärkeää, että kaikissa avaintoiminnoissa ja etenkin päivittäisissä operatiivisissa tehtävissä on katkeamaton resursointi ja uusi henkilö ehtii olla perehdytyksessä jonkin aikaa.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Konsernipalveluiden matriisijohtajat ovat hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, tietohallintojohtaja ja viestintäjohtaja. Oman palvelualueensa lisäksi matriisijohtaja johtaa koko kaupungin osalta oman vastuualueensa prosesseja.

Valvontatoimenpiteiden tarkoituksenmukainen onnistuminen edellyttää jatkuvaa ja katkeamatonta toiminnallisen tietovirran onnistumista ja edelleen kehittämistä koko kaupunkitasoisesti. Valvonnassa noudatetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusta.

Valvonnan onnistumisen kannalta on keskeistä, että yksikön esihenkilö osaa tukea omassa yksikössään sellaista ilmapiiriä ja toimintakulttuuria, että kysymykset ja mahdolliset muutosta vaativat asiat uskalletaan ottaa esille.

Ohjeistuksessa painotetaan toimialojen ja palvelualueiden vastuuhenkilöiden velvollisuutta huolehtia omien vastuualueensa taloudellisten prosessien hoitamisesta ja valvonnasta kaupungin hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Seuranta ja arviointi

Kaupunginhallitus ohjaa talousarvio- ja -suunnitelmaprosessia talousarvioraamia ja käsittelyaikataulua koskevilla päätöksillä sekä talousarviota koskevilla lähetekeskusteluilla. Talousjohtaja ohjeistaa talousarvion valmistelua kaupunkitasoisilla valmisteluohjeilla taloudellisten osioiden osalta. Päätöksentekopalveluiden vastuulla on ohjeistaa toiminnallisten tavoitteiden sekä riskienhallinnan valmistelu. Kunkin lautakunnan vastuuhenkilöt vastaavat lautakuntaisesta ohjeistuksesta omien vastuualueidensa tarpeiden mukaisesti konsernipalveluyksikön ohjeistuksen pohjalta.

Talousarvion seurantaa ja ennakkointia toteutetaan jatkuvana prosessina. Kaupungin, toimielinten, palvelualueiden ja toimintayksiköiden esimiesten tulee säännöllisesti seurata

talousarvion ja käyttösuunnitelman toteutumista. Seuranta on järjestettävä palvelualueilla siten, että korjaaviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä mahdollisimman nopeasti.

Talousarvion toteutumista on seurattu säännöllisesti toimitilimissä. Kaupunginvaltuustolle on laadittu talouden toteuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun ja syyskuun lopun tilanteesta. Talousarvion toteutumisen raportoinnin yhteydessä on raportoitu myös verotulojen toteutumisesta.

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa kaikilla palvelualueilla. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee tieto asiasta saattaa toimitilinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset. Lautakuntien raportoinnista vastaavien talousvastaavien tai toimialajohtajan tulee ilmoittaa suunnitelluista talousarviomuutoksista talousjohtajalle hyvissä ajoin ennen talousarviomuutoksen viemistä toimitilinkäsittelyyn.

Tilivelvollisten tulee huolehtia vastuualueensa saatavien laskuttamisesta sekä tiliointien ja arvonlisäverokoodien oikeellisuudesta. Sopimuksen vastuuhenkilö huolehtii sopimuksiin liittyvien saamisten laskutuksesta. Tulojen kertymistä seurataan jatkuvasti ja raportoidaan talousarvion ohjeistusten mukaisesti.

Lautakuntien vastuuhenkilöt seuraavat tulosalueensa talouden toteutumista jatkuvasti ja toimittavat selostuksen talousarvion ylityksistä ja alituksista talousjohtajalle kuukausittain.

Tilivelvollisten tulee huolehtia vastuualueensa saatavien laskuttamisesta sekä tiliointien ja arvonlisäverokoodien oikeellisuudesta. Sopimuksen vastuuhenkilö huolehtii sopimuksiin liittyvien saamisten laskutuksesta. Toimialojen palvelut huolehtivat toimintansa myyntilaskutuksen palvelualueellaan. Tulojen kertymistä seurataan jatkuvasti lautakuntien alaisten palveluiden vastuuhenkilöiden toimesta ja raportoidaan talousarvion täytäntöönpanomääräysten mukaisesti.

Kaupungin ostolaskut käsitellään sähköisessä ostolaskujen käsittelyjärjestelmässä. Ostolaskulla on asiataarkastaja ja hyväksyjä. Menotositteiden hyväksyjistä pidetään ajantasaista luetteloa. Tositteiden hyväksyjä vastaa siitä, että käytettävissä olevaa määrärahaa ei ylitetä. Menojen seuranta on jatkuva prosessi.

Talouden osalta seurannan ja arvioinnin prosessit toimivat hyvin ja prosesseja kehitetään ajantasaisesti.

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden kukin palvelujohtaja seuraa oman vastuualueensa osalta talousarvioprosessin yhteydessä asetettuja tavoitteita osana talousarvion seurantaa.

Konsernipalveluiden seurannan ja arvioinnin kannalta on keskeistä toiminnan ja päätöksenteon avoimuus, sekä ennen kaikkea tiedonkulku, jolloin niiden toimivuutta voivat arvioida viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt, kaupunkilaiset ja ulkoiset sidosryhmät. Seurantaa, raportointia ja arviointia kehitetään ajantasaisesti.

Raportointi ja viestintä

Kaikilla konsernipalveluyksikön palveluilla on säännöllisiä viikoittaisia ja/tai kuukausittaisia yksikkö- tai matriisikokouksia, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita, vuosikellon mukaisia toimia sekä muita toiminnallisia ja taloudellisia käynnissä olevia asioita. Kokoukset ovat hyödyllisiä, ja niissä saadaan nopeasti ja tehokkaasti viestittyä palveluiden yhteisistä käytännöistä ja ohjeista. Tiimityö on edelleen kehittynyt useilla palvelualueilla. Poikkeustilanteita varten tietohallinnossa on vuosittain ylläpidetty valmiussuunnitelma. Normaalaja häiriötilanteita

varten tietohallinnossa on toipumissuunnitelma ja tietohallinnon ohjausryhmän hyväksymä tiedotussuunnitelma.

1.2.3. Riskienhallinta

Riskienhallintaprosessia toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymän riskienhallinnan ohjeistuksen mukaisesti. Sisäisen valvonnan ohjeen mukainen riskianalyysi toteutetaan vuosittain.

Riskien tunnistamisessa ja analysoinnissa hyödynnetään Raision kaupungin riskikarttaa, jossa kaupungin riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskikartassa on esitetty edellä mainittuun luokitteluun perustuen merkityksellisiä asiakokonaisuuksia, joihin riskien analysoinnissa pyritään kiinnittämään huomiota. Riskikartan tarkoituksena on auttaa riskianalyysin laadinnassa ottamaan huomioon kaikki toiminnan kannalta merkitykselliset riskit.

Riskianalyysissä toimielimet tunnistavat toimintansa kannalta merkittävimmät riskit, laativat toimenpiteet niiden hallitsemiseksi ja määrittelevät riskeille vastuuhenkilöt ja aikataulut. Riskien toteutumista seurataan jatkuvasti talousarviovuoden aikana. Toimielimet raportoivat tilinpäätöksen yhteydessä, miten riskienhallinnassa on onnistuttu, onko riskit toteutuneet, kuinka niihin on reagoitu ja kuinka riskejä on pystytty torjumaan.

Seuraavassa on esitetty toimielimittäin riskianalyysissä tunnistetut merkittävimmät riskit ja toimielinten arviot riskienhallinnasta tilinpäätösvuoden aikana.

¹ Lyhyt sanallinen kuvaus riskin syistä ja todennäköisistä seurauksista

² Todennäköisyysluokka

³ Seurausluokka

⁴ Toimenpiteet riskin eliminoinniksi/pienentämiseksi/hallinnoimiseksi

Kh, konserni

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteuma 2022 ja arvio tulevasta
Henkilöstön jaksaminen ja saatavuus	Tiettyjen ammattiryhmien kohdalla on rekrytointivaikeuksia, jonka takia henkilöstö voi joutua työskentelemään vajaalla resurssilla. Tällöin työn psykososiaalinen ja fyysinen kuormitus saattaa kasvaa.	2	3	6	Työntekijöiden hyvinvoinnin ja jaksamisen parantaminen kehittämällä johtamis- ja työyhteisötaitoja, määrittelemällä selkeät vastuut (tehtäväkuvat), mahdollistamalla osaamisen kehittämisen sekä tukemalla jaksamista osallistumalla tll:n psykososiaalisen tuen kehittämishankkeeseen.	Työntekijöiden hyvinvointia ja jaksamista on parannettu ja kehitetty mm. mahdollistamalla uusia henkilöstöetuja (kulttuuri- ja liikuntaetu, polkupyöräetu, maksuton uinti-/kuntosalimahd.) Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa on tehostettu, esihenkilöille tarjottu tutkintoon johtavaa esihenkilövalmennusta ja säännöllisiä sisäisiä esihenkilöfoorumeita. Tehtäväkuvien päivittäminen jatkuu edelleen ja tll:n kehittämissuunnitelman alkuun 2023. Ed. mainitut henkilöstöedut mahdollistetaan edelleen. Myös esihenkilökoulutukset jatkuvat ja työterveyshuollon kanssa yhteistyötä tehdään tiiviisti.
Lakko	Työtaistelu haittaa kaupungin toimintaa.	3	4	12	Työtaistelutoimenpiteiden varhainen ennakointi ja kriittisten tukipalveluiden varmistaminen ennakkosuunnittelulla	Riski ei ole toteutunut. Kunta-alan työehtosopimus on voimassa vuoteen 2025 saakka.
Mainekriisi	Kaupungin toimintaan, johtamiseen tai henkilöstöön liittyvä julkisuus, joka heikentää luottamusta ja toiminnan uskottavuutta.	2	3	6	Kestävät toimintamallit ja hallinnon avoimuus, viestintäosaamisen kehittäminen.	Kaupunki on vuonna 2022 panostanut avoimeen viestintään ja markkinointiin. Positiivisilla ulostuloilla on kehitetty kaupungin mainetta kokonaisuutena. Maineen hallinta vaatii ennakointia ja hereillä oloa.
Rahoitusriskit	Jos korot äkillisesti nousevat, kaupungin kasvavan lainamäärän rahoituskulut kasvavat.	3	3	9	Rahoitustilanteen ajantasainen seuraaminen ja suhteuttaminen kaupungin lainamäärään. Investointien suunnittelussa on pidettävä taloudelliset näkökannat keskustelussa mukana.	Kaupungin taloudenseuranta on aktiivista ja ajantasaista. Kasvava investointien määrä tulee väistämättä lisäämään lainamäärää ja korkokuluja tulevaisuudessa. Kestävä investointitaso tulee huomioida suunnitelmissa. Taloussuunnittelun ja investointisuunnittelun yhteen kytkeminen on erittäin tärkeää.
Soteuudistus	Hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen siirrossa epäonnistutaan.	4	4	16	Valmistelu on organisoitu ja vastuutettu, valmistelun etenemistä seurataan. Huolehditaan eri yksiköiden välisestä tiedonkulusta. Osallistutaan aktiivisesti yhteistyöverkostoihin ja seudulliseen valmisteluun.	Kaupunki teki soteuudistuksen hyväksymistä varten, mutta Varhan myöhäinen käynnistyminen johti merkittävään työmäärän lisääntymiseen ja lisäksi kaupunki joutuu vuonna 2023 tekemään Varhan tuki-palvelutehtäviä (erityisesti ict-palvelut). Riski on osin toteutunut.
Globaali pandemia	Korona tms	2	5	10	Ajantasainen varautumissuunnitelma	Valmiussuunnitelman yleinen osa on päivitetty 10/2022, myös muita toimiala-/yksikkökohtaisia suunnitelmia on päivitetty. Soteuudistus aiheuttaa päivitystarpeita varautumisen suunnittelussa v. 2023 Varha-yhteistyön tarkentuessa.

Hallitsematon maahanmuutto	Hallitsematon pakolaiskriisi	1	3	3	Valtakunnallisten ohjeistusten seuraaminen	Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheutti lähes hallitsemattomaan maahanmuuttoon verrattavan tilanteen, mutta Raision ripeän toiminnan johdosta ukrainalaisille löydettiin asunnot ja tukea alusta alkaen. Raisiossa on vuoden 2023 alussa yli 450 ukrainalaista ja tilanne on vakaa. Mikäli sotatilanne jatkuu ukrainalaisia voi saapua lisää ja sodan levitessä hallitsematon maahanmuutto on mahdollista.
ICT: Palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajaaseen toimintaan liittyvät riskit	Jonkin aikaa operatiivinen tietotekniikka toimii ilman työntekijöitä. Ongelmatilanteiden korjaamattomuus ja palvelupyyntöjen toteutumattomuus estävät pala kerrallaan tietotekniikan toimivuuden. 1-2 viikossa tietotekniikan toimivuus laskee arviolta 10 %:iin työntekijöistä. Vajaalla henkilöstöllä pystytään ratkaisemaan kriittisimmät häiriötilanteet, mutta palvelupyyntöjä ei pystytä toteuttamaan (käyttäjätunnusten luomiset /poistamiset, liittymien avaukset).	3	5	15	Kriittisten toimintojen automatisointi ja kahdentaminen.	Riski ei ole toteutunut. Tietohallintojohtajan tehtävät järjestelty sijaisjärjestelyin ja tästä syystä henkilöstöresurssit ovat aiempaa vähäisemmät, mikä näkyy erityisesti erilaisten kehittämistoimenpiteiden toteuttamisessa. Kriittisten toimintojen automatisointia kehitettävä edelleen.
ICT: Työvälineiden toimimiseen liittyvät riskit	Vakavat tietoliikenne- ja konesalipalveluiden häiriöt/keskeytykset voivat estää kaiken tietotekniikan käytön kaupungin palveluissa. Merkittävä osa kaupungin tuottamista palveluista on riippuvaisia tietoteknisistä palveluista.	2	3	6	Vaikutusanalyysit, riskiarviot, jatkuvuusstrategia, toipumissuunnitelma ja säännölliset toipumisharjoitukset.	Riski ei ole toteutunut. Edellyttää jatkossakin suunnitelmien ajantasaisuutta ja säännöllistä harjoittelua.
Avainhenkilöriskit	Yhden henkilön varassa on tietyissä tehtävissä liikaa tietoa ja painetta, hiljainen tietotaito. Eläköitymisen tuomat henkilöstövaihdokset.	3	3	9	Riittävä resursointi. Varahenkilöjärjestelmän tehostaminen. Henkilöiden sitoutuminen vara-henkilötoimintaan. Etupainotteinen resursointi hiljaisen tiedon säilymisen vuoksi.	Riittävä resursointi ei kaikilta osin ole onnistunut, ei myöskään varahenkilöjärjestelmän tehostaminen. Tietyissä tehtävissä on rekrytointivaikeuksia. Hiljaisen tiedon siirron mahdollistamiseksi on otettu käyttöön kannustimena mm. rahallinen korvaus henkilölle, mikäli hän ilmoittaa tulevasta eläköitymisestään vähintään puoli vuotta ennen eläköitymisajankohtaa.

Kh, kaupunkikehitys

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteuma 2022 ja arvio tulevasta
Avainhenkilöriski	Eläköitymiseen, pitkiin poissaoloihin ja työntekijävaihdoksiin liittyvä ilmeinen riski. Mahdollisten muutosten yhteydessä osaamisen ja resursoinnin varmistaminen.	3	3	9	Henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen panostaminen. Eläköitymisiin varautuminen ja ennakointi.	Henkilöstön hyvinvointiin on panostettu erilaisin koulutuksin, etätyöjärjestelyin sekä yhteisin kehittämispäivin. Yhteisiä tyhy-päiviä on järjestetty palveluittain tarpeen mukaan. Avainhenkilöriski konkretisoitui kaupunkikehityksen osalta maankäyttöjohtajan sekä kaupunginarkkitehdin viroissa tapahtuneiden muutosten johdosta. Korvaavat rekrytoinnit on saatu toteutettua, mutta esimerkiksi tuleviin eläköitymisiin on syytä varautua vuonna 2023.
Elinkeinoelämän kehitys ja talouden suhdannevaihtelut	Työllisyyden ja muuttoliikkeen vaikutukset kaavoitustarpeisiin, uusiin asuin- ja yritysalueisiin ja/tai verotuloihin.	3	3	9	Työllisyystilanteen, väestönmuutosten ja muiden keskeisten tunnuslukujen seuraaminen. Uusien indikaattien tunnistaminen ja nopea reagointi.	Vuoden 2022 taloussuhdannetta hallitsi vallitseva sotatilan Euroopassa. Työllisyystilanne sekä väestönkehitys olivat edellä mainituista seikoista huolimatta kuitenkin hyvällä tasolla. Korkojen nousu sekä sähkön hinnan muutokset näkyvät asuntotuotannossa pienellä viiveellä, konkretisoituen pääasiassa vuoden 2023 aikana.
Lainsäädännön muutokset	Mahdolliset muutokset lainsäädännössä ja lakisääteisissä palveluissa, joilla heikentävä vaikutus kaupungin toimintaympäristöön.	2	3	6	Lainsäädännön valmistelun seuranta, lausuntopyyntöihin vastaaminen soveltuvilta osin sekä jatkuva reflektointi/peilaus kaupungin omaan tekemiseen.	Rakennuslain sekä muiden lakimuutosten osalta tilanne ei edennyt merkittävästi vuoden 2022 aikana. Lakiuudistusten etenemistä seurataan edelleen ja niihin reagoidaan tarvittaessa. Rakennuslain hyväksyminen tapahtuu kevään 2023 aikana ja sen odotetaan astuvan voimaan 1.1.2025. TE-palveluiden uudistuksen ja siirron kuntiin pitäisi toteutua samalla aikataululla 1.1.2025 alkaen. Laki on hyväksytty ja paikallinen sekä seudullinen palveluiden järjestämisen valmistelu on aloitettu.
Toiminnan riskit	Muuttuvan ja kehittyvän toimintaympäristön haasteet. Muutosten vaikutukset omaan tai välillisesti toisten toimialojen toimintaan.	4	3	12	Jatkuva ja riittävä viestintä sekä säännöllinen oman toiminnan tarkastelu.	Kh, kaupunkikehityksen tasolla merkittäviä muita toimintaympäristön muutoksia ei havaittu vuoden 2022 aikana. Säännöllinen toiminnan tarkastelu jatkuu myös vuonna 2023.
Sopimusriskit	Sopimusten voimassaolo, sopimustekniset klausuulit, kuten sopimussakot tai muut tulo- tai menokustannuksia mahdolliset lisäävät ehdot.	2	3	6	Tiivis yhteistyö konsernihallinnon ja niin hallintojohtajan kuin kaupungin lakimiehen kanssa.	Yhteistyötä konsernihallinnon kanssa on tehty. Sopimusriskit eivät ole konkretisoituneet vuoden 2022 aikana. Toimintaa jatketaan vuoden 2022 kaltaisena myös tulevana vuotena.

ICT/tietoliikennejärjestelmät	Tietoliikennejärjestelmien ja sovellusten toimivuus. Sovellusten toiminnan katketessa suorat ja välilliset vaikutukset päätösten tekemisessä sekä päivittäisen työn tekemisessä.	2	3	6	Reagointi ennakoivasti mahdollisiin sovellusten päivitystarpeisiin.	ICT/tietoliikennejärjestelmien riskit eivät konkretisoituneet vuoden 2022 aikana. Tarvittavien sovellusten käyttö ja päivittäinen työskentely eri työskentelyvälinein on mahdollistunut eikä tilanteeseen ole nähtävissä merkittäviä muutoksia myöskään vuonna 2023.
Henkilöstön saatavuus	Riski linkittyy avainhenkilöriskeihin. Yksittäisten vastuualueen vakanssien osalta on ollut haasteita saada niitä täytettyä.	3	2	6	Tehtäväkuvien uudelleenpohdinta, vakansseihin tehtävät uudelleenhaut ja niiden mainostaminen yhteistyössä viestinnän kanssa.	Henkilöstön saatavuudessa on onnistuttu vuoden 2022 aikana. Maankäyttöjohtajan ja kaupunginarkkitehdin vakanssit on saatu täytettyä, joiden lisäksi mm. ilmastokoordinaattorin, maahanmuuttokoordinaattorin kuin kartoittajan rekrytoinnit ovat toteutuneet.

Lupalautakunta

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riskiluku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Avainhenkilöriski	Eläköitymiseen, pitkiin poissaoloihin ja työntekijävaihdoksiin liittyvä ilmeinen riski. Mahdollisten muutosten yhteydessä osaamisen ja resursoinnin varmistaminen sekä ongelmien minimointi konkretisoituneen riskin ylimenokaudella.	3	3	9	Henkilöstön hyvinvointiin, osaamiseen ja pitoon panostaminen. Eläköitymisiin varautuminen ja ennakointi. Tulevien rekrytointien ennakointi ja haasteiden tunnistaminen.	Henkilöstön hyvinvointiin on panostettu erilaisin koulutuksin, etätyöjärjestelyin sekä ryhmätyönohjauksin. Yhteisiä tyhy-päiviä on järjestetty palveluittain. Avainhenkilöriski ei ole merkittävässä määrin toteutunut, mutta esim. tuleviin eläköitymisiin on syytä varautua vuonna 2023.
Elinkeinoelämän kehitys ja talouden suhdannevaihtelut	Työllisyyden ja muuttoliikkeen vaikutukset vastuualueen toimintaan; kaavoitustarpeisiin, uusiin asuin- ja yritysalueisiin ja/tai verotuloihin. Toiminnan resursointi muuttuvissa tilanteissa.	3	3	9	Työllisyystilanteen, väestönmuutosten ja muiden keskeisten tunnuslukujen seuraaminen. Uusien indikaattien tunnistaminen ja nopea reagointi niihin.	Vuoden 2022 taloussuhdannetta hallitsi vallitseva sotatilanne Euroopassa. Työllisyystilanne sekä väestönkehitys olivat edellä mainituista seikoista huolimatta kuitenkin hyvällä tasolla. Korkojen nousu sekä sähkön hinnan muutokset näkyvät asuntotuotannossa pienellä viiveellä, konkretisoituen pääasiassa vuoden 2023 aikana.
Lainsäädännön muutokset	Mahdolliset muutokset lainsäädännössä ja lakisäätöisissä palveluissa, joilla heikentävä vaikutus kaupungin toimintaympäristöön.	2	3	6	Lainsäädännön valmistelun seuranta, lausuntopyyntöihin vastaaminen soveltuvilta osin sekä jatkuva peilaus kaupungin omaan tekemiseen.	Rakennuslain sekä muiden lakimuutosten osalta tilanne ei edennyt merkittävästi vuoden 2022 aikana. Lakiuudistusten etenemistä seurataan edelleen ja niihin reagoidaan tarvittaessa. Rakennuslain hyväksyminen tapahtuu kevään 2023 aikana ja sen odotetaan astuvan voimaan 1.1.2025.
Toiminnan riskit	Muuttuvan ja kehittyvän toimintaympäristön haasteet. Muutosten vaikutukset omaan tai välillisesti toisten toimialojen toimintaan.	4	3	12	Jatkuva ja riittävä viestintä sekä säännöllinen oman toiminnan tarkastelu.	Lautakunta-tasolla merkittäviä toimintaympäristön muutoksia ei havaittu vuoden 2022 aikana. Säännöllinen toiminnan tarkastelu jatkuu myös vuonna 2023.

Sopimusriskit	Sopimusten voimassaolo, sopimustekniset klausuulit, kuten sopimussakot tai muut tulo- tai menokustannuksia mahdolliset lisäävät ehdot.	2	3	6	Tiivis yhteistyö konsernihallinnon ja niin hallintojohtajan kuin kaupungin lakimiehen kanssa.	Yhteistyötä konsernihallinnon kanssa on tehty. Sopimusriskit eivät ole konkretisoituneet vuoden 2022 aikana. Toimintaa jatketaan vuoden 2022 kaltaisena myös tulevana vuotena.
ICT/tietoliikennejärjestelmät	Tietoliikennejärjestelmien ja sovellusten toimivuus. Sovellusten toiminnan katketessa suorat ja välilliset vaikutukset päätösten tekemisessä sekä päivittäisen työn tekemisessä.	2	3	6	Reagointi ennakoivasti mahdollisiin sovellusten päivitystarpeisiin.	ICT/tietoliikennejärjestelmien riskit eivät konkretisoituneet vuoden 2022 aikana. Tarvittavien sovellusten käyttö ja päivittäinen työskentely eri työskentelyvälinein on mahdollistunut eikä tilanteeseen ole nähtävissä merkittäviä muutoksia myöskään vuonna 2023.

Infralautakunta

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Omaisuuksien tuhoutuminen tai sen arvon menetys	Kiinteistön laaja vesivuoto, palaminen, tms. rakennusvaurio	2	3	6	Ennakoiva huolto ja kunnossapito. Riittävä kunnossapito- ja investointirahoitus talousarvioissa.	Investointeja ja kunnossapitoa on tehty työohjelman mukaisesti. Kiinteistöistä tehdään tarpeen mukaan kuntotutkimuksia ja -selvityksiä.
Palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajeeseen toimintaan liittyvät riskit	Sopimuskumppanin lakko tai konkurssi	2	3	6	Palvelujen hankkiminen mahdollisuuksien mukaan lakon ulkopuolisilta toimijoilta.	Riski ei toteutunut.
Sopimusriski	Toimintoja on ulkoistettu kilpailuttamalla. Markkinoiden toimimattomuus sopimuskauden päätyttyä (esim. kilpailu markkinoilla vähenee tai tarjoajien määrä on liian pieni). Oma tuotantoa ei enää ole, joten palveluista on maksettava markkinahinta.	2	3	6	Kustannustason nousu kilpailutettaessa palvelu uudelleen sopimuskauden päätyttyä. Paluu omaan toimintaan ei enää ole mahdollista tai se on kohtuuttoman kallista. Palvelu- ja laatutason pudotus.	Riski ei toteutunut. Tulevaisuudessa on syytä tehdä markkinavuoropuhelua ja arvioida tarjouspyyntöjen sisältöä saatujen palautteiden perusteella.
Palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajeeseen toimintaan liittyvät riskit	Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus rekrytointitilanteissa.	4	3	12	Henkilöstön koulutus ja resurssien ylläpitäminen. Oppisopimusmahdollisuuden lisääminen. Kilpailukykyinen palkkaus. Rekrytointikanavien monipuolinen käyttö.	Tehty esitys ruokapalveluhenkilöstön palkkojen korottamiseen. Ruokapalvelun avoimet työpaikat ilmoitettu nyt myös somessa.
Kustannustason nousuun liittyvät riskit.	Henkilöstökulujen, palvelujen ostojen sekä aineiden ja tarvikkeiden kustannustason nousu yli talousarviossa arvioitun. Talousarviossa 2022 menojen kasvu on 1,5 %. Palvelutuotanto ja palvelujen laatu kärsivät.	3	3	9	Kustannusten ja talousarvion toteutumisen seuranta. Palvelun vähentäminen tai laatutason lasku. Säästö- ja sopeutustoimenpiteet.	Säästötoimenpiteinä on pyritty optimoimaan energiankulutusta kiinteistöissä.
Kustannustason nousuun liittyvät riskit.	Rakennusmateriaalien ja polttoaineiden hintojen äkillinen/yllättävä kustannustason nousu vaikuttaa urakkahintojen nousuun.	3	3	9	Investointiohjelman / hankkeiden uudelleenarvointi/priorisointi.	Maailmantilanteesta johtuva kustannustason nousu on näkynyt investoinneissa, mm. Tiedonpuiston koulun kustannusarviota on korotettu.

Sivistyslautakunta

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteuma 2022 ja arvio tulevasta
Omaisuu- den tuhoutuminen tai sen arvomenetys	Materiaalien ja kaluston tuhoutuminen/häviäminen	1	3	3		Riski ei ole toteutunut, riskiarvio ennallaan.
Vahingon aiheuttaminen omaisuudelle, henkilölle tai toiminnalle	Asiakkaalle aiheutetut vahingot	1	4	4		Riski ei ole toteutunut, riskiarvio ennallaan.
Sopimusriskit	Äkillinen koulupaikkojen ja päivähoitopaikkojen tarve	1	3	3		Riski ei ole toteutunut, riskiarvio ennallaan.
Henkinen kuormittuminen	Työ kuormittaa yli sietokyvyn	1	4	4	Työn kuormittavuuden oikea sovittaminen	Riski osittain toteutunut (mm. korona ja yhteiskunnan monihäiriötila vaikuttivat henkiseen kuormittumiseen), riskiarvio ennallaan.
Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu/lasku	Tilat loppuvat kesken tai tyhjää tilaa	1	3	3		Riski ei ole toteutunut, riskiarvio ennallaan.
Varhaiskasvatuksen lapsimäärän kasvu/lasku	Tilat loppuvat kesken tai tyhjää tilaa	1	3	3	Tiloja käytössä jonkin verran yli tarpeen. Käyttöönotto kysynnän vaihteluja vastaavasti.	Riski toteutunut, yksi uusi yksikkö aloitti toiminnan vuonna 2022. Riskiarvio ennallaan, riski jo toteutunut, uusi yksikkö aloitti tammikuussa 2023.
Riittävän ja koulutetun henkilökunnan rekrytointi	Päiväkodissa/ryhmäpäiväkodissa ei ole riittävää henkilöstöä, minkä seurauksena kaikkia lapsia ei voida ottaa vastaan.	3	3	9	Riittävä varahenkilöjärjestelmä tai rekrytointivastaava nopeuttamaan sijaisten rekrytointiprosessia.	Riski osittain toteutunut, henkilökunnan saatavuudessa vaikeuksia, riskiarvio ennallaan.

Vapaa-aikalautakunta

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Omaisuu- den tuhoutuminen tai sen arvomenetys	Materiaalin tai kaluston tuhoutuminen tai häviäminen.	1	2	2	Vakuuttaminen, valvonta.	Riski ei ole toteutunut, riski arvio ennallaan.
Vahingon aiheuttaminen omaisuudelle, henkilölle tai toiminnalle	Asiakkaalle aiheutetut vahingot	1	2	2	Vakuuttaminen, valvonta, henkilöstön riittävä osaaminen, turvallisuussuunnitelmat tilannekohtaisesti.	Riski ei ole toteutunut, riski arvio ennallaan.
Palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajaaseen toimintaan liittyvät riskit.	Kirjaston, Uintikeskus Ulpuken, Jäähallin tai Kertulan liikuntahallin toiminnan keskeytyminen.	1	2	2	Säännöllinen huolto, henkilöstön ammattitaito, valvonta.	Riski ei ole toteutunut, riski arvio ennallaan.
Teknologiaan ja tietohallintoon liittyvät riskit	Järjestelmien toimimattomuus lopettaa palvelujen tarjoamisen.	1	2	2	Ajantasaiset, päivitettyt järjestelmät ja tietoturtojen esto.	Riski ei ole toteutunut, riski arvio ennallaan.
Henkilöstöön liittyvät riskit	Avainhenkilö-, työtapaturmariski tai henkisen kuormittumisen riski.	3	2	6	Varahenkilöjärjestelmä, työsuojelu, ennaltaehkäisevä työterveydenhuolto ja työnohjaus.	Riski ei ole toteutunut, riski arvio ennallaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Hallintopalvelut

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Sopimusriskit	Palveluntuottajan taloudellisen aseman huonontuminen	1	3	3	Ajantasalla olevat puitesopimukset. Riskin toteutuessa oma toiminta / muu sopimuksen mahdollistama palveluntuottaja.	Hyvinvointialueen valmisteluun liittyen sopimukset on käyty läpi.

Erikoissairaanhoito

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Menojen hallinta	Koronaepidemian aiheuttamat lisäkulut ja hoitovelan purun kulut	3	3	9	Oikea-aikainen hoito oikealla hoitotasolla. Valtionavustusten haku koronakuluihin	Toteuma jäi supistetunkin budjetin alapuolelle.
Onnettomuudet	Koronaepidemian pitkittyminen, uudet rokotuksen läpäisevät variantit	3	4	12	Tehokas maakunnan tasoinen ennakointi ja jäljitys- ja testauskapasiteetin ylläpito	Jäljitys ja testaus ja rokotukset jatkuivat suunnitellusti maakunnallisesti koordinoituna.
Toimintaympäristö	Sote uudistuksen valmistelun viivästyminen	3	3	9	Aktiivinen toiminta sote-valmistelussa	Hyvinvointialueelle siirryttiin suunnitellusti 1.1.2023.

Terveyspalvelut

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Henkilöstö	Sekä lääkärin että hoitohenkilökunnan rekrytoinnissa haasteita erityisesti sijaisten osalta	4	4	16	Aktiivinen rekrytointi, hyvän työnantajamaineen säilyttäminen	Rekrytointi sujui suunnitelman mukaan, kaikki vakituiset virat ja toimet saatiin täytettyä.
Menojen hallinta	Koronaepidemian aiheuttamat lisäkulut	3	3	9	Koronakuluihin varautuminen myös vuonna 2022	Valtion koronakorvaukset kattoivat koronan aiheuttamat lisäkulut.
Onnettomuudet	Koronaepidemian pitkittyminen, uudet rokotuksen läpäisevät variantit	3	4	12	Koronarokotusten mahdollisimman laaja kattavuus, jäljitys- ja testausvalmiuden ylläpitäminen	Jäljitys ja testaus ja rokotukset jatkuivat suunnitellusti maakunnallisesti koordinoituna. Vuoden aikana annettiin kaikkiaan 19 204 koronarokotetta 15450 eri henkilölle yhteistoiminta-alueella.
Toimintaympäristö	Sote-uudistuksen valmistelun viivästyminen	3	3	9	Aktiivinen toiminta sote-valmistelussa	Hyvinvointialueelle siirryttiin suunnitellusti 1.1.2023.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Henkilöstö	Henkilöstön rekrytointeihin liittyvät haasteet. Työn kuormittavuus suurta. Asiakkaiden palveluiden saatavuus ja laatu saattavat vaarantua.	3	4	12	Toiminnan kehittäminen siten, että Raision sosiaali- ja perhepalveluilla on hyvä maine työntekijöiden keskuudessa.	Rekrytointeissa onnistuttiin hyvin, virkoja tai toimia ei ollut pitkiä aikoja tyhjiillään. Asiakkaiden palveluiden saatavuus ei vaarantunut merkittävästi.
Menojen hallinta	Asumiseen tai sijaishuoltoon liittyvien ostopalveluiden voimakas kasvu. Todennäköinen seuraus olisi budjetin ylitys.	3	3	9	Kokonaisvaltaisen palveluprosessin kehittäminen siten, että palvelut saataisiin oikea-aikaisesti, riittävällä laajuudella.	Menojen hallinnassa onnistuttiin aikaisempia vuosia paremmin. Toiminta oli taloudellisesti aikaisempaa tehokkaampaa ostopalveluissa.
Onnettomuudet	Koronan aiheuttaman huonovointisuuden purkautuminen, "hoitovelan" korjaaminen	3	3	9	Tuen ja palveluohjauksen mahdollisimman oikea aikainen saaminen.	Palveluihimme pääsy oli osittain tästä johtuen ruuhkautunutta ja asiakkaat eivät saaneet aina riittävän nopeasti tarvitsemiaan palveluita.
Toiminta ympäristö	Ihmisten eriarvoistuminen, muuttoliikkeen tuomat haasteet palveluille	3	3	9	Palveluverkoston riittävä kattavuus ja tehokas toiminta.	Palveluverkosto oli kattava ja toiminta tehokasta.
Toiminnan kehittäminen	Onnistummeko luomaan asiakkaita palvelevan organisaation?	2	3	6	Fokus asiakkaissa, asiakkaiden osallistaminen.	Kaikessa tekemisessä asiakas oli keskiössä.

Hoito-, hoiva- ja vammaispalvelut

Riski	Riskin kuvaus ¹	(T) ²	(S) ³	Riski-luku (T*S)	Toimenpiteet ⁴	Toteutuma 2022 ja arvio tulevasta
Hoito henkilöstön saatavuus ongelma, joka uhkaa palvelujen tuottamista nykyisen laajuutena	Hoito- ja vammaispalveluissa vakinaisiin tehtäviin harvoja hakijoita, pitkiin sijaisuuksiin ei hakijoita ollenkaan. Äkilliset poissaolot joudutaan hoitamaan hälytys- ja ylityökorvauksilla omien työntekijöiden voimin. Työntekijät uupuvat, sairauslomat lisääntyvät.	5	4	20	1. Varahenkilöstön lisääminen 2. Uuden työntekijän palkkaukseen lisätään bonushoukutin, kuten bonusraha, joka maksetaan vuoden kohdalla.	Hoito henkilökunnan saatavuus oli ongelma koko viime vuosi. Bonusrahaa ei saatu käyttöön.
Yksityiset vanhusten hoivakodit eivät voi ottaa vastaan uusia asiakkaita	Yksityisillä palveluntuottajilla on vaikea henkilökunnan saatavuusongelma, eivät pysty ottamaan uusia asukkaita, ellei lain velvoittama hoitajamitoitus täyty. Kunta ei pysty toteuttamaan määrääjän puitteissa myönnettyä palvelua.	5	4	20	1. Ei toimenpide mahdollisuutta, hoitajia ei ole, hoitajamitoitukset säädetty lailla.	Yksityisillä hoivakodeilla oli vaikeuksia vastaanottaa uusia asukkaita hoitajamitoituksen kiristämisen vuoksi.

1.2.4. Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sisäisen valvonnan ja riskienhallintaprosessin kehittäminen

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessi on sidottu osaksi talousarvio- ja tilinpäätösprosessia ja prosessin kehittämistä on jatkettu edelleen. Uusien riskien tunnistamiseen on edelleen kiinnitettävä huomiota. Pandemia, Euroopan muuttunut turvallisuustilanne ja mahdollinen energiapula ovat osoittaneet, että uusia merkittäviä riskejä voi ilmaantua hyvinkin yllättäen ja nopeasti. Tästä johtuen riskienarviointi on jatkuva prosessi, jossa uusien riskien tunnistamista on tehtävä säännöllisesti talousarviovuoden aikana. On kyettävä reaaliaikaisesti tunnistamaan uusia riskejä, arvioimaan niiden merkittävyyttä ja määrittelemään toimenpiteet niiden torjumiseksi tai vähentämiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta tulee arvioida järjestelmällisesti ja suunnitelmallisesti. Tämä edellyttää, että tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet tekevät vuosittain itsearviointin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta omalla vastuualueellaan. Itsearviointin tarkoituksena on tuoda esille mahdolliset sisäisen valvonnan riskit ja epäkohdat. Samalla voidaan kerätä kehittämis ehdotuksia toiminnan parantamiseksi.

Varautuminen

Kaupungin kyky tunnistaa uusia uhkia ja arvioida niiden vaikutuksia on viime vuosien nopeasti eteen tulleiden tapahtumien kuten pandemian ja Euroopan turvallisuustilanteen muutosten myötä noussut erittäin merkittävään asemaan. Valmiussuunnitelmat on pidettävä ajan tasalla, varautumista on harjoitettava ja yhteistyötä eri viranomais tahojen kanssa on lisättävä. Varautumiseen vaikuttaa jatkossa keskeisesti myös yhteistyö kaupungin ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kesken.

Raision kaupungilla on ajantasainen valmiussuunnitelma, mutta sitä tulee päivittää uudelleen aina uusien merkittävien uhkien ilmaantuessa. Valmiussuunnitelmassa tunnistetaan kuntalaisiin ja kaupungintoimintaan vaikuttavat merkittävimmät uhat. Varautumissuunnitelmassa määritellään vastuutahot erilaisten häiriötilanteiden varalle, huolehditaan kriisiviestinnän perusteista ja suunnitellaan ennalta, millä tavoin toiminnot ja palvelut saadaan jatkumaan keskeytymättä.

Tytäryhteisöjen varautuminen ja riskienhallinta

Varautuminen ja riskienhallinta koskevat myös kaupungin tytäryhteisöjä ja säätiöitä. Yhteisöiltä edellytetään kaupunginhallituksen ohjeen mukaista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Tytäryhteisöjen valmiussuunnitelmien tulee olla ajan tasalla. Konserniyhteisöt raportoivat vuosittain tilinpäätöksensä yhteydessä konsernijohtolle yhteisönsä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja vertailu edelliseen vuoteen

Raision kaupungin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP2022 1 000€	TP2021 1 000€	Muutos	Muutos%
Toimintatuotot	46 193	47 430	-1 237	-2,6
Myyntituotot	22 452	22 345	108	0,5
Maksutuotot	9 633	9 742	-108	-1,1
Tuet ja avustukset	5 221	6 917	-1 696	-24,5
Muut toimintatuotot	8 886	8 426	460	5,5
Toimintakulut	-189 460	-178 502	-10 958	6,1
Henkilöstökulut	-79 973	-75 774	-4 199	5,5
Palvelujen ostot	-86 657	-81 975	-4 683	5,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 643	-10 461	-1 183	11,3
Avustukset	-6 232	-5 532	-699	12,6
Muut toimintakulut	-4 954	-4 760	-194	4,1
Toimintakate	-143 266	-131 072	-12 195	9,3
Verotulot	117 620	111 298	6 323	5,7
Valtionosuudet	39 359	35 556	3 803	10,7
Rahoitustuotot ja -kulut	24	370	-346	-93,4
Korkotuotot	407	667	-260	-39,0
Muut rahoitustuotot	234	72	162	225,1
Korkokulut	-598	-354	-244	68,8
Muut rahoituskulut	-19	-14	-4	28,0
Vuosikate	13 738	16 152	-2 415	-15,0
Poistot ja arvonalentumiset	-8 171	-7 928	-243	3,1
Satunnaiset erät	0	0	0	
Tilikauden tulos	5 567	8 225	-2 658	-32,3
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	0	0	0	0,0
Varausten lisäys(-), vähennys(+)	-3 235	-3 765	530	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 332	4 460	-2 128	-47,7

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2022	TP2021
Toimintatuotot/Toimintakulut,%	24,4	26,6
Vuosikate/Poistot,%	168,1	203,7
Vuosikate, €/asukas	550	651
Asukasmäärä	24 961	24 810

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja meno-eroa riittävyttä.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo- ja meno-eroa olevan riittävä.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja meno-eroa riittävyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat 46,2 miljoonan euron suuruisina, eli ne pienenevät 1,2 miljoonaa euroa, 2,6 prosenttia vuoden 2021 toimintatuottoihin verrattuna. Toimintatuotot kasvoivat edellisvuoteen nähden kaikkien muiden lautakuntien paitsi infralautakunnan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan osalta.

Kaupunginhallituksen toimintatuotot kasvoivat 0,4 miljoonaa euroa. Maanmyyntituotot kasvoivat 0,3 miljoonaa euroa, ollen kokonaisuudessaan 2,1 miljoonaa euroa. Kasvuvauhti on hidastunut vuoden takaisesta: maanmyyntituottojen kasvu oli tilinpäätöksessä 2021 0,9 miljoonaa euroa.

Lupalautakunnan toimintatuotot kasvoivat hieman, noin 18 tuhatta euroa. Tarkastus- ja valvontamaksut sekä tuet ja avustukset kasvoivat edellisvuodesta, mutta muiden myyntituottojen sekä myyntituottojen kunnilta määrä laski vuodesta 2022. Infralautakunnan toimintatuotot laskivat 0,7 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Merkittävimmin toimintatuottoja heikensivät maankäyttö- ja kehittämissuorituksen toteutumattomuus vuonna 2022 sekä tukien ja avustusten vuotta 2021 pienempi määrä. Vuonna 2021 tukien ja avustusten määrään vaikuttivat joukkoliikenteen koronatuki ja valtionavustus. Myös satamatoiminnan myyntituotot ja tilojen käyttökorkaukset toteutuivat edellisvuotta pienempinä. Vuokratuotot sen sijaan toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa edellisvuotta paremmin.

Sivistyslautakunnan toimintatuotot kasvoivat 0,3 miljoonaa euroa. Tuotoista kotikuntakorvausten kasvu oli 0,1 miljoonaa euroa ja muiden tukien ja avustusten kasvu 0,3 miljoonaa euroa. Hoitopäivämaksujen määrä laski 0,2 miljoonaa euroa. Vapaa-aikalautakunnan toimintatuotot kasvoivat 0,3 miljoonaa euroa, joista suurin osa aiheutui pääsymaksutuottojen merkittävästä kasvusta edellisvuoteen nähden. Myös tilojen käyttökorkaukset ja muiden rakennusten vuokratuotot kasvoivat.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot laskivat 1,5 miljoonaa euroa vuodesta 2021. Myynti- maksutuotot kasvoivat yhteensä 0,5 miljoonaa euroa. Tukien ja avustusten määrä oli 1,8

miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän, mikä johtuu koronatukien edellisvuotta pienemmästä määrästä. Vuoden 2022 koronatukien määrä oli 2,1 miljoonaa euroa, kun vuotta aiemmin koronasta aiheutuneiden kulujen kattamiseksi haettu määrä oli noin 3,7 miljoonaa euroa.

Toimintakulut

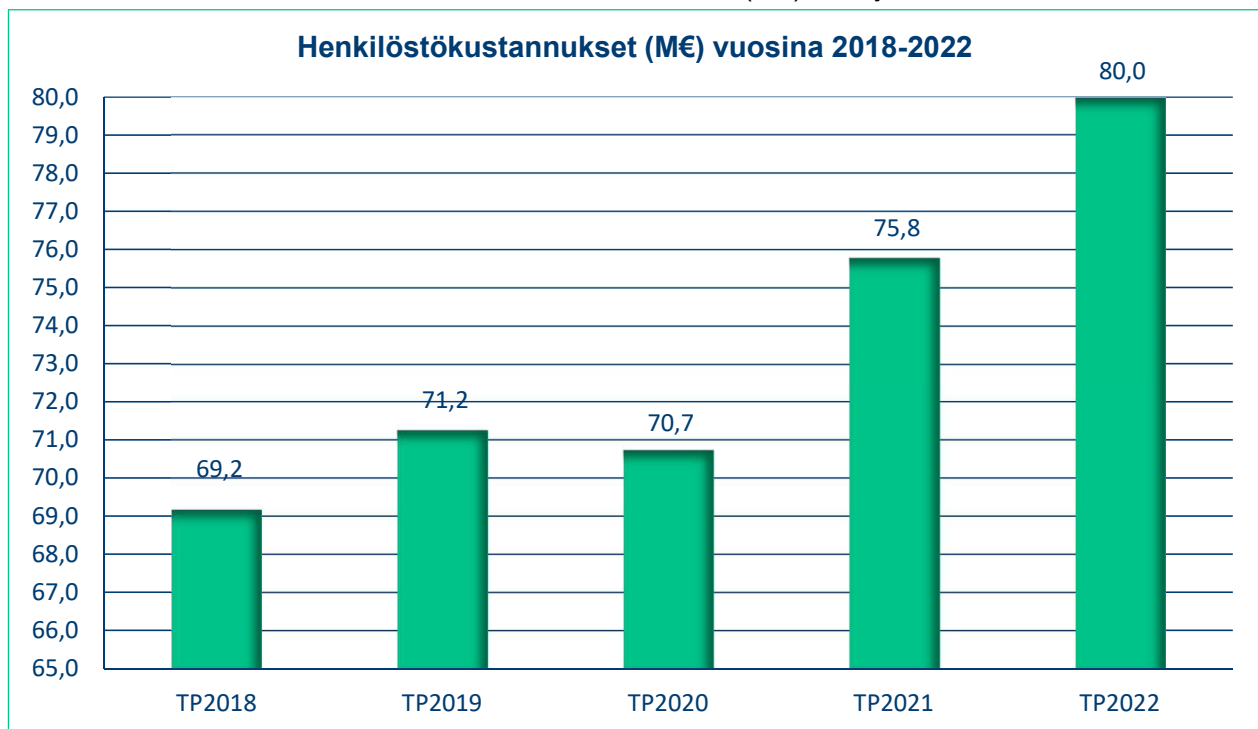
Toimintakulut olivat vuonna 2022 189,5 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvoivat 11,0 miljoonaa euroa, eli 6,1 prosenttia vuodesta 2021.

Kaupungin suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja palvelujen ostot. Kaupungin henkilöstökulut olivat vuonna 2022 80,0 miljoonaa euroa, eli 4,2 miljoonaa euroa ja 5,5 prosenttia edellisvuotta suuremmat. Merkittävimmin henkilöstökustannukset kasvoivat sosiaali- ja terveystalokunnassa mm. erilliskorvausten, sijaismäärärahasuun ja uusien vakanssien täytön myötä. Infralautakunnassa henkilöstökulujen kasvuun vaikutti laitosapulaisten siirtyminen sivistyslautakunnasta infrapalveluille. Sivistyslautakunnassa henkilöstökulujen kasvuun vaikuttivat sekä henkilöstömäärän kasvu että vuosiloma- ja muiden sijaisten myötä kasvaneet palkkakustannukset. Kaupunginhallituksen alaisen Kh, konsernin henkilöstökulut kasvoivat 0,4 miljoonaa euroa, pääosin päätöksentekopalveluiden henkilöstömäärän kasvun vuoksi.

Palvelujen ostot olivat vuonna 2022 86,7 miljoonaa euroa, eli 4,7 miljoonaa euroa ja 5,7 prosenttia edellisvuotta enemmän. Palvelujen ostojen kokonaisuutta sekä muita kululajeja avataan tarkemmin raportissa seuraavilla sivuilla.

Henkilöstökustannukset

Oheisissa taulukoissa esitetään henkilöstökustannusten (M€) kehitys vuosilta 2018-2022.

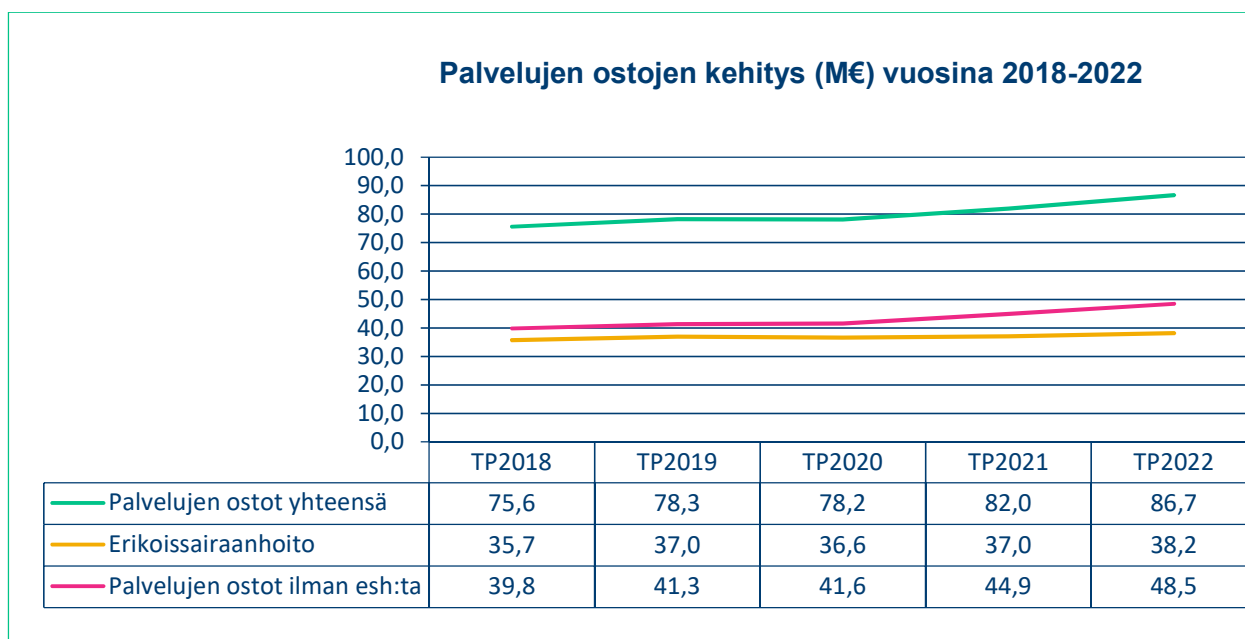
Henkilöstökustannukset 1000€	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022
Palkat ja palkkiot	54 750	56 506	56 119	60 087	63 596
Muutos%	6,3 %	3,2 %	-0,7 %	7,1 %	5,8 %
Eläkekulut	12 373	12 731	12 384	13 068	13 818
Muut henkilösivukulut	2 040	2 013	2 223	2 619	2 559
Henkilöstökustannukset	69 162	71 250	70 726	75 774	79 973
Muutos%	4,9 %	3,0 %	-0,7 %	7,1 %	5,5 %

Vuoden 2022 käyttötalouden palkkakustannukset (palkat ja palkkiot, joista vähennetty henkilöstökorvaukset) olivat 63 595 667,67 euroa (vuonna 2021 60 087 294,44 euroa, vuonna 2020 56 118 529,97 euroa, 2019 56 506 033,13 euroa, vuonna 2018 54 749 659,72 euroa).

Vuonna 2022 voimaan tulleissa kunta-alan sopimuksissa suoritettiin 1.6.2022 yleiskorotus, jossa tehtäväkohtaista palkkaa korotettiin 46 euroa, kuitenkin vähintään 2,0 prosenttia, ja henkilökohtaista lisää korotettiin myös 2 prosentilla.

Lisäksi 1.10.2022 alkaen tuli jaettavaksi keskitetty järjestelyerä, jonka suuruus oli 0,53 prosenttia. Järjestelyerästä 0,5 prosenttia toteutettiin yleiskorotuksena ja 0,03 prosenttia käytettiin keskitetysti perhevapaaudistukseen, joka tuli voimaan 1.8.2022.

Palvelujen ostot

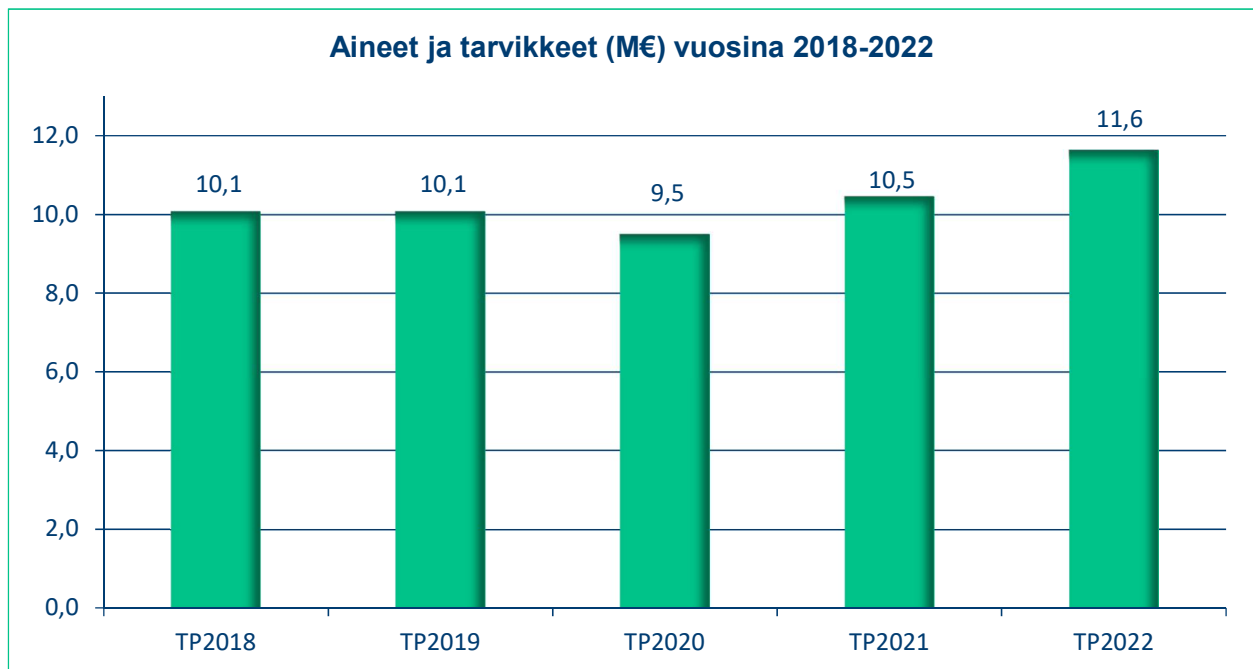
Raision kaupungin toimintakulujen suurin kululaji on palvelujen ostot. Palvelujen ostoihin sisältyy erikoissairaanhoidon kustannukset, joiden osuus on lähes puolet kaikista kaupungin palvelujen ostoista. Palvelujen ostot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,7 miljoonaa euroa eli 5,7 prosenttia. Kasvua palvelujen ostojen osalta oli sosiaali- ja terveystalokunnassa 2,1 miljoonaa euroa, infralautakunnassa 1,2 miljoonaa euroa, sivistyslautakunnassa 0,9 miljoonaa euroa, kaupunginhallituksessa 0,4 miljoonaa euroa, vapaa-aikalautakunnassa 70 tuhatta euroa ja lupalautakunnassa 16 tuhatta euroa. Sosiaali- ja terveystalokunnan osalta palvelujen ostot kasvoivat merkittävimmin sairaanhoitopiiriin ja erityishuoltopiiriin palvelujen ostoista. Lisäksi muun muassa perhe- ja aikuissosiaalityön ostot nostivat toteumaa edellisvuodesta. Myös ict-palveluissa oli kasvua. Infralautakunnassa palvelujen ostoissa pelastustoimen maksuosuus ja joukkoliikenteen maksuosuus olivat molemmat noin 0,3 miljoonaa edellisvuotta korkeammat. Lisäksi rakennusten kunnossapidon toteuma oli noin 0,6 miljoonaa euroa vuoden takaista suurempi. Sivistyslautakunnassa palvelujen ostojen kasvua selittää palvelusetelien menojen kasvu, kotikuntakorvausmenojen kasvu sekä koronapandemian hillitettyä kasvaneet matkustus- ja kuljetusmenot.

Palvelujen ostojen kulujen kehitystä kuvaavasta taulukosta nähdään, että erikoissairaanhoidon kulut ovat pääosin kasvaneet vuotta 2020 lukuun ottamatta. Vuonna 2019 erikoissairaanhoidon palveluostot kasvoivat 1,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon palveluostojen väheneminen selittyi koronapandemian takia toteutumatta jääneillä hoitojaksoilla, kun sairaanhoitopiiri joutui supistamaan ei-kiireellistä toimintaa ja varautumaan koronapotilaiden hoitoon. Vuonna 2021 erikoissairaanhoidon palveluostot kasvoivat 0,4 miljoonaa euroa. Vuonna

2022 erikoissairaanhoidon käyttö kasvoi 1,1 miljoonaa euroa edellisvuodesta, mutta käyttö alitti vuodelle asetetun arvion noin 0,8 miljoonalla eurolla.

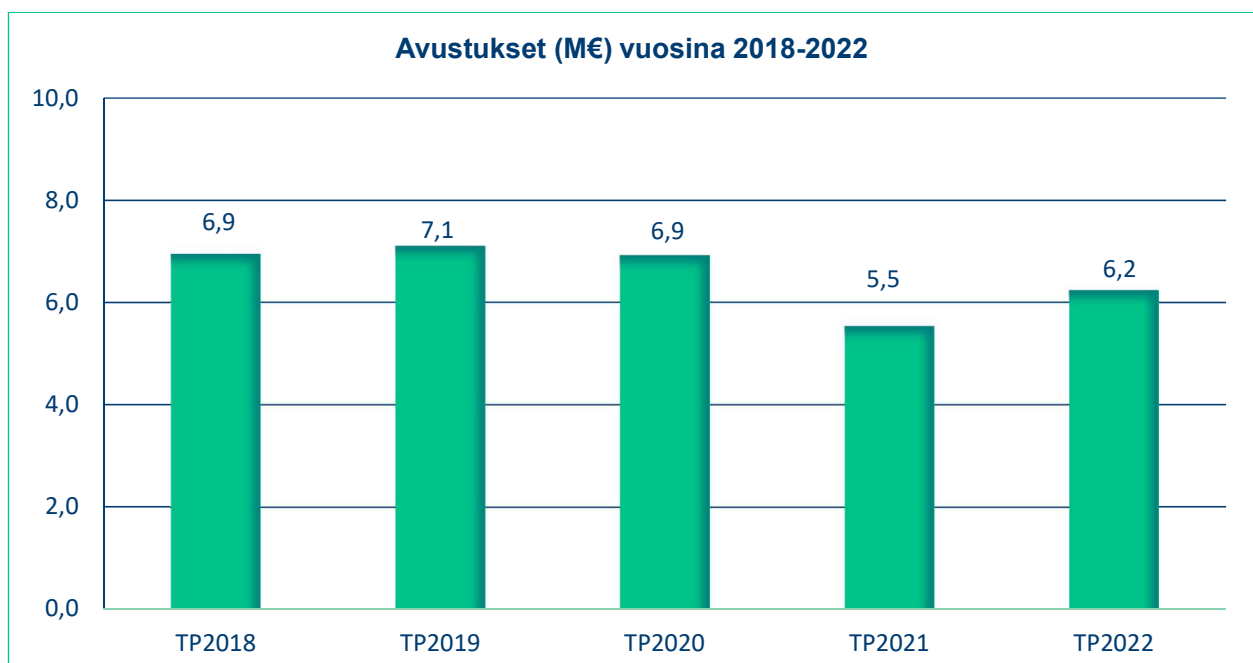
Vuonna 2022 Raison hoitojaksot vähenivät 4,2 % ja poliklinikkakäynnit vähenivät 3,6 %.

Aineet ja tarvikkeet

Aineita ja tarvikkeita koskevat kulut kasvoivat tilinpäätösvuonna 1,2 miljoonaa euroa ja 11,3 prosenttia edellisen vuoden tasosta ollen vuonna 2022 11,6 miljoonaa euroa. Kaupungin suurimpia aineisiin ja tarvikkeisiin kuuluvia ostoja olivat sähkö ja kaasu, hoitotarvikkeet, elintarvikkeet, lämmitys, kalusto, muu materiaali, lääkkeet, kirjallisuus ja rakennusmateriaali. Näiden osalta kulut kasvoivat vuoden 2022 osalta, paitsi hoitotarvikkeiden ja lääkkeiden osalta kulut laskivat.

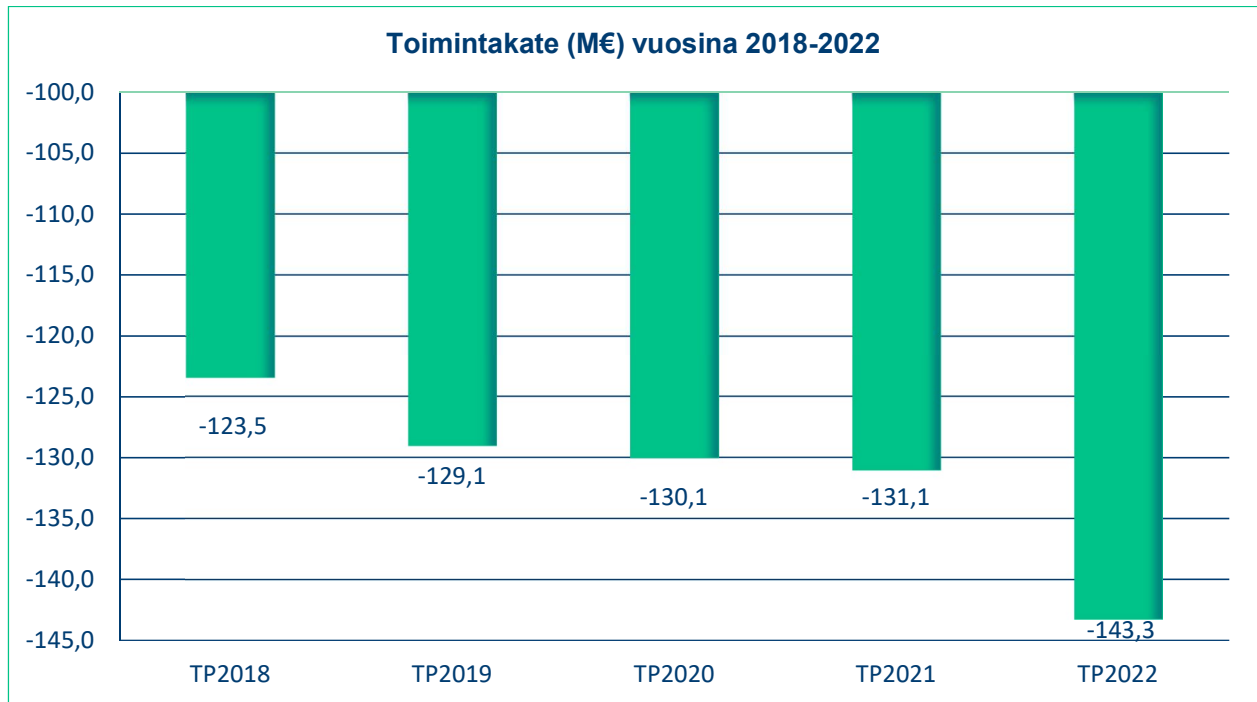
Avustukset

Avustukset toteutuivat 6,2 miljoonan euron suuruisena ollen 0,7 miljoonaa euroa ja 12,6 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Avustusten euromääräisen kasvun merkittävin selitys on avustajapalkkauskustannusten kasvu, sekä yhteisöille maksettavien avustusten ja vammaisille annettujen avustusten kasvu. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli noin 0,8 miljoonaa euroa, laskua edellisvuoteen oli noin 15,3 prosenttia.

Toimintakate

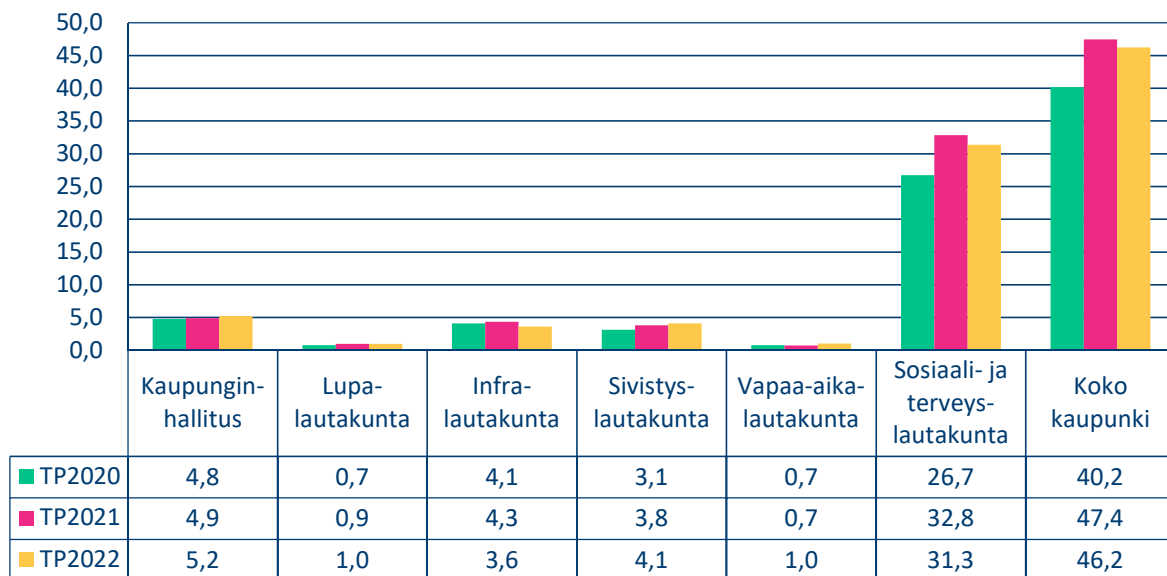
Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintakuluista jää niistä vähennettyjen toimintatuottojen jälkeen katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli tilinpäätösvoitena -143,3 miljoonaa euroa. Toimintakate heikkeni 12,2 miljoonaa euroa eli 9,3 prosenttia vuoteen 2021 verrattuna. Toimintatuotot kattoivat 24,4 prosenttia toimintakuluista. Tunnusluku heikkeni vuoteen 2021 verrattuna. Vuonna 2021 tunnusluku oli 26,6 prosenttia.

Lautakuntien ulkoiset toimintatuotot, -kulut ja toimintakate vuosina 2020-2022

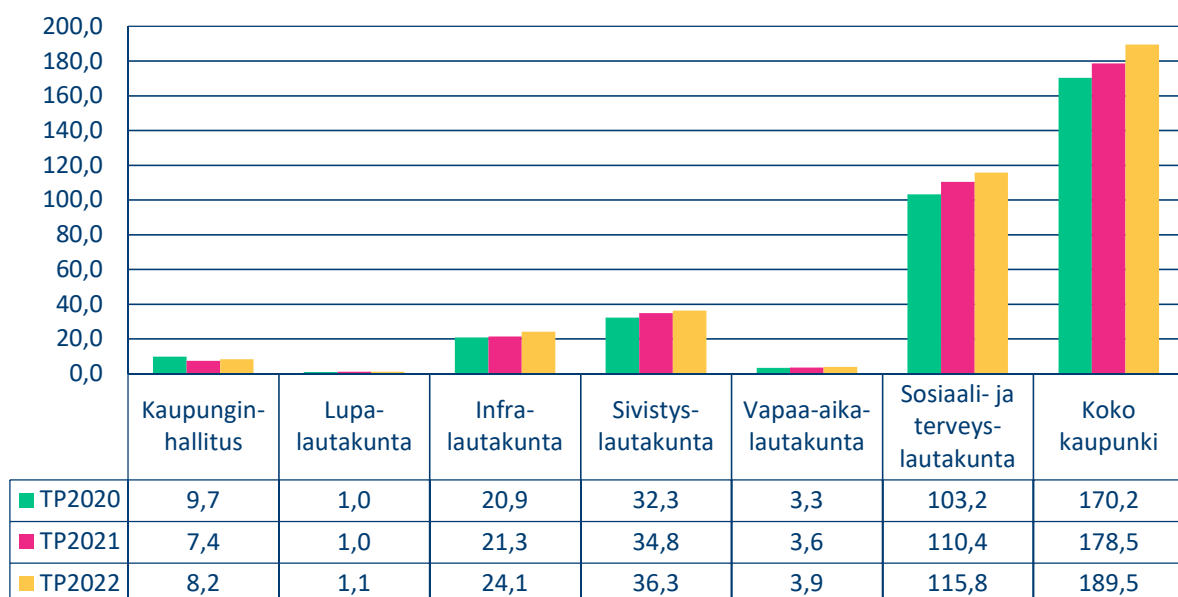
Kaupungin toimintatuotot pienenevät kokonaisuudessaan 1,2 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Lautakunnittainen tarkastelu osoittaa, että lautakuntien toimintatuotot kasvoivat infralautakuntaa sekä sosiaali- ja terveyslautakuntaa lukuun ottamatta. Kaupunginhallituksen toimintatuotot kasvoivat 0,4 miljoonalla eurolla, lupalautakunnan toimintatuotot kasvoivat 18 tuhannella eurolla, sivistyslautakunnan toimintatuotot kasvoivat 0,3 miljoonalla eurolla ja vapaa-aikalautakunnan toimintatuotot kasvoivat 0,3 miljoonalla eurolla. Infralautakunnan toimintatuotot laskivat 0,7 miljoonalla eurolla ja sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot 1,5 miljoonalla eurolla.

Toimintatuottojen kehitys lautakunnittain (M€) vuosina 2020-2022

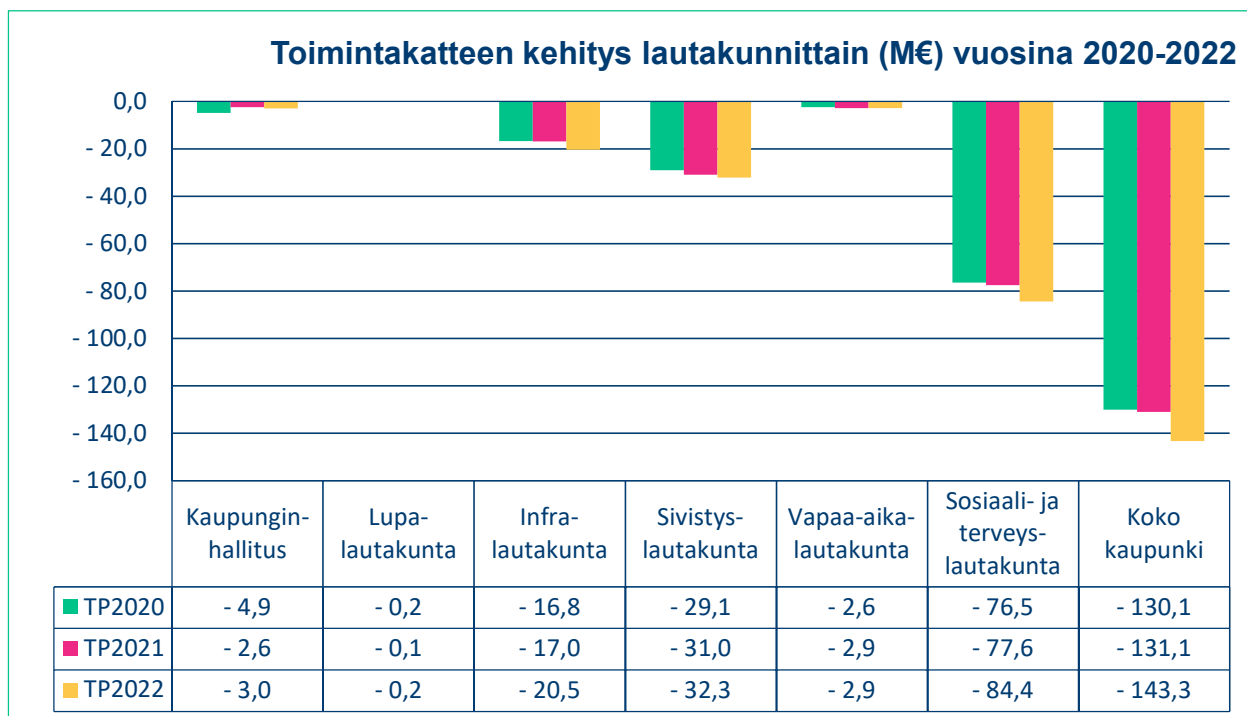

Kaupungin toimintakulut kasvoivat 11,0 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvoivat kaikkien lautakuntien osalta. Kaupungin suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja palvelujen ostot. Henkilöstökulut kasvoivat 4,2 miljoonaa euroa, palvelujen ostot kasvoivat 4,7 miljoonaa euroa, aineet, tarvikkeet ja tavarat kasvoivat 1,2 miljoonaa euroa ja avustukset kasvoivat 0,7 miljoonaa euroa.

Toimintakulujen kehitys lautakunnittain (M€) vuosina 2020-2022

Toimintakate heikkeni kaikkien lautakuntien osalta. Toimintakatteen heikkenemiseen vaikuttivat sekä toimintatuottojen lasku että toimintakulujen kasvu edellisvuoteen verrattuna.

Verotulot ja valtionosuudet

Vuonna 2022 verotuloja saatiin yhteensä 117,6 miljoonaa euroa. Verotulot olivat 6,3 miljoonaa euroa eli 5,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2021.

Raision kaupungin tuloveroprosentti oli vuonna 2022 20,25. Kunnallisverotulot olivat 99,9 miljoonaa euroa, eli ne kasvoivat 4,8 miljoonaa euroa, 5,1 prosenttia edellisvuodesta. Kunnallisveron myönteiseen kehitykseen vaikuttivat muun muassa työllisyystilanteen paraneminen ja palkkasumman positiivinen kehitys. Kiinteistöverot kasvoivat 0,3 miljoonaa euroa ollen vuonna 2022 8,0 miljoonaa euroa. Yhteisöverot kasvoivat 1,2 miljoonaa euroa ollen vuonna 2022 9,8 miljoonaa euroa.

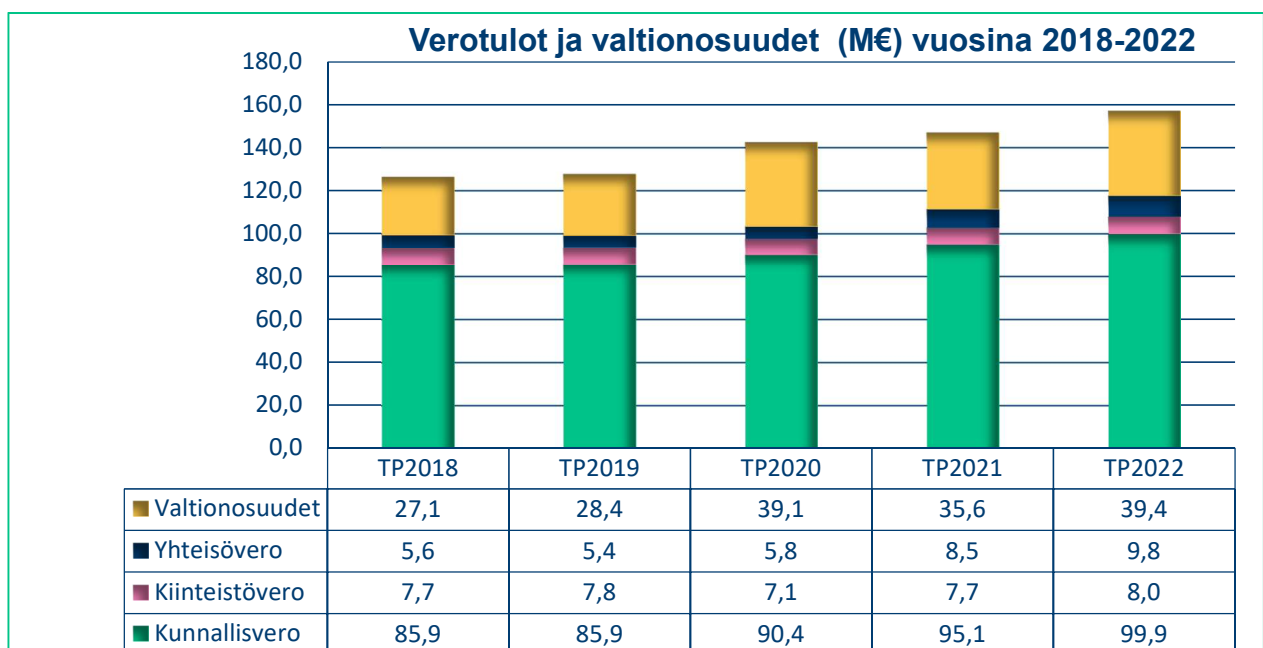
Raision kaupunki sai valtionosuuksia vuonna 2022 39,4 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2021 3,8 miljoonaa euroa eli 10,7 prosenttia.

Verotulot ja valtionosuudet (M€) vuosina 2021 ja 2022				
	TP2021	TP2022	Kasvu%	Muutos M€*
Kunnallisvero	95,1	99,9	5,1 %	4,8
Kiinteistövero	7,7	8,0	3,8 %	0,3
Yhteisövero	8,5	9,8	14,1 %	1,2
Verotulot	111,3	117,6	5,7 %	6,3
Valtionosuudet	35,6	39,4	10,7 %	3,8
Yhteensä	146,9	157,0	6,9 %	10,1

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2022 ja TP2021 -luvuista.

Verotulot ja valtionosuudet ovat kasvaneet vuosina 2018-2022 126,3 miljoonasta eurosta 157,0 miljoonaan euroon. Vuoden 2022 yhteenlasketut verotulot ja valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2021 6,9 prosenttia ja olivat yhteensä 157,0 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet (M€) vuosina 2018-2022					
	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022
Kunnallisvero	85,9	85,9	90,4	95,1	99,9
Kiinteistövero	7,7	7,8	7,1	7,7	8,0
Yhteisövero	5,6	5,4	5,8	8,5	9,8
Verotulot	99,2	99,1	103,3	111,3	117,6
Valtionosuudet	27,1	28,4	39,1	35,6	39,4
Yhteensä	126,3	127,5	142,5	146,9	157,0

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut olivat vuonna 2022 24 tuhatta euroa eli ne pienenisivät nettona 346 tuhatta euroa edellisvuoteen verrattuna. Rahoituskuluja lisäsi vuoden 2022 aikana muun muassa kohonnut lainojen korkotaso. Korkotuottojen osalta vaikuttaa vuoden aikana 2022 tehty korkojaksotuksen korjaus vuodelta 2021.

Vuosikate

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä vuosikate on 13,7 miljoonaa euroa. Vuosikate heikkeni 2,4 miljoonaa euroa vuodesta 2021.

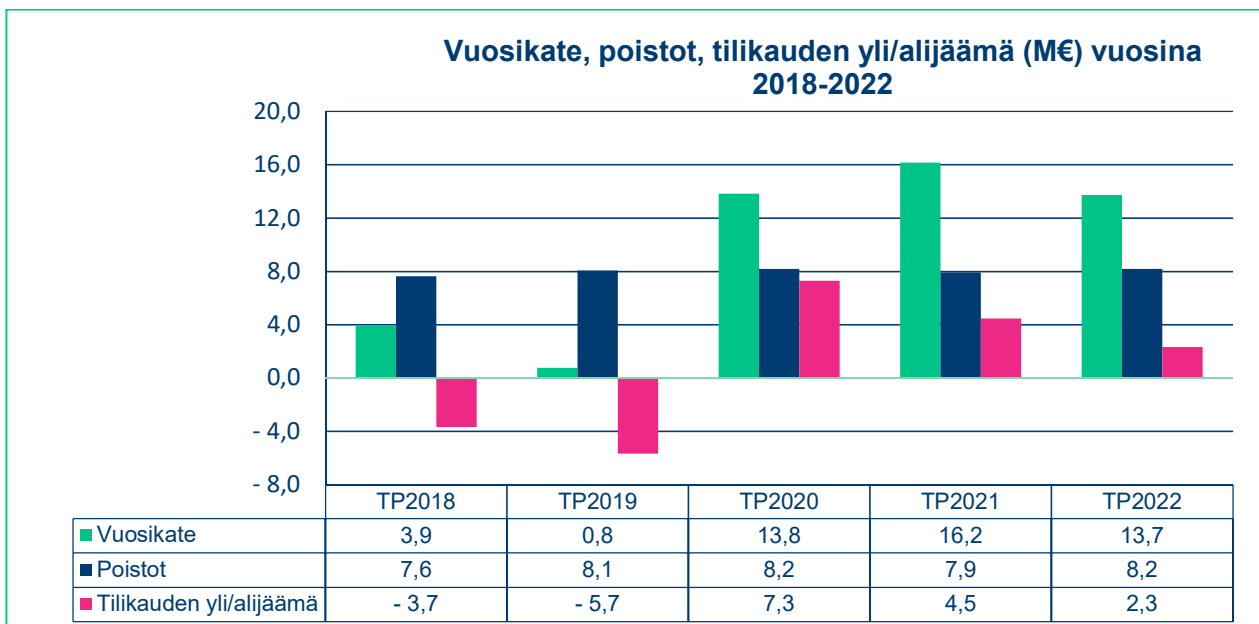
Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Kun tulo-rahoituksen riittävyyttä mittaava tunnusluku on 100 prosenttia, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Kaupungin vuosikate oli vuonna 2022 168,1 prosenttia poistoista, joten talous on tällä mittarilla tasapainossa.

Tilikauden yli-/alijäämä

Raision kaupungin vuoden 2022 tilikausi muodostuu 2,3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulokseen vaikuttavat myönteisesti parantuneet verotulot. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 5,6 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä esitetään tehtäväksi 3,235 miljoonan euron investointivaraus.

Edellisvuonna, vuonna 2021, tilikauden ylijäämä oli 4,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 tehtiin 3,765 miljoonan euron investointivaraus. Vuoden 2020 tulos oli 7,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen, vuoden 2019 tulos oli 5,7 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuoden 2018 tulos oli 3,7 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Taseen kertynyt ylijäämä aikaisemmilta vuosilta on 21,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 tilikauden ylijäämällä taseen ylijäämäksi muodostuu 23,9 miljoonaa euroa eli 959 euroa per asukas (asukasluku 24 961).

1.3.2. Toiminnan rahoitus

Raision kaupungin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP2022 1 000 €	TP2021 1 000 €
Toiminnan rahavirta	11 641	14 383
Vuosikate	13 738	16 152
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 097	-1 769
Investointien rahavirta	-7 502	-4 718
Investointimenot	-10 440	-6 939
Rahoitusosuudet investointimenoihin	578	234
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 359	1 986
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 138	9 665
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset	-7 997	-7 168
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 097	-9 668
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16 900	2 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	-225	-119
Toim.antojen varojen ja po:n muutos	-44	-44
Vaihto-omaisuuden muutos	-19	-1
Saamisten muutos	-4 421	-105
Korottomien velkojen muutos	4 259	31
Rahoituksen rahavirta	-8 222	-7 287
Rahavarojen muutos	-4 084	2 379
<i>Rahavarojen muutos</i>		
<i>Rahavarat 31.12.M€</i>	7 768	11 852
<i>Rahavarat 1.1. M€</i>	11 852	9 473

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2022	TP2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	11 497 464	3 599 627
Toiminnan ja investointien rahavirta, €	4 138 095	9 665 488
Investointien tulorahoitus, %	139,3	240,9
Laskennallinen lainanhoitokate*	2,5	2,5
Lainanhoitokate	1,2	1,6
Rahavarat 31.12., €	7 768 234	11 851 875
Kassan riittävyys, pv	13	22
Asukasmäärä	24 961	24 810

*) Laskennallinen lainanhoitokate=(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate-tunnusluku on huono, kun se on alle 1.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos *Toiminnan ja investointien rahavirran* positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tunnusluvun laskennassa tarvittava "Laskennalliset lainanlyhennykset" saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

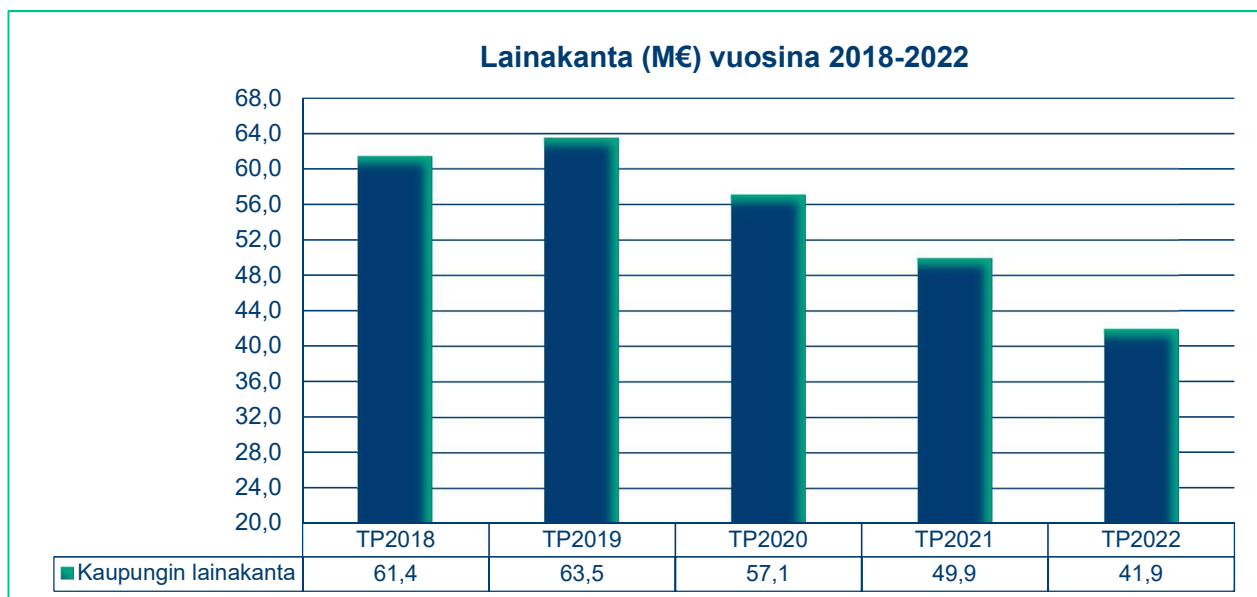
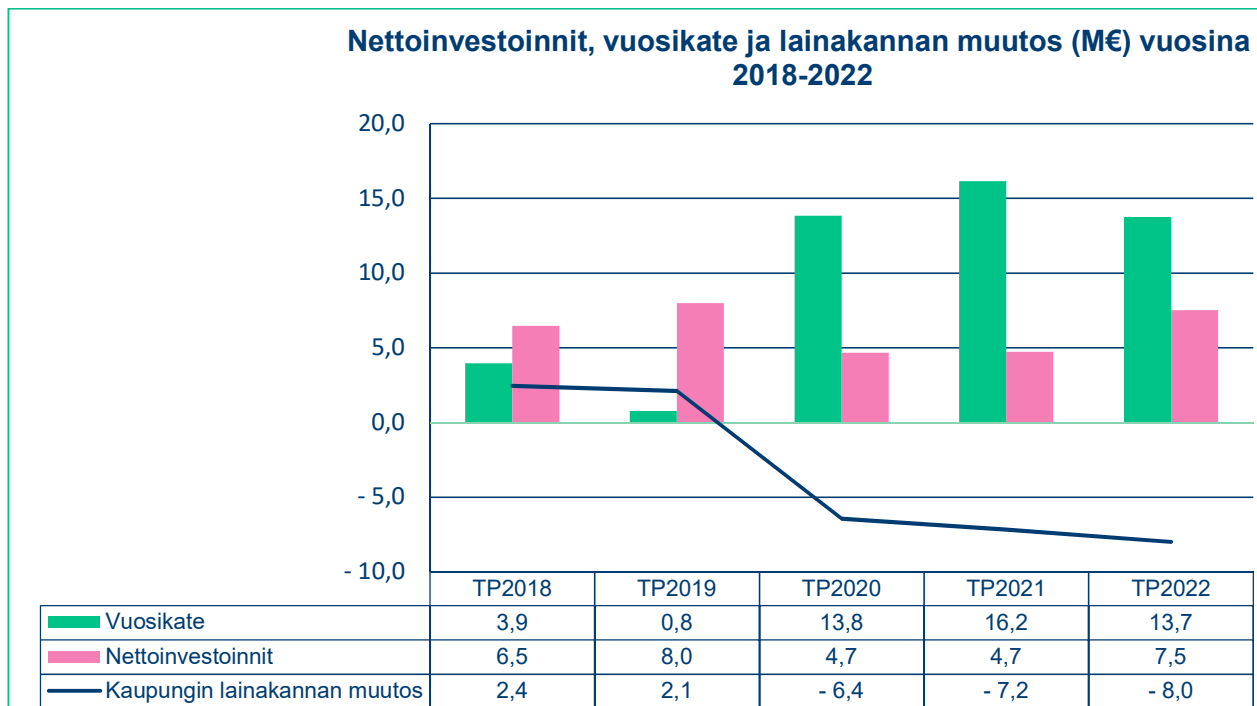
= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Investointien kokonaismenot tilinpäätösvuonna olivat 10,4 miljoonaa euroa ja nettomenot 7,5 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi nettoinvestoinnit.

Lainakanta väheni tilinpäätösvuoden aikana 49,9 miljoonasta eurosta 41,9 miljoonaan euroon eli 8,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 voimakkaasti nousseen korkotason vuoksi kaupunki otti vuoden 2022 ensimmäisellä vuosipuoliskolla kiinteäkorkoista pitkäaikaista lainaa ja vähensi lyhytaikaisia vaihtuvakorkoisia lainoja. Pitkäaikaisten lainojen määrä kasvoi 8,9 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisia lainoja ja lyhytaikaisia kuntatodistustlainoja vähennettiin 16,9 miljoonalla eurolla. Lainakannan väheneminen oli mahdollista pääosin verotulojen hyvän toteutumisen sekä arvioitua pienempien investointien vuoksi.

Lainamäärä ja lainakannan muutos poikkeavat kaupungin talouden kannalta positiiviseen suuntaan aiemmin arvioidusta. Lainamäärä tulee nousemaan tulevina vuosina investointimäärän kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta. Taloussuunnitelmakauden lainamääräarviota tarkastellaan ajantasaisesti.

Rahoituslaskelman tunnusluvuissa positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 4,1 miljoonaa euroa positiivinen.

Tunnuslukuista toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta seuraa investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä, tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden aikana. Kumulatiivisen viiden vuoden rahavirran pitäisi olla positiivinen, jotta omarahoituksella olisi pystytty kattamaan investoinnit tällä aikavälillä. Tilinpäätöksen tunnusluku on positiivinen, 11,5 miljoonaa euroa ja se täyttää tilinpäätösvoonna omarahoitusvaatimuksen.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Tilinpäätöksen investointien tulorahoitusprosentti 139,3 että investoinneista 39,3 prosenttia on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Kaupungin laskennallinen lainanhoitokate tilinpäätösvoonna on 2,5, joten kaupungin lainanhoitokyky on hyvä.

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivässä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassan riittävyys oli 13 päivää. Tunnusluku on heikentynyt edellisvuodesta, jolloin kassan riittävyys oli 22 päivää.

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Raision kaupungin tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA 1000 €	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	155 263	153 834
Aineettomat hyödykkeet	486	566
Aineettomat oikeudet	143	182
Muut pitkävaik.menot	342	384
Aineelliset hyödykkeet	123 618	122 160
Maa- ja vesialueet	37 724	37 417
Rakennukset	47 753	48 646
Kiinteät rakenteet ja laitteet	36 892	34 957
Koneet ja kalusto	824	988
Muut aineelliset hyödykkeet	66	66
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	359	86
Sijoitukset	31 160	31 109
Osakkeet ja osuudet	25 871	25 820
Muut lainasaamiset	5 191	5 191
Muut saamiset	98	98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 704	4 796
Valtion toimeksiannot	5 606	4 698
Lahjoitusrahastojen varat	97	98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	49 289	48 933
Vaihto-omaisuus	168	149
Aineet ja tarvikkeet	168	149
Saamiset	41 353	36 932
Pitkäaikaiset saamiset	34 099	29 215
Lainasaamiset	34 088	29 204
Muut saamiset	11	11
Lyhytaikaiset saamiset	7 254	7 717
Myyntisaamiset	2 294	2 046
Lainasaamiset	2 014	1 734
Muut saamiset	2 424	2 656
Siirtosaamiset	523	1 281
Rahat ja pankkisaamiset	7 768	11 852
VASTAAVAA YHTEENSÄ	210 256	207 563

VASTATTAVAA 1000 €	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA	125 622	123 289
Peruspääoma	101 691	101 691
Edellisten tilikausien ylijäämä	21 598	17 138
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 332	4 460
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	7 002	3 767
Poistoero	2	2
Vapaaehtoiset varaukset	7 000	3 765
PAKOLLISET VARAUKSET	1 257	1 257
Muut pakolliset varaukset	1 257	1 257
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 501	5 637
Valtion toimeksiannot	6 264	5 376
Lahjoitusrahastojen pääomat	237	262
VIERAS PÄÄOMA	69 874	73 612
Pitkäaikainen	33 988	26 494
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	30 740	23 265
Lainat muilta luotonantajilta	93	93
Saadut ennakot	113	113
Liittymismaksut ja muut velat	3 042	3 023
Lyhytaikainen	35 886	47 118
Joukkovelkakirjalainat	0	16 900
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	11 097	9 668
Saadut ennakot	5	25
Ostovelat	8 312	7 049
Muut velat	1 332	1 214
Siirtovelat	15 141	12 263
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	210 256	207 563

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	63,1	61,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	34,3	37,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	23 930	21 598
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	959	871
Lainakanta 31.12., 1000 €	41 929	49 926
Lainakanta euroa/asukas	1 680	2 012
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	65 546	75 106
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	2 626	3 027
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	5 289	5 289
Asukasmäärä	24 961	24 810

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas

$$= [\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})] / \text{Asukasmäärä}$$

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

$$= [\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}] / \text{Asukasmäärä}$$

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tilinpäätöksessä kaupungin omavaraisuusaste on 63,1 prosenttia. Omavaraisuusaste jää alle hyvän tavoitetason, mutta tunnusluku parani edellisestä vuodesta kaupungin velkamäärän alenemisen ja tilikauden ylijäämäisen tuloksen myötä.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tunnusluku ei kuitenkaan saisi ylittää 50 prosenttia. Velkojen maksuun kerralla tarvittaisiin 34,3 prosenttia kaupungin käyttötuloista. Tunnusluku on parantunut verrattuna edelliseen vuoteen.

Kaupungin lainamäärä vuoden lopussa on 41,9 miljoonaa euroa. Lainojen määrä on vähentynyt 8,0 miljoonaa euroa vuoden takaisesta. Lainamäärän vähenemistä selittävät pääosin verotulojen hyvä toteutuminen sekä arvioitua pienemmät investoinnit. Tytäryhteisöille annetut lainat kasvoivat 5,2 miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä asukasta kohden on 1 680 euroa/asukas. Asukaskohtainen lainamäärä on 333 euroa pienempi kuin edellisenä vuonna.

Kaupungin lainat ja vuokravastuut olivat vuoden lopussa 65,5 miljoonaa euroa. Lainat ja vuokravastuut asukasta kohden olivat 2 626 euroa. Asukaskohtaiset lainat ja vuokravastuut vähenivät 401 eurolla vuoteen 2021 verrattuna.

Tase-erä edellisten tilikausien ylijäämä on 21,6 miljoonaa euroa. Siihen on siirretty vuonna 2004 oman pääoman liittymismaksurahasto 5,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 on tuloutettu pysyvien vastaavien myyntivoittoa Raision Vesi Oy:ltä 15,2 miljoonaa euroa ja muuta satunnaista tuottoa 1,3 miljoonaa euroa. Kaikki edellä kuvatut erät sisältyvät 21,6 miljoonan euron aiempien tilikausien ylijäämään. Jos kyseiset satunnaiset erät poistettaisiin, muodostuisi edellisten tilikausien alijäämäksi 0,3 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu 23,9 miljoonaa euroa, 959 euroa per asukas.

1.5. Kokonaistulot ja menot

Raision kaupungin kokonaistulot ja -menot 2022

TULOT	€	%	MENOT	€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	46 193 300,84	18,4	Toimintakulut	189 459 783,62	74,4
Verotulot	117 620 478,73	46,9	- Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0
Valtionosuudet	39 359 035,00	15,7	Korkokulut	597 541,34	0,2
Korkotuotot	406 689,97	0,2	Muut rahoituskulut	18 557,89	0,0
Muut rahoitustuotot	233 900,54	0,1	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien			- Pakollisten varausten lis. (-), väh. (+)	0,00	0,0
hyödykkeiden luovutusvoitot	-2 098 231,20	-0,8	- Pysyvien vastaavien		
Investoinnit			hyödykkeiden luovutustappiot	-1 220,00	0,0
Rahoitusosuudet			Investoinnit		
investointimenoihin	577 859,00	0,2	Investointimenot	10 439 528,26	4,1
Pysyvien vastaavien					
hyödykkeiden luovutustulot	2 359 253,70	0,9	Rahoitustoiminta		
Rahoitustoiminta			Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	11 096 559,68	4,4
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	8,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	43 200 000,00	17,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	26 300 000,00	10,5	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0	Kokonaismenot yhteensä	254 810 750,79	100,0
Kokonaistulot yhteensä	250 952 286,58	100,0			
Täsmäytys:					
Kokonaistulot	250 952 286,58		Rahavarojen muutos	-4 083 641,32	
Kokonaismenot	254 810 750,79		Muut maksuvalmiuden muutokset	-225 177,11	
	-3 858 464,21			-3 858 464,21	

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1. Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt

	Numero KTP:ssä	Omistus- osuus %
Kuntayhtymät		
V-S Sairaanhoidopiirin ky	201	5,70449
Raisio seudun koulutuskuntayhtymä	202	47,13
Ky Raisio-Naantalin Vesilaitos	203	50,00
V-S Erytishuoltopiirin ky	204	3,51501
V-S Lastensuojelukuntayhtymä	205	20,68
Varsinais-Suomen liitto	206	5,42482
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä	207	8,1522
Tytäryhteisöt		
Raisio Vesi Oy	301	100,00
Raisio Vuokra-asunnot Oy	302	100,00
Asunto Oy Kuulaharjat	303	100,00
Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli	304	100,00
Eero Rantasen säätiö	305	60,00
Yhdistelty sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti:		
Osakkuusyhteisöt		
Asunto Oy Raisio Keonkatu 3	401	31,26
Green Industry Park Oy	402	22,00

1.6.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Raisio jatkoi vuonna 2022 vahvan konserniohjauksen politiikkaa.

Kaupungin merkittävillä tytäryhteisöillä on käytössään konsernitili, jonka luottolimiitti on 1,8 miljoonaa euroa. Lisäksi tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa on läsnä konsernijohtoon kuuluvia henkilöitä. Kaupunginvaltuusto asettaa merkittäville tytäryhteisöille taloustavoitteet ohjauksen ja raportoinnin vahvistamiseksi.

Kaupunginhallitus ohjaa hallintosäännön ja konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjä toimintavuoden aikana. Kaupunginhallitus raportoi hallintosäännön mukaisesti tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunki antoi vuoden 2022 aikana konserniohjeita yhtiökokouksiin ja muihin asioihin liittyen.

Tytäryhteisöjen toimitusjohtajien kanssa on lisätty entisestään keskustelua ja ajankohtaisia tapaamisia, lisäksi tytäryhteisöjen toimitusjohtajat ovat antaneet tilannekatsauksia kaupunginhallitukselle. Konserniohjaus on osa päätöksentekoa. Konserniyhtiöiden tulee jatkossa omatoimisesti varmistaa, että kaupunki pidetään tietoisena kaikista olennaisista toimintaan ja talouteen vaikuttavista asioista.

Tytäryhteisöille (Raision Vesi Oy, Raision Vuokra-asunnot Oy, Koy Kerttulan Jäähalli) yhteiset tavoitteet

Tytäryhteisöt lähettävät talousjohtajalle ja kaupunginjohtajalle toiminnan ja talouden toteutumisraportin puolivuositain. Toinen raportointi tapahtuu kesän tilanteen valmistuttua ja toinen tilinpäätöksen valmistuttua. Talousjohtaja ja kaupunginjohtaja tulee pitää tietoisena kaikista olennaisista toimintaan ja talouteen vaikuttavista asioista.

Lisäksi yhteisöjen tulee pyrkiä ennalta estämään erilaisten riskien realisoituminen muun muassa toimivilla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöillä.

Yhtiöiden (tytär- ja osakkuusyhteisöt) edellytetään välittävän yhtiökokouskutsut kaupungin johdolle ja yhtiökokousedustajien edellytetään pyytämään konserniohje yhtiökokouksen päätöksiin liittyen. Yhtiöiden tulee lähettää yhtiökokouskutsut hyvissä ajoin Raision kaupungin kirjaamoon.

Tytäryhteisöt eivät saa ottaa ulkopuolista lainarahoitusta ilman kaupungin lupaa. Konsernin kokonaisedun näkökulmasta pääsääntö vuonna 2022 on ollut, että konserniyhtiöt ottavat sisäisen lainan kaupungilta ja kaupunki huolehtii ulkoisesta lainasalkusta. Tytäryhtiöiden tulee pyytää kaupunginhallitukselta konserniohje lainatarvetilanteessa sekä jo olemassa olevan lainan ehtoihin liittyvissä kysymyksissä. Yhteyshenkilönä tytäryhtiöiden rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä toimii talousjohtaja.

Toteuma 2022:

Tytäryhteisöt ovat toimittaneet talouden toteutumisen tiedot puolivuositain, tilinpäätöksen valmistuttua ja syksyllä talousarvioprosessin yhteydessä. Toimitusjohtajat ovat olleet säännöllisesti yhteydessä talousjohtajaan taloudellisissa kysymyksissä, lisäksi on pidetty erillisiä palavereja tarvittaessa.

Kaupunginhallituksessa on annettu keväällä 2022 katsaukset tytäryhteisöjen toimintaan ja syksyllä 2022 talousarvion valmistelun yhteydessä tytäryhtiöiden johto on esitellyt yhtiöiden toimintaa kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus on useampaan kertaan antanut konserniohjeita yhtiöiden konserniohjauspyyntöjen johdosta. Tytäryhteisöjen yhtiökokouskutsut on käsitelty kattavasti kaupunginhallituksessa.

Tytäryhteisöt eivät ole vuoden 2022 aikana ilmoittaneet poikkeamista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöistä.

Muihin osakkuusyhtiöihin ja seudullisiin toimintoihin liittyviä tavoitteita

Muiden osakkuusyhteisöjen osalta kaupunginhallitus määrittää yksityiskohtaisemmat tavoitteet tarpeiden mukaisesti erillispäätöksin. Kaupunginhallitus seuraa osakkuusyhteisöjen toimintaa. Yhtiökokousedustajien edellytetään välittävän yhtiökokouksia kaupungin johdolle ja pyytämään konserniohjeen yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

Toteuma 2022:

Tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet ja osakkuusyhtiöihin ja -yhteisöihin liittyvät keskeiset asiat on käsitelty kaupunginhallituksessa.

Raision Vesi Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Raision Vesi Oy on Raision kaupungin omistama vesilaitosyhtiö, jonka toiminta-ajatuksena on vesihuollon palveluiden järjestäminen taloudellisesti ja kestäväällä tavalla. Yhtiö jakaa talousvettä asiakkailleen, vastaanottaa jätevesiä sekä johtaa ne käsiteltäväksi jätevedenpuhdistamolle. Yhtiö omistaa ja ylläpitää vesihuollon verkostot kaupungin alueella, liittää kiinteistöt verkostoihin sekä solmii liittymis- ja käyttö sopimukset asiakkaidensa kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2022:

Talousveden sekä poisjohdettavan jäteveden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisvelvoitteet. Yhtiön toimintaa hoidetaan ja kehitetään pidemmän aikavälin tehokkuuden ja vesihuollon toimintavarmuuden näkökulmasta. Asiakkaille turvataan riittävä ja keskeytymätön vedenjakelu, jätevesiviemäröinti järjestetään terveydelle tai ympäristölle haittaa aiheuttamatta sekä hulevesiverkosto pidetään toimintakunnossa.

Toteuma 2022:

Talousveden sekä poisjohdettavan veden laatu säilyi hyvänä ja täytti viranomaisvelvoitteet. Yhtiön toiminnan säännöllistä kehittämistä jatkettiin mm. varautumis- ja rakennuttamisasioiden osalta, ja tilikauden tulos toteutui ennakoitua paremmin. Vesihuollon toiminnassa ei esiintynyt keskeytyksiä, jätevesiviemäröinti järjestettiin terveydelle ja ympäristölle haittaa aiheuttamatta ja hulevesiverkosto pidettiin toimintakuntoisena.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Yhtiö kehittää toimintaansa jatkuvan parantamisen menetelmillä. Kehittämisen keskeisiä lähtökohtia on tulevaisuuden kannalta kestäväällä tavalla toteutettu vesihuolto. Tulevien kehittämistoimien painopisteet ovat modernien ja digitaalisten palvelujen tarjoamisessa asiakkaille. Tämän lisäksi yhtiö kehittää edelleen omaisuudenhallintaansa sekä ajantasaistaa verkostotietojaan. Yhtiö kehittää automaatioastettaan vesimittarin lukematietojen siirtämisen osalta ja pyrkii tulevaisuudessa luopumaan manuaalisesti tapahtuvasta mittariluennasta.

Toteuma 2022:

Yhtiö on kehittänyt kuluneen vuoden aikana toimintaansa kestäväen vesihuollon periaatteista lähtöisin. Asiakkaiden digitaalista asioimista lisättiin mm. tilattavien töiden ja allekirjoitusten sähköistämisen avulla. Uutta omaisuudenhallintajärjestelmää on opeteltu hyödyntämään entistä paremmin, sekä verkostotietoja on säännöllisesti ajantasaistettu mm. mittauksin. Vesilukemien siirtämiseen tarkoitettu verkko on pääosin valmistunut, ja manuaalisesta mittariluennasta on voitu suurimmalta osaltaan jo luopua.

Olellaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Suurimpia vuoden 2022 talousarvioon vaikuttavia asioita ovat E-18 –kehätien parantamishankkeeseen liittyvät, pakolliset johtosiirtoinvestoinnit. Yhtiön tulee tehdä etupainotteisesti johtosiirrot alueella ennen kuin varsinainen hanke alkaa. Hankkeen alustava aloittamisaikataulu on tällä hetkellä vuosi 2023, mutta varsinaista rahoittamispäätöstä

valtioneuvosto ei ole vielä antanut. Ennen johtosiirtoihin ryhtymistä, yhtiö hakee konserniohjauspäätöksen investointien toteuttamiseksi ja rahoittamiseksi.

Mikäli aikataulu pitää paikkansa, on välttämätöntä, että työt aloitetaan vuonna 2022. Työt tehdään osittain omina hankkeina, osittain Raision kaupungin kanssa yhteishankkeina sekä osittain Väyläviraston kanssa yhteishankkeina. Yhtiön ei ole mahdollista toteuttaa johtosiirtoja ilman ulkopuolista lainoitusta. Lainoituksesta neuvotellaan erikseen emokaupungin kanssa. Hanke aiheuttaa osaltaan kustannuspaineita vesihuollon taksojen korottamiselle tulevaisuudessa, jotta yhtiö selviäisi lisälainoitukseen liittyvistä taloudellisista velvoitteista.

Talousarvio on laadittu siitä oletuksesta, etteivät vesi- ja jätevesimaksut nouse vuodelle 2022, vaan pysyvät edelleen vuoden 2020 alennetulla tasolla. Muut yhtiön perimät maksut on suunniteltu korotettaviksi niin, että hinnat vastaavat yleistä kustannusten kasvua. Liittymismaksutaksa ei myöskään muutu vuodelle 2022.

Yhtiön tilikauden tulokseen vaikuttaa eniten liittymismaksutulot, joiden suuruutta ei voi tarkalleen ottaen ennustaa. Tulot riippuvat siitä, paljonko Raisiossa rakennetaan. Ennustettavissa on kuitenkin se, että Raisioon rakennetaan jatkossa yhä enemmän ja tällä perusteella liittymismaksutulojakin voidaan arvioida tulevan niin, että tulos pysyy positiivisena.

Hulevesien hallintaan ja omistussuhteeseen liittyvä päätöksenteko kaupungissa vaikuttaa siihen, miten hulevesikustannukset käsitellään jatkossa yhtiössä. Tähän liittyvät muutokset talousarvioon käsitellään erikseen, kunhan asioista on päätetty. Yhtiön hallitus on päättänyt periä vesihuoltolain 19 a mukaisen korvauksen hulevesien viemäröinnistä kaupungilta, mikäli hulevesiin liittyvä päätöksenteko ei muuta tilannetta.

Toteuma 2022:

E-18 kehätien parantamishankkeen osalta valtioneuvoston rahoittamispäätöstä ei ole tehty. Yhtiö ei ole lähtenyt toteuttamaan johtosiirtoja vuonna 2022. Nykyisen aikataulun osalta pidetään todennäköisenä aloitusvuotta 2024. Samaan aikaan alueella on käynnistymässä Tiedonpuiston koulun rakentamishanke. Samanaikaiset rakennushankkeet monimutkaistavat rakentamista ja aiheuttavat haasteita tieyhteyksille niin rakentamis- kuin koululiikenteenkin osalta.

Vesi- ja jätevesimaksut pysyivät vuoden 2020 alennetulla tasollaan. Palvelumaksuja korotettiin inflaation aiheuttamien rakennustarvikkeiden hinnannousun osalta 3-5 %. Liittymismaksuja ei myöskään korotettu.

Liittymismaksutuloja kertyi vuoden 2022 osalta yhteensä 1 146 194 euroa, joka oli 29 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Tästä syystä yhtiön tuloskin oli odotettua parempi, huolimatta siitä, että yhtiö päätti jättää perusmaksut laskuttamatta yhteensä 4 kuukauden ajalta loppuvuonna.

Hulevesiasia on edistynyt kaupungissa, ja uutta toimintamallia sekä hulevesimaksun perimismekanismeja valmisteltiin päätöksentekoon. Koska yhtiön tulos oli kokonaisuutena positiivinen ja hulevesiasia eteni päätöksenteossa, kaupungilta ei laskutettu yleisten alueiden hulevesien johtamisesta maksua vuoden 2022 osalta.

Laadulliset tavoitteet	TP2021	TA2022	TP2022
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatuvaatimuksissa	0	0	0
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatusuosituksissa	0	0	0
Vedenjakelun keskeytys (min)	2,6	alle 15	5,9
Toiminnalliset tavoitteet	TP2021	TA2022	TP2022
Puhtaan veden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,79	2,79	2,79
Jäteveden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,54	2,54	2,54
Laskuttamaton puhdas vesi (% - hävikki)	10,5	< 10	12,7
Laskuttamaton jätevesi (% - vuotovesi)	38,4	< 40	42,2
Jätevesipumppaamoiden ylivuodot, m ³		< 1 000	33
Henkilöstömäärä 31.12.	12	12	10
Liittymähinnat (OKT 0 - 150 k-m ²):			
vesi (€ sis. alv)	1 860	1 860	1 860
jätevesi (€ sis. alv)	3 100	3 100	3 100
hulevesi (€ sis. alv)	1 240	1 240	1 240
Liittymähinnat (OKT 151 – 250 k-m ²):			
vesi (€ sis. alv)	4 430	4 340	4 340
jätevesi (€ sis. alv)	5 580	5 580	5 580
hulevesi (€ sis. alv)	1 240	1 240	1 240
Liittymähinnat (OKT 251 k-m ² ja yli):			
vesi (€ sis. alv)	6 200	6 200	6 200
jätevesi (€ sis. alv)	7 440	7 440	7 440
hulevesi (€ sis. alv)	1 240	1 240	1 240
Taloudelliset tavoitteet	TP2021	TA2022	TP2022
Liikevaihto (M€)	8,4	8,0	8,4
Liikevoitto (M€)	1,3	0,8	1,1
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	0,7	0,3	0,5
Nettoinvestoinnit (M€)	1,7	4,1	1,9
Korkotulot kaupungille (M€)	0,5	0,5	0,5
Vakavaraisuus	TP2021	TA2022	TP2022
Velan määrä (M€)	28,3	29,1*	27,1
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>			
<i>lainat kaupungilta</i>	28,3	29,1*	27,1
Omavaraisuusaste, %	12,7	> 6,6	14,1
Nettovelkaantumisaste, %	534	<1 075	353

*Laina-arviossa on otettu huomioon vuodelle 2022 kohdistuva E-18 lisälainoitustarve, 2 milj. euroa.

Raision Vuokra-asunnot Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

RaVu omistaa As Oy Kuulaharjat Oy 100 % ja n. 32 % As Oy Raision Keonkatu 3:n kiinteistön osakekannasta sekä 5,6 % As Oy Raision Sellon osakekannasta

Toiminta-ajatus:

Raision Vuokra-asunnot Oy tarjoaa monipuolisia asumisvaihtoehtoja Raisiossa.

Tavoitteet vuodelle 2022:

Tavoitteena on asuntojen käyttöasteen kohentaminen. Korona tyrehtyi asuntojen kysynnän sekä yksityisten että yritysten osalta pitkäksi aikaa ja vasta 09/2021 alkaen on ollut selvää vilkastumista markkinoilla. Lähes 60 irtisanottua sosiaalista tukiasuntoa on palannut tarjottavien asuntojen kantaan, ja nämä ovat remonttien jälkeen tarjottavissa uusille asukkaille.

Uudisrakentaminen Alhaistentielle pyritään aloittamaan 12/2021 ja saamaan valmiiksi 12/2022.

Vuokrien taso, vuosittain tehtävän asuintalovarauksen suuruus sekä vuosittaisten peruskorjausten laajuus selvitetään laskennallisten käyttöikien ja kohdekohtaisten kuntoarvioiden avulla. Kiinteistökohtaiset kuntoarviot pyritään päivittämään seuraavalle 10 vuoden seurantajaksoille vuoden 2022 aikana.

Asuintalovarausta muodostetaan vähemmän eli kiinteistöjä korjataan enemmän, jolloin tulos käytetään kiinteistöjen ja asukkaiden hyväksi.

Yhtiön tulee huolehtia vastuullisesti siitä, että kiinteistöistä luopuessa ei tehdä ratkaisuja, joilla tehtäisiin peruuttamatonta vahinkoa alueellisesti ja/tai asuinalueen viihtyisyyteen.

Pyritään ekologisiin ratkaisuihin. Uudisrakentamisessa suositetaan maalämpöä, aurinkoenergiaa, vesikiertoisia lattialämmityksiä asuinnoissa ja pyritään luomaan sähköautojen latauspisteitä.

Kohotetaan yhteisöllisyyttä sekä tilaratkaisuilla että asukasviestinnällä ja mahdollisilla yhteisillä tapahtumilla.

Toteuma 2022:

Asuntojen käyttöaste vuodesta 2021 kohentui keväällä 2022, koska Ukrainasta saapui pakolaisia Suomeen.

Uudisrakentaminen alkoi Alhaistentiellä keväällä 2022 ja urakoitsija on pyytänyt kiinteistön luovutusta 5/2023, mutta kuljetusalan lakon vuoksi valmistuminen saattaa hieman viivästyä.

Osaan kiinteistöistä tehtiin kuntoarviot syksyllä 2022 ja loppuihin kiinteistöjä kuntoarviot tehdään kevään 2023 aikana. Kiinteistöihin tulee investoida tulevana vuosina huomattava määrä varoja, jotta ne saadaan korjattua tämän päivän tasoon. Vuosien mittaa asuintalovaroja on kirjattu noin 10,5 miljoonaa euroa ja tämä raha on jäänyt pois kiinteistöjen kunnostuksesta.

Raision kaupunki vähensi huomattavasti tukiasuntojen määrää, mutta samaan aikaan yksityinen taho vuokrasi asuntoja tukiasunnoiksi.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Alhaistentie 8:n vanhojen rivitalokiinteistöjen purku ja uudiskohteen rakentaminen Alhaisten alueelle on vuoden 2021-2022 merkittävä kehittämistoimi. Kaupunkiin saadaan 60 pientasuntoa lisää.

Kiinteistöjen hissitarpeen selvitykset Vaisaaren ja Kerttulan alueella aloitetaan, myös Venheen alueella olisi hyvä selvittää hissien vaikutus asuntojen saavutettavuuteen ja kysyntään. Avustusten hakeminen on osa projektia.

Kiinteistöhuollon ja siivouksen laadunparannusohjelmaa jatketaan. Saatu palaute on ollut positiivista.

Asumishäiriöihin on systemaattisesti puututtu ja tullaan jatkossakin puuttumaan. Yhteistyötä Raision sosiaalitoimen kanssa jatketaan ja informaationkulun sekä asumisen prosessin kehittämistä jatketaan. Asumisneuvojan palveluita on ollut saatavilla RaVu:n toimistolla jo vuoden 2021 aikana, yhteistyötä jatketaan.

Keonkatu 5:n muutamien soluasuntojen muutos tavallisiksi perheasunnoiksi tehtiin vuoden 2021 aikana ja projektia jatketaan sitä mukaa kuin solut vapautuvat.

Olellaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Uudisrakennus Alhaisiin nostaa velan määrää noin 7-8 Me vuoden 2022 aikana. Yksi vuokranmaksuysikkö eli Alhaisten kiinteistö on purettu, joten vuokratuottoja kohteesta ei vuoden aikana saada.

Kuntoarvioiden päivitykset kaikkiin kohteisiin tuovat noin 50 000 euron kustannuksen vuodelle 2022. Mahdolliset hissiprojektit Kunnaan, Venheen ja Kerttulan kohteisiin vaikuttavat kustannuksiin, mutta myös asuntojen saavutettavuuteen ja vuokrattavuuteen. Kohteiden ja asuntojen korjauksiin on suunniteltu käytettävän noin 1,2 Me.

Yleinen kustannustason nousu rakennustarvikkeissa heijastuu myös hoitokuluja nostavasti.

Toteuma 2022:

Alhaistentien rakennusprojekti käynnistyi keväällä 2022 ja rakennus valmistuu 5-6/2023.

Osa kiinteistöhuollon sopimuksista kilpailutettiin loppuvuodesta 2022 ja nyt on meneillään kilpailutus osassa kiinteistöhuollon- sekä siivoussopimuksissa. Nykyisellään osa kiinteistöhuolto- sekä siivousalan yrittäjistä eivät noudata aiemmin tehtyjä sopimuksia ja tämä näkyy kiinteistöjen kunnossa.

Asukkaat ovat ottaneet hyvin vastaan OmaRetta-palvelun ja ilmoittavat tätä kautta asunnoissa sekä kiinteistöissä havaittuja puutteita. Osa asukkaista luottaa edelleen vain henkilökohtaisesti annettuun vikailmoitukseen.

Asumisneuvojan palvelut ovat olleet kysyttyjä. Hän on toiminut monen asiakkaan kohdalla pelastajana, kun elämän hallinta on heikentynyt, maksujen hoitaminen on laiminlyöty ja asunto menossa alta. Asumisneuvoja on ojentanut auttavan kätensä ja asukkaan asiat on saatu ohjattua paremmille raiteille. Nykyinen asumisneuvoja eläköityy 6/2023 ja palvelun jatkuvuudesta ei ole tietoa.

Taloissa esiintyy jonkin verran järjestyshäiriöitä ja näihin on pyritty puuttumaan välittömästi, ettei muuttovirta kiihdy.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2021	TA2022	TP2022
Käyttöaste, %	92	92	92
Vaihtuvuus, %	25	25	25
Keskivuokra / m ²	11,7	11,7	11,7
Kaupungin vuokraamat tukiasunnot	33	25	14
Taloudelliset tavoitteet	TP2021	TA2022	TP2022
Liikevaihto (M€)	6,1	6,3	6,4
Liikevoitto (M€)	0,6	0,3	0,7
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	0,4	0,3	0,5
Nettoinvestoinnit (M€)	0,3	0,3	0,3
Korkotulot kaupungille (M€)	0,01	0,06	0,03
Vakavaraisuus	TP2021	TA2022	TP2022
Velan määrä (M€)	9,8	19	15,6
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	4,2	4,2	7,6
<i>lainat kaupungilta</i>	5,6	13	8,0
Omavaraisuusaste, %	42,56	42,00	39,00
Nettovelkaantumisaste, %	110,0	181	117

Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli

Omistus: Raision kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Jäähalliyhtiö tuottaa jäähallipalveluja ylläpitämällä kahta jäähallia Kerttulan Liikuntakeskuksessa.

7.2.2022 pidetyssä Raision kaupunginhallituksen kokouksessa tehty päätös ostaa Raision Nuorisokiekko ry:n sekä Turun Riennon Taitoluistelun omistuksessa olevat osakkeet.

Tavoitteet vuodelle 2022:

Jäähalliyhtiö luo edellytykset jääurheilun harrastamiselle Raisiossa. Yhtiö tuottaa palveluita jääurheiluseuroille, koululaisille ja muille käyttäjille.

Toteuma 2022:

Korona vuosista selvittiin suhteellisen hyvin ja kiinteistön tuotot kasvoivat edellisvuodesta noin 20 %. Koronaa edeltävän ajan tuotoista jäätii vielä noin 12 %. Tilikauden aikana kulut nousivat keskimäärin 40 %.

Raision kaupunki hankki omistukseensa koko Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähallin osakekannan ja näin helpotetaan päätöksentekoa.

Kiinteistöön tehtiin energiatehokkuuden parantamisen selvitys sekä rakennuksen rakenteellisen turvallisuuden arviointi. Energiatehokkuuden parantaminen kohdistuu suurimmaksi osaksi jäähdytyskonttiin. Rakenteisiin tehdyt tutkimukset osoittivat, että halleihin pitää tehdä mm. kattorakenteita tukevia toimenpiteitä. Tutkimuksessa paljastui myös toisen hallin perustuksissa epäkohtia joita pitää selvittää lisää.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Koronaepidemia vaikutti vielä hieman yhtiön tulojen muodostumiseen. Aikaisempien vuosien aikana aloitettu hallien tekniikan parantaminen on ollut edelleen keskeytettynä ja vuoden 2022 aikana on toteutettu vain toiminnan jatkumisen kannalta välttämättömät investoinnit ja korjaukset.

Vuoden 2022 loppupuolella teetettiin kuntoarvio hallien tilasta sekä energiatehokkuuden parantamiseen tähtäävä selvitys. Näistä saatiin arviot hallien tekniikkaan ja rakenteisiin kohdistuvista menoista seuraavan 10 vuoden tarkastelujaksolle, jotkin osa-alueet tarvitsevat vielä tarkempaa tutkimista.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Jäähallien käyttöaste pyritään pitämään hyvällä tasolla, jääajalle on kysyntää.

Yhtiön toiminnan palautuessa koronaa edeltävälle tasolle, päästään korjausten suunnitteluun sekä toteutukseen paneutumaan paremmin.

Toteuma 2022:

Molempiin halleihin tehtiin puurakenteiden kunnan selvitys mikroporauksilla. Tutkimuksissa ei havaittu kosteuden aiheuttamaa puun lujuuden alenemaa. Nykyisten rakennelaskelmien mukaan kantavia rakenteita tulee korjata tai vaihtaa tai niiden kestävyyttä tulee parantaa. Katoilla olevaa lumikuormaa tulee myös seurata ja tarvittaessa keventää sitä.

Jäähalleihin teetettiin myös energiatehokkuuden parantamisen selvitys. Jäähdytyskontti on valmistettu 2000 -luvun alussa ja ajan tuoma kulutus on havaittavissa eristeiden huonossa kunnossa sekä laitteiden ulkopuolisessa korroosiossa. Jäähdytyskontti on vielä toimiva, mutta huoltojen osuus todennäköisesti kasvaa lähitulevaisuudessa sekä varmuus käytettävyydestä heikkenee. Jäähdytyskontin uusinnalla saataisiin jäähdytyksessä syntyvä lauhde hyödynnettyä lämpöpumpun avulla koko kiinteistön lämmönjaossa.

Kiinteistö osakeyhtiön koko osakekanta siirtyi Raision kaupungin omistukseen, jolloin päätöksenteko helpottuu.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2021	TA2022	TP2022
Käyttäjämäärä / vuosi	75 000*	93 000	88 000
Jääajan myynti, käyttöaste %	50,01**	51	51
Taloudelliset tavoitteet	TP2021	TA2022	TP2022
Liikevaihto (M€)	0,34	0,45	0,4
Liikevoitto (M€)	0,08	0,08	0,046
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiiroja ja veroja (M€)	-0,005	0,05	-0,052
Nettoinvestoinnit (M€)	0,01	0,01	0,00
Korkotulot kaupungille (M€)	0,013	0,013	0,012
Vakavaraisuus	TP2021	TA2022	TP2022
Velan määrä (M€)	1,53	1,45	1,42
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>			
<i>lainat kaupungilta</i>	1,53	1,45	1,42
Omavaraisuusaste, %	21,8	> 14	27,1
Nettovelkaantumisaste, %	280	< 500	226

*Käyttäjämäärät lasketaan käytettyjen vuorojen määrällä ja yhden vuoron käyttäjämääräksi on arvioitu noin 25 hlöä / vuoro. Koronarajoitukset ovat rajanneet käyttäjämääriä aika ajoin alle 20-vuotiaiden osalta, välillä on sovellettu laskentaa 10 hengen mukaan. Käyttäjämäärään ei voida soveltaa samaa laskukaavaa kuin ns. normaalina kautena.

**Käyttöasteen seurantaan on keskusteltu hankittavan oikeaa dataa mittaavia laitteita, joiden tuottama tieto on arvokkaampaa kuin data arvioiden pohjalta.

1.6.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan mukaiset vastuut on määritetty hallintosäännössä.

Konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje on vuodelta 2018 ja konserniohje on tarkoituksenmukaista päivittää vuoden 2023 aikana.

Kaupungin toimielinten toimivallanjako esitetään kaupungin hallintosäännössä ja konserniohjeessa.

Hallintosäännön määräykset konserniohjauksesta ovat hallintosäännön luvussa 5. Hallintosäännön mukaisesti konserniohjauksen toimijoita ovat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Vuoden 2022 päätettiin hallintosäännön tarkennuksista, joilla selkeytettiin hallintosäännön konserniohjausta koskevia määräyksiä.

Vuoden 2022 aikana tapahtui henkilöstömuutoksia niin yhtiöiden johdossa kuin kaupungin viranhaltijoissa. Muutostilanteissa tulee kiinnittää erityistä huomiota tiedonkulkuun ja uusien toimijoiden perehdyttämiseen. Konserniohjauksessa onkin edelleen painotettu tiedonkulun parantamista kaupungin konsernijohtoon ja yhtiöiden johtoon välillä. Samanaikaisesti hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen roolia keskeisenä konsernijohtamisen toimijana on pyritty vahvistamaan ja konsernipalveluissa on käynnistetty toimenpiteitä, joiden avulla konserniohjauksen prosessia voidaan kehittää ja yhdenmukaistaa.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Raision Vesi Oy on pyytänyt konserniohjetta johtosiirtoinvestointien aloittamiseksi vesihuollon E18-johtosiirtourakan osalta. Kaupunginhallitus on käsitellyt konserniohjepyyntöä kokouksessaan 14.3.2022 § 95. Kaupunginhallitus myönsi yhtiölle luvan käynnistää E18 Raision keskusta -hankkeen vaatimat johtosiirtojen rakennustyöt, mutta antoi kokouksessaan 21.6.2022 § 238 uuden konserniohjeen pidättäytyä johtosiirtourakan aloittamisesta vuonna 2022 E18 hankkeen rahoituksesta johtuen.

Kiinteistö Oy Kerttulan jäähallin nykytilaa ja vaihtoehtoja tulevaisuuden toimintamalliksi on selvitetty edelleen vuoden 2022 aikana. Selvitystyön tuloksena päädyttiin johtopäätökseen, että yhtiön toiminnan kehittämisen, ohjaamisen ja rahoittamisen kannalta on perusteltua, että yhtiön koko osakekanta siirtyy kaupungin omistukseen. Kaupunki teki ostotarjoukset osakkeiden hankkimisesta ja kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 22.8.2022 § 256 koko osakekannan hankkimisen Raision kaupungille. Omistajapohjan muutoksiin liittyen kaupunginhallitus antoi yhtiölle konserniohjeen ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämisestä yhtiön hallituksen jäsenten nimeämiseksi.

Raision Vuokra-Asunnot Oy pyysi konserniohjetta toimitilan vuokraamiseen ja yhteistyösopimukseen liittyen. Kaupunginhallitus antoi 17.10.202 § 342 konserniohjeen järjestää urheiluseurojen mahdollinen sponsorointi muilla keinoin huomioiden kaupungin tuen eri seuroille.

Raision Vuokra-asunnot Oy:lle ja Kiinteistö Oy Kerttulan jäähallille kaupunginhallitus on antanut konserniohjeen 17.10.2022 § 343 toimitusjohtajan valintaan liittyen. Yhtiöiden toimitusjohtajaksi ja isännöitsijäksi nimitettiin Sari Suojanen (Retta Management Oy).

Turun Seudun Vesi Oy:n osalta kaupunginhallitus päätti 28.3.2022 § 126 hyväksyä yhtiön yhtiöjärjestyksen muuttamisen ja osakassopimuksen täydennyssopimuksen vastaamaan muodollisesti yhtiön käyttämää omakustannusperiaatetta. Samalla toteutettiin myös maksuton osakeanti. Kaupunginhallitus päätti 21.11.2022 § 399 hyväksyä Turun Seudun Vesi Oy:n

osakkeiden kauppaa koskevan kauppakirjan. Näillä kaupoilla ylikäyttöä omaavat osakkaat (Paimio ja Kaarina) ostavat osakkeita ylivarausta omaavilta osakkailta (Turku ja Raisio). Kaupan viimeistely tapahtuu v. 2023 aikana, kun kaikilta osakkailta on kerätty tarvittavat suostumukset osakekauppoihin.

Kaupunginhallitus päätti 21.11.2022 § 398 kaukolämpöverkkojen vuokrasopimuksen muuttamisesta, jotta neuvotteluja Raision kaupungin ja Turku Energia Oy:n välillä voidaan jatkaa vuoden 2023 aikana. Kaukolämpöverkkojen vuokrasopimus on voimassa 31.12.2026 saakka ja sopimusmuutoksen jälkeen osapuolten tulee sopia jatkosta vähintään kolmea vuotta ennen sopimuskauden päättymistä.

1.6.4. Konsernitilinpäätös

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös noudattaa rakenteeltaan peruskunnan tilinpäätöstä. Konsernitilinpäätös sisältää konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja konsernitaseen. Konsernitilinpäätöksen tunnusluvut ovat samat kuin peruskunnalla.

KONSERNITULOSLASKELMA (1000 €)	2022	2021	Muutos	Muutos%
Toimintatuotot	110 393	111 564	-1 172	-1,1
Toimintakulut	-254 892	-242 152	-12 739	5,3
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-14	88	-103	-115,9
Toimintakate	-144 513	-130 500	-14 013	10,7
Verotulot	117 620	111 298	6 323	5,7
Valtionosuudet	48 121	43 967	4 154	9,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 039	-543	-496	91,4
Korkotuotot	-130	4	-134	-3236,5
Muut rahoitustuotot	252	93	159	172,0
Korkokulut	-1 085	-595	-491	82,5
Muut rahoituskulut	-76	-45	-31	69,1
Vuosikate	20 189	24 223	-4 033	-16,7
Poistot ja arvonalentumiset	-14 528	-13 719	-808	5,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 528	-13 719	-808	5,9
Omistuksen eliminointierot	231	0	231	
Tilikauden tulos	5 893	10 503	-4 610	-43,9
Tilikauden verot	-153	-139	-14	10,2
Laskennalliset verot	-74	-118	44	-37,3
Vähemmistöosuudet	-13	-4	-9	240,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 653	10 242	-4 589	-44,8

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	43	46
Vuosikate/Poistot, %	139	177
Vuosikate, euroa/asukas	809	976
Kunnan asukasmäärä	24 961	24 810

Konsernin tilikauden ylijäämä on 5,7 miljoonaa euroa ja muutos edelliseen vuoteen oli -4,6 miljoonaa euroa. Toimintatuotoilla katetaan alle puolet, 43 prosenttia, toimintakuluista.

Vuosikate tilinpäätösvuonna 2022 oli 20,2 miljoonaa euroa, ja se heikkeni noin 4,0 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Vuosikate riittää kattamaan poistot, joten tulorahoitus on riittävää, ja konsernin talous on tunnusluvun valossa tasapainossa. Merkittävin tekijä vuosikatteen muodostumisessa on emokaupungin vuosikate. Emokaupungin vuosikate heikentyi edellisvuodesta muun muassa toimintakulujen voimakkaasta kasvusta johtuen. Vuosikatteen toteumaan positiivisesti vaikutti merkittävästi kasvaneet verotulot.

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sisältää 3 235 000 euron investointivarausten Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen. Kunnan ja kuntayhtymän taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1000€)	2022	2021
Toiminnan rahavirta	18 244	22 193
Vuosikate	20 189	24 223
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-153	-139
Tulorahoituksen korjauserät	-1 792	-1 890
Investointien rahavirta	-26 737	-8 905
Investointimenot	-30 101	-11 423
Rahoitusosuudet investointimenoihin	903	316
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 461	2 202
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 492	13 289
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>	0	0
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
<i>Lainakannan muutokset</i>	1 185	-10 203
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	32 398	1 165
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 381	-12 808
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-13 833	1 439
<i>Oman pääoman muutokset</i>	22	0
Oman pääoman muutokset	578	0
Muutokset vähemmistön osuudessa	-555	0
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>	7 008	-1 408
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-42	-56
Vaihto-omaisuuden muutos	-66	266
Saamisten muutos	1 065	-682
Korottomien velkojen muutos	6 051	-936
Rahoituksen rahavirta	8 215	-11 611
Rahavarojen muutos	-277	1 678
Rahavarat 31.12.	19 304	19 581
Rahavarat 1.1.	19 581	17 904

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	11 831	19 804
Investointien tulorahoitus, %	69	218
Laskennallinen lainanhoitokate	2,2	2,7
Lainanhoitokate	1,2	1,9
Rahavarat 31.12., M€	19,3	19,6
Kassan riittävyys	23	27
Kunnan asukasmäärä	24 961	24 810

Konsernin investointien kokonaismenot tilinpäätösvuonna olivat 30,1 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 26,8 miljoonaa euroa. Vuosikate alitti nettoinvestoinnit noin 6,5 miljoonalla eurolla. Nettoinvestointeja ei pystytty kattamaan vuosikatteella, joten lainamäärä kasvoi.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli -8,5 miljoonaa euroa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta seuraa investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Kumulatiivisen viiden vuoden rahavirran pitäisi olla positiivinen, jotta omarahoituksella olisi pystytty kattamaan investoinnit tällä aikavälillä. Tämä mittari on ollut mukana konsernitilinpäätöksessä vuodesta 2012, ja se kääntyi ensimmäisen kerran positiiviseksi vuonna 2017. Vuonna 2018 tunnusluku vahvistui entisestään 6,8 miljoonaan euroon. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä omarahoitusvaatimus ei täyttnyt, koska kertymä oli negatiivinen, -1,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 tunnusluku vahvistui ja oli 9,4 miljoonaa euroa positiivinen. Vuonna 2021 tunnusluku vahvistui entisestään ollen 19,8 miljoonaa euroa. Tilinpäätösvuonna 2022 tunnusluku heikkeni merkittävästi, ollen 11,8 miljoonaa euroa. Tunnusluku täyttää tilinpäätösvuonna omarahoitusvaatimuksen.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoitusprosentti 69 prosenttia osoittaa, että investointeja ei pystytty rahoittamaan tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate -tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Konsernin laskennallinen lainanhoitokate heikkeni edellisvuodesta, ollen tilinpäätösvuonna on 2,2. Tunnusluvun heikkenemisestä huolimatta konsernin lainanhoitokyky on vielä hyvä.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021
	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	233 179	218 915
Aineettomat hyödykkeet	539	649
Aineettomat oikeudet	176	220
Muut pitkävaik.menot	363	428
Aineelliset hyödykkeet	218 902	204 470
Maa- ja vesialueet	41 496	41 057
Rakennukset	99 172	93 030
Kiinteät rakenteet ja laitteet	66 238	63 665
Koneet ja kalusto	5 188	4 508
Muut aineelliset hyödykkeet	735	736
Ennakkomaksut ja kesken-		
eräiset hankinnat	6 073	1 475
Sijoitukset	13 738	13 796
<i>Osakkuusyhteisöosakkeet</i>	<i>965</i>	<i>1 029</i>
Muut osakkeet ja osuudet	12 691	12 685
Muut saamiset	82	82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6 702	5 556
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 121	32 343
Vaihto-omaisuus	1 148	1 082
Saamiset	10 669	11 679
Pitkäaikaiset saamiset	135	29
Lyhytaikaiset saamiset	10 533	11 650
Rahoitusarvopaperit	1 797	1 787
Rahat ja pankkisaamiset	17 508	17 795
VASTAAVAA YHTEENSÄ	271 002	256 814

VASTATTAVAA	2022	2021
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA	140 643	134 926
Peruspääoma	101 691	101 691
Säätiöiden ja yhd. peruspääomat	334	334
Arvonkorotusrahasto	13	13
Muut omat rahastot	631	631
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	32 321	22 014
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 653	10 242
VÄHEMMISTÖOSUUDET	306	277
PAKOLLISET VARAUKSET	3 331	3 375
Eläkevaraukset	7	7
Muut pakolliset varaukset	3 324	3 368
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7 499	6 395
VIERAS PÄÄOMA	119 222	111 841
Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	53 083	38 069
Pitkäaik. koroton vieras pääoma	12 112	11 959
Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	16 231	30 060
Lyhytaik. koroton vieras pääoma	37 797	31 753
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	271 002	256 814

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste,%	52,0	52,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,2	41,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	37 974	32 256
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 521	1 300
Konsernin lainat, €/asukas	2 777	2 746
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	69 314	68 129
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	100 049	100 258
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 008	4 041
Konsernin lainasaamiset 31.12.,1000€	82	82
Kunnan asukasmäärä	24 961	24 810

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Konsernin omavaraisuusaste on laskenut hieman edellisvuodesta, ollen 52,0 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Velkojen maksuun kerralla pitäisi käyttää hieman alle puolet eli 43,2 prosenttia käyttötuloista. Tunnusluku on heikentynyt edellisvuodesta, jolloin suhteellinen velkaantuneisuus oli 41,9 prosenttia.

Tilikauden 2022 ylijäämä on 5,7 miljoonaa euroa. Konsernin edellisten tilikausien ylijäämä on 32,3 miljoonaa euroa. Konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää tilinpäätösvuosi mukaan lukien 38,0 miljoonaa euroa.

Konsernin lainakanta on kahtena edellisenä vuonna pienentynyt. Vuonna 2022 konsernin lainakanta kasvoi 1,2 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Tilinpäätösvuoden lopussa lainaa oli 69,3 miljoonaa euroa. Konsernilla on vuoden 2022 tilinpäätöksessä lainoja 2 777 euroa asukasta kohden, kun lainamäärä per asukas vuoden 2021 tilinpäätöksessä oli 2 746 euroa.

1.7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen poistoeroja, varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden 2022 tulos on 5 566 977,26 euroa. Vastaava vuoden 2021 tilikauden tulos oli 8 224 715,67 euroa.

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä voidaan arvioida sillä, miten vuosikate riittää käyttötalouden kulujen jälkeen suunnitelmapoistoihin, investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, mikäli vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Tilikauden tuloslaskelma osoittaa, että vuosikate on 13 737 522,23 euroa ja poistot ja arvonalentumiset -8 170 544,97 euroa. Tuloslaskelman vuosikatteella katetaan suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset. Kaupungin talous on tästä näkökulmasta katsottuna vuonna 2022 tasapainossa. Kaupungin talouden rasisiteena on 41,9 miljoonan euron lainapääoma. Lainapääoma on vähentynyt tilikauden aikana noin 8,0 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilinpäätösvooden 5 566 977,26 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tehdä poistoerojen vähennyksiä 202,51 euroa suunnitelman mukaan. Poistoerojen yhteismäärä tässä tilinpäätöksessä on 202,51 euroa.
- tehdä 3 235 000,00 euron investointivaraus Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen.
- edellä esitettyjen tuloksen käsittelyerien jälkeen syntyvä ylijäämä, 2 332 179,77 euroa, merkitään taseen oman pääoman kohtaan "Tilikauden ylijäämä (alijäämä)". Ylijäämä kasvattaa taseen oman pääoman kohdan "Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)" 21 598 098,81 määrää.

Vuoden 2022 2 332 179,77 euron ylijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 23 930 278,58 euroa.

2. Talousarvion toteutumisvertailu

2.1. Vertailu talousarvioon

Käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion 2022 lautakuntakohtainen käyttötalouden toteutuminen ulkoisten tulojen ja menojen osalta on esitetty oheisessa taulukossa. Taulukko sisältää alkuperäisen talousarvion ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset. Poikkeamana on esitetty muutetun talousarvion ja tilinpäätöksen erotus. Talousarvion sitovuus on toimielimen tasolla.

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA2022	Muutokset	TAM2022	TP2022	Tot. %	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS						
toimintatuotot	4 854	2	4 856	5 211	107	354
toimintakulut	-9 495	103	-9 392	-8 250	88	1 143
toimintakate	-4 641	105	-4 536	-3 039	67	1 497
220 LUPALTK						
toimintatuotot	769	0	769	964	125	194
toimintakulut	-1 317	0	-1 317	-1 136	86	181
toimintakate	-548	0	-548	-172	31	376
250 INFRAALTK						
toimintatuotot	3 368	25	3 393	3 593	106	200
toimintakulut	-22 510	-647	-23 156	-24 089	104	-932
toimintakate	-19 142	-622	-19 764	-20 496	104	-732
310 SIVISTYSLTK						
toimintatuotot	2 975	697	3 672	4 076	111	404
toimintakulut	-36 366	62	-36 303	-36 337	100	-33
toimintakate	-33 391	759	-32 631	-32 261	99	371
350 VAPAA-AIKALTK						
toimintatuotot	865	192	1 058	1 018	96	-40
toimintakulut	-3 789	-208	-3 997	-3 882	97	115
toimintakate	-2 924	-16	-2 939	-2 865	97	75
410 SOSIAALI- JA TERVEYSLTK						
toimintatuotot	29 563	-75	29 488	31 333	106	1 844
toimintakulut	-113 816	-791	-114 607	-115 766	101	-1 159
toimintakate	-84 252	-867	-85 119	-84 434	99	685
KÄYTTÖTALOUS YHT.						
toimintatuotot	42 395	841	43 236	46 193	107	2 957
toimintakulut	-187 293	-1 481	-188 774	-189 460	100	-686
toimintakate	-144 898	-640	-145 538	-143 266	98	2 271

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista käyttötalousarvioon seuraavasti: KV 31.1.2022 § 14, 7.3.2022 § 19, 4.4.2022 § 50, 4.4.2022 § 51, 4.4.2022 § 52, 23.5.2022 § 67, 6.6.2022 § 88, 12.9.2022 § 96, 12.9.2022 § 97, 28.11.2022 § 134.

Kaupunginvaltuusto päätti Raisen kaupungin sopeutusohjelmasta vuosille 2021-2023 12.4.2021 § 52. Tavoitteelliseksi sopeutusmääräksi vuosille 2021-2023 hyväksyttiin 3 320 500 euroa, josta vuodelle 2022 kohdistuva sopeutusmäärä on 1 288 000 euroa.

Toimintatuottojen ja -kulujen poikkeamat

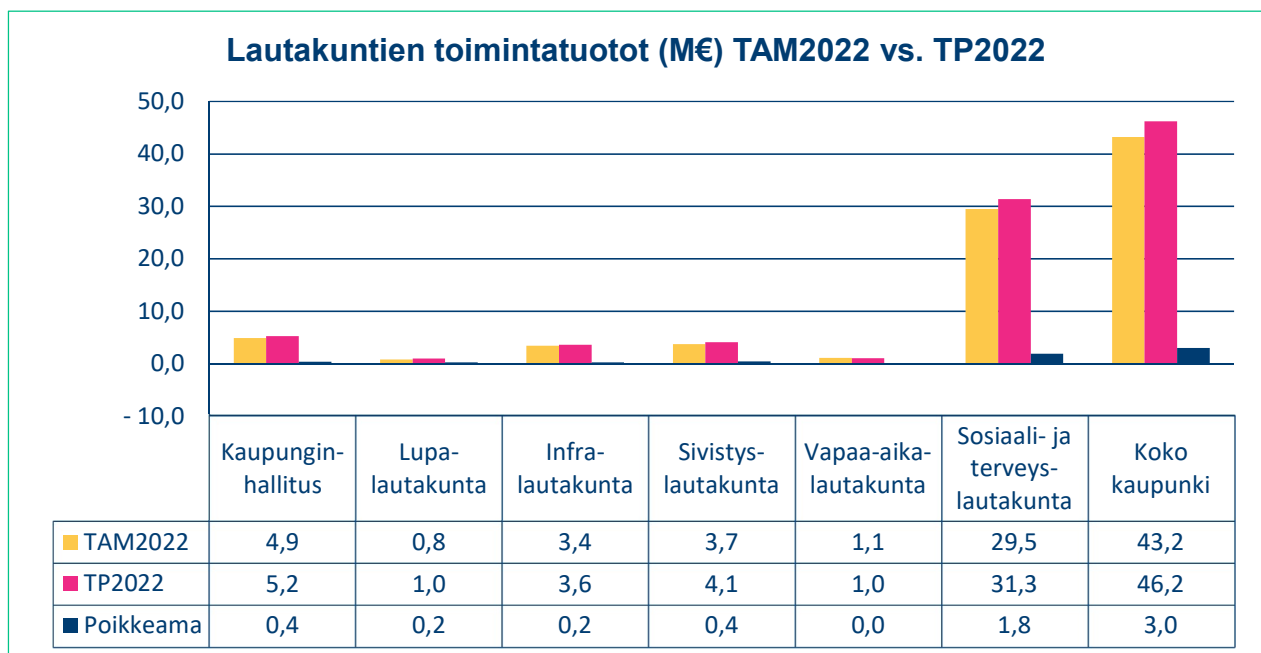
Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2022 laadittiin 1,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Tilikauden aikana päätettyjen talousarviomuutosten jälkeen talousarvio muodostui 1,7 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi.

Tilikauden toteutunut ylijäämä oli 2,3 miljoonaa euroa, joka oli talousarviota noin 0,6 miljoonaa euroa parempi. Tilikauden tuloksen toteumaan vaikuttivat toimintatuottojen toteutuminen 3,0 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin. Toimintakulut toteutuivat arvioitua heikommin, noin 0,7 miljoonaa euroa muutettua talousarviota korkeampina. Verotulot toteutuivat 1,2 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin.

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat koko kaupungin tasolla 3,0 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin toteumaprosentin ollessa 106,8. Kaupunginhallituksen, lupalautakunnan, infralautakunnan, sivistyslautakunnan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion. Vapaa-aikalautakunnan toimintatuotot jäivät alle muutetun talousarvion.

Toimintatuotoista myyntituotot toteutuivat noin 0,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota heikommin. Merkittävimmin myyntitulojen talousarviota heikompaan toteutumiseen vaikuttivat kuntien myyntituottojen talousarviota pienempi kertymä. Maksutuotot toteutuivat 1,1 miljoonaa euroa yli muutetun talousarvion. Maksutuottojen arvioitua parempaan toteumaan vaikuttivat muiden terveydenhuollonmaksujen, muiden sosiaalitoimen maksujen sekä rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaksujen arvioitua suurempi toteuma. Tuet ja avustukset toteutuivat 2,5 miljoonaa euroa parempina muutettuun talousarvioon verrattuna. Vuokratuotot toteutuivat 0,2 miljoonaa euroa talousarviota paremmin mm. maa- ja vesialuevuokratuottojen hyvästä toteumasta johtuen. Muut toimintatuotot jäivät arvioidusta 0,4 miljoonaa euroa.

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2022 ja TAM2022 -luvuista.

Toimintakulut

Lautakuntien toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan 0,7 miljoonaa euroa suurempina kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu. Kaupunginhallituksen, lupalautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan toteutuneet toimintakulut alittivat muutetun talousarvion. Infra- ja sivistyslautakunnan, sivistyslautakunnan ja sosiaali- ja terveyslautakunnan toteutuneet toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion.

Euromääräisesti suurimmat talousarvion ylitykset ja alitukset toimintakulujen osalta olivat sosiaali- ja terveyslautakunnan ylitys 1,2 miljoonaa euroa, infra- ja sivistyslautakunnan ylitys 0,9 miljoonaa euroa sekä kaupunginhallituksen alitus 1,1 miljoonaa euroa.

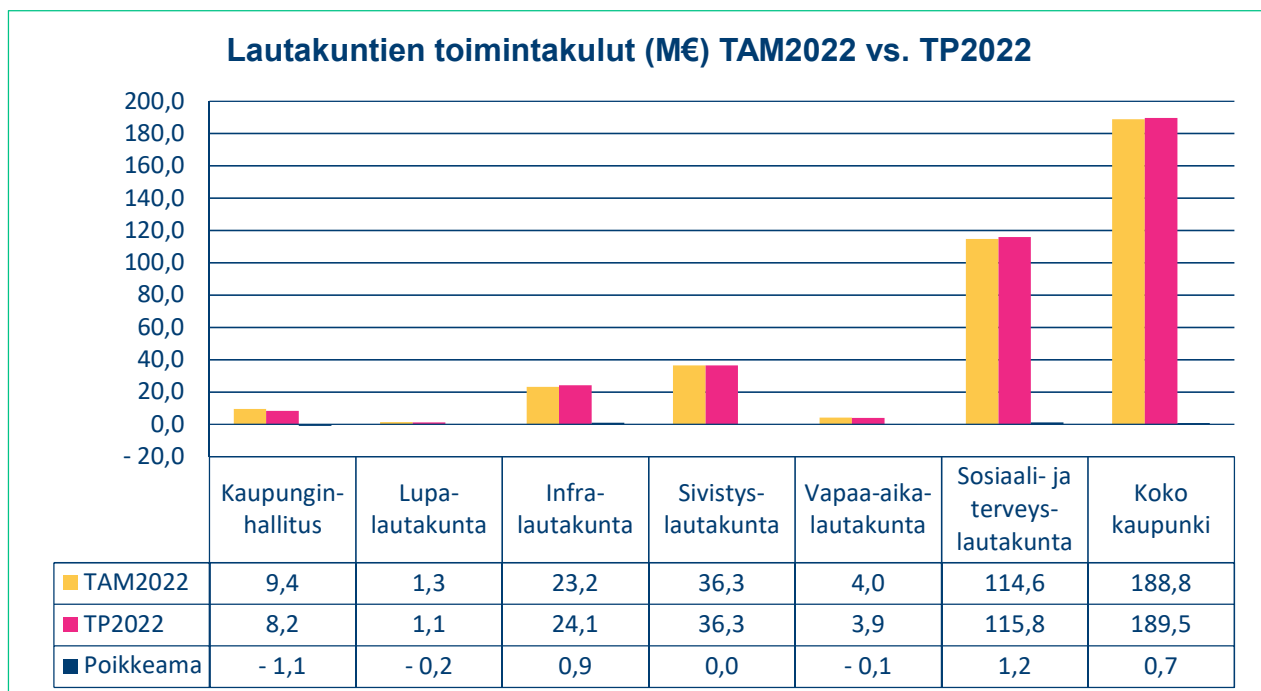
Kaupunginhallituksen suurin alitus oli asiantuntijapalveluiden toteuma 0,3 miljoonaa euroa alle talousarvion. Myös henkilöstökulut, ICT-kulut sekä koulutus- ja kulttuuripalveluiden kulut toteutuivat arvioitua pienempinä.

Infra- ja sivistyslautakunnan suurin toimintakulujen ylitys oli sähkön ja kaasun kustannuksissa. Myös lämmitys, elintarvikkeet, kalusto, muut yhteistoimintaosuudet sekä rakennusten kunnossapidon kustannukset ylittivät talousarvion. Henkilöstökulut ja asiantuntijapalvelut toteutuivat talousarviota pienempinä.

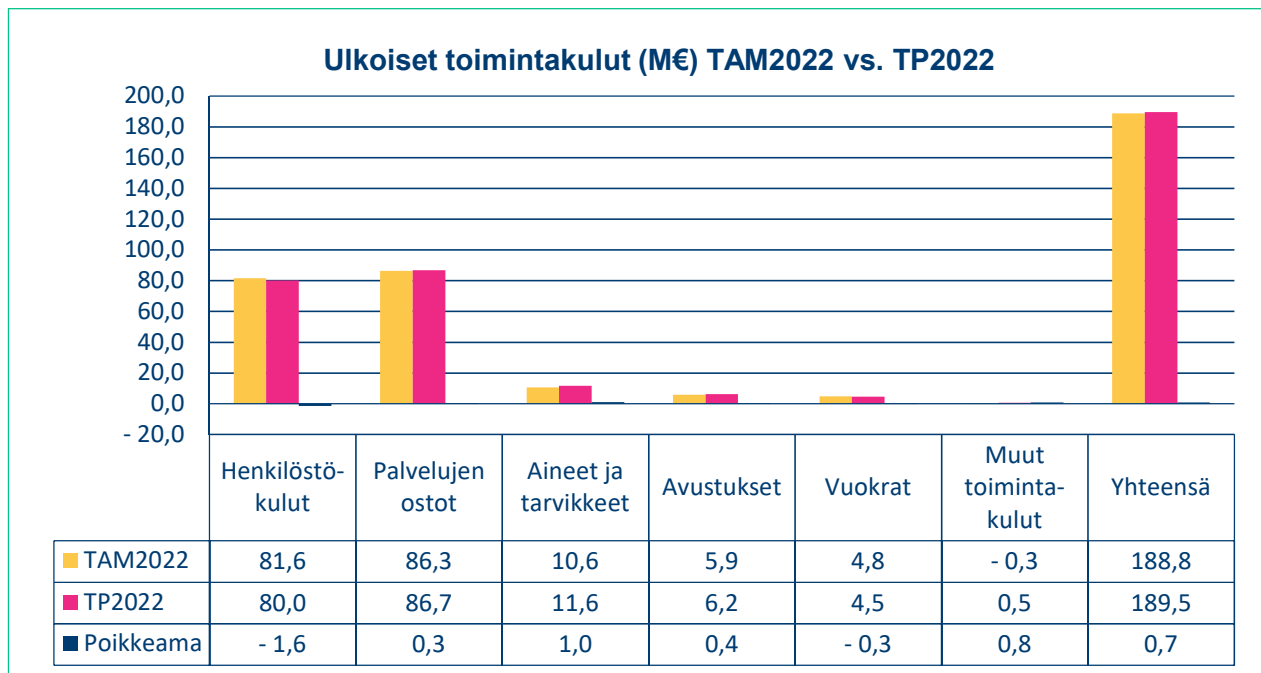
Sivistyslautakunnan osalta asiakaspalvelujen ostot kunnilta sekä palvelusetelien kustannukset ylittivät talousarvion. Myös henkilöstökulut ylittivät talousarvion. Aineiden ja tarvikkeiden kustannukset sekä avustukset toteutuivat talousarviota pienempinä.

Vapaa-aikalautakunnan osalta merkittävin toimintakulujen alitus talousarvioon verrattuna oli henkilöstökulujen toteuma. Myös palvelujen ostot ja kalustohankinnat toteutuivat arvioitua maltillisemmin. Sähkön ja kaasun kustannukset ylittyivät talousarvioon verrattuna.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan osalta toimintakulujen arvioitua suurempaan toteumaan vaikuttivat muun muassa asiakaspalvelujen ostot muilta, avustukset, ICT-palvelut, hoitotarvikkeet sekä matkustus- ja kuljetuspalveluiden kulujen ylittyminen muutettuun talousarvioon verrattuna. Henkilöstökulut toteutuivat muutettua talousarviota pienempinä. Palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion kokonaisuudessaan 1,1 miljoonalla eurolla ja muut toimintakulut ylittivät talousarvion 0,8 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulut alittivat talousarvion 1,3 miljoonalla eurolla.

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2022 ja TAM2022 –luvuista.

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2022 ja TAM2022 –luvuista.

Toimintakuluista henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat kaupungin suurimmat kululajit. Henkilöstökulut toteutuivat 1,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Palvelujen ostot toteutuivat 0,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota suurempana.

Aineet ja tarvikkeet toteutuivat 1,0 miljoonaa euroa suurempana kuin talousarviossa. Merkittävimmät ylitykset olivat sähkössä ja kaasussa, hoitotarvikkeissa, elintarvikkeissa ja lämmityksessä.

Avustusten toteuma ylitti talousarvion 0,4 miljoonalla eurolla. Olennaisimmat ylitykset liittyivät avustajan palkkaukseen 0,5 miljoonaa euroa sekä vammaisille annettuihin avustuksiin 0,2 miljoonaa euroa. Olennaisimmat alitukset kustannuksissa liittyivät lasten kotihoidon tukien, omaishoidon tuen ja muihin avustuksiin kotitalouksille, jotka alittuivat yhteensä noin 0,2 miljoonaa eurolla.

Vuokratkustannukset alittivat talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla. Muut toimintakulut toteutuivat 0,8 miljoonaa euroa talousarviota suurempana. Sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2022 talousarvioon sisältyi 0,7 miljoonan euron kohdentamaton menosäästö, jota lautakunta ei vuoden aikana kohdentanut mihinkään, joten se näkyy poikkeamana muissa toimintakuluissa.

Käyttötalouden merkittävimmät poikkeamat tulo- ja menoarvioihin sekä strategisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty lautakunnittain kyseisenomaisen lautakunnan kohdalla.

Toimintakate

Toimintakate oli 2,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi, mikä johtui pääosin toimintatuottojen talousarviota paremmasta toteutumisesta. Toimintakulujen toteuma ylitti talousarvion.

Lautakuntien toimintakate (M€) TAM2022 vs. TP2022

	Kaupungin-hallitus	Lupa-lautakunta	Infra-lautakunta	Sivistys-lautakunta	Vapaa-aika-lautakunta	Sosiaali- ja terveys-lautakunta	Koko kaupunki
TAM2022	- 4,5	- 0,5	- 19,8	- 32,6	- 2,9	- 85,1	- 145,5
TP2022	- 3,0	- 0,2	- 20,5	- 32,3	- 2,9	- 84,4	- 143,3
Poikkeama	1,5	0,4	- 0,7	0,4	0,1	0,7	2,3

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2022 ja TAM2022 -luvuista.

Verotulot ja valtionosuudet

Vuonna 2022 Raison tuloveroprosentti oli 20,25 eli sama kuin edellisenä vuonna. Myös muiden verolajien veroprosentit pidettiin ennallaan.

Verotuloja tilitettiin vuonna 2022 117,6 miljoonaa euroa. Verotulojen toteutuma ylitti muutetun talousarvion 1,2 miljoonalla eurolla. Kunnallisveroa saatiin 99,9 miljoonaa euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 0,6 miljoonalla eurolla. Kiinteistöverojen kertymä oli 8,0 miljoonaa euroa, joka oli 0,1 miljoonaa euroa enemmän kuin oli arvioitu. Yhteisöverojen tuotto oli 9,8 miljoonaa euroa, joka oli 0,5 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu.

Valtionosuuksia saatiin tilinpäätösvuoden aikana 39,4 miljoonaa euroa. Toteutuma oli 0,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2022 aikana päättänyt muutoksista verotuloihin +3,8 miljoonaa euroa (KV 28.11.2022 § 134).

Verotulot ja valtionosuudet (M€) TAM2022 vrt. TP2022				
	TAM2022	TP2022	Toteuma%	Muutos M€*
Kunnallisvero	99,3	99,9	0,6 %	0,6
Kiinteistövero	7,9	8,0	0,9 %	0,1
Yhteisövero	9,2	9,8	5,6 %	0,5
Verotulot	116,4	117,6	1,0 %	1,2
Valtionosuudet	38,9	39,4	1,2 %	0,5
Yhteensä	155,3	157,0	1,1 %	1,7

*sis. desimaalipyöristykset

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2022 ja TAM2022 -luvuista.

2.2. Tavoitteiden toteutuminen

2.2.1. Kaupunginhallitus

Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-9 678 996 €	4 772 881 €	-4 906 115 €
TP2021	-7 411 755 €	4 860 173 €	-2 551 582 €
TAM2022	-9 392 468 €	4 856 454 €	-4 536 014 €
TP2022	-8 249 636 €	5 210 585 €	-3 039 051 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-3 039 679 €	52,7
TP2021	-3 425 971 €	54,6
TAM2022	-4 029 452 €	62,0
TP2022	-3 767 567 €	61,4

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2020	-6 010 155 €
TP2021	-3 271 895 €
TAM2022	-4 408 067 €
TP2022	-3 660 223 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-190 645 €
TP2021	-200 682 €
TAM2022	-274 326 €
TP2022	-233 309 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-313 965 €
TP2021	-372 250 €
TAM2022	-442 822 €
TP2022	-476 889 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	4 856 454 €	5 210 585 €	354 131 € 7,3 %
Merkittävin syy toimintatuottojen hyvälle toteumalle oli maa- ja vesialueiden vuokrien ja pysyvien vastaavien luovutusvoittojen arvioitua parempi toteuma.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-9 392 468 €	-8 249 636 €	1 142 832 € -12,2 %
Sekä henkilökulut että palvelujen ostot toteutuivat arvioitua pienempinä.			

Käyttötalous ulkoiset (€) Kaupunginhallitus	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	97 600	143 175,11	-45 575,11	146,70
Maksutuotot	76 000	0	76 000	126 761,34	-50 761,34	166,80
Tuet ja avustukset	299 520	2 182	301 702	282 787,47	18 914,53	93,70
Vuokratuotot	2 306 152	0	2 306 152	2 533 728,83	-227 576,83	109,90
Muut toimintatuotot	2 075 000	0	2 075 000	2 124 132,65	-49 132,65	102,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 854 272	2 182	4 856 454	5 210 585,40	-354 131,40	107,30
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-3 266 207	108 569	-3 157 638	-2 960 719,26	-196 918,74	93,80
Eläkekulut	-758 731	19 423	-739 308	-699 127,17	-40 180,83	94,60
Muut henkilösivukulut	-137 182	4 676	-132 506	-107 720,42	-24 785,58	81,30
Henkilöstökulut yhteensä	-4 162 120	132 668	-4 029 452	-3 767 566,85	-261 885,15	93,50
Palvelujen ostot	-4 328 067	-80 000	-4 408 067	-3 660 223,45	-747 843,55	83,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-274 326	0	-274 326	-233 309,18	-41 016,82	85,00
Avustukset	-60 000	-30 000	-90 000	-76 650,00	-13 350,00	85,20
Vuokrat	-442 822	0	-442 822	-476 888,99	34 066,99	107,70
Muut toimintakulut	-227 885	80 084	-147 801	-34 997,49	-112 803,51	23,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 495 220	102 752	-9 392 468	-8 249 635,96	-1 142 832,04	87,80
TOIMINTAKATE	-4 640 948	104 934	-4 536 014	-3 039 050,56	-1 496 963,44	67,00
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 904	0	-9 904	-15 237,84	5 333,84	153,90
TILIKAUDEN TULOS	-4 650 852	104 934	-4 545 918	-3 054 288,40	-1 491 629,60	67,20
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 650 852	104 934	-4 545 918	-3 054 288,40	-1 491 629,60	67,20

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Kaupunginhallitus	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	3 072 817	3 212 378,69	-139 561,69	104,50
Maksutuotot	76 000	0	76 000	126 761,34	-50 761,34	166,80
Tuet ja avustukset	299 520	2 182	301 702	282 787,47	18 914,53	93,70
Vuokratuotot	2 851 063	0	2 851 063	3 078 639,83	-227 576,83	108,00
Muut toimintatuotot	2 075 000	0	2 075 000	2 124 132,65	-49 132,65	102,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 374 400	2 182	8 376 582	8 824 699,98	-448 117,98	105,30
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-3 266 207	108 569	-3 157 638	-2 960 986,82	-196 651,18	93,80
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-758 731	19 423	-739 308	-699 127,17	-40 180,83	94,60
Muut henkilösivukulut	-137 182	4 676	-132 506	-107 720,42	-24 785,58	81,30
Henkilöstökulut yhteensä	-4 162 120	132 668	-4 029 452	-3 767 834,41	-261 617,59	93,50
Palvelujen ostot	-4 575 362	-80 000	-4 655 362	-3 911 321,61	-744 040,39	84,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-274 326	0	-274 326	-233 568,94	-40 757,06	85,10
Avustukset	-60 000	-30 000	-90 000	-76 650,00	-13 350,00	85,20
Vuokrat	-1 057 433	0	-1 057 433	-1 086 576,11	29 143,11	102,80
Muut toimintakulut	-227 885	80 084	-147 801	-34 997,49	-112 803,51	23,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 357 126	102 752	-10 254 374	-9 110 948,56	-1 143 425,44	88,80
TOIMINTAKATE	-1 982 726	104 934	-1 877 792	-286 248,58	-1 591 543,42	15,20
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-9 904	0	-9 904	-15 237,84	5 333,84	153,90
TILIKAUDEN TULOS	-1 992 630	104 934	-1 887 696	-301 486,42	-1 586 209,58	16,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 992 630	104 934	-1 887 696	-301 486,42	-1 586 209,58	16,00

2.2.1.1 Kh, konserni

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen	Kehityskeskustelut, ajankohtaiset palaverit, työmäärän tsaaminen, riittävä resursointi Hyvinvoiva Raisio -seteli	Kehityskeskustelut käydään jokaisen työntekijän kanssa vuosittain. Hyvinvoiva Raisio -seteli otettu käyttöön	Yksilö- ja /tai ryhmä-kehityskeskustelun on käynyt Kunta10 -kyselyn perusteella 66,5 % kyselyyn vastaajista. Kulttuuri-, liikunta- ja hierontaetu otettu käyttöön.
	Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen	Lähtöhaastattelulomakkeen käyttöönotto	Lähtöhaastattelulomake on otettu käyttöön vuoden 2022 aikana ja niistä koostettu yhteenveto käydään läpi vuosittain johtoryhmässä.	Lähtöhaastattelulomakkeen webropol-versio valmistui 11/22. Koostettu yhteenveto käydään läpi johtoryhmässä 2023 marraskuussa.
	Henkilöstön digitaitojen kehittäminen	ICT-koulutusten järjestäminen henkilöstölle	ICT-aihealueen koulutuspäivät/hlö kasvaa	Toteutuneiden koulutusten seuranta mahdollistavaa järjestelmää ei organisatiossa ole. Uusi hr-järjestelmä, joka mahdollistaa mm. koulutusten seurannan ja raportoinnin, otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Kaupunkitasoisen talousraportoinnin ennakoiva kehittäminen	Järjestelmien päivittämistarpeen kartoitus	Kartoitus tehty vuoden 2022 aikana	Järjestelmien päivitystarve on kartoitettu vuoden 2022 aikana.
	Päätöksentekoprosessien sujuvoittaminen	Sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto	Asianhallintajärjestelmään integroitu sähköinen allekirjoitus otettu käyttöön vuoden 2022 aikana	Sähköinen allekirjoitus otettu käyttöön asianhallintajärjestelmän päivityksen yhteydessä 3/22.
	Mahdollistamme toimivat digitaaliset viestintäkanavat. Edistämme viestintäkulttuurin muutosta sisäisesti ja ulkoisesti.	Tiekartan laatiminen verkkosivujen kehitykseen. Intranet-sivujen uusiminen. Viestinnän prosessikuvauksien laatiminen.	Verkkopalvelujen käyttäjätyytyväisyys. Viestintätoimenpiteiden määrä ja tehokkuus.	Tiekartta verkkosivujen kehittämiseen laadittu. Intranetsivujen uudistustyö aloitettu, julkaisu 1/2023. Kanavien käyttäjätyytyväisyys mitataan v. 2023 puolella.
	Kaupunkilaisille tarjottavien digitaalisten palveluiden lisääminen	Sähköisten lomakkeiden käyttöönotto	Vastaanotettujen sähköisten lomakkeiden määrä (kpl/vuosi)	Selvitystyötä tehty, mutta keskitettyä alustaa sähköisiin lomakkeisiin ei ole otettu käyttöön.
	Kaupunkilaisille tarjottavien digitaalisten palveluiden lisääminen	Verkkokauppa-portaalin käyttöönotto	Verkkomyynti-transaktioiden määrä (kpl/vuosi)	Verkkokauppa-portaali otettu käyttöön, tuotteiden lisääminen ja integraatioiden toteuttaminen muihin järjestelmiin v. 2023 aikana.

Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Toimialojen talousprosessien kehittämisen tukeminen yhteistyössä toimialojen johdon kanssa	Ajantasaisten raportointiohjeistusten koordinointi	Tilinpäätös-, talousarvio- ja kuukausiraportointiohjeistukset toimialoille	Toimialoja on informoitu kaikista kaupunkitasoisista raportointikokonaisuuksista hyvissä ajoin tarkoin ohjepakeitin. Talousarvio-ohjeet on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Toimialojen talousvastavat vastaavat vastuullaan olevien lautakuntien palveluiden ohjeistamisesta. Talouspalvelut on lisäksi tarjonnut ajantasaista koulutusta erilaisiin raportointitarpeisiin ja tarjonnut kanavat lisäohjeistuksia varten. Ohjeistuksia on entisestään tarkennettu vuoden 2022 aikana.
	Tiedonhallinnan kehittäminen	Siirtyminen keskitettyyn kirjaamoon	Toteutettu vuoden 2022 aikana ja prosessia kehitetty	Toteutunut osittain: yhteinen osoite, kirjaamotiimi ja asianavausten keskittäminen toteutunut, sijaisjärjestelyt osittain, työnkierto ei ole toteutunut
	Digitaalisten toimintatapojen kehittäminen	Sähköisen arkiston hankinta	Hankinta toteutettu vuoden 2022 aikana ja käyttöönoton valmistelu aloitettu	Hankinta on toteutettu neuvottelumenettelyllä v. 2022, hankintapäätös 1/23, käyttöönotto v. 2023 aikana
	Tiedolla johtaminen	Selvitys keskitetyn tietovaraston/tietotalaan hankkimisesta	1. Selvitys tehty (K/E) 2. Ehdotus talousarviossa 2023 (K/E)	Selvitys on tehty ja hankinta on sisällytetty v. 2023 talousarvioon
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Kehitämme työkaluja osallisuuden lisäämiseen.	Toimialat ylittävän yhteistyön luominen osallisuuden lisäämiseksi, sisäinen koulutus, työkalujen tarvekartoitus.	Osallistumismahdollisuuksien lisääntyminen, pidetyt koulutukset, tarvekartoituksen valmistuminen	Toimialat ylittävää osallistamistyötä ja -kokeiluja tehty. Työkalujen tarvekartoitus sisällytetty v. 2023 talousarvioon (päättökseenkopalvelut).
Tasapainoinen talous	Valtakunnallisiin raportointivaateisiin vastaaminen ajantasaisesti	Valtiokonttorin raportointiaikataulujen ja -ohjeiden noudattaminen ja raporttien toimittaminen	Raporttien ajantasainen toimittaminen	Valtiokonttoriraportit on toimitettu ajantasaisesti.
	Talouden tasapainon seuraaminen	Taloudellisten mittareiden vuosittainen seuraaminen ja raportointi tilinpäätöksen yhteydessä	Kaupunki: Vuositulos Vuositulos/Poistot, % Kertynyt yli-/alijäämä Kertynyt yli-/alijäämä €/as Lainamäärä Lainamäärä €/as Konserni: Vuositulos/Poistot % Kertynyt yli-/alijäämä Kertynyt yli-/alijäämä €/as Lainat ja vuokravastuut Lainat ja vuokravastuut €/as Laskennallinen lainanhoitokate	Tilikauden tulos 5,6 M€ 168,1 % 23,9 M€ 959 €/as 41,9 M€ 1 680 €/as 139 % 38,0 M€ 1 521 €/as 100,0 M€ 4 008 €/as 2,2
	Automaation lisääminen	Selvitys ohjelmistorobotiikan (Robotic Process Automation, RPA) hyödynnettävyydestä toimialoilla	1. Selvitys tehty (K/E) 2. Ehdotus talousarviossa 2023 (K/E)	Selvitystyötä tehty, ehdotus sisällytetty v. 2023 talousarvioon
	Tehostaminen	Selvitys keskitetyn integraatioalustan hankkimisesta	1. Selvitys tehty (K/E) 2. Ehdotus talousarviossa 2023 (K/E)	Selvitystyötä tehty, ehdotus sisällytetty v. 2023 talousarvioon

Kh, konserni
Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-8 058 165 €	2 201 867 €	-5 856 298 €
TP2021	-5 947 371 €	2 158 349 €	-3 789 022 €
TAM2022	-7 427 624 €	2 404 302 €	-5 023 322 €
TP2022	-6 726 856 €	2 473 736 €	-4 253 121 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-2 085 897 €	36,7
TP2021	-2 436 927 €	37,6
TAM2022	-2 908 148 €	44,0
TP2022	-2 857 328 €	43,3

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2020	-5 417 063 €
TP2021	-2 868 356 €
TAM2022	-3 662 047 €
TP2022	-3 107 946 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-156 837 €
TP2021	-176 098 €
TAM2022	-206 756 €
TP2022	-216 691 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-295 990 €
TP2021	-330 398 €
TAM2022	-415 872 €
TP2022	-441 493 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	2 404 302 €	2 473 736 €	69 434 € 2,9 %
Toimintamenot (ulkoiset)	-7 427 624 €	-6 726 856 €	700 768 € -9,4 %
Palvelujen ostot toteutuivat arvioitua pienempinä.			

Käyttötalous ulkoiset (€) KH, konserni	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	21 600	0	21 600	63 619,07	-42 019,07	294,50
Tuet ja avustukset	299 520	2 182	301 702	282 705,83	18 996,17	93,70
Vuokratuotot	6 000	0	6 000	3 278,05	2 721,95	54,60
Muut toimintatuotot	2 075 000	0	2 075 000	2 124 132,65	-49 132,65	102,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 402 120	2 182	2 404 302	2 473 735,60	-69 433,60	102,90
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 403 283	108 569	-2 294 714	-2 278 610,37	-16 103,63	99,30
Eläkekulut	-536 594	19 423	-517 171	-497 884,79	-19 286,21	96,30
Muut henkilösivukulut	-100 939	4 676	-96 263	-80 832,62	-15 430,38	84,00
Henkilöstökulut yhteensä	-3 040 816	132 668	-2 908 148	-2 857 327,78	-50 820,22	98,30
Palvelujen ostot	-3 582 047	-80 000	-3 662 047	-3 107 945,71	-554 101,29	84,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-206 756	0	-206 756	-216 690,98	9 934,98	104,80
Avustukset	-60 000	-30 000	-90 000	-75 925,00	-14 075,00	84,40
Vuokrat	-415 872	0	-415 872	-441 493,42	25 621,42	106,20
Muut toimintakulut	-224 885	80 084	-144 801	-27 473,34	-117 327,66	19,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 530 376	102 752	-7 427 624	-6 726 856,23	-700 767,77	90,60
TOIMINTAKATE	-5 128 256	104 934	-5 023 322	-4 253 120,63	-770 201,37	84,70
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 994	0	-5 994	-11 327,82	5 333,82	189,00
TILIKAUDEN TULOS	-5 134 250	104 934	-5 029 316	-4 264 448,45	-764 867,55	84,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 134 250	104 934	-5 029 316	-4 264 448,45	-764 867,55	84,80

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) KH, konserni	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	2 947 317	3 101 398,69	-154 081,69	105,20
Tuet ja avustukset	299 520	2 182	301 702	282 705,83	18 996,17	93,70
Vuokratuotot	6 000	0	6 000	3 278,05	2 721,95	54,60
Muut toimintatuotot	2 075 000	0	2 075 000	2 124 132,65	-49 132,65	102,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 327 837	2 182	5 330 019	5 511 515,22	-181 496,22	103,40
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 403 283	108 569	-2 294 714	-2 278 877,93	-15 836,07	99,30
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-536 594	19 423	-517 171	-497 884,79	-19 286,21	96,30
Muut henkilösivukulut	-100 939	4 676	-96 263	-80 832,62	-15 430,38	84,00
Henkilöstökulut yhteensä	-3 040 816	132 668	-2 908 148	-2 857 595,34	-50 552,66	98,30
Palvelujen ostot	-3 791 359	-80 000	-3 871 359	-3 318 326,80	-553 032,20	85,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-206 756	0	-206 756	-216 708,66	9 952,66	104,80
Avustukset	-60 000	-30 000	-90 000	-75 925,00	-14 075,00	84,40
Vuokrat	-920 960	0	-920 960	-945 357,54	24 397,54	102,60
Muut toimintakulut	-224 885	80 084	-144 801	-27 473,34	-117 327,66	19,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 244 776	102 752	-8 142 024	-7 441 386,68	-700 637,32	91,40
TOIMINTAKATE	-2 916 939	104 934	-2 812 005	-1 929 871,46	-882 133,54	68,60
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-5 994	0	-5 994	-11 327,82	5 333,82	189,00
TILIKAUDEN TULOS	-2 922 933	104 934	-2 817 999	-1 941 199,28	-876 799,72	68,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 922 933	104 934	-2 817 999	-1 941 199,28	-876 799,72	68,90

2.2.1.2 Kh, kaupunkikehitys

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri, tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Erilaiset muuttohalukkuus- ja vetovoimatutkimukset	Seurattavien vetovoimatutkimusten määrä, (kpl/palvelualue) ja niistä raportointi.	Varsinais-Suomen maakuntaennuste sekä Yritysbarometri valmistuneet vuoden 2022 aikana.
		Seurataan kaupungin keskeisiä asumisen, yrittämisen, työllisyyden ja rakentamisen tunnuslukuja.	MDI Kuntakortin dynamiikkamittariston seuranta kuukausittain	Seurattu kuukausittain.
	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien kartoittaminen	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien tarkastelu laaja-alaisesti koko vastuualueella	Osallistuminen seudullisten kärkitoimenpidekokonaisuuksien valmisteluun. K/E	K. Vastuualueella tarkastellut kokonaisuudet ovat liittyneet työllisyydenhoitoon ja pieneläinpäivystyspalveluihin.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri sekä tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Asiakastyytyvyyden ja asiakaspalvelun laadun varmistaminen	Palvelualuekohtaiset toimenpiteet tyytyväisyyden ja laadun mittaamiseksi sekä kehittämis-toimenpiteiden toteuttamiseksi.	Tyytyväisyyskyselyt palvelualueittain vuosittain, minimi yksi kysely/vuosi	E. Tyytyväisyyskyselyt toteutetaan kevään 2023 aikana, koordinoidusti koko vastuualueelle, samanaikaisesti kaikkiin palvelualueisiin.
Kestävä kasvu	Viihtyisän ja monipuolisen elinympäristön kehittäminen ja tukeminen	Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä	Mittari: Kuvaus toteutetuista toimenpiteistä eri kaava-alueilla	Asiantuntijat ovat osallistuneet kaavavalmisteluun sekä rakentamisen suunnitteluun eri vaiheisiin. Muun muassa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistä vauhditettu poikkihallinnollisessa yhteistyössä.
		Rakennetun ympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys	Varmistetaan rakennetun ja ympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys. Mittari: Kuvaus toimenpiteistä	K. Tarkempi kuvaus palveluittain sekä toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen kautta.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö sekä avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Monipaikkaisen työskentelyn mahdollistaminen	Etätyöskentelyn mahdollistaminen työjärjestelyin sekä tietoteknisin välinein. Työnteon joustavuuden tukeminen.	Mittari: Onko mahdollistettu? K/E. Kuvaus tehdyistä toimenpiteistä	K. Etätyöskentely ja joustava työnteke on mahdollistettu vuoden 2022 aikana.
	Yhteistyön kehittäminen	Poikkihallinnollisen yhteistyön tiivistäminen ja proaktiivinen toteuttaminen.	Tarkastelu toimialoitain ja palveluittain, onko tehty yhteistyötä. Mittari: K/E.	K. Yhteistyötä on tehty kaikissa palveluissa soveltuviin poikkihallinnollisissa työryhmissä. Yhteistyötä on tehty mm. maankäyttöryhmässä, kaupunkisuunnittelun ohjausryhmässä, tilatyöryhmässä sekä esimerkiksi hankintatiimissä.

Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Asiakas- ja palveluprosessien kehittäminen	Prosessien läpikäyminen (kartoitus, mahdolliset kehitystoimenpiteet, toteutus)	1-2 prosessin läpikäyminen per palvelualue per vuosi. Mittari: prosessikuvaus kehittämisestä ja tehdyt toimenpiteet.	K. Maankäyttö- ja asumispalveluissa kehitetty poikkeamislupahakemusten prosessia sekä kaavoituksen käynnistämissopimusta. Yrityspalveluissa parannettu viestinnän ja yritystapahtumien prosessia.
		Asiakaspalvelun palvelulupaukset palvelualueittain soveltuvilta osin	Palvelulupausten ja tavoiteaikataulujen määrittelyminen asiakaspalvelulle soveltuvilta osin. Mittari: konkreettiset tavoiteaikataulut asiakaspalvelun tarjoamiseksi eri kanavissa	Lupausten määrittely ja kehitystyö vielä kesken. Asiakaspalvelun ohjeistusta ja työnjakoa parannettu sekä ohjattu asiakkaita toimimaan yhteneväisin tavoin eri asiakaspalvelutilanteissa. Päivitetty toimintamallia mm. kaupungin verkkosivuille.

Maankäyttö- ja asumispalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri, tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoima / pitovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Pidetään asuntotonttitarjontta monipuolisena ja riittävänä erilaisiin tarpeisiin. Pidetään yritystonttitarjontta monipuolisena ja riittävänä erilaisiin tarpeisiin.	Kaavoitusohjelman mukainen tavoite tonttitarjonnalle: Omakotitontteja riittävästi tarjolla vuosittain. Mittari: tarjolla olevien omakotitonttien kokonaismäärä. Riittävästi vapaita rivitalotontteja tarjolla. Mittarit: kerros-m ² /v, tonttivaranto 31.12. (kpl). Riittävästi vapaita kerrostalotontteja tarjolla. Mittarit: kerros-m ² /v, tonttivaranto 31.12. (kpl). Tarjolla olevien yritystonttien määrä. (kpl). Vuoden aikana luovutetut tontit (kpl.)	Rakentamiseen valmiita omakotitontteja: 34 kpl, Rakentamiseen valmiita rivitalotontteja 5 kpl, yhteensä 5877 k-m2 Kerrostalotontteja vapaana 0 kpl, Tarjolla olevien yritystonttien määrä 26 kpl. Vuoden 2022 aikana luovutetut tontit: AO: 28 kpl, kerrostalot 1 kpl, rivitalot 4 kpl ja yritystontteja 1 kpl.

Elinvoimainen ja rohkeasti uudistettu kaupunkikeskusta ja kestävyuden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioiminen toiminnassa ja päätöksenteossa Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Kaupunkikeskustan, sekä muiden alueiden rohkea kehittäminen maankäytön ja kaavoituksen keinoin. Seutuyhteistyön mahdollisuuksien kartoittaminen	Uudet asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta ja sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle, joukkoliikenne-akseliin tukeutuen. Osallistutaan palvelualueelle kuuluvien seudullisiin työryhmiin.	Kaavahankekoh- taiset tavoitteet valmistellaan kaavoitusohjel- massa kaupungin- hallituksen hyväksyttäväksi. Tavoitteet on valmisteltu. (K/E) Kuvaus osallistumisesta	Tavoitteet on valmisteltu. On osallistuttu Turun seudun alueidenkäytön yhteistyöryhmän kokouksiin sekä MAL alatyöryhmien kokouksiin.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri sekä asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Asiakastyytyväsyyden ja asiakaspalvelun laadun varmistaminen	Palvelualuekohtaiset toimenpiteet tyytyväisyyden ja laadun mittaamiseksi sekä kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi. Edistetään kunta-laisten osallisuutta kaavahankkeissa. Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä kaavoituksen keinoin.	Tyytyväisyyskyselyt palvelualueittain vuosittain, minimi yksi kysely/vuosi. Kuvaus toteutetuista toimenpiteistä. Kaavojen nähtävillä oloapäiviä (kpl). Kuvaus toteutetuista toimenpiteistä.	Tyytyväisyyskyselyitä ei ole toteutettu vuoden 2022 aikana, ne tullaan toteuttamaan kevään 2023 aikana koko vastualueen kattavana. Asukkailla on ollut mahdollisuus antaa mielipiteitä ja muistutuksia kaavoitusprosessin aikana. Kaavojen nähtävillä oloapäiviä oli vuoden 2022 aikana yhteensä 206 kpl.
	Viihtyisän ja monipuolisen elinympäristön kehittäminen ja tukeminen	Rakennetun ympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys	Varmistetaan kaavoituksen ja maankäytön keinoin rakennetun ja rakennettavan ympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys. Mittari: Kuvaus toimenpiteistä	Kaavoituksen yhteydessä tehdään jatkuvaa arviointia selvitystarpeista. Vuoden 2022 aikana valmistelussa oli konsultilta tilattu Pirilänlaakso-Mustikkamäki -alueen luontoselvitys. Alueiden käytön turvallisuus, terveellisyys ja viihtyisyys on varmistettu kaavahankkeissa kaupungin sisäisellä poikkihallinnollisella yhteistyöllä sekä laajemmalla viranomaisyhteistyöllä kaavahankkeiden nähtävillä olojen lausuntokierroksilla. Rambollin laatimassa livcy-elävyysvertailuraportissa (2022) todettiin Raision kaupungin lähiviher-alueiden olevan parhaiten saavutettavissa koko manner-Suomen tasolla.

Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö sekä avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Monipaikkaisen työskentelyn mahdollistaminen Yhteistyön kehittäminen	Etätyöskentelyn mahdollistaminen työjärjestelyin ja tietoteknisin välinein. Työnteon joustavuuden tukeminen. Poikkihallinnollinen yhteistyö.	Mittari: Onko mahdollistettu? K/E. Kuvaus tehdyistä toimenpiteistä. Tarkastelu toimialoitain ja palveluittain, onko tehty yhteistyötä. Mittari: K/E.	K. Työntekijöillä on mahdollisuus etätyöskentelyyn työn sallimissa rajoissa. Etätyöstä on ilmoitettu erillisellä kalenterimerkinnällä. K. Yhteistyötä on tehty kaikissa palveluissa soveltuviissa poikkihallinnollisissa työryhmissä. Yhteistyötä on tehty mm. maankäyttöryhmässä, kaupunkisuunnittelun ohjausryhmässä, tilatyöryhmässä sekä esimerkiksi hankintatiimissä.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Asiakas- ja palveluprosessien kehittäminen	Prosessien läpikäyminen (kartoitus, kehitystoimenpiteet, toteutus). Asiakaspalvelun palvelulupausten muodostaminen palvelualueittain soveltuville osin.	1-2 palveluprosessin läpikäyminen per palvelualue per vuosi. Mittari: K/E. Palvelulupausten ja tavoiteaikataulujen määrittäminen asiakaspalvelulle soveltuville osin.	K. Maankäyttö- ja asumispalveluissa kehitetty poikkeamislupahakemusten prosessia sekä kaavoituksen käynnistämissopimusta.

Yrityspalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri, tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa.	Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Palvelualueen tutkimusten, raporttien ja ennusteiden seuraaminen sekä raportointi niistä.	Seurataan keskeisiä vetovoimatutkimuksia, kuten Varsinais-Suomen Maakuntaennustetta, PK-yritysbarometria sekä EK:n kuntaranking-kyselyä.	Varsinais-Suomen Maakuntaennuste ja PK-yritysbarometri ovat toteutettu vuoden 2022 aikana ja niiden sisältöä on käsitelty niin viranhaltijavalmistelussa kuin päätöksentekoeleimissä.
		Keskeisten tunnuslukujen seuranta	MDI Kuntakortin dynamiikkamittariston seuranta kuukausittain	On seurattu kuukausittain.
	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien kartoittaminen.	Osallistutaan palvelualueelle kuuluiin seudullisiin työryhmiin ja kartoitetaan uusia seutuyhteistyön mahdollisuuksia.	Osallistuminen elinkeinopalveluiden seutuyhteistyöhön ja muiden seudullisten yhteistyökokonaisuuksien valmisteluun. Mittari: Kirjallinen kuvaus yhteistyön muodoista ja osallistuminen: K/E	K. On osallistuttu niin seudullisten elinkeinopalveluiden kuin työllisyyspalveluiden säännöllisiin kokouksiin sekä seudullisiin yhteistyövalmisteluihin mm. työllisyydenhoidon osalta.

Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri, Raisio on haluttu paikka tehdä bisnestä sekä asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon.	Asiakastyytyväisyyden varmistaminen.	Yritystyytyväisyyden sekä yrittäjäystävällisyyden kehittäminen ja parantaminen.	Tyytyväisyyskyselyt; yrittäjäystävällisyyden sekä yrityskuntayhteistyön seudullinen vertailu vuosittain.	Maakuntaennusteen tyytyväisyyskyselyt käsitelty ja arvioitu. Kaupungin oma tyytyväisyyskysely on toteutettu vain vuoden 2022 yritys- ja rekrymessujen osalta. Tyytyväisyyskyselyt tullaan tekemään koko vastuualueen laajuisena kaikille palvelualueille kevään 2023 aikana.
		Tehdään säännöllistä ja aktiivista yhteistyötä yrittäjien kanssa.	Erilaiset yhteiset yritystapahtumat ja yhteistyöryhmät. Kuvaus toteutetuista tapahtumista ja toimenpiteistä.	K. Järjestetty ja osallistuttu yrittäjien järjestämiin tapahtumiin sekä oltu osajärjestänä osassa tapahtumia. Esimerkkeinä yritys- ja rekry-messut sekä yrittäjien vuotuinen syysgaala.
		Yritysvaikutusten arviointi osana päätöksentekoa	Yritysvaikutusten arviointi vuosittain osana elinkeinopoliittista katsausta.	Arvioidaan osana elinkeinopoliittista katsausta. Käsitellään vuosittain kesäkuun kaupunginvaltuustossa.
			Lisätään yritysvaikutusten arviointia osaksi säännöllistä päätöksentekoprosesseja, siihen soveltuviin päätettävissä asiakokonaisuuksissa.	Yritysvaikutusten arviointia on toteutettu pääsääntöisesti suurimmissa ja merkittävimmissä hankkeissa ja päätöksenteossa. Prosessin kehittäminen on edelleen valmistelussa eikä ole edennyt konkretiaksi vuoden 2022 aikana.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö sekä avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Monipaikkaisen työskentelyn mahdollistaminen	Etätyöskentelyn mahdollistaminen työjärjestelyin sekä tietoteknisin välinein. Työnteon joustavuuden tukeminen.	Mittari: Onko mahdollistettu? K/E. Kuvaus tehdyistä toimenpiteistä.	K. On mahdollistettu etätyö soveltuville osin ja työtehtävät huomioiden vuoden 2022 aikana.
	Yhteistyön kehittäminen	Poikkiphallinnollisen yhteistyön tiivistäminen ja proaktiivinen toteuttaminen	Tarkastelu toimialoitain ja palveluitain, onko tehty yhteistyötä. Mittari: K/E	K. Yhteistyötä tehdään soveltuviin työryhmissä, kuten tilankäytön, hankintojen ja kaupunkisuunnittelun työryhmissä.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Asiakas- ja palveluprosessien kehittäminen	Prosessien läpikäyminen (kartoitus, mahdolliset kehitystoimenpiteet, toteutus)	1-2 prosessin läpikäyminen per palvelualue per vuosi. Mittari: K/E.	K. Yritysviestinnän ja -tapahtumien prosessin kehittäminen.
		Asiakaspalvelun palvelulupaukset palvelualueittain soveltuville osin	Palvelulupauksen ja tavoiteaikataulujen määrittelemisen asiakaspalvelulle soveltuville osin. Mittari: konkreettiset päätetyt tavoiteaikataulut.	E. Palvelulupaukset ja tavoiteaikataulut määritellään nyt vuodenvaihteessa tapahtuneet organisaatiomuutoksen jälkeen. Organisaatiomuutoksen yhteydessä yhdistyivät työllisyyden hoidon sekä yrityspalveluiden toiminnot.

Kh, kaupunkikehitys

Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-1 620 831 €	2 571 014 €	950 183 €
TP2021	-1 464 384 €	2 701 824 €	1 237 440 €
TAM2022	-1 964 844 €	2 452 152 €	487 308 €
TP2022	-1 522 780 €	2 736 850 €	1 214 070 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-953 782 €	16,0
TP2021	-989 044 €	17,0
TAM2022	-1 121 304 €	18,0
TP2022	-910 239 €	18,1

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2020	-593 092 €
TP2021	-403 539 €
TAM2022	-746 020 €
TP2022	-552 278 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-33 808 €
TP2021	-24 584 €
TAM2022	-67 570 €
TP2022	-16 618 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-17 975 €
TP2021	-41 852 €
TAM2022	-26 950 €
TP2022	-35 396 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	2 452 152 €	2 736 850 €	284 698 € 11,6 %
Maa- ja vesialueiden vuokrat	2 300 152 €	2 530 451 €	230 299 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-1 964 844 €	-1 522 780 €	442 064 € -22,5 %
Henkilöstökulut	-1 121 304 €	-910 239 €	211 065 €
Palvelujen ostot	-746 020 €	-552 278 €	193 742 €

Verrattuna hyväksyttyyn talousarvioon (TAM2022) KH, kaupunkikehityksen osalta tulot ovat ylittyneet ja menot alittuneet. Keskeisimpinä, merkittävänä poikkeamina tulopuolella ovat maa- ja vesialueiden vuokratulot, jotka ylittyivät 230.298 euroa budjetoidusta. Menopuolella merkittävimmät poikkeamat ovat henkilöstökuluissa sekä ostopalveluissa. Henkilöstökulujen osalta niin kaupunginarkkitehdin kuin maankäyttöjohtajan vakanssit täytettiin vuoden aikana, josta johtuen molemmat vakanssit ovat olleet vuoden aikana useita kuukausia täyttämättöminä. Menojen alitus henkilöstökuluissa oli yhteensä 211.064 euroa budjetoidusta. Ostopalveluiden osalta kaikki suunnitellut selvitykset ja suunnittelutyöt eivät konkretisoituneet vuoden aikana, jolloin menot alittuivat 193.742 euroa budjetoidusta.

Käyttötalous ulkoiset (€) KH, kaupunkikehitys	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	76 000	0	76 000	79 556,04	-3 556,04	104,70
Maksutuotot	76 000	0	76 000	126 761,34	-50 761,34	166,80
Tuet ja avustukset		0	0	81,64	-81,64	0,00
Vuokratuotot	2 300 152	0	2 300 152	2 530 450,78	-230 298,78	110,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 452 152	0	2 452 152	2 736 849,80	-284 697,80	111,60
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-862 924	0	-862 924	-682 108,89	-180 815,11	79,00
Eläkekulut	-222 137	0	-222 137	-201 242,38	-20 894,62	90,60
Muut henkilösivukulut	-36 243	0	-36 243	-26 887,80	-9 355,20	74,20
Henkilöstökulut yhteensä	-1 121 304	0	-1 121 304	-910 239,07	-211 064,93	81,20
Palvelujen ostot	-746 020	0	-746 020	-552 277,74	-193 742,26	74,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 570	0	-67 570	-16 618,20	-50 951,80	24,60
Avustukset		0	0	-725,00	725,00	0,00
Vuokrat	-26 950	0	-26 950	-35 395,57	8 445,57	131,30
Muut toimintakulut	-3 000	0	-3 000	-7 524,15	4 524,15	250,80
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 964 844	0	-1 964 844	-1 522 779,73	-442 064,27	77,50
TOIMINTAKATE	487 308	0	487 308	1 214 070,07	-726 762,07	249,10
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 910	0	-3 910	-3 910,02	0,02	100,00
TILIKAUDEN TULOS	483 398	0	483 398	1 210 160,05	-726 762,05	250,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	483 398	0	483 398	1 210 160,05	-726 762,05	250,30

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) KH, kaupunkikehitys	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	125 500	110 980,00	14 520,00	88,40
Maksutuotot	76 000	0	76 000	126 761,34	-50 761,34	166,80
Tuet ja avustukset		0	0	81,64	-81,64	0,00
Vuokratuotot	2 845 063	0	2 845 063	3 075 361,78	-230 298,78	108,10
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 046 563	0	3 046 563	3 313 184,76	-266 621,76	108,80
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-862 924	0	-862 924	-682 108,89	-180 815,11	79,00
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-222 137	0	-222 137	-201 242,38	-20 894,62	90,60
Muut henkilösivukulut	-36 243	0	-36 243	-26 887,80	-9 355,20	74,20
Henkilöstökulut yhteensä	-1 121 304	0	-1 121 304	-910 239,07	-211 064,93	81,20
Palvelujen ostot	-784 003	0	-784 003	-592 994,81	-191 008,19	75,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 570	0	-67 570	-16 860,28	-50 709,72	25,00
Avustukset		0	0	-725,00	725,00	0,00
Vuokrat	-136 473	0	-136 473	-141 218,57	4 745,57	103,50
Muut toimintakulut	-3 000	0	-3 000	-7 524,15	4 524,15	250,80
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 112 350	0	-2 112 350	-1 669 561,88	-442 788,12	79,00
TOIMINTAKATE	934 213	0	934 213	1 643 622,88	-709 409,88	175,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-3 910	0	-3 910	-3 910,02	0,02	100,00
TILIKAUDEN TULOS	930 303	0	930 303	1 639 712,86	-709 409,86	176,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	930 303	0	930 303	1 639 712,86	-709 409,86	176,30

Tarkastuslautakunnan tavoitteet ja painopistealueet vuodelle 2022

Toteutunut 31.12.2022

Tehtäväkuvaus:

Tarkastuslautakunta vastaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Kuntalain 121 § 2 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun ohella arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta laatii valtuustolle annettavan arviointikertomuksen. Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa strategiassa ja talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Vastuunalainen JHT-tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen vuosittain seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen tuloksista. Tarkastuslautakunta seuraa lakisääteisen tilintarkastuksen toteutumista sopimuksen mukaisesti.

Toimintaympäristön kuvaus ja muutokset:

Tilintarkastusta suoritetaan noin 75 päivää vuodessa, ja sen lisäksi tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa noin 10 päivää vuodessa. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii kaupungin konsernihallinnon henkilö, jonka tehtävänkuvaan on sisällytetty tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät.

Tavoitteet:

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuloksellisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti suoritetuksi. Arviointikertomus laaditaan siten, että siitä ehditään saamaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen lausunto valtuuston kesäkuun kokoukseen, jossa käsitellään tilinpäätöstä.

Painopistealueet:

Tarkastuslautakunnan painopistealueet vaihtelevat vuosittain tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmassa esitetyllä tavalla sekä kaupungin heikon taloustilanteen yleinen seuranta. Vuosittain seurataan yhden tai useamman lautakunnan talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä muita lautakuntia tarpeen mukaan.

Toteutunut 31.12.2022:

Vuoden 2021 tilinpäätöksen valmistumisesta on kuultu johtavia viranhaltijoita. Kaupunginhallitus on käsitellyt vuoden 2021 tilintarkastuskertomusta 30.5.2022 § 201 ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta 30.5.2022 § 202. Kaupunginvaltuuston käsittelyssä vuoden 2021 tilintarkastuskertomus on ollut 6.6.2022 § 85 ja arviointikertomus 6.6.2022 § 86. Valtuusto hyväksyi tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille tilivuodelta 2021.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueena tilivuonna 2022 on ollut sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumisen arviointi, omistajaohjauksen ja konserniohjauksen valvonnan, järjestämisen ja toimivuuden arviointi, ylikunnallinen yhteistyö ja hankinnat.

Toimikaudeksi 2021-2025 valittu tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 10 kertaa.

Lautakunta on kuullut kokouksissaan sivistysjohtajaa sekä sivistys- ja vapaa-aikatoimialan talouspääällikköä ja palvelujohtajia. Lisäksi tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut eri palvelualueiden johtavia viranhaltijoita sekä kaupunginjohtajaa, talousjohtajaa ja kaupunginlakimiestä.

Tarkastuslautakunta käsitteli kuntalain mukaiset sidonnaisuusilmoitukset ja saattoi ne kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

2.2.2. Lupalautakunta

Lupalautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2022

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Erilaiset muuttohalukkuus- ja vetovoimatutkimukset	Seurattavien vetovoimatutkimusten määrä, (kpl/palvelualue) ja niistä raportointi	Ei toteutuneita muuttohalukkuus- tai vetovoimatutkimuksia vuoden 2022 aikana.
		Seurataan kaupungin keskeisiä asumisen, yrittämisen, työllisyyden ja rakentamisen tunnuslukuja.	MDI Kuntakortin dynamiikkamittariston seuranta kuukausittain	Seurattu kuukausittain.
	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien kartoittaminen.	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien tarkastelu laaja-alaisesti koko vastuualueella	Osallistuminen seudullisten kärkitoimenpidekokonaisuuksien valmisteluun. Mittari: K/E	K
	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien kartoittaminen.	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien tarkastelu laaja-alaisesti koko vastuualueella		K. Vastuualueella tarkastellut kokonaisuu- det ovat liittyneet pien- eläinpäivystyspalvelui- hin sekä työllisyydenhoitoon.
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Asiakastyytyväisyyden ja asiakaspalvelun laadun varmistaminen	Palvelualuekohtaiset toimenpiteet tyytyväisyyden ja laadun mittaamiseksi sekä kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi	Tyytyväisyyskyselyt palvelualueittain vuosittain, minimi yksi kysely/vuosi	E. Tyytyväisyyskyselyt toteutetaan kevään 2023 aikana, koordinoitusti koko vastuualueelle, samanaikaisesti kaikkiin palvelualueisiin.
	Viihtyisän ja monipuolisen elinympäristön kehittäminen ja tukeminen	Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä.	Mittari: Kuvaus toteutetuista toimenpiteistä eri kaava-alueilla	Asiantuntijat ovat osallistuneet kaavaval- mistelun eri vaiheisiin. Muun muassa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistä vauhditettu poikkihallinnollisessa yhteistyössä.
		Rakennetun ympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys	Varmistetaan rakennetun ympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys. Mittari: Kuvaus toimenpiteistä	K. Tarkempi kuvaus palveluittain sekä toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen kautta.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Monipaikkaisen työskentelyn mahdollistaminen	Etätyöskentelyn mahdollistaminen työjärjestelyin sekä tietoteknisin välinein. Työnteon joustavuuden tukeminen.	Mittari: Onko mahdollistettu? K/E. Kuvaus tehdyistä toimenpiteistä.	K. Etätyöskentely ja joustava työnteo on mahdollistettu vuoden 2022 aikana.

	Yhteistyön kehittäminen	Poikkihallinnollisen yhteistyön tiivistäminen ja proaktiivinen toteuttaminen.	Tarkastelu toimialoitain ja palveluittain, onko tehty yhteistyötä. Mittari: K/E.	K. Yhteistyötä on tehty kaikissa palveluissa soveltuvissa poikkihallinnollisissa työryhmissä. Yhteistyötä on tehty mm. maankäyttöryhmässä, kaupunkisuunnittelun ohjausryhmässä, tilatyöryhmässä sekä esimerkiksi hankintatiimissä.
Tasapainoinen talous	Asiakas- ja palveluprosessien kehittäminen	Prosessien läpikäyminen (kartoitus, mahdolliset kehitystoimenpiteet , toteutus)	1-2 palveluprosessin läpikäyminen per palvelualue per vuosi. Mittari: prosessikuvaus kehittämisestä ja tehdyt toimenpiteet.	Ympäristöpalvelut: Perusmaksujen laskutusprosessin luominen ja toimivuus. Rakennusvalvontapalvelut: Poikkeamislupahakemuksen käsittelyprosessin päivittäminen.
		Asiakaspalvelun palvelulupaukset palvelualueittain soveltuvilta osin	Palvelulupausten ja tavoiteaikataulujen määrittelemisen asiakaspalvelulle soveltuvilta osin. Mittari: konkreettiset tavoiteaikataulut asiakaspalvelun tarjoamiseksi eri kanavissa.	Lupausten määrittely ja kehitystyö vielä kesken. Asiakaspalvelun ohjeistusta ja työnjakoa parannettu sekä ohjattu asiakkaita toimimaan yhteneväisin tavoin eri asiakaspalvelutilanteissa. Päivitetty toimintamallia mm. kaupungin verkkosivuille.

Ympäristöpalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviiin.	Elinympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys	Valvontaohjelman toteutuminen, (%). Valvontasuunnitelman toteutuminen, (%). Ympäristönsuojelun tarkastukset, (kpl). Ympäristöterveydenhuollon tarkastukset, (kpl). Pieneläinkäynnit, (kpl).	Esitetty toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumassa.
	Seutuyhteistyö	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien tarkastelu; eläinlääkintähuollon järjestäminen, ympäristöterveydenhuollon toteuttaminen jatkossa.	Osallistuminen em. seudullisten asiakokonaisuuksien valmisteluun. Mittari: K/E.	K.
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Asiakastyytyväisyyden varmistaminen	Palvelualuekohtaiset toimenpiteet tyytyväisyyden mittaamiseksi sekä kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi.	Tyytyväisyyskyselyt palvelualueittain vuosittain, minimi yksi tyytyväisyyskysely/vuosi	0 kpl vuoden 2022 aikana. Kyselyt tehdään kevään 2023 aikana.
		Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä osallistumalla kaavoitusprosesseihin.	Kuvaus toteutetuista toimenpiteistä	Asiantuntijat ovat osallistuneet kaavavalmisteluun eri vaiheisiin. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistä vauhditettu poikkihallinnollisessa yhteistyössä.
		Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen	Työhyvinvoinnin toimenpiteet, kuvaus toimenpiteistä	Yhteinen kehittämisspäivä, ammatillisiin koulutuksiin osallistuminen, ryhmätyönohjaus.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Monipaikkaisen työskentelyn mahdollistaminen	Etätyöskentelyn mahdollistaminen työjärjestelyin sekä tietoteknisin välinein	Mittari: Onko mahdollistettu? K/E	K.
	Yhteistyön kehittäminen	Poikkihallinnollinen yhteistyö	Tarkastelu toimialoittain ja palveluittain, onko tehty yhteistyötä. Mittari: K/E	K. Tarkempi kuvaus lautakunnan tavoitteen kohdalla.
Tasapainoinen talous	Asiakas- ja palveluprosessien kehittäminen	Prosessien läpikäyminen (kartoitus, kehitystoimenpiteet, toteutus)	1-2 palvelu-prosessin läpikäyminen per palvelualue per vuosi. Mittari: K/E	K.
		Asiakaspalvelun palvelulupausten muodostaminen palvelualueittain soveltuvilta osin.	Palvelulupausten ja tavoiteaikataulujen määrittelemine asiakaspalvelulle soveltuvilta osin.	Keskeiset käsittelyajat verkkosivuilla.

Rakennusvalvontapalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Rakennetun ympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyisyys	Ympäristökatselmukset (K/E)	K. Ympäristökatselmukset suoritettu. Siivous- ja kunnostamiskehotuksia 9 kpl.
			Myönnettyt rakennusluvat, (m3)	Toteutunut, ylittynyt.
			Lopputarkastusten määrä, (kpl)	Toteutunut, ylittynyt.
			Seurataan lisäksi: rakennusluvat, toimenpideluvat, suunnittelutarveratkaisut, katselmukset (kpl)	Toteutunut.
		Rakennusvalvonnan lupakäsittelyn nopeus	Lupien keskimääräinen käsittelyaika, (vko, alle 3 viikossa)	Toteutunut.
	Seutuyhteistyö	Seutuyhteistyön mahdollisuuksien tarkastelu	Osallistuminen seudullisten yhteisten asiakokonaisuuksien valmisteluun. Mittari: K/E.	K.
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Asiakastyytyväisyyden varmistaminen	Palvelualuekohtaiset toimenpiteet tyytyväisyyden mittaamiseksi sekä kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi	Tyytyväisyyskyselyt palvelualueittain vuosittain, minimi yksi tyytyväisyyskysely/vuosi	0 kpl vuoden 2022 aikana. Kyselyt tehdään kevään 2023 aikana.
		Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä osallistumalla kaavoitusprosesseihin.	Kuvaus toteutetuista toimenpiteistä.	Osallistuttu. Tarkempi kuvaus lautakunnan tavoitteen kohdalla.
		Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen	Työhyvinvoinnin toimenpiteet, kuvaus toimenpiteistä	Ammatillisiin koulutuksiin osallistuminen
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Monipaikkaisen työskentelyn mahdollistaminen	Etätyöskentelyn mahdollistaminen työjärjestelyin ja tietoteknisin välinein	Onko mahdollistettu? Mittari: K/E	K
	Yhteistyön kehittäminen	Poikkihallinnollisen yhteistyön kehittäminen	Tarkastelu toimialoittain ja palveluittain, onko tehty yhteistyötä. Mittari: K/E	K
Tasapainoinen talous	Asiakas- ja palveluprosessien kehittäminen	Prosessien läpikäyminen (kartoitus, kehitystoimenpiteet, toteutus)	1-2 palveluprosessin läpikäyminen per palvelualue per vuosi. Mittari: K/E	K. (Lupaprosessin kehittäminen)
		Asiakaspalvelun palvelulupausten muodostaminen palvelualueittain soveltuvilta osin.	Palvelulupausten ja tavoiteaikataulujen määrittelemine asiakaspalvelulle soveltuvilta osin.	Lupien käsittelyaika. Asiakaspalvelun kehittämistoimenpiteet.

Lupalautakunta

Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-976 251 €	742 358 €	-233 893 €
TP2021	-1 042 942 €	945 527 €	-97 415 €
TAM2022	-1 317 174 €	769 040 €	-548 134 €
TP2022	-1 135 803 €	963 530 €	-172 274 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-787 263 €	12,5
TP2021	-845 476 €	12,6
TAM2022	-942 012 €	13,7
TP2022	-915 578 €	13,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2020	-169 042 €
TP2021	-183 922 €
TAM2022	-349 862 €
TP2022	-200 055 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-10 626 €
TP2021	-6 970 €
TAM2022	-19 600 €
TP2022	-13 007 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-7 594 €
TP2021	-3 376 €
TAM2022	-3 700 €
TP2022	-3 910 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	769 040 €	963 530 €	194 490 € 25,3 %
Rak.valvonta- ja -tarkastusm.	297 500 €	503 387 €	205 887 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-1 317 174 €	-1 135 803 €	181 371 € -13,8 %
Palvelujen ostot	-349 862 €	-200 055 €	149 807 €

Verrattuna hyväksyttyyn talousarvioon (TAM2022) lupalautakunnan osalta tulot ovat ylittyneet ja menot alittuneet. Keskeisimpinä, merkittävänä poikkeamina rakennusvalvonnan tarkastus- ja lupamaksut ylittyivät 205.000 eurolla. Menopuolella merkittävimmät poikkeamat ovat ostopalveluissa, joissa ostopalveluiden käyttö on alittunut talousarvioon verrattuna niin rakennusvalvonnan kuin ympäristöpalveluiden palvelualueilla.

Käyttötalous ulkoiset (€) Lupalautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	245 840	0	245 840	204 806,89	41 033,11	83,30
Maksutuotot	457 400	0	457 400	693 692,51	-236 292,51	151,70
Tuet ja avustukset	65 800	0	65 800	65 030,39	769,61	98,80
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	769 040	0	769 040	963 529,79	-194 489,79	125,30
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-746 543	0	-746 543	-718 400,76	-28 142,24	96,20
Eläkekulut	-164 111	0	-164 111	-167 859,56	3 748,56	102,30
Muut henkilösivukulut	-31 358	0	-31 358	-29 317,53	-2 040,47	93,50
Henkilöstökulut yhteensä	-942 012	0	-942 012	-915 577,85	-26 434,15	97,20
Palvelujen ostot	-349 862	0	-349 862	-200 055,14	-149 806,86	57,20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 600	0	-19 600	-13 007,23	-6 592,77	66,40
Avustukset	-2 000	0	-2 000	-1 050,00	-950,00	52,50
Vuokrat	-3 700	0	-3 700	-3 910,30	210,30	105,70
Muut toimintakulut		0	0	-2 202,92	2 202,92	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 317 174	0	-1 317 174	-1 135 803,44	-181 370,56	86,20
TOIMINTAKATE	-548 134	0	-548 134	-172 273,65	-375 860,35	31,40
Poistot ja arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	-548 134	0	-548 134	-172 273,65	-375 860,35	31,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-548 134	0	-548 134	-172 273,65	-375 860,35	31,40

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Lupalautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	245 840	204 806,89	41 033,11	83,30
Maksutuotot	472 400	0	472 400	721 669,91	-249 269,91	152,80
Tuet ja avustukset	65 800	0	65 800	65 030,39	769,61	98,80
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	784 040	0	784 040	991 507,19	-207 467,19	126,50
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-746 543	0	-746 543	-718 400,76	-28 142,24	96,20
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-164 111	0	-164 111	-167 859,56	3 748,56	102,30
Muut henkilösivukulut	-31 358	0	-31 358	-29 317,53	-2 040,47	93,50
Henkilöstökulut yhteensä	-942 012	0	-942 012	-915 577,85	-26 434,15	97,20
Palvelujen ostot	-386 989	0	-386 989	-238 801,22	-148 187,78	61,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 600	0	-19 600	-13 020,40	-6 579,60	66,40
Avustukset	-2 000	0	-2 000	-1 050,00	-950,00	52,50
Vuokrat	-95 630	0	-95 630	-95 840,30	210,30	100,20
Muut toimintakulut		0	0	-2 202,92	2 202,92	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 446 231	0	-1 446 231	-1 266 492,69	-179 738,31	87,60
TOIMINTAKATE	-662 191	0	-662 191	-274 985,50	-387 205,50	41,50
Poistot ja arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	-662 191	0	-662 191	-274 985,50	-387 205,50	41,50
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-662 191	0	-662 191	-274 985,50	-387 205,50	41,50

2.2.3. Infra lautakunta

Infra lautakunnan strategiset ja sitovat tavoitteet vuodelle 2022

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Rohkeat kasvuinvestoinnit	Tehdään tehokasta edunvalvontaa E18 Naantali-Raisio hankkeessa	Osallistutaan aktiivisesti tiesuunnitelman laadintaan hanke- ja muissa ryhmissä	Hankeryhmän kokoukset lkm	Hankeryhmän kokouksia 5 kpl. Muita suunnitteluryhmien (10 kpl), kokouksia yhteensä 37 kpl.
Rohkeat kasvuinvestoinnit	Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E18 hankkeesta	Yleisötilaisuudet. Yritysten osallistaminen etupainotteisesti	Yleisötilaisuudet lkm. Yritystilaisuudet lkm	1 kpl yleisötilaisuus (15.6.) ja 1 kpl yritystilaisuus (2.2.).
Avoin ja kehittyvä toiminta-kulttuuri	Lautakuntatyöskentelyn tukeminen	Isoista hankkeista pidetään erillinen esittely/seminaari lautakunnalle	Tilaisuudet lkm	Esittelyt ltk:n kokouksissa 2 kpl.
Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa ja päätöksenteossa	Ilmasto-ohjelman toteuttaminen	Katuvalojen led-vaihdot	Valaisimien lkm	2011 kpl (2022 lopussa), n.1600 kpl (2021 alussa), vaihdettu n. 200 kpl / vuosi

Yhteiset palvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Asukkaat ja yritykset pidetään informoituna E-18 hankkeesta ja heidän osallisuuttaan hankkeessa edistetään.	Asukkaille ja yrityksille suunnatut viestintä- ja osallistamistoimenpiteet	Toimenpiteiden määrä	1 kpl yleisötilaisuus (15.6.) ja 1kpl yritystilaisuus (2.2.).
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön jaksamisen tukeminen	Hyvinvoiva Raisio - setelin käyttöönotto ja henkilöstön kannustaminen sen käyttöön	Kunta 10 - tutkimuksen Työssä jatkaminen -mittarien paraneminen verrattuna 2020 tutkimukseen	73,5 % (v.2020 tulos 74,1 %)
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Sujuvat asiakas- ja asiointiprosessit	Parannetaan asiakas- ja asiointiprosesseja infrapalveluissa.	Parannettujen prosessien määrä	sijoituslupaprosessi kaivulupaprosessi

Kunnallistekniset palvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Kaupungin liikenneväylien hoito ja kunnossapito infralautakunnan määrittelemän laatutason mukaisesti.	Kadut hoidetaan ja pidetään kunnossa infralautakunnan hyväksymien laatuvaatimusten mukaisesti.	FCG:n yhdyskuntapalvelut -tutkimuksen mittarit: liikennealueiden ylläpidon, talvihoidon, lumenaurauksen, liukkauden torjunnan ja puhtaanapidon kokoomamittarit	liikennealueiden ylläpito kokoomamittari (3,48 [2015]), 3,26 [2018], 3,29 [2019], 3,45 [2020], 3,53 [2021], 3,09 [2022]) talvihoito kokoomamittari (3,63 [2015], 3,21 [2018], 3,31 [2019], 3,52 [2020], 3,56 [2021], 3,03 [2022]) lumenauraus kokoomamittari (3,71 [2015], 3,25 [2018], 3,41 [2019], 3,56 [2020], 3,56 [2021], 2,99 [2022]) liukkauden torjunta kokoomamittari (3,52 [2015], 3,15 [2018], 3,17 [2019], 3,46 [2020], 3,56 [2021], 3,11 [2022]) puhtaanapito kokoomamittari (3,66 [2015], 3,47 [2018], 3,52 [2019], 3,66 [2020], 3,79 [2021], 3,33 [2022])
Monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille	Edistetään kuntalaisten lähivirkistysalueiden käyttöä.	Huolehditaan puistojen, puistometsien ja leikkikenttien hoidosta ja kehittämisestä.	FCG:n yhdyskuntapalvelut -tutkimuksen mittarit: puistojen hoidon kokoomamittari, asuntoalueiden läheiset metsät ja leikkiapaikkojen siisteys ja varusteiden kunto	puistojen hoito kokoomamittari (3,64 [2015], 3,48 [2018], 3,60 [2019], 3,66 [2020], 3,75 [2021], 3,57 [2022]) asuntoalueiden läheiset metsät (3,29 [2015], 3,17 [2018], 3,32 [2019], 3,43 [2020], 3,58 [2021], 3,30 [2022]) leikkiapaikkojen siisteys ja varusteiden kunto (3,57 [2015], 3,40 [2018], 3,52 [2019], 3,54 [2020], 3,67 [2021], 3,41 [2022])
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukeminen ja seuranta	Työhyvinvointia edistävät koulutukset, tyhy-päivien pitäminen ja niihin osallistuminen	Toimenpiteiden määrä. Kunta10 -tulokset	TYHY/TYKY 2 Esihenkilöfoorumi 8 Tuotantoyksikön työpaja 2 +(2)
Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa ja päätöksenteossa	Ilmasto-ohjelman tavoitteiden edistäminen	Katuvalaistuksen uudistuminen	Led-valaisimien osuus kaikista valaisimista. Muut ilmastotoimenpiteet	25 % (2022 lopussa) n. 20 % (2021 alussa)
Asukkaiden osallistaminen päätöksentekoon	Puistokummitoiminnan kehittäminen ja aktivointi	Puistokummien määrän lisääminen	Puistokummien määrä	27 kpl.

Tilapalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Osallistua palveluverkon ja kiinteistöjen kehittämiseen ja suunnitteluun yhteistyönä kaupungin eri toimialojen kanssa.	Tarveselvitys - ja hankesuunnitelmien edistäminen kaupungin eri toimialojen kanssa	Toimenpiteiden määrä	Tiedonpuiston koulun kehitysvaihe ja kilpailutus. Kuloistenniityn päiväkodin tarveselvitys (kesken). Varpeen päiväkotia 2, Kunnaankadun päiväkotia.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvoinnin ja jaksamisen seuranta sekä tukeminen	Työhyvinvointia edistävät koulutukset ja tyhy-päiviin osallistuminen sekä pitäminen	Toimenpiteiden määrä. Kunta-10 tulokset	Toimenpiteet 11 kpl. Kunta 10: Kokonaissijoitus (61) on suhteellinen sijoitusluku, (1=paras, 100=heikoin), kun vertaillaan kaikkien kyselymittareiden yhteistuloksia. Työ - mittari 53, Työyhteisö - mittari 73, Johtaminen - mittari 57.
Tasapainoinen talous	Järjestää hallintokuntien käyttöön tarkoituksenmukaiset, terveelliset ja turvalliset toimitilat kaupungin tilastrategiset tavoitteet huomioiden sekä huolehtia rakennusomaisuuden kunnosta ja ylläpidosta.	Toteuttaa suunnitelmallisesti kiinteistöjen korjauksia sekä sisäilmaa ja turvallisuutta parantavia toimenpiteitä. Kehittää työympäristöjä ja toimitilapalveluja.	Asiakaskyselyn tulokset. Palautteiden määrä.	Sisäilmailmoituksia 49 kpl. Työympäristöjä kehitetty useissa kiinteistöissä käyttäjätarpeiden ja resurssien mukaisesti.
Tasapainoinen talous	Järjestää käyttäjille kaupungin hallintokuntien ja tulevan soten hyvinvointialueen (Maakuntien tilakeskus Oy) kanssa yhteistyönä tarkoituksenmukaiset toimitilat mahdollisimman tehokkaasti.	Toimitilaverkkosuunnitelmien ja sopimusten edistäminen	Toteutumien seuranta	Hyvinvointialueen kanssa laadittu vuokrasopimukset 3+1 vuotta. Toimitilojen palveluverkkosuunnitelmia edistetään strategian mukaisesti, sivistystoimialan palveluverkon tarkastelu / päivitys alkoi loppuvuodesta 2022 ja valmistuu alkuvuodesta 2023.

Ruokapalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen toiminnassa ja päätöksenteossa	Ruoan ilmastopäästöjen vähentäminen	Osallistuminen Ilmastosuunnitelmasta tekoihin - hankkeeseen	Tarjolla olevien kasvisruokien määrän lisääminen koulu-, päiväkot-, ja henkilöstöruokailussa	Kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa yksi kasvisruokapäivä viikossa. Alakouluissa punaisen lihan päivänä aina kasvisruoka tarjolla. Yläkoulussa ja lukiossa kasvisruoka tarjolla kaikkina muina paitsi kalaruokapäivinä. Henkilöstöruokailussa toinen ruokavaihtoehto aina kasvisruoka.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointi	Henkilöstön huomioiminen, tyhy-toimenpiteet	Kunta 10 tulokset, työterveyskyselyn tulokset, toteutettujen toimenpiteiden määrä	Kunta 10: Kokonaissijoitus 52 (suhteellinen sijoitusluku, jossa 1=paras, 100=heikoin), kun vertaillaan kaikkien kyselymittareiden yhteistuloksia. Työ - mittari 60, Työyhteisö - mittari 52, Johtaminen - mittari 45.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Ammattitaitoisen henkilöstön saamisen varmistaminen	Palkkauksen tarkistaminen, kohdennettu työpaikkailmoittelu	Ammattitaitoisen henkilöstön saaminen, hakijoiden koulutus ja työkokemus, osaaminen ja tarvittava kielitaito	Tehty esitys ruokapalvelu- henkilöstön palkkojen korottamiseksi. Ruokapalvelujen avoimet työpaikat ilmoitettu myös somessa.

Infrastruktuuri

Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-20 862 075 €	4 084 748 €	-16 777 327 €
TP2021	-21 315 972 €	4 316 224 €	-16 999 748 €
TAM2022	-23 156 403 €	3 392 662 €	-19 763 741 €
TP2022	-24 088 728 €	3 593 038 €	-20 495 690 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-7 089 543 €	171,7
TP2021	-7 363 097 €	175,6
TAM2022	-8 109 676 €	171,7
TP2022	-7 835 031 €	186,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2020	-6 701 924 €
TP2021	-6 406 450 €
TAM2022	-7 468 535 €
TP2022	-7 611 069 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-5 152 885 €
TP2021	-5 572 271 €
TAM2022	-5 600 159 €
TP2022	-6 603 235 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-1 835 237 €
TP2021	1 859 634 €
TAM2022	-1 968 213 €
TP2022	-1 943 966 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	3 392 662 €	3 593 038 €	200 376 € 5,9 %
Myyntituotot	826 369 €	898 333 €	71 964 €
Vuokratuotot	2 483 159 €	2 630 601 €	147 442 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-23 156 403 €	-24 088 728 €	-932 325 € 4,0 %
Henkilöstökulut	-8 109 676 €	-7 835 031 €	274 645 €
Rakennusten kunnossapito	-2 690 600 €	-2 986 184 €	-295 584 €
Muut yhteistoimintaosuudet	-1 857 110 €	-2 078 705 €	-221 595 €
Elintarvikkeet	-1 402 653 €	-1 558 789 €	-156 136 €
Sähkö ja kaasu	-1 511 977 €	-2 020 886 €	-508 909 €
Lämmitys	-1 143 569 €	-1 332 630 €	-189 061 €
Kalusto	-139 041 €	-293 994 €	-154 953 €

Pandemiasta johtuva Hulvelan Katrillisalin ja kaupungintalon Elauksen sulkeminen kaupungin ulkopuolisilta ruokailijoilta aiheutti noin 66.000 euron tulojen vähennyksen talousarviossa arvioidusta. Vuokratulot ylittyivät noin 147.000 eurolla.

Ruokapalvelun ulkoiset tulot toteutuivat 30.500 euroa budjetoituun nähden. Hulvelan palvelutalon Katrillisali avautui ulkoisille ruokailijoille elokuun alussa. Henkilöstöruokailu kasvoi koronaa edeltäneelle tasolle syyslukukauden aikana, kun etätöitä tehneet palasivat lähityöhön ja henkilöstöravintola Elauksen asiakkaiksi.

Ruokapalvelun sisäiset tulot toteutuivat 371.789 euroa (109,2 %). Seuraavat asiat vaikuttivat tulojen suurempaan kertymiseen: kokoustarjoilut lisääntyivät, kun kokoukset siirtyivät etäkokouksista takaisin kaupungintalolle. Oppilas- ja varhaiskasvatuksen ruokailuissa ruokailijamäärät kas-voivat sekä lasten ja nuorten ikäluokkien kasvun, että koronan vuoksi poissaolojen vähenemisen myötä.

Kuntien ja hyvinvointialueiden väliset vuokrasopimukset (3 + 1 vuotta) hyvinvointialueiden hallintaan siirtyvistä kuntien toimitiloista oli tehtävä vuoden 2022 loppuun mennessä. Raisen ja Varsi-nais-Suomen hyvinvointialueen välinen vuokrasopimus (3 + 1 vuotta) allekirjoitettiin joulukuussa 2022.

Pandemiasta toipuminen ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan johtivat energiahyödykkeiden hinnat jyrkkään nousuun, jolloin energian hinnat ovat aiheuttaneet painetta vuoden 2022 talousarvioon. Toimintamenojen osalta merkittävimmät poikkeamat talousarvioon verrattuna syntyivät elintarvikkeista, polttoaineista, sähköstä ja lämmityksestä.

Lisäksi panostettiin varautumiseen. Varautuminen tarkoittaa valmistautumista ennakolta erilaisiin suuronnettomuuksiin, häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Varautumisella pyritään varmistamaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa tilanteissa. Varautumistoimenpiteitä olivat muun muassa valmiussuunnittelu, jatkuvuudenhallinta, etukäteisvalmistelut, koulutus ja valmiusharjoitukset. Varautumiseen liittyviä kustannuksia nostivat varavaimakoneet, aineet ja tarvikkeet sekä varautumiseen liittyvä kalusto.

Toimintakulujen osalta infralautakunnan henkilöstökulut alittuivat noin 275.000 eurolla. Pääasiallisena syynä henkilöstökulujen alittumiseen ovat vakinaisen henkilöstön rekrytointiongelmien, henkilöstön vaihtuvuus ja ongelmat sijaisten saatavuudessa. Palvelujen ostojen osalta toimintakulut ylittyivät noin 140.000 eurolla. Aluepelastuslaitoksen maksuosuus ylittyi noin 220.000 eurolla. Elintarvikemenot ylittyivät noin 156.000 eurolla, polttoaineet noin 52.000 eurolla, sähkö noin 500.000 eurolla ja lämmitys noin 190.000 eurolla. Kunnossapito ylittyi noin 300.000 euroa, josta pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisen osuus oli noin 150.000 euroa.

Talvihoito kilpailutettiin alkuvuodesta, kun urakoitsija ei halunnut käyttää sopimukseen sisältyvää optiomahdollisuutta. Kilpailutuksen vuoksi talvihoidon hinta nousi noin 190.000 euroa. Hinnannousun vaikutus vuoteen 2022 oli noin 66.000 euroa.

Käyttötalous ulkoiset (€) InfraLautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	826 369	898 332,50	-71 963,50	108,70
Maksutuotot	6 000	0	6 000	0,00	6 000,00	0,00
Tuet ja avustukset	381	24 885	25 266	42 342,95	-17 076,95	167,60
Vuokratuotot	2 483 159	0	2 483 159	2 630 601,44	-147 442,44	105,90
Muut toimintatuotot	51 868	0	51 868	21 760,90	30 107,10	42,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 367 777	24 885	3 392 662	3 593 037,79	-200 375,79	105,90
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-5 953 024	-312 415	-6 265 439	-5 998 818,43	-266 620,57	95,70
Eläkekulut	-1 508 255	-86 048	-1 594 303	-1 596 194,00	1 891,00	100,10
Muut henkilösivukulut	-249 934	0	-249 934	-240 018,30	-9 915,70	96,00
Henkilöstökulut yhteensä	-7 711 213	-398 463	-8 109 676	-7 835 030,73	-274 645,27	96,60
Palvelujen ostot	-7 358 535	-110 000	-7 468 535	-7 611 068,69	142 533,69	101,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 491 959	-108 200	-5 600 159	-6 603 235,22	1 003 076,22	117,90
Avustukset		0	0	-355,39	355,39	0,00
Vuokrat	-1 938 213	-30 000	-1 968 213	-1 943 965,73	-24 247,27	98,80
Muut toimintakulut	-9 820	0	-9 820	-95 071,82	85 251,82	968,10
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-22 509 740	-646 663	-23 156 403	-24 088 727,58	932 324,58	104,00
TOIMINTAKATE	-19 141 963	-621 778	-19 763 741	-20 495 689,79	731 948,79	103,70
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 573 827	0	-7 573 827	-7 702 560,58	128 733,58	101,70
TILIKAUDEN TULOS	-26 715 790	-621 778	-27 337 568	-28 198 250,37	860 682,37	103,10
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	203	0	203	202,51	0,49	99,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-26 715 587	-621 778	-27 337 365	-28 198 047,86	860 682,86	103,10

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) InfraLautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	6 693 330	6 552 377,46	140 952,54	97,90
Maksutuotot	6 000	0	6 000	0,00	6 000,00	0,00
Tuet ja avustukset	381	24 885	25 266	42 342,95	-17 076,95	167,60
Vuokratuotot	16 215 538	0	16 215 538	16 311 080,44	-95 542,44	100,60
Muut toimintatuotot	51 868	0	51 868	21 760,90	30 107,10	42,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	22 967 117	24 885	22 992 002	22 927 561,75	64 440,25	99,70
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-5 953 024	-312 415	-6 265 439	-5 998 555,87	-266 883,13	95,70
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 508 255	-86 048	-1 594 303	-1 596 194,00	1 891,00	100,10
Muut henkilösivukulut	-249 934	0	-249 934	-240 018,30	-9 915,70	96,00
Henkilöstökulut yhteensä	-7 711 213	-398 463	-8 109 676	-7 834 768,17	-274 907,83	96,60
Palvelujen ostot	-9 331 235	-110 000	-9 441 235	-9 001 110,00	-440 125,00	95,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 521 459	-108 200	-5 629 659	-6 641 724,73	1 012 065,73	118,00
Avustukset		0	0	-355,39	355,39	0,00
Vuokrat	-3 446 746	-30 000	-3 476 746	-3 404 798,73	-71 947,27	97,90
Muut toimintakulut	-9 820	0	-9 820	-95 071,82	85 251,82	968,10
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-26 020 473	-646 663	-26 667 136	-26 977 828,84	310 692,84	101,20
TOIMINTAKATE	-3 053 356	-621 778	-3 675 134	-4 050 267,09	375 133,09	110,20
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-7 573 827	0	-7 573 827	-7 702 560,58	128 733,58	101,70
TILIKAUDEN TULOS	-10 627 183	-621 778	-11 248 961	-11 752 827,67	503 866,67	104,50
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	203	0	203	202,51	0,49	99,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 626 980	-621 778	-11 248 758	-11 752 625,16	503 867,16	104,50

Nettobudjettiyksikkö:	Tilapalvelut		
	2022	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		986 865,00	1 183 143,57
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-11 675 287,00	-12 395 643,94
toimintakate		-10 688 422,00	-11 212 500,37
poistot+poistoeron väh.		-3 599 288,00	-3 749 676,64
sisämyynti		13 520 379,00	13 520 381,64
yli/alijäämä		-767 331,00	-1 441 795,37

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Palvelu 2530

Tilapalveluiden nettobudjettiyksikön toimintakatteen ja alijäämän toteuma ylitti tavoitetason. Kaupunginhallitus ja valtuusto hyväksyvät neton ylityksen tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Nettobudjettiyksikkö:	Ruokapalvelut		
	2022	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		158 027,00	190 727,44
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-4 707 670,00	-4 772 666,70
toimintakate		-4 549 643,00	-4 581 939,26
poistot		-16 346,00	-24 950,03
sisämyynti		4 061 664,00	4 433 501,84
yli/alijäämä		-504 325,00	-173 387,45

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Palvelu 2540

2.2.4. Sivistyslautakunta

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Varhaiskasvatus- ja kouluverkon uudistaminen	Toiminnan järjestäminen, toimintakulttuurin kehittäminen	Suunnittelun toteutuneet toimenpiteet	Toimintakulttuurin kehittämistoimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti, mm. osallistavat työpajat ja sparraukset.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Hyvinvointi- ja oppimisvajeen täyttäminen, työhyvinvointi, sairauspoissaolojen vähentyminen	Hyvinvointityön jatkaminen Hyvinvointisuunnitelmien toteuttaminen	Toimintasuunnitelmat ja palautekyselyt Sairauspoissaolojen kehitys	Hyvinvointikyselyt toteutettu suunnitelman mukaisesti. Hyvinvoinnin vuosikellon mukainen toiminta käynnissä kaikissa kouluissa. Sairauspoissaolot eivät ole epidemioiden takia vähentyneet.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Yhtenäisen toimintakulttuurin ja tukipalveluiden kehittäminen	Toimintakulttuurien yhtenäistäminen ja yhdessä kehittäminen	Yhteinen ohjeistus laadittu, toiminnasta saatu palaute, vuosisuunnitelmien toteutuminen	Toimintakulttuurin kehittämistoimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Työ jatkuu vuonna 2023.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Henkilömitoituksiin vastaaminen, lakimuutosten tuomien toiminnan ja rahoituksen muutosten huomioiminen	Toiminnan järjestäminen reunaehtojen mukaisesti	Henkilömitoituksen tarkastelu, talouden suunnittelun toteutuminen	Lakimuutosten tuomat mitoitukset otettu huomioon, varhaiskasvatuksen vakanssimäärissä on valmistauduttu ennakoiden vuoden 2030 henkilöstörakennemuutokseen.

Oppilashuolto

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Koronapandemian hyvinvointivajeen paikkaaminen	Hyvinvointisuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelmat ja palautekyselyt	Hyvinvointisuunnitelmat käytössä kaikissa yksilöissä.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Yhteisöllisten oppilashuoltotyöryhmien toiminnan tehostaminen perusopetuksessa ja lukiossa	Yhteisöllisen oppilashuollon vuosisuunnitelmat ja niiden mukainen toiminta	Vuosisuunnitelmien toteutuminen ja palautteet	Yhteisöllisen oppilashuollon vuosisuunnitelmat yhtenäistettiin ja otettiin käyttöön kaikissa yksiköissä.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Henkilömitoituksen muutoksiin vastaaminen (lakimuutokset 2022 ja 2023 alusta)	Työmäärän jakaminen henkilömitoitusta vastaavaksi	Henkilömitoituksen tarkastelu (opiskelijamäärä/työntekijä)	Oppilas- ja opiskeluhuolto lähti sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisuuteen 1.4.2022 henkilömitoituksen mukaisesti resursoituna.

Lukio

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Opetussuunnitelman käyttöönotto	Opetussuunnitelman vaatimia muutoksia seurataan ja toimintaa kehitetään	Pedagoginen kehitysryhmä on kerännyt tietoa LOPS:n vaikutuksista toimintaan sekä laatinut tarvittavan ohjeistukset seuraavaa lukuvuotta varten	Saatavilla olevat tiedot on kerätty ja niitä käytetään seuraavan lukuvuoden suunnittelun pohjana
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Oppivelvollisuuden laajennuksen vaikutusten selvittäminen ja niihin sopeutuminen	Toimintakulttuuria muutetaan hallintotiimin koordinoimana oppivelvollisuuden vaatimalla tavalla ja uusia toimintoja otetaan käyttöön tarvittaessa	Ohjauksen ja tuen toimintakulttuuriin liittyvä ohjeistus on laadittu	Oppivelvollisuuden mukanaan tuomat uudet prosessit on kuvattu ja niitä kehitetään edelleen
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Koronan jälkeinen yhteisöllisyyden elvyttäminen	Palautetaan toimintaan mahdollisimman moni perinteinen lukion yhteisöllisyyttä tukeva tapahtuma	Suunniteltujen tapahtumien toteutuminen	Kevätlukukaudella jouduttiin vielä tinkimään tavoitteesta, mutta syyslukukaudella kaikki tapahtumat on saatu järjestymään
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Opiskeluhuollon vuosikellon jalkauttaminen	Käsitellään jokaisen kvartaalin aihetta ryhmänohjauksen tunneilla ja kerätään havaintoja toiminnan kehittämiseksi	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä on käsitellyt havainnot jokaisesta kvartaalista ja sopinut jatkotoimista	Opiskeluhuollon vuosikellon jalkauttaminen on jatkunut suunnitellusti ja jatkuu edelleen.

Perusopetus

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Kouluverkon uudistaminen	Toimintakulttuurin luominen	Henkilöstöä ja kuntalaisia osallistavat tapahtumat ja toimenpiteet	Toimintakulttuurin kehittämistoimenpiteet toteutuneet suunnitelman mukaisesti, mm. henkilöstöä osallistavat työajat. Kuntalaisia osallistavat tapahtumat eivät ole toteutuneet.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Palautuminen korona-pandemiasta (myös työhyvinvointi)	Koulujen palautumis- ja varautumissuunnitelmat, työhyvinvoinnin kehittäminen	Koulujen hyvinvointikartoitukset ja -mittaukset, henkilöstön työhyvinvointikyselyt	Koulujen hyvinvointi-, palautumis- ja varautumissuunnitelmat on päivitetty suunnitelman mukaisesti. Työhyvinvointimittaukset toteutettiin 2 kertaa vuoden aikana syksyllä 2022 toteutetun Kunta10 - tutkimuksen lisäksi. Työhyvinvointia kehitettiin mm. Vape-hankkeen avulla.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittäminen	Nivelvaiheyhteistyön kehittäminen, toimintakulttuurien yhteisten osa-alueiden kehittäminen	Yhteistyöstä saatu palaute	Yhteistyötä kehitettiin suunnitelman mukaisesti. Palutteen perusteella päätettiin jatkaa kehittämistä mm. oppimisen tuen yhteisellä kehittämisryhmällä. Nivelvaiheyhteistyön kehittämistä jatketaan.

Raisio-opisto

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Opiskelu- ja harrastustoimintaan osallistumisen nostaminen koronaa edeltävälle tasolle	Opetusohjelman kehittäminen	Asiakaskäynnit (76 158) kurssilaiset (7 988) opetustunnit (9 125) 2019 määrät suluissa	Asiakaskäynnit (37 940) kurssilaiset (6 379) opetustunnit (9 997). Koronatilanteen vuoksi kurssien ryhmäkokoo oli pienempi, mikä vaikutti alentavasti asiakas- ja käyntimääriin.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Osaamisperusteisuus vapaan sivistystyön koulutuksiin	Opettajien täydennyskoulutus, OSKU-hanke	Koulutukset, osallistuneiden määrä, palautteet	6 työryhmää, 5 tuntiopettajaa Raisio-opistosta, kollegan kanssa yhdessä tekeminen ja suunnittelemine koettiin mielekkääksi

Varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Varhaiskasvatusverkon uudistaminen	Toimintakulttuurin luominen	Henkilöstöä ja kuntalaisia osallistavat tapahtumat ja toimenpiteet	Varppee 2 aloitti toimintansa marraskuussa 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman päivittämisessä huoltajien näkemyksiä selvitettiin kyselyn avulla. Henkilöstö oli mukana päivitysprosessissa työpajatyöskentelynä.
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolojen vähentyminen	Hyvinvointikyselyt henkilökunnalle säännöllisesti	Kyselyjen tulokset, sairauspoissaolojen kehitys	Sairauspoissaolot eivät ole vähentyneet. Koronarajoitusten poistuminen vaikutti päinvastaisesti. Henkilöstölle on järjestetty yhteisiä koulutustilaisuuksia. Pätevän henkilöstön saaminen on entistä vaikeampaa.
Laadukas ja uudistuva varhaiskasvatus ja perusopetus	Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu	Osallistuminen OKM:n kokeiluun vuosina 2021 - 2024	Kokeiluun osallistuvien lasten osuus ikäluokasta	2016 syntyneistä 24 % ja 2017 syntyneistä 29 % osallistui kokeiluun.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittäminen	Nivelvaiheyhteistyön kehittäminen, toimintakulttuurien yhteisten osa-alueiden kehittäminen	Yhteistyöstä saatu palaute	Esiopetus on mukana koulujen oppilashuoltoryhmissä. Rehtoreilla ja päiväkodin johtajilla on ollut yhteisiä tilaisuuksia, joissa tullaan tutuiksi. Nivelvaiheyhteistyö vaatii edelleen yhdenmukaistamista ja kehittämistä. Lapsen tuen toteuttamiseen käynnistettiin pitkän aikavälin suunnitelman laatiminen yhdessä perusopetuksen kanssa.

Sivistyslautakunta

Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-32 250 715 €	3 117 964 €	-29 132 751 €
TP2021	-34 794 539 €	3 788 836 €	-31 005 703 €
TAM2022	-36 303 255 €	3 672 064 €	-32 631 191 €
TP2022	-36 336 673 €	4 076 074 €	-32 260 599 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-25 738 515 €	535,3
TP2021	-27 593 217 €	564,6
TAM2022	-27 843 151 €	554,0
TP2022	-28 139 285 €	565,1

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2020	-2 915 039 €
TP2021	4 930 168 €
TAM2022	-5 808 121 €
TP2022	-5 822 874 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-758 450 €
TP2021	-965 872 €
TAM2022	-1 255 428 €
TP2022	-1 033 285 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-93 844 €
TP2021	-121 823 €
TAM2022	-117 615 €
TP2022	-119 701 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	3 672 064 €	4 076 074 €	404 010 € 11,0 %
Hanke-rahoitusta ja muuta rahoitusta toteutui 1 403 886 €, toteutuma oli 80 655 € (+6,1 %) yli talousarvion Varhaiskasvatuksen päivähoitomaksuja toteutui 67 997 € (+ 6,5 %) enemmän kuin oli talousarviossa. Muilta kunnilta laskutettiin 14 300 € (38,6 %) enemmän kuin oli talousarviossa.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-36 303 255 €	-36 336 673 €	-33 418 € 0,1 %
Toimintakulut olivat talousarvion mukaiset.			

Käyttötalous ulkoiset (€) Sivistyslautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	847 239	0	847 239	968 498,65	-121 259,65	114,30
Maksutuotot	1 454 691	0	1 454 691	1 534 485,63	-79 794,63	105,50
Tuet ja avustukset	670 796	697 062	1 367 858	1 489 211,28	-121 353,28	108,90
Muut toimintatuotot	2 276	0	2 276	83 878,80	-81 602,80	3 685,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 975 002	697 062	3 672 064	4 076 074,36	-404 010,36	111,00
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-22 721 750	350 610	-22 371 140	-22 646 195,38	275 055,38	101,20
Eläkekulut	-4 603 617	91 796	-4 511 821	-4 572 775,28	60 954,28	101,40
Muut henkilösivukulut	-957 804	-2 386	-960 190	-920 314,63	-39 875,37	95,80
Henkilöstökulut yhteensä	-28 283 171	440 020	-27 843 151	-28 139 285,29	296 134,29	101,10
Palvelujen ostot	-5 444 967	-363 154	-5 808 121	-5 822 874,32	14 753,32	100,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 240 950	-14 478	-1 255 428	-1 033 285,13	-222 142,87	82,30
Avustukset	-1 256 000	0	-1 256 000	-1 166 321,73	-89 678,27	92,90
Vuokrat	-117 615	0	-117 615	-119 701,43	2 086,43	101,80
Muut toimintakulut	-22 940	0	-22 940	-55 205,45	32 265,45	240,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-36 365 643	62 388	-36 303 255	-36 336 673,35	33 418,35	100,10
TOIMINTAKATE	-33 390 641	759 450	-32 631 191	-32 260 598,99	-370 592,01	98,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-30 342	0	-30 342	-30 340,78	-1,22	100,00
TILIKAUDEN TULOS	-33 420 983	759 450	-32 661 533	-32 290 939,77	-370 593,23	98,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-33 420 983	759 450	-32 661 533	-32 290 939,77	-370 593,23	98,90

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Sivistyslautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	847 239	968 498,65	-121 259,65	114,30
Maksutuotot	1 454 691	0	1 454 691	1 550 432,63	-95 741,63	106,60
Tuet ja avustukset	670 796	697 062	1 367 858	1 489 211,28	-121 353,28	108,90
Vuokratuotot	36 550	0	36 550	68 282,90	-31 732,90	186,80
Muut toimintatuotot	2 276	0	2 276	83 878,80	-81 602,80	3 685,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 011 552	697 062	3 708 614	4 160 304,26	-451 690,26	112,20
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-22 721 750	350 610	-22 371 140	-22 646 190,38	275 050,38	101,20
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-4 603 617	91 796	-4 511 821	-4 572 775,28	60 954,28	101,40
Muut henkilösivukulut	-957 804	-2 386	-960 190	-920 314,63	-39 875,37	95,80
Henkilöstökulut yhteensä	-28 283 171	440 020	-27 843 151	-28 139 280,29	296 129,29	101,10
Palvelujen ostot	-9 341 853	-363 154	-9 705 007	-10 140 446,93	435 439,93	104,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 241 950	-14 478	-1 256 428	-1 036 274,49	-220 153,51	82,50
Avustukset	-1 256 000	0	-1 256 000	-1 166 321,73	-89 678,27	92,90
Vuokrat	-6 288 328	0	-6 288 328	-6 345 035,34	56 707,34	100,90
Muut toimintakulut	-22 940	0	-22 940	-55 205,45	32 265,45	240,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-46 434 242	62 388	-46 371 854	-46 882 564,23	510 710,23	101,10
TOIMINTAKATE	-43 422 690	759 450	-42 663 240	-42 722 259,97	59 019,97	100,10
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-30 342	0	-30 342	-30 340,78	-1,22	100,00
TILIKAUDEN TULOS	-43 453 032	759 450	-42 693 582	-42 752 600,75	59 018,75	100,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-43 453 032	759 450	-42 693 582	-42 752 600,75	59 018,75	100,10

2.2.5. Vapaa-aikalautakunta

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä kulttuuri	Hyvän asuinympäristön ja kaupunkilaisten aktiivisuuden lisääntyminen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä	Liikunta- ja kulttuuriympäristöjen kehittämisohjelma	Asukkaan kuuleminen	Valmis. Valtuuston virallinen käsittely puuttuu.
Avoin ja kehittyvä kulttuuri	Hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tukeminen ja polarisaatioon reagoiminen	Raision Harrastamisen malli (RaiHa), kampanjat ja tapahtumat eri kohderyhmille	Toimintaan osallistuvien määrä eri ikäluokissa	Alakoululaisia osallistui koulupäivän yhteydessä toteutettavaan harrastustoimintaan 762 oppilasta ja yläkouluikäisiä 31, yhteensä 793 oppilasta.
Avoin ja kehittyvä kulttuuri	Palvelujen digitalisaation ja asukkaiden digiosaamisen lisääminen	Ohjelmien ja palvelujen käyttöönotto ja kehittäminen, digineuvonnat	Arviointi ja kehittäminen	Ohjelmistojen käyttöönotto tilavaraus- ja ilmoittautumisjärjestelmän osalta toteutunut. Kirjaston digineuvonnat toteutuneet.
Avoin ja kehittyvä kulttuuri	Ylikunnallisen yhteistyön syventäminen	Verkostotyö ja kellutuskokeilu	Kokeilun välitulokset, arviointi ja kehittäminen	Kellutuskokeilu ei ole toteutunut, alkanut tammikuussa 2023.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Kestävyyden, ekologisuuden ja luonnon monimuotoisuuden huomiointi toiminnassa ja päätöksenteossa	A) Kestävän kehityksen ja kiertotalouden edistäminen ja asiantuntijatiedon välittäminen B) Hyvän asuinympäristön kehittäminen	A) Kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen liittyvät palvelut ja tapahtumat B) Vaskipolun viitoituksen uudistaminen	A) Kirjaston lainattavat esineet –kokeilu, tapahtumat B) Uusittu reittiopastus	Poistotekstiileräyspiste kirjastoon. Kestävä kehitys -tapahtumia ja näyttelyitä kuusi. Lainattavista esineistä asiakaskysely, lainattava ompelukone. Vaskipolun reittiopastus uusittu.
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus harrastamiseen	A) Kuntalaisten hyvinvoinnin kokonaisvaltainen tukeminen B) Kirjasto uuden tiedon ja oppimisen keskuksena C) Kotoutumisen edistäminen	A) Palvelut, tilaisuudet ja tapahtumat, pääkohderyhminä lapset ja ikäihmiset B) Kirjasto monipuolisen uuden tiedon tarjoajana kokoelmien ja asiantuntijatiedon avulla C) Suunnatut lukutaitokampanjat, Monikielisen ja Venäjänkielisen kirjaston markkinointi	A) Palvelujen käyttö (lainat ja kävijät), tilaisuuksien määrä ja osallistujat B) Hankinta, tilaisuudet ja tapahtumat C) Kampanjat, tilaisuudet, käyttäjät	Lasten lainat 184 840 (18%), kirjastossa alle 18-v. järjestettyjä tapahtumia 145, osallistujia 2825, Celia-lainat 2905 (30,8%), ikäihmisten tilaisuuksia 32, osallistujia 231. Kulttuuripalveluilla kolme tapahtumaa Hulvelassa ja Kerttulassa. Kirjahankinta 8091 (8408), tapahtumat 259 (275), osallistujat 4845 (4430). Neljä lukutaito-kampanjaa, 14 esittelytilaisuutta, venäjän- ja ukrainan-kielisestä kirjastosta välitetty 49 lähetystä. Päiväkotien käyttöön tarjottu monikielinen Lukulumo-sovellus.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Palvelujen digitalisaation ja asukkaiden digiosaamisen lisääminen	Vaski-kirjastojen e-palvelujen lisääminen, digineuvonnat. Museo Harkon digitoidun aineiston avaaminen	Aineistomäärät, neuvontakerrat	Vaski e-kirjat 8031, e-kirjalaina 1709 (-9%), e-lehtilaina 23 806 (18%), verkkokäynnit 182 208 (4,7%), neuvonta 37 kertaa. Museo Harkolla digitoituja mobiili-näyttelyitä 11 kpl.
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Vaski-kirjastojen yhteistyön syveneminen	Musiikkikokoelman kullutuskokeilu, tavoitteena kuljetusten väheneminen	Kokeilun tulokset, johtopäätökset ja jatkotoimenpiteet	Järjestelmäteknisistä syistä Vaskin musiikin kullutuskokeilu pääsi alkamaan vasta vuoden 2023 alussa.

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet kaiken ikäisille	Raisiolaisten fyysisen aktiivisuuden merkittävä lisääminen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä	Raision liikuntaympäristöjen kehittämisohjelma (sisältää lähiliikuntapaikat)	Kyselyt, haastattelut (kaupunkilaiset, urheiluseurat, henkilöstö- ja luottamushenkilöt, liikuntaolosuhteiden työntekijät)	Liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelma 2023-2027 on valmisteltu osallistaen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstöä, perusopetuksen oppilaita, raisiolaisia asukkaita sekä urheiluseuratoimijoita. Poikkihallinnollinen työryhmä on työstänyt liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelman toimenpiteet eri vuosille. Ohjelma on esitelty valtuuston - ja vapaa-aikalautakunnan jäsenille.
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus harrastaa	Liikkumisen ja hyvinvoinnin polarisaatioon reagoiminen ja asukkaiden hyvinvoinnin tukeminen	Luodaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, kohderyhmää osallistaen raisiolaisille hyvät mahdollisuudet terveyden ja hyvinvoinnin kannalta riittävälle omatoimiselle liikunta-aktiivisuudelle ja ohjatun liikunnan harrastamiselle (Raisio harrastaa, nuorisopassi jne.) eri kohderyhmien erityistarpeet huomioiden	Koulu- ja päiväkotipihojen lähiliikuntapaikka selvitys (varhaiskasvattajat, perusopetuksen henkilöstö ja oppilaat)	Kevään 2022 kyselyn mukaan 17,3% (141 raisiolaisista alakoululaista) ja 19,2% (105 yläkoululaista) ovat ilman harrastusta. Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tarjontaa koulupäivän yhteydessä on suunniteltu heidän toiveita kuunnellen. Lapsilta ja nuorilta on kartoitettu (53% perusopetusikäisistä oppilaista vastasi kyselyyn) heidän mieluisimmista liikkumiskoista sekä toiveita liikuntaolosuhteiden kehittämiseksi. Toiveet näkyvät pitäjänteisessä liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelmassa. Yhteistyössä Nuorisovaltuuston kanssa on toteutettu Kerttulassa sijaitseva osaksi esteetön frisbeegolfrata. Uusi Pumptrack rata kannustaa eri-ikäisiä lapsia ja nuoria omaehtoiseen liikkumiseen.

		Varmistetaan urheiluseuroille ja nuorisoyhdistyksille toimintaedellytykset harrastamisen ja yhteisöllisyyden edistäjinä. Nuorisotyön tulevaisuustyö.		Kaupunkitasoinen harrastustoiminnan koordinointi ja poikkihallinnollinen kehittämistyö, joka sisältää Raiha-toiminnan, harrastemessut, alle 20 - vuotiaiden toiminnan osalta ilmaiset liikuntatilat. Nuorisotyön tulevaisuustyö käynnistynyt.
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Digitalisoidut liikunta- ja nuorisopalvelut	Tilavarausohjelma, asiakashallinta järjestelmä, avustusjärjestelmän kehittäminen sähköiseksi, kävijälaskuri, nuorisopassi, discord nuorisotyön apuvälineenä	Käyttöönotto, arviointi (työntekijät, asiakkaat), kehittäminen	Tilavarausohjelma hankittu, käyttöönotto käynnistetty, kävijäseurantaa liikuntatiloissa lisätty mm. frisbeegolf ratojen osalta. Nuorisopassi laajennettiin kaikkien yläkouluikäisten saataville. Avustusjärjestelmien kehittämistä sekä asiakashallintajärjestelmää ei ehditty käynnistämään.

Vapaa-aikalautakunta

Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-3 288 029 €	736 018 €	-2 552 011 €
TP2021	-3 554 787 €	690 371 €	-2 864 416 €
TAM2022	-3 997 049 €	1 057 553 €	-2 939 496 €
TP2022	-3 882 458 €	1 017 565 €	-2 864 893 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-2 333 978 €	64,3
TP2021	-2 539 258 €	62,6
TAM2022	-2 793 391 €	64,3
TP2022	-2 736 073 €	66,9

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2020	-311 218 €
TP2021	-381 885 €
TAM2022	-495 326 €
TP2022	-451 710 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-423 098 €
TP2021	-423 247 €
TAM2022	-474 056 €
TP2022	-484 188 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-65 627 €
TP2021	-59 236 €
TAM2022	-85 996 €
TP2022	-60 071 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	1 057 553 €	1 017 565 €	-39 988 € -3,8 %
Toimintamenot (ulkoiset)	-3 997 049 €	-3 882 458 €	114 591 € -2,9 %

Käyttötalous ulkoiset (€) Vapaa-aikalautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	118 195	0	118 195	98 281,37	19 913,63	83,20
Maksutuotot	649 500	0	649 500	637 932,02	11 567,98	98,20
Tuet ja avustukset	0	192 403	192 403	183 893,52	8 509,48	95,60
Vuokratuotot	43 906	0	43 906	52 773,72	-8 867,72	120,20
Muut toimintatuotot	53 549	0	53 549	44 684,22	8 864,78	83,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	865 150	192 403	1 057 553	1 017 564,85	39 988,15	96,20
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 097 392	-118 640	-2 216 032	-2 166 921,51	-49 110,49	97,80
Eläkekulut	-463 782	-25 356	-489 138	-481 944,52	-7 193,48	98,50
Muut henkilösivukulut	-88 221	0	-88 221	-87 207,20	-1 013,80	98,90
Henkilöstökulut yhteensä	-2 649 395	-143 996	-2 793 391	-2 736 073,23	-57 317,77	97,90
Palvelujen ostot	-431 326	-64 000	-495 326	-451 710,23	-43 615,77	91,20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-474 056	0	-474 056	-484 187,69	10 131,69	102,10
Avustukset	-144 000	0	-144 000	-143 334,97	-665,03	99,50
Vuokrat	-85 996	0	-85 996	-60 070,99	-25 925,01	69,90
Muut toimintakulut	-4 280	0	-4 280	-7 080,71	2 800,71	165,40
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 789 053	-207 996	-3 997 049	-3 882 457,82	-114 591,18	97,10
TOIMINTAKATE	-2 923 903	-15 593	-2 939 496	-2 864 892,97	-74 603,03	97,50
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-220 970	0	-220 970	-263 741,27	42 771,27	119,40
TILIKAUDEN TULOS	-3 144 873	-15 593	-3 160 466	-3 128 634,24	-31 831,76	99,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 144 873	-15 593	-3 160 466	-3 128 634,24	-31 831,76	99,00

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Vapaa-aikalautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	118 195	99 181,37	19 013,63	83,90
Maksutuotot	798 200	0	798 200	808 152,88	-9 952,88	101,20
Tuet ja avustukset	0	192 403	192 403	183 893,52	8 509,48	95,60
Vuokratuotot	80 906	0	80 906	114 630,90	-33 724,90	141,70
Muut toimintatuotot	53 549	0	53 549	44 684,22	8 864,78	83,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 050 850	192 403	1 243 253	1 250 542,89	-7 289,89	100,60
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 097 392	-118 640	-2 216 032	-2 166 921,51	-49 110,49	97,80
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-463 782	-25 356	-489 138	-481 944,52	-7 193,48	98,50
Muut henkilösivukulut	-88 221	0	-88 221	-87 207,20	-1 013,80	98,90
Henkilöstökulut yhteensä	-2 649 395	-143 996	-2 793 391	-2 736 073,23	-57 317,77	97,90
Palvelujen ostot	-698 465	-64 000	-762 465	-721 161,72	-41 303,28	94,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-474 556	0	-474 556	-486 887,88	12 331,88	102,60
Avustukset	-144 000	0	-144 000	-143 334,97	-665,03	99,50
Vuokrat	-2 827 314	0	-2 827 314	-2 800 582,04	-26 731,96	99,10
Muut toimintakulut	-4 280	0	-4 280	-7 080,71	2 800,71	165,40
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 798 010	-207 996	-7 006 006	-6 895 120,55	-110 885,45	98,40
TOIMINTAKATE	-5 747 160	-15 593	-5 762 753	-5 644 577,66	-118 175,34	97,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-220 970	0	-220 970	-263 741,27	42 771,27	119,40
TILIKAUDEN TULOS	-5 968 130	-15 593	-5 983 723	-5 908 318,93	-75 404,07	98,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 968 130	-15 593	-5 983 723	-5 908 318,93	-75 404,07	98,70

Nettobudjettiyksikkö:

Uintikeskus Ulpukka

	2022	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		674 000,00	602 116,45
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-1 461 674,00	-1 452 881,41
toimintakate		-787 674,00	-850 764,96
poistot		0,00	0,00
sisämyynti		148 700,00	170 220,86
yli/alijäämä		-638 974,00	-680 544,10

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulo-rahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Kustannuspaikka 431030

Uintikeskus Ulpukan nettobudjettiyksikön toimintakatteen ja alijäämän toteuma ylitti tavoitetason. Kaupunginhallitus ja valtuusto hyväksyvät neton ylityksen tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

2.2.6. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Sote-uudistukseen valmistautuminen ja osallistuminen Varsinais-Suomen hyvinvointialueen valmisteluun	Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen valmisteluun	Osallistuminen ja onnistuminen valmistelussa	Valmisteluun osallistuttiin ja toiminta siirtyi suunnitellusti hyvinvointialueelle 1.1.2023.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Sosiaali- ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaaminen	Panostetaan työnantajan veto- ja pitovoimaan	Onnistuminen rekrytoinneissa	Suurimmassa osassa yksiköitä rekrytointi onnistui hyvin.
			Henkilöstön vaihtuvuus	
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri sekä tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Koronapandemia aiheuttaman hoitovelan purkaminen	Väestön terveyden ja hyvinvointiongelmien oikea-aikainen hoitaminen	Raportit jonotilanteista eri palveluihin	Lakisääteiset raportit julkaistiin Raisen internetsivuilla.
Tasapainoinen talous	Talousarvion toteutuminen valtuuston hyväksymän budjetin mukaisena	Jatkuva talouden seuranta	Toteumaraportit	Lautakunnalle raportoitiin toteutumat kuukausittain, talous toteutui nettona alle talousarvion.

Yhteiset palvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Sote-uudistukseen valmistautuminen yhteistyössä palvelualueiden kanssa	Hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen hallinnon osalta	Työryhmät	Valmisteluun osallistuttiin ja toiminta siirtyi suunnitellusti hyvinvointialueelle 1.1.2023.
Tasapainoinen talous	Budjetti ja toteutumat yhteistyössä talouspalveluiden kanssa	Kuukausittainen seuranta	Toteumaraportit	Lautakunnalle raportoitiin toteutumat kuukausittain, talous toteutui nettona alle talousarvion.

Erikoissairaanhoitopalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri/ Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Koronapandemian aiheuttaman hoitovelan korjaaminen	Väestön terveysongelmien oikea-aikainen hoito	Sairaanhoitopiirin erikoisalaraportit	Hoitovelkaa ei saatu vuoden aikana korjattua koronapandemian jatkumisen ja työtaistelutoimien takia.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Sote uudistukseen valmistautuminen niin, että raisiolaisten palvelut säilyvät hyvinä myös hyvinvointialueella	Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen valmisteluun	Osallistuminen valmistelutyöryhmiin	Valmisteluryhmiin osallistuttiin laajasti.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri/ Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Perusterveydenhuollossa oikea-aikainen potilaiden hoito niin, että erikoissairaanhoito hoitaa vain heille kuuluvat potilaat	Kuukausittainen seuranta sairaanhoitopiirin kuluista, kuntaviuhka ja erikoisalaraportit	Sairaanhoitopiirin käytön toteutumaraportit	Sekä terveyspalvelut että erikoissairaanhoito alittivat talousarvion toteutuman.

Terveyspalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri/ Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Koronapandemian aiheuttaman hoitovelan korjaaminen	Väestön terveysongelmien oikea-aikainen hoito	Kiireetön jono terveyskeskuslääkärille	Kiireetön jono terveyskeskuslääkärille oli keskimäärin 31 vrk.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Sote-uudistukseen valmistautuminen niin, että raisiolaisten palvelut säilyvät hyvinä myös hyvinvointialueella	Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen valmisteluun	Osallistuminen valmistelutyöryhmiin	Valmistelutyöryhmiin osallistuttiin laajasti.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri/ Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Perusterveydenhuollossa oikea-aikainen potilaiden hoito niin, että erikoissairaanhoito hoitaa vain heille kuuluvat potilaat	Kuukausittainen seuranta sairaanhoitopiirin kuluista, kuntaviuhka ja erikoisalaraportit	Sairaanhoitopiirin käytön toteutumaraportit	Sekä terveyspalvelut että erikoissairaanhoito alittivat talousarvion toteutuman.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Toiminnan jatkuva kehittäminen, joka luo turvallisen ja selkeän toimintaympäristön työntekijöille	Kuukausittain olevat kehittämisäamupäivät	Henkilöstökyselyt kokemuksista tavoitteiden saavuttamisesta	Kehittämisäamupäivät toteutuivat vaihtelevasti. Henkilöstökyselyt eivät toteutuneet.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Työtehtävien uudelleen jakaminen ja organisoiminen	Päätöksenteon tehokkuus ja mielekkyys sekä työntekijöiden kuormituksen vähentäminen	Työtyytyväisyyskysely	Työtehtäviä jaettiin uudestaan, mutta organisointi jatkuu ensi vuonna.
Tasapainoinen talous	Taloustietoisuuden lisääminen koko henkilöstön osalta	Kuukausittainen taloudellisen tilanteen analysoiminen	Intime €	Taloudellista tilannetta seurattiin kuukausittain.

Hoito-, hoiva- ja vammaispalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	Toteuma 2022
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoidon hoitajamitoituksen toteutuminen*	Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen hoitajamitoitus 0,6 toteutetaan vuonna 2022	Hoitajamitoituksen toteutumisen seuranta / yksikkö*	Toteutunut suunnitelman mukaan.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Hoito- ja vammaispalveluissa kaikissa vakansseissa on työntekijä*	Kaikkiin avoimiin vakansseihin pyritään rekrytoimaan työntekijä Lisätään varahenkilöstöä äkillisiin poissaoloihin*	1) Varahenkilö-vakanssien täyttöaste 2) Äkillisten poissaolojen määrä ilman työntekijää 3) Maksetut hälytys- ja ylityökorvaukset	Täyttöaste hyvä. Äkillisten poissaolojen määrä kasvoi Tehyn ja Superin työtaistelujen aikaan. Hälytys- ja ylityökorvausten määrä kasvoi.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Johtamisessa lisätään tiedonkulkua**	Tiedottamisen lisääminen eri johtamistasoilla	Tiedottamista on lisätty kyllä/ei	Kyllä.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri/Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Ikäihmisten palveluissa oikea-aikaiset ja riittävät palvelut	Säännöllinen kotihoito ja tehostettu palveluasuminen myönnetään oikea-aikaisesti, ei liian aikaisesti tai myöhään	1) Kotihoidon asiakkaiden määrä alle 75 vuotiaat ja peittävyys 75 ja vanhemmat 2) ympärivuorokautisen hoidon peittävyys 75 ja vanhemmat	Sotkanetin tuloksia ei vielä saatavilla.

*Toiminnallinen tavoite, kärkitoimenpide ja mittarit muuttunut verrattuna Sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioon 2022

** Uusi toiminnallinen tavoite verrattuna Sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarvioon 2022

Työllisyyspalvelut

Strateginen kaupunkitasoinen tavoite	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpide	Mittarit	
Rohkeat kasvuinvestoinnit	Työttömyyden vähentäminen ja yritysten rekrytointihaasteisiin vastaaminen	Opinnollistamisen ja oppisopimustyöllistämisen kehittäminen yhdessä Rasekon ja alueen yritysten kanssa	Toteutuneet koulutukset ja yrityskumppaneiden määrä	Yritysasiamiehellä syksyllä 2022 44kpl yritysvierailuja. Oppisopimustyöllistämiseen kohdistettiin pilotti Rasekon, Baronan ja Te-toimiston kanssa. PORA-valmennuksen kautta suoritettiin 23 tutkinnonosaa ja 6 koko tutkintoa. PORA-valmennuksen kautta työllistyi 7 henkilöä, osa jatkanut PORA-mallilla vielä työllistyttyään tutkintoa, osa saanut valmiiksi ennen työllistymistä. Suoritettuja kortteja oli 79 kpl.
Avoin ja kehittyvä toimintakulttuuri	Oppisopimuskoulutuksen kehittäminen Raision kaupungilla	Yhteistyö Rasekon kanssa, jotta oppisopimusvakanseja voitaisiin perustaa.	Toteutuneet uudet oppisopimukset	PORA-valmennuksen kautta: siirtyi oppilaitokseen tai oppisopimuksella muualle 3 henkilöä. Kaupungin sisäisiä uusia oppisopimuksia alkoi 9 kpl. Tulevina vuosina kaupungin sisäistä oppisopimustoimintaa voisi edelleen kehittää varsinkin kohtaanto-ongelman johdosta.
Tiedon tehokas hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Valmistautuminen sote-uudistukseen ja TE-2024 muutokseen	Alueellisen koordinaatioryhmän työskentely TE-2024 uudistuksen tiimoilta	Valmistelun eteneminen aikataulun mukaisesti	Raisio on ollut mukana suunnitellusti maakunnallisessa, seudullisessa ja alueellisessa valmistelussa.

Ulkoiset määrärahat 2022 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2020	-103 183 781 €	26 717 185 €	-76 466 596 €
TP2021	-110 381 816 €	32 828 773 €	-77 553 043 €
TAM2022	-114 607 269 €	29 488 264 €	-85 119 005 €
TP2022	-115 766 485 €	31 332 509 €	-84 433 977 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2020	-31 737 070 €	628,1
TP2021	-34 007 011 €	644,6
TAM2022	-37 846 899 €	650,9
TP2022	-36 579 534 €	662,7

Palvelujen ostot ulkoa (€)			
Vuosi	Palvelujen ostot yht.	Ostot kuntayhtymiltä	Ostot muilta
TP2020	-62 053 502 €	-38 721 229 €	-23 332 273 €
TP2021	-66 800 433 €	-38 991 995 €	-27 808 438 €
TAM2022	-67 788 165 €	-40 870 428 €	-26 917 737 €
TP2022	-68 911 562 €	-40 182 419 €	-28 729 143 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2020	-2 964 313 €
TP2021	-3 291 863 €
TAM2022	-2 979 786 €
TP2022	-3 276 406 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2020	-2 144 868 €
TP2021	-1 850 192 €
TAM2022	-2 138 218 €
TP2022	-1 846 600 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2022	TP2022	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	29 488 264 €	31 332 509 €	1 844 245 € 6,3 %
Ateriamaksut	447 000 €	761 366 €	314 366 €
Muut terveydenhuollon m.	1 121 900 €	1 464 894 €	342 994 €
Muut sosiaalitoimen m.	2 398 000 €	2 765 995 €	367 995 €
Muut tuet ja avustukset valtiolta	181 986 €	2 620 971 €	2 438 985 €
Asuntojen vuokrat	1 527 000 €	1 363 732 €	-163 268 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-114 607 269 €	-115 766 485 €	-1 159 216 € 1,0 %
Henkilöstökulut	-37 846 899 €	-36 579 534 €	1 267 365 €
Asiakaspalveluostot ky.	-40 870 428 €	-40 182 419 €	688 009 €
Asiakaspalveluostot m.	-18 269 040 €	-19 890 227 €	-1 621 187 €
Hoitotarvikkeet	-1 634 505 €	-1 878 620 €	-244 115 €
Vammaisille annetut avust.	-333 222 €	-544 222 €	-211 000 €
Avustajan palkkaus	-1 474 000 €	-1 946 996 €	-472 996 €

Käyttötalous ulkoiset (€) Sosiaali- ja terveyslautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	20 773 636	0	20 773 636	20 139 371,55	634 264,45	96,90
Maksutuotot	5 872 112	0	5 872 112	6 640 289,12	-768 177,12	113,10
Tuet ja avustukset	849 086	-75 096	773 990	3 158 174,23	-2 384 184,23	408,00
Vuokratuotot	1 541 926	0	1 541 926	1 377 781,13	164 144,87	89,40
Muut toimintatuotot	526 600	0	526 600	16 892,62	509 707,38	3,20
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	29 563 360	-75 096	29 488 264	31 332 508,65	-1 844 244,65	106,30
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-29 166 037	-1 010 445	-30 176 482	-29 104 612,33	-1 071 869,67	96,40
Eläkekulut	-6 220 174	-220 824	-6 440 998	-6 300 149,11	-140 848,89	97,80
Muut henkilösivukulut	-1 227 129	-2 290	-1 229 419	-1 174 772,29	-54 646,71	95,60
Henkilöstökulut yhteensä	-36 613 340	-1 233 559	-37 846 899	-36 579 533,73	-1 267 365,27	96,70
Palvelujen ostot	-67 759 883	-28 282	-67 788 165	-68 911 561,67	1 123 396,67	101,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 977 464	-2 322	-2 979 786	-3 276 406,19	296 620,19	110,00
Avustukset	-4 374 022	0	-4 374 022	-4 843 925,26	469 903,26	110,70
Vuokrat	-1 988 218	-150 000	-2 138 218	-1 846 600,38	-291 617,62	86,40
Muut toimintakulut	-102 921	622 742	519 821	-308 458,24	828 279,24	-59,30
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-113 815 848	-791 421	-114 607 269	-115 766 485,47	1 159 216,47	101,00
TOIMINTAKATE	-84 252 488	-866 517	-85 119 005	-84 433 976,82	-685 028,18	99,20
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-145 598	0	-145 598	-158 664,50	13 066,50	109,00
TILIKAUDEN TULOS	-84 398 086	-866 517	-85 264 603	-84 592 641,32	-671 961,68	99,20
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-84 398 086	-866 517	-85 264 603	-84 592 641,32	-671 961,68	99,20

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Sosiaali- ja terveyslautakunta	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	Toteutuma 2022	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		0	20 773 636	20 140 789,90	632 846,10	97,00
Maksutuotot	5 995 112	0	5 995 112	6 704 470,85	-709 358,85	111,80
Tuet ja avustukset	849 086	-75 096	773 990	3 158 174,23	-2 384 184,23	408,00
Vuokratuotot	1 541 926	0	1 541 926	1 377 781,13	164 144,87	89,40
Muut toimintatuotot	526 600	0	526 600	16 892,62	509 707,38	3,20
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	29 686 360	-75 096	29 611 264	31 398 108,73	-1 786 844,73	106,00
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-29 166 037	-1 010 445	-30 176 482	-29 104 612,33	-1 071 869,67	96,40
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-6 220 174	-220 824	-6 440 998	-6 300 149,11	-140 848,89	97,80
Muut henkilösivukulut	-1 227 129	-2 290	-1 229 419	-1 174 772,29	-54 646,71	95,60
Henkilöstökulut yhteensä	-36 613 340	-1 233 559	-37 846 899	-36 579 533,73	-1 267 365,27	96,70
Palvelujen ostot	-70 435 114	-28 282	-70 463 396	-71 601 894,88	1 138 498,88	101,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 978 964	-2 322	-2 981 286	-3 278 605,22	297 319,22	110,00
Avustukset	-4 374 022	0	-4 374 022	-4 843 925,26	469 903,26	110,70
Vuokrat	-5 211 953	-150 000	-5 361 953	-5 073 835,38	-288 117,62	94,60
Muut toimintakulut	-102 921	622 742	519 821	-308 458,24	828 279,24	-59,30
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-119 716 314	-791 421	-120 507 735	-121 686 252,71	1 178 517,71	101,00
TOIMINTAKATE	-90 029 954	-866 517	-90 896 471	-90 288 143,98	-608 327,02	99,30
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-145 598	0	-145 598	-158 664,50	13 066,50	109,00
TILIKAUDEN TULOS	-90 175 552	-866 517	-91 042 069	-90 446 808,48	-595 260,52	99,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-90 175 552	-866 517	-91 042 069	-90 446 808,48	-595 260,52	99,30

2.3. Tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin tuloslaskelma

Tuloslaskelma ulkoiset erät (1000 €)	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	42 395	841	43 236	46 193	2 957
Myyntituotot	22 909	0	22 909	22 452	-456
Maksutuotot	8 516	0	8 516	9 633	1 117
Tuet ja avustukset	1 886	841	2 727	5 221	2 494
Vuokratuotot	6 375	0	6 375	6 595	220
Muut toimintatuotot	2 709	0	2 709	2 291	-418
TOIMINTAKULUT	-187 293	-1 481	-188 774	-189 460	-686
Henkilöstökulut	-80 361	-1 203	-81 565	-79 973	1 592
Palvelujen ostot	-85 673	-645	-86 318	-86 657	-339
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 478	-125	-10 603	-11 643	-1 040
Avustukset	-5 836	-30	-5 866	-6 232	-366
Vuokrat	-4 577	-180	-4 757	-4 451	305
Muut toimintakulut	-368	703	335	-503	-838
TOIMINTAKATE	-144 898	-640	-145 538	-143 266	2 271
VEROTULOT (Sitova erä)	112 604	3 800	116 404	117 620	1 216
VALTIONOSUUDET (Sitova erä)	38 877	0	38 877	39 359	482
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT (Sitova erä)	246	-303	-56	24	81
KORKOTUOTOT	516	0	516	407	-110
MUUT RAHOITUSTUOTOT	130	-17	113	234	121
KORKOKULUT	-400	-266	-666	-598	68
MUUT RAHOITUSKULUT	0	-20	-20	-19	1
VUOSIKATE	6 829	2 858	9 687	13 738	4 050
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 981	0	-7 981	-8 171	-190
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 152	2 858	1 706	5 567	3 861
POISTOERON LISÄYS(-), VÄHENNYS(+)	0	0	0	0	0
VARAUSTEN LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	0	0	0	-3 235	-3 235
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 151	2 858	1 707	2 332	626

Kaupunginvaltuusto on päättänyt talousarvion olennaisista muutoksista seuraavasti: verotulot KV 28.11.2022 § 134, muut rahoitustuotot 28.11.2022 § 134, korkokulut 28.11.2022 § 134, muut rahoituskulut 28.11.2022 § 134.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään KV 20.3.2023 § 26 myöntänyt ylitys-/alitusoikeudet.

Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset erät (1000 €)	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	65 874	841	66 716	69 553	2 837
Myyntituotot	31 751	0	31 751	31 178	-573
Maksutuotot	8 802	0	8 802	9 911	1 109
Tuet ja avustukset	1 886	841	2 727	5 221	2 494
Vuokratuotot	20 726	0	20 726	20 950	224
Muut toimintatuotot	2 709	0	2 709	2 291	-418
TOIMINTAKULUT	-210 772	-1 481	-212 253	-212 819	-566
Henkilöstökulut	-80 361	-1 203	-81 565	-79 973	1 592
Palvelujen ostot	-94 769	-645	-95 414	-95 615	-200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 511	-125	-10 636	-11 690	-1 054
Avustukset	-5 836	-30	-5 866	-6 232	-366
Vuokrat	-18 927	-180	-19 107	-18 807	301
Muut toimintakulut	-368	703	335	-503	-838
TOIMINTAKATE	-144 898	-640	-145 538	-143 266	2 271
VEROTULOT (Sitova erä)	112 604	3 800	116 404	117 620	1 216
VALTIONOSUUDET (Sitova erä)	38 877	0	38 877	39 359	482
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT (Sitova erä)	246	-303	-56	24	81
KORKOTUOTOT	516	0	516	407	-110
MUUT RAHOITUSTUOTOT	130	-17	113	234	121
KORKOKULUT	-400	-266	-666	-598	68
MUUT RAHOITUSKULUT	0	-20	-20	-19	1
VUOSIKATE	6 829	2 858	9 687	13 738	4 050
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 981	0	-7 981	-8 171	-190
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 152	2 858	1 706	5 567	3 861
POISTOERON LISÄYS(-), VÄHENNYS(+)	0	0	0	0	0
VARAUSTEN LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	0	0	0	-3 235	-3 235
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 151	2 858	1 707	2 332	626

Tuloslaskelmaosan sitovat erät ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Rahoituslaskelmaosan sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

Verotulot

Vuonna 2022 Raisen tuloveroprosentti oli 20,25 eli sama kuin edellisenä vuonna. Myös muiden verolajien veroprosentit pidettiin ennallaan.

Verotulot toteutuivat 1,2 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin toteumaprosentin ollessa 101,0 %. Vuonna 2022 verotuloja kertyi 117,6 miljoonaa euroa, muutettu talousarvio oli 116,4 miljoonaa euroa. Kunnallisverojen toteuma oli 0,6 miljoonaa euroa enemmän kuin muutettu talousarvio. Kiinteistöverojen toteuma oli 74 tuhatta euroa enemmän kuin muutettu talousarvio. Yhteisöverot toteutuivat muutettua talousarviota 0,5 miljoonaa euroa paremmin.

Raisen kaupungin vuoden 2022 verotuloarviota muutettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä KV 28.11.2022 § 134.

Verotulot €	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	TP2021
Kunnallisvero	99 286 771	0	99 286 771	99 907 663	620 892	95 086 918
Kiinteistövero	7 484 398	400 000	7 884 398	7 958 563	74 165	7 664 868
Yhteisövero	5 832 831	3 400 000	9 232 831	9 754 253	521 422	8 545 952
Verotulot	112 604 000	3 800 000	116 404 000	117 620 479	1 216 479	111 297 738

Valtionosuudet

Raisen kaupunki sai vuonna 2022 valtionosuuksia yhteensä 39,4 miljoonaa euroa. Toteuma ylitti muutetun talousarvion 0,5 miljoonalla eurolla.

Valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2021 noin 3,8 miljoonaa euroa, josta peruspalvelujen valtionosuuden kasvu oli 1,8 miljoonaa euroa ja verotulomenetysten kompensaation kasvu oli 1,6 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet €	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama	TP2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	28 809 018	0	28 809 018	28 872 090	63 072	27 054 289
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	342 395	0	342 395	321 948	-20 447	-291
Muut opetus- ja kulttuuri- toimen valtionosuudet	-1 072 005	0	-1 072 005	-947 375	124 630	-1 040 089
Verotulomenetysten kompensatio	10 797 549	0	10 797 549	11 112 372	314 823	9 542 380
Valtionosuudet yhteensä	38 876 957	0	38 876 957	39 359 035	482 078	35 556 289

2.4. Investointien toteutuminen

2.4.1. Hankkeiden toteutuma lautakunnittain

	Investoinnit	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
9	Investoinnit					
910010	KH, konserni					
1010	Kiinteä omaisuus					
*	Investointimenot	-2 000 000	0	-2 000 000	-1 500 372,00	499 628,00
*	Investointitulot	505 000	0	505 000	262 168,41	-242 831,59
	Nettomeno	-1 495 000	0	-1 495 000	-1 238 203,59	256 796,41
1020	KH, konserni käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-202 850	0	-202 850	-82 668,33	120 181,67
	Nettomeno	-202 850	0	-202 850	-82 668,33	120 181,67
1080	Kuntayhtymät					
*	Investointimenot	0	0	0	-24 407,00	-24 407,00
	Nettomeno	0	0	0	-24 407,00	-24 407,00
1090	Arvopaperit					
*	Investointimenot	0	0	0	-26 340,00	-26 340,00
*	Investointitulot	0	0	0	74,09	74,09
	Nettomeno	0	0	0	-26 265,91	-26 265,91
910010	KH, konserni YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-2 202 850	0	-2 202 850	-1 633 787,33	569 062,67
*	Investointitulot	505 000	0	505 000	262 242,50	-242 757,50
	Nettomeno	-1 697 850	0	-1 697 850	-1 371 544,83	326 305,17
9	Investoinnit					
940010	Vapaa-aikalautakunta					
1600	Vapaa-aikaltk käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-96 000	0	-96 000	-70 888,57	25 111,43
	Nettomeno	-96 000	0	-96 000	-70 888,57	25 111,43
1656	Pump track -rata					
*	Investointimenot	-260 000	0	-260 000	-197 669,98	62 330,02
*	Investointitulot	0	0	0	77 859,00	77 859,00
	Nettomeno	-260 000	0	-260 000	-119 810,98	140 189,02
1657	Tikanmaan kuntoradan per.p.					
*	Investointimenot	-50 000	12 540	-37 460	-37 960,89	-500,89
	Nettomeno	-50 000	12 540	-37 460	-37 960,89	-500,89
1658	Kerttulan omat. liikunta-alue					
*	Investointimenot	-50 000	0	-50 000	-70 206,30	-20 206,30
	Nettomeno	-50 000	0	-50 000	-70 206,30	-20 206,30
1659	Hahdenniemen beachvolley kenttä					
*	Investointimenot	-10 000	-12 540	-22 540	-21 567,11	972,89
	Nettomeno	-10 000	-12 540	-22 540	-21 567,11	972,89
940010	Vapaa-aikalautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-466 000	0	-466 000	-398 292,85	67 707,15
*	Investointitulot	0	0	0	77 859,00	77 859,00
	Nettomeno	-466 000	0	-466 000	-320 433,85	145 566,15
9	Investoinnit					
960010	Infralautakunta					
2050	Konevarikko käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-140 000	0	-140 000	-111 092,56	28 907,44
	Nettomeno	-140 000	0	-140 000	-111 092,56	28 907,44
3008	Teollisuus- ja kauppa-alueet					
*	Investointimenot	-160 000	0	-160 000	-173 561,70	-13 561,70
	Nettomeno	-160 000	0	-160 000	-173 561,70	-13 561,70
3013	Perusparannus					
*	Investointimenot	-200 000	0	-200 000	-217 289,43	-17 289,43
	Nettomeno	-200 000	0	-200 000	-217 289,43	-17 289,43

	Investoinnit	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
3014	Taitorakenteet					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-298 292,00	1 708,00
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-298 292,00	1 708,00
3026	Järviniitty *					
*	Investointimenot	-600 000	0	-600 000	-579 453,05	20 546,95
	Nettomeno	-600 000	0	-600 000	-579 453,05	20 546,95
3038	Yksityistiet					
*	Investointimenot	-200 000	0	-200 000	-78 692,93	121 307,07
	Nettomeno	-200 000	0	-200 000	-78 692,93	121 307,07
3039	Makslanpelto					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-261 854,74	38 145,26
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-261 854,74	38 145,26
3040	Kuloistenniitty eteläinen *					
*	Investointimenot	-800 000	0	-800 000	-1 007 115,24	-207 115,24
	Nettomeno	-800 000	0	-800 000	-1 007 115,24	-207 115,24
3041	Kuloistenniitty pohjoinen					
*	Investointimenot	-500 000	0	-500 000	0,00	500 000,00
	Nettomeno	-500 000	0	-500 000	0,00	500 000,00
3043	Leilimaa					
*	Investointimenot	-200 000	0	-200 000	0,00	200 000,00
	Nettomeno	-200 000	0	-200 000	0,00	200 000,00
3100	Suunnittelu					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-187 635,97	162 364,03
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-187 635,97	162 364,03
3200	Kadut, liikenneturvallisuus					
*	Investointimenot	-460 000	0	-460 000	-360 775,27	99 224,73
	Nettomeno	-460 000	0	-460 000	-360 775,27	99 224,73
3202	E18-hanke/keskusta					
*	Investointimenot	-500 000	50 000	-450 000	-222 041,59	227 958,41
	Nettomeno	-500 000	50 000	-450 000	-222 041,59	227 958,41
3203	Keskustakohteet					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-352 029,17	-2 029,17
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-352 029,17	-2 029,17
3300	Katuvalaistus					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-311 786,17	38 213,83
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-311 786,17	38 213,83
3400	Päällytykset					
*	Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-494 792,51	5 207,49
	Nettomeno	-500 000	0	-500 000	-494 792,51	5 207,49
3450	Raisiojoen patoturvallisuus					
*	Investointimenot	-1 100 000	0	-1 100 000	-1 058 187,83	41 812,17
*	Investointitulot	550 000	0	550 000	500 000,00	-50 000,00
	Nettomeno	-550 000	0	-550 000	-558 187,83	-8 187,83
3500	Viheralueet					
*	Investointimenot	-170 000	0	-170 000	-196 017,12	-26 017,12
	Nettomeno	-170 000	0	-170 000	-196 017,12	-26 017,12
3550	Hahdenniemi					
*	Investointimenot	-160 000	0	-160 000	-155 969,67	4 030,33
	Nettomeno	-160 000	0	-160 000	-155 969,67	4 030,33
4010	Hankesuunnittelu					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-82 046,70	17 953,30
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-82 046,70	17 953,30
4415	Tiedonpuiston koulu *					
*	Investointimenot	-1 000 000	0	-1 000 000	-359 012,22	640 987,78
	Nettomeno	-1 000 000	0	-1 000 000	-359 012,22	640 987,78
4927	Moduuliasunnot *					
*	Investointimenot	-80 000	0	-80 000	-197 743,61	-117 743,61
	Nettomeno	-80 000	0	-80 000	-197 743,61	-117 743,61

	Investoinnit	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
5010	Peruskorjaukset					
*	Investointimenot	-1 000 000	-100 000	-1 100 000	-1 075 562,25	24 437,75
	Nettomeno	-1 000 000	-100 000	-1 100 000	-1 075 562,25	24 437,75
6010	Kiinteät rakenteet ja laitteet					
*	Investointimenot	-90 500	0	-90 500	-73 579,26	16 920,74
	Nettomeno	-90 500	0	-90 500	-73 579,26	16 920,74
7010	Kiinteistöjen pihatyöt					
*	Investointimenot	-220 000	-50 000	-270 000	-269 297,27	702,73
	Nettomeno	-220 000	-50 000	-270 000	-269 297,27	702,73
8010	Sisäilmakorjaukset					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-283 619,82	16 380,18
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-283 619,82	16 380,18
960010	Infralautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-10 130 500	-100 000	-10 230 500	-8 407 448,08	1 823 051,92
*	Investointitulot	550 000	0	550 000	500 000,00	-50 000,00
	Nettomeno	-9 580 500	-100 000	-9 680 500	-7 907 448,08	1 773 051,92
9	Investoinnit YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-12 799 350	-100 000	-12 899 350	-10 439 528,26	2 459 821,74
*	Investointitulot	1 055 000	0	1 055 000	840 101,50	-214 898,50
	Nettomeno	-11 744 350	-100 000	-11 844 350	-9 599 426,76	2 244 923,24

Investoinnit toteutuivat kokonaisuudessaan arvioitua pienempinä. Kaupunginvaltuusto on päätöksellään KV 20.3.2023 § 26 myöntänyt ylitys-/alitusoikeudet.

2.4.2. Monivuotisten hankkeiden vuotuinen käyttö tilinpäätöksessä 2022

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa monivuotiset hankkeet on merkitty tähdellä. Tähdellä merkittyjen hankkeiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan, kuin hankkeen eteneminen vaatii. Hankkeen etenemisestä raportoidaan valtuustolle vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa.

3026 Järviiniitty*

	Hanke yhteensä	2018	2019	2020	2021	2022
Arvio (€)	2 335 000	150 000	535 000	550 000	500 000	600 000
Käyttö (€)	1 967 723	49 607	638 445	417 466	282 752	579 453

3040 Kuloistenniitty eteläinen*

	Hanke yhteensä	2021	2022	2023
Arvio (€)	1 900 000	200 000	800 000	900 000
Käyttö (€)	1 007 115	0	1 007 115	

4415 Tiedonpuiston koulu*

	Hanke yhteensä	2022	2023	2024	2025	2026
Arvio (€)	44 500 000	1 000 000	10 000 000	16 950 000	15 550 000	1 000 000
Käyttö (€)	359 012	359 012				

4927 Moduuliasunnot*

	Hanke yhteensä	2021	2022
Arvio (€)	280 000	200 000	80 000
Käyttö (€)	280 796	83 052	197 744

2.5. Rahoitusosan toteutuminen

Kaupungin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma 1000 €	TA2022 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2022 muutosten jälkeen	Toteutuma 2022	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	6 829	2 858	9 687	13 738	4 050
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-2 080	0	-2 080	-2 097	-17
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-12 799	-100	-12 899	-10 440	2 460
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	550	0	550	578	28
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOV.TULOT	2 585	0	2 585	2 359	-226
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 915	2 758	-2 157	4 138	6 295
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET (Sitova erä)	0	0	0	0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET (Sitova erä)	13 915	-2 758	11 157	-7 997	-19 154
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	23 583	-2 758	20 825	20 000	-825
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-9 668	0	-9 668	-11 097	-1 429
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	-16 900	-16 900
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-9 000	0	-9 000	-225	8 775
Rahoituksen rahavirta	4 915	-2 758	2 157	-8 222	-10 379

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

Kaupungin lainamäärä 31.12.2022 oli 41,9 miljoonaa euroa. Lainamäärä väheni noin 8,0 miljoonalla eurolla pääosin verotulojen hyvän toteutumisen ja arvioitua pienempien investointien vuoksi.

Lainamäärä poikkeaa kaupungin talouden kannalta positiiviseen suuntaan aiemmin arvioidusta. Lainamäärä tulee nousemaan tulevina vuosina investointimäärän kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta. Taloussuunnitelmakauden lainamääräarviota tarkastellaan ajantasaisesti.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään KV 20.3.2023 § 26 myöntänyt ylitys-/alitusoikeudet.

2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoiset määrärahat ja tuloarviot

	Määrärahat					Tuloarviot				
	TA 2022 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €	TA 2022 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Kaupunginhallitus										
KH, konserni										
Talouspalvelut	-1 068 676	137 033	-931 643	-715 130	216 513	0	0	0	173	173
Henkilöstöpalvelut	-1 408 964	-80 000	-1 488 964	-1 513 340	-24 376	273 520	0	273 520	288 602	15 082
Päätöksentekopalvelut	-2 883 391	45 719	-2 837 672	-2 496 377	341 295	2 119 600	2 182	2 121 782	2 184 319	62 537
Digipalvelut	-1 861 327	0	-1 861 327	-1 759 087	102 240	9 000	0	9 000	0	-9 000
Viestintäpalvelut	-308 018	0	-308 018	-242 922	65 096	0	0	0	642	642
KH, konserni yhteensä	-7 530 376	102 752	-7 427 624	-6 726 856	700 768	2 402 120	2 182	2 404 302	2 473 736	69 434
KH, kaupunkikehitys										
Maankäyttö- ja asumispalvelut	-1 569 582	0	-1 569 582	-1 183 248	386 334	2 452 152	0	2 452 152	2 736 850	284 698
Yrityspalvelut	-395 262	0	-395 262	-339 532	55 730	0	0	0	0	0
KH, kaupunkikehitys yhteensä	-1 964 844	0	-1 964 844	-1 522 780	442 064	2 452 152	0	2 452 152	2 736 850	284 698
Kaupunginhallitus yhteensä	-9 495 220	102 752	-9 392 468	-8 249 636	1 142 832	4 854 272	2 182	4 856 454	5 210 585	354 131
Lupalautakunta										
Ympäristöpalvelut	-939 485	0	-939 485	-797 252	142 233	464 040	0	464 040	457 924	-6 116
Rakennusvalvontapalvelut	-377 689	0	-377 689	-338 551	39 138	305 000	0	305 000	505 606	200 606
Lupalautakunta yhteensä	-1 317 174	0	-1 317 174	-1 135 803	181 371	769 040	0	769 040	963 530	194 490
Infraalautakunta										
Yhteiset palvelut	-2 147 144	0	-2 147 144	-2 240 571	-93 427	0	0	0	41	41
Kunnallistekniset palvelut	-6 410 423	-29 389	-6 439 812	-6 438 341	1 471	2 247 770	0	2 247 770	2 219 126	-28 644
Tilapalvelut	-9 733 417	-611 212	-10 344 629	-11 123 425	-778 796	965 013	21 852	986 865	1 183 144	196 279
Ruokapalvelut	-4 218 756	-6 062	-4 224 818	-4 286 390	-61 572	154 994	3 033	158 027	190 727	32 700
Infraalautakunta yhteensä	-22 509 740	-646 663	-23 156 403	-24 088 728	-932 325	3 367 777	24 885	3 392 662	3 593 038	200 376
Sivistyslautakunta										
Yhteiset palvelut	-760 145	-384 383	-1 144 528	-1 485 886	-341 358	364 000	314 467	678 467	766 322	87 855
Oppilashuolto	-754 859	645 971	-108 888	-66 239	42 649	15 000	0	15 000	13 169	-1 831
Lukio	-2 506 013	-87 860	-2 593 873	-2 291 718	302 155	135 310	87 860	223 170	221 899	-1 271
Perusopetus	-17 524 767	3 682	-17 521 085	-16 992 336	528 749	872 115	25 257	897 372	1 150 829	253 457
Raisio-opisto	-637 870	0	-637 870	-635 874	1 996	206 091	0	206 091	168 074	-38 017
Varhaiskasvatus- ja esiopetusp	-14 181 989	-115 022	-14 297 011	-14 864 621	-567 610	1 382 486	269 478	1 651 964	1 755 781	103 817
Sivistyslautakunta yhteensä	-36 365 643	62 388	-36 303 255	-36 336 673	-33 418	2 975 002	697 062	3 672 064	4 076 074	404 010
Vapaa-aikalautakunta										
Yhteiset palvelut	-18 111	0	-18 111	-25 806	-7 695	0	0	0	0	0
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-1 462 457	-16 971	-1 479 428	-1 356 932	122 496	92 150	12 403	104 553	88 298	-16 255
Liikunta- ja nuorisopalvelut	-2 308 485	-191 025	-2 499 510	-2 499 719	-209	773 000	180 000	953 000	929 267	-23 733
Vapaa-aikalautakunta yhteensä	-3 789 053	-207 996	-3 997 049	-3 882 458	114 591	865 150	192 403	1 057 553	1 017 565	-39 988
Sosiaali- ja terveyslautakunta										
Yhteiset palvelut	-602 116	583 611	-18 505	-622 949	-604 444	20 105 068	-318 554	19 786 514	18 512 298	-1 274 216
Erikoissairaanhoidopalvelut	-39 039 839	0	-39 039 839	-38 301 718	738 121	0	0	0	107 834	107 834
Terveyspalvelut	-17 439 590	-78 529	-17 518 119	-18 195 001	-676 882	2 315 632	31 387	2 347 019	4 082 693	1 735 674
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-16 294 900	-937 215	-17 232 115	-18 006 679	-774 564	805 000	41 244	846 244	1 007 095	160 851
Hoitto-, hoiva- ja vammaispalv.	-38 175 872	-80 954	-38 256 826	-38 240 922	15 904	6 050 660	42 274	6 092 934	7 259 452	1 166 518
Työllisyyspalvelut	-2 263 531	-278 334	-2 541 865	-2 399 216	142 649	287 000	128 553	415 553	363 136	-52 417
Sosiaali- ja terveyslautakunta yhteensä	-113 815 848	-791 421	-114 607 269	-115 766 485	-1 159 216	29 563 360	-75 096	29 488 264	31 332 509	1 844 245
Käyttötalousosa yhteensä	-187 292 678	-1 480 940	-188 773 618	-189 459 784	-686 166	42 394 601	841 436	43 236 037	46 193 301	2 957 264
TUOSLASKELMAOSA										
Verotulot	0	0	0	0	0	112 604 000	3 800 000	116 404 000	117 620 479	1 216 479
Valtionosuudet	0	0	0	0	0	38 876 957	0	38 876 957	39 359 035	482 078
Korkotulot	0	0	0	0	0	516 230	0	516 230	406 690	-109 540
Muut rahoitustulot	0	0	0	0	0	130 000	-17 000	113 000	233 901	120 901
Korkomenot	-400 000	-266 000	-666 000	-597 541	68 459	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	-19 500	-19 500	-18 558	942	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuloslaskelmaosa yhteensä	-400 000	-285 500	-685 500	-616 099	69 401	152 127 187	3 783 000	155 910 187	157 620 104	1 709 917
INVESTOINTIOSA										
Kaupunginhallitus	-2 202 850	0	-2 202 850	-1 633 787	569 063	505 000	0	505 000	262 243	-242 758
Infraalautakunta	-10 130 500	-100 000	-10 230 500	-8 407 448	1 823 052	550 000	0	550 000	500 000	-50 000
Vapaa-aikalautakunta	-466 000	0	-466 000	-398 293	67 707	0	0	0	77 859	77 859
Investointiosa yhteensä	-12 799 350	-100 000	-12 899 350	-10 439 528	2 459 822	1 055 000	0	1 055 000	840 102	-214 899
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakanنان muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	23 583 229	-2 757 996	20 825 233	20 000 000	-825 233
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 667 989	0	-9 667 989	-11 096 560	-1 428 571	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-16 900 000	-16 900 000	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-9 000 000	0	-9 000 000	-225 177	8 774 823	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	-219 160 017	-1 866 440	-221 026 457	-228 737 148	-7 710 691	219 160 017	1 866 440	221 026 457	224 653 507	3 627 050

Ulkoiset ja sisäiset määrärahat ja tuloarviot

	Määrärahat					Tuloarviot				
	TA 2022 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €	TA 2022 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2022 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Kaupunginhallitus										
KH, konserni										
Talouspalvelut	-1 118 257	137 033	-981 224	-765 365	215 859	403 977	0	403 977	465 154	61 177
Henkilöstöpalvelut	-1 514 357	-80 000	-1 594 357	-1 623 231	-28 874	1 070 915	0	1 070 915	1 085 997	15 082
Päätöksentekopalvelut	-3 397 008	45 719	-3 351 289	-3 005 242	346 047	2 180 100	2 182	2 182 282	2 244 819	62 537
Digipalvelut	-1 898 631	0	-1 898 631	-1 795 607	103 024	1 672 845	0	1 672 845	1 714 904	42 059
Viestintäpalvelut	-316 523	0	-316 523	-251 942	64 581	0	0	0	642	642
KH, konserni yhteensä	-8 244 776	102 752	-8 142 024	-7 441 387	700 637	5 327 837	2 182	5 330 019	5 511 515	181 496
KH, kaupunkikehitys										
Maankäyttö- ja asumispalvelut	-1 712 925	0	-1 712 925	-1 325 058	387 867	3 046 563	0	3 046 563	3 313 185	266 622
Yrityspalvelut	-399 425	0	-399 425	-344 504	54 921	0	0	0	0	0
KH, kaupunkikehitys yhteensä	-2 112 350	0	-2 112 350	-1 669 562	442 788	3 046 563	0	3 046 563	3 313 185	266 622
Kaupunginhallitus yhteensä	-10 357 126	102 752	-10 254 374	-9 110 949	1 143 425	8 374 400	2 182	8 376 582	8 824 700	448 118
Lupalautakunta										
Ympäristöpalvelut	-1 046 613	0	-1 046 613	-905 235	141 378	470 540	0	470 540	474 754	4 214
Rakennusvalvontapalvelut	-399 618	0	-399 618	-361 258	38 360	313 500	0	313 500	516 753	203 253
Lupalautakunta yhteensä	-1 446 231	0	-1 446 231	-1 266 493	179 738	784 040	0	784 040	991 507	207 467
Infralautakunta										
Yhteiset palvelut	-2 200 750	0	-2 200 750	-2 283 177	-82 427	32 297	0	32 297	32 338	41
Kunnallistekniset palvelut	-8 054 040	-29 389	-8 083 429	-7 526 341	557 088	4 232 770	0	4 232 770	3 567 469	-665 301
Tilapalvelut	-11 064 075	-611 212	-11 675 287	-12 395 644	-720 357	14 485 392	21 852	14 507 244	14 703 525	196 281
Ruokapalvelut	-4 701 608	-6 062	-4 707 670	-4 772 667	-64 997	4 216 658	3 033	4 219 691	4 624 229	404 538
Infralautakunta yhteensä	-26 020 473	-646 663	-26 667 136	-26 977 829	-310 693	22 967 117	24 885	22 992 002	22 927 562	-64 440
Sivistyslautakunta										
Yhteiset palvelut	-817 660	-384 383	-1 202 043	-1 554 857	-352 814	364 000	314 467	678 467	766 322	87 855
Oppilashuolto	-770 351	645 971	-124 380	-82 359	42 021	15 000	0	15 000	13 169	-1 831
Lukio	-3 363 723	-87 860	-3 451 583	-3 137 973	313 610	153 310	87 860	241 170	265 360	24 190
Perusopetus	-23 252 217	3 682	-23 248 535	-23 015 279	233 256	890 665	25 257	915 922	1 191 511	275 589
Raisio-opisto	-690 934	0	-690 934	-725 526	-34 592	206 091	0	206 091	168 161	-37 930
Varhaiskasvatus- ja esiopetusp	-17 539 357	-115 022	-17 654 379	-18 366 571	-712 192	1 382 486	269 478	1 651 964	1 755 781	103 817
Sivistyslautakunta yhteensä	-46 434 242	62 388	-46 371 854	-46 882 564	-510 710	3 011 552	697 062	3 708 614	4 160 304	451 690
Vapaa-aikalautakunta										
Yhteiset palvelut	-19 275	0	-19 275	-25 882	-6 607	0	0	0	0	0
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-2 050 535	-16 971	-2 067 506	-1 947 840	119 666	96 150	12 403	108 553	98 221	-10 332
Liikunta- ja nuorisopalvelut	-4 728 200	-191 025	-4 919 225	-4 921 399	-2 174	954 700	180 000	1 134 700	1 152 322	17 622
Vapaa-aikalautakunta yhteensä	-6 798 010	-207 996	-7 006 006	-6 895 121	110 885	1 050 850	192 403	1 243 253	1 250 543	7 290
Sosiaali- ja terveislautakunta										
Yhteiset palvelut	-715 308	583 611	-131 697	-736 835	-605 138	20 105 068	-318 554	19 786 514	18 513 717	-1 272 797
Erikoissairaanhoitopalvelut	-39 040 071	0	-39 040 071	-38 301 986	738 085	0	0	0	107 834	107 834
Terveyspalvelut	-19 139 963	-78 529	-19 218 492	-19 920 280	-701 788	2 315 632	31 387	2 347 019	4 082 693	1 735 674
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-16 798 811	-937 215	-17 736 026	-18 510 965	-774 939	805 000	41 244	846 244	1 007 095	160 851
Hoito-, hoiva- ja vammaispalv.	-41 600 201	-80 954	-41 681 155	-41 658 189	22 966	6 173 660	42 274	6 215 934	7 323 634	1 107 700
Työllisyyspalvelut	-2 421 960	-278 334	-2 700 294	-2 557 997	142 297	287 000	128 553	415 553	363 136	-52 417
	-119 716 314	-791 421	-120 507 735	-121 686 253	-1 178 518	29 686 360	-75 096	29 611 264	31 398 109	1 786 845
Käyttötalousosa yhteensä	-210 772 396	-1 480 940	-212 253 336	-212 819 208	-565 872	65 874 319	841 436	66 715 755	69 552 725	2 836 970
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot	0	0	0	0	0	112 604 000	3 800 000	116 404 000	117 620 479	1 216 479
Valtionosuudet	0	0	0	0	0	38 876 957	0	38 876 957	39 359 035	482 078
Korkotulot	0	0	0	0	0	516 230	0	516 230	406 690	-109 540
Muut rahoitustulot	0	0	0	0	0	130 000	-17 000	113 000	233 901	120 901
Korkomenot	-400 000	-266 000	-666 000	-597 541	68 459	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	-19 500	-19 500	-18 558	942	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuloslaskelmaosa yhteensä	-400 000	-285 500	-685 500	-616 099	69 401	152 127 187	3 783 000	155 910 187	157 620 104	1 709 917
INVESTOINTIOSA										
Kaupunginhallitus	-2 202 850	0	-2 202 850	-1 633 787	569 063	505 000	0	505 000	262 243	-242 758
Infralautakunta	-10 130 500	-100 000	-10 230 500	-8 407 448	1 823 052	550 000	0	550 000	500 000	-50 000
Vapaa-aikalautakunta	-466 000	0	-466 000	-398 293	67 707	0	0	0	77 859	77 859
Investointiosa yhteensä	-12 799 350	-100 000	-12 899 350	-10 439 528	2 459 822	1 055 000	0	1 055 000	840 102	-214 899
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	23 583 229	-2 757 996	20 825 233	20 000 000	-825 233
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 667 989	0	-9 667 989	-11 096 560	-1 428 571	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	-16 900 000	-16 900 000	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-9 000 000	0	-9 000 000	-225 177	8 774 823	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	-242 639 735	-1 866 440	-244 506 175	-252 096 572	-7 590 397	242 639 735	1 866 440	244 506 175	248 012 931	3 506 756

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

Raision kaupungin tuloslaskelma

Raision kaupunki				
Tuloslaskelma	01.01.-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	22 452 466,07		22 344 611,71	
Maksutuotot	9 633 160,62		9 741 510,09	
Tuet ja avustukset	5 221 439,84		6 917 375,21	
Muut toimintatuotot	8 886 234,31	46 193 300,84	8 426 407,00	47 429 904,01
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-63 595 667,67		-60 087 294,44	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-13 818 049,64		-13 067 971,69	
Muut henkilösivukulut	-2 559 350,37		-2 618 767,07	
Palvelujen ostot	-86 657 493,50		-81 974 754,04	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 643 430,64		-10 460 905,81	
Avustukset	-6 231 637,35		-5 532 438,55	
Muut toimintakulut	-4 954 154,45	-189 459 783,62	-4 759 680,07	-178 501 811,67
Toimintakate	-143 266 482,78		-131 071 907,66	
Verotulot	117 620 478,73		111 297 738,17	
Valtionosuudet	39 359 035,00		35 556 289,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	406 689,97		666 721,18	
Muut rahoitustuotot	233 900,54		71 951,71	
Korkokulut	-597 541,34		-353 934,53	
Muut rahoituskulut	-18 557,89	24 491,28	-14 495,40	370 242,96
Vuosikate	13 737 522,23		16 152 362,47	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 170 544,97	-8 170 544,97	-7 927 646,80	-7 927 646,80
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Tilikauden tulos	5 566 977,26		8 224 715,67	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	202,51		202,51	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 235 000,00		-3 765 000,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 332 179,77		4 459 918,18	

3.2. Rahoituslaskelma

Raision kaupungin rahoituslaskelma

	01.01. - 31.12.2022		01.01. - 31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	13 737 522,23		16 152 362,47	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-2 097 011,20	11 640 511,03	-1 768 917,83	14 383 444,64
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-10 439 528,26		-6 938 541,75	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	577 859,00		234 479,42	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 359 253,70	-7 502 415,56	1 986 105,35	-4 717 956,98
Toiminnan ja investointien rahavirta		4 138 095,47		9 665 487,66
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys		0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 096 559,68		-9 667 988,68	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16 900 000,00	-7 996 559,68	2 500 000,00	-7 167 988,68
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-44 258,96		-44 267,32	
Vaihto-omaisuuden muutos	-18 587,40		-1 049,00	
Saamisten muutos	-4 421 085,90		-104 556,34	
Korottomien velkojen muutos	4 258 755,15	-225 177,11	31 268,86	-118 603,80
Rahoituksen rahavirta		-8 221 736,79		-7 286 592,48
Rahavarojen muutos		-4 083 641,32		2 378 895,18
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 768 233,92		11 851 875,24	
Rahavarat 1.1.	11 851 875,24	-4 083 641,32	9 472 980,06	2 378 895,18

3.3. Tase

Raision kaupungin tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	155 262 778,42	153 833 896,63
Aineettomat hyödykkeet	485 624,40	565 522,13
Aineettomat oikeudet	143 240,36	181 527,23
Muut pitkävaikutteiset menot	342 384,04	383 994,90
Aineelliset hyödykkeet	123 617 625,35	122 159 518,74
Maa- ja vesialueet	37 723 697,91	37 417 494,32
Rakennukset	47 752 769,04	48 645 667,82
Kiinteät rakenteet ja laitteet	36 891 638,67	34 956 709,94
Koneet ja kalusto	824 045,46	987 677,64
Muut aineelliset hyödykkeet	66 462,05	66 462,05
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	359 012,22	85 506,97
Sijoitukset	31 159 528,67	31 108 855,76
Osakkeet ja osuudet	25 870 503,07	25 819 830,16
Muut lainasaamiset	5 191 478,80	5 191 478,80
Muut saamiset	97 546,80	97 546,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 703 762,45	4 795 647,15
Valtion toimeksiannot	5 606 299,52	4 698 021,19
Lahjoitusrahastojen varat	97 462,93	97 625,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT	49 289 111,85	48 933 079,87
Vaihto-omaisuus	167 698,73	149 111,33
Aineet ja tarvikkeet	167 698,73	149 111,33
Saamiset	41 353 179,20	36 932 093,30
Pitkäaikaiset saamiset	34 099 482,20	29 214 700,56
Lainasaamiset	34 088 396,60	29 203 614,96
Muut saamiset	11 085,60	11 085,60
Lyhytaikaiset saamiset	7 253 697,00	7 717 392,74
Myyntisaamiset	2 293 576,05	2 045 920,95
Lainasaamiset	2 013 512,45	1 734 089,57
Muut saamiset	2 424 047,29	2 656 294,23
Siirtosaamiset	522 561,21	1 281 087,99
Rahat ja pankkisaamiset	7 768 233,92	11 851 875,24
	210 255 652,72	207 562 623,65

	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	125 621 661,22	123 289 481,45
Peruspääoma	101 691 382,64	101 691 382,64
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	21 598 098,81	17 138 180,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 332 179,77	4 459 918,18
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET	7 001 626,81	3 766 829,32
Poistoero	1 626,81	1 829,32
Vapaaehtoiset varaukset	7 000 000,00	3 765 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	1 256 762,97	1 256 762,97
Muut pakolliset varaukset	1 256 762,97	1 256 762,97
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 501 259,77	5 637 403,43
Valtion toimeksiannot	6 264 292,37	5 375 627,06
Lahjoitusrahastojen pääomat	236 967,40	261 776,37
VIERAS PÄÄOMA	69 874 341,95	73 612 146,48
Pitkäaikainen	33 987 973,88	26 494 322,56
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	30 739 537,62	23 264 668,30
Lainat muilta luotonantajilta	92 984,94	92 984,94
Saadut ennakot	113 356,00	113 356,00
Liittymismaksut ja muut velat	3 042 095,32	3 023 313,32
Lyhytaikainen	35 886 368,07	47 117 823,92
Joukkovelkakirjalainat	0,00	16 900 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 096 559,68	9 667 988,68
Saadut ennakot	4 759,99	24 744,27
Ostovelat	8 311 884,79	7 048 643,72
Muut velat	1 332 049,78	1 213 513,55
Siirtovelat	15 141 113,83	12 262 933,70
	210 255 652,72	207 562 623,65

3.4. Vastuusitoumukset

	Alkuperäinen pääoma	Jäljellä oleva pääoma
Raisio Vuokra-asunnot Oy	16 252 422,28	5 766 716,00
Turun Seudun Vesi Oy	26 074 000,00	18 582 017,69
Turun Seudun Puhdistamo Oy	3 888 000,00	3 839 400,00
Raisio Palvelutalosaatiö sr	3 497 716,00	3 340 318,78
Raisio Palloiluhalli Oy	1 000 000,00	877 777,68
	<u>50 712 138,28</u>	<u>32 406 230,15</u>

3.5. Konsernitilinpäätös

3.5.1. Konsernituloslaskelma

Konserni Tuloslaskelma	01.01. - 31.12.2022		01.01. - 31.12.2021	
Toimintatuotot	110 392 576,72		111 564 225,12	
Toimintakulut	-254 891 618,64		-242 152 314,09	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-14 028,25		88 481,23	
Toimintakate	-144 513 070,17		-130 499 607,74	
Verotulot	117 620 478,73		111 297 738,17	
Valtionosuudet	48 121 174,07		43 967 417,97	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	-129 822,54		4 139,05	
Muut rahoitustuotot	251 634,76		92 526,99	
Korkokulut	-1 085 404,13		-594 858,57	
Muut rahoituskulut	-75 682,30		-44 747,85	
	-1 039 274,21		-542 940,38	
Vuosikate	20 189 308,42		24 222 608,02	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 527 584,52		-13 719 436,00	
Omistuksen eliminointierot	231 366,98		0,00	
Tilikauden tulos	5 893 090,89		10 503 172,02	
Tilikauden verot	-152 918,18		-138 757,45	
Laskennalliset verot	-74 002,62		-118 104,77	
Vähemmistöosuudet	-13 239,73		-3 887,31	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 652 930,36		10 242 422,49	

3.5.2. Konsernin rahoituslaskelma

Konserni Rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2022		01.01.-31.12.2021	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	20 189 308,42		24 222 608,02	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-152 918,18		-138 757,45	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 791 892,46	18 244 497,78	-1 890 365,20	22 193 485,37
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-30 100 795,74		-11 422 531,99	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	903 034,58		316 109,27	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 460 949,90	-26 736 811,26	2 201 885,98	-8 904 536,74
Toiminnan ja investointien rahavirta		-8 492 313,49		13 288 948,63
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	32 398 271,93		1 164 897,30	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 380 719,32		-12 807 806,65	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-13 832 843,72	1 184 708,89	1 439 491,28	-10 203 418,07
Oman pääoman muutokset				
Oman pääoman muutokset	577 592,76			
Muutokset vähemmistön osuudessa	-555 175,44	22 417,32		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-42 037,33		-55 956,49	
Vaihto-omaisuuden muutos	-65 595,08		266 122,33	
Saamisten muutos	1 064 616,93		-682 313,03	
Korottomien velkojen muutos	6 051 092,03	7 008 076,55	-935 511,92	-1 407 659,11
Rahoituksen rahavirta		8 215 202,76		-11 611 077,18
Rahavarojen muutos		-277 110,73		1 677 871,45
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	19 304 356,14		19 581 466,87	
Rahavarat 1.1.	19 581 466,87	-277 110,73	17 903 595,42	1 677 871,45

3.5.3. Konsernitase

Konsernitase, vastaavaa

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	233 178 658,03	218 915 268,83
Aineettomat hyödykkeet	539 083,02	648 766,27
Aineettomat oikeudet	175 690,09	220 266,66
Muut pitkävaikutteiset menot	363 392,92	428 499,61
Aineelliset hyödykkeet	218 901 967,30	204 470 275,16
Maa- ja vesialueet	41 495 823,61	41 056 650,11
Rakennukset	99 171 828,53	93 029 881,96
Kiinteät rakenteet ja laitteet	66 238 327,69	63 664 767,44
Koneet ja kalusto	5 188 420,06	4 508 186,10
Muut aineelliset hyödykkeet	735 037,16	735 781,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 072 530,26	1 475 008,39
Sijoitukset	13 737 607,71	13 796 227,40
Osakkuusyhteisöosuudet	964 743,50	1 028 550,47
Muut osakkeet ja osuudet	12 690 564,09	12 685 376,80
Muut saamiset	82 300,13	82 300,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	6 701 711,49	5 555 707,29
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 121 219,82	32 342 775,49
Vaihto-omaisuus	1 148 084,67	1 082 489,60
Saamiset	10 668 779,00	11 678 819,02
Pitkäaikaiset saamiset	135 338,43	28 911,38
Lyhytaikaiset saamiset	10 533 440,57	11 649 907,64
Rahoitusarvopaperit	1 796 786,42	1 786 764,99
Rahat ja pankkisaamiset	17 507 569,72	17 794 701,88
VASTAAVAA YHTEENSÄ	271 001 589,34	256 813 751,61

Konsernitase, vastattavaa

	31.12.2022	31.12.2021
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	140 643 474,68	134 926 172,44
Peruspääoma	101 691 382,64	101 691 382,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	334 273,38	334 273,38
Arvonkorotusrahasto	12 974,95	12 974,95
Muut omat rahastot	631 139,15	631 139,15
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	32 320 774,20	22 013 979,83
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 652 930,36	10 242 422,49
VÄHEMMISTÖOSUUDET	306 448,10	277 194,46
PAKOLLISET VARAUKSET	3 330 932,48	3 374 519,92
Eläkevaraukset	6 662,84	6 525,94
Muut pakolliset varaukset	3 324 269,63	3 367 993,98
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	7 498 873,05	6 394 906,18
VIERAS PÄÄOMA	119 221 861,03	111 840 958,61
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	53 082 567,82	38 069 056,08
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	12 111 634,08	11 959 060,80
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	16 231 094,29	30 059 897,14
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	37 796 564,84	31 752 944,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	271 001 589,34	256 813 751,61

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Vuodenvaihteessa maksamatta olevat, tilikaudelle 2022 kuuluvat, palkat on vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jaksotettu suoriteperusteiden mukaisesti. Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu sille tilikaudelle, jolle lomapäivien perusteena olevat palkat kirjataan. Lomapalkkavelan kirjaamisessa on otettu huomioon Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamat ohjeet ja lausunnot. Vastaavasti palkkojen sivukulut on jaksotettu suoriteperusteiden mukaisesti käyttämällä tulevan tilikauden sivukuluprosentteja.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Kaupungin pysyvien vastaavien hyödykkeet arvostettiin uudelleen 1.1.1997 kuntien siirtyessä uuteen kirjanpitokäsittelyyn. Omaisuudelle haettiin todelliset hankintahinnat, joista vähennettiin liittymismaksut, valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Hankintahintainen jäännösarvo vuoden 1997 avaavaa tasetta varten saatiin vähentämällä kumulatiiviset suunnitelmapoistot 31.12.1996 saakka.

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on rakennusten, muiden maa- ja vesirakenteiden sekä kuljetusvälineiden poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen uusien hankintojen osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Poistoeron vähennystä kirjataan suunnitelman mukaisten poistojen tahdissa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaisena.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaisten käsittely

Johdannaisopimukset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa ja tavoitteena on ollut korkokulujen hallinta ja korkokustannusten vaihtelun pienentäminen. Sopimuksia on tällä hetkellä kaksi, joista yksi koronvaihtosopimus päättyy vuonna 2026 ja toinen vuonna 2048. Ei ole tiedossa, että sopimuksia purettaisiin ennen niiden päättymistä.

2. Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolausituksen antamista ohjeista poikkeavaksi.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoiset.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tällaisia olennaisia eriä ei ole.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kuluneella tilikaudella konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma. Lisäksi on laadittu yhdistelylaskelmat, joissa on eritelty, miten konsernitilinpäätös on laadittu. Laadinnassa on sovellettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta 31.5.2021.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi vastaa olennaisilta osiltaan hankintamenomenetelmää.

Tytäryhteisön asemassa oleva Eero Rantasen Säätiö on yhdistelty kuten tytäryhteisö. Säätiön peruspääomaa vastaavat oman pääoman erät 331.874,81 euroa on esitetty konsernitaseessa rivillä Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat.

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän konsernitaseessa oleva säätiö on yhdistelty suhteellisen peruspääomaosuuden mukaan. Se lisää konsernitaseen riviä Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 2.398,57 eurolla ja yhteissummaksi muodostuu 334.273,38 euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, suhteellisesti peruspääomaosuuden mukaan. Peruspääomaosuudet prosentteina pysyvät tilikauden aikana samoina.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Yhdistelyssä on otettu huomioon vapaaehtoisen varauksen ja sen muutoksen jakaminen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä tämän vaikutus tulososuuteen sekä osakkuusyhtiöosuuden arvoon. Uutena kuntayhtymänä on Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä, josta Raision kaupunki omistaa 8,1522 prosenttia. Osakkuusyhteisöjen yhdistelyn vaikutus omaan pääomaan oli 325.711,04 euroa Raision kaupungin osalta sekä 87.166,26 euroa muiden konserniyhteisöjen osalta, yhteensä 412.877,30 euroa.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhtiöiden kaupungille maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Eero Rantasen säätiössä ei ole poistoeroja eikä vapaaehtoisia varauksia.

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

V-S Erytishuoltopiirin kuntayhtymässä vuosina 2016 ja 2018 tehtyjä arvonorotuksia ei ole eliminoitu niiden vähäisen määrän (8.792,93 euroa) takia. V-S Lastensuojelun kuntayhtymän aikaisempina tilikausina tehtyä arvonorotusta ei ole eliminoitu sen vähäisen määrän (12.973,41 euroa) takia. Näin on toimittu vuoden 2016 tilinpäätöksestä lähtien, jolloin arvonorotustiedot ovat olleet saatavissa kuntayhtymien liitetiedoista.

Hulvelan Palvelutalossäätiö, Sosiaalipalvelussäätiö Raina ja Raisio-Naantalin Fountain House on kirjanpidon kuntajaoston ohjeiden mukaan jätetty yhdistelemättä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2022 jaettu yleisohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Laskennallinen verovelka on laskettu seuraavien yhtiöiden osalta: Raisen Vuokra-asunnot Oy, Asunto Oy Kuulaharjat ja KOY Kerttulan Jäähalli.

Raisen kaupunki on päättänyt konsernitilin perustamisesta (Kvalt. 17.10.2016 § 86) ja konserniohjeesta (Kh. 31.10.2016 § 317) Raisen Vesi Oy:lle, Raisen Vuokra-asunnot Oy:lle ja Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähallille.

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Kaupunginhallitus	11 301 193,66	10 375 411,29	5 210 585,40	4 860 172,62
KH, konserni	8 564 343,86	7 673 587,17	2 474 022,14	2 158 348,50
KH, kaupunkikehitys	2 736 849,80	2 701 824,12	2 736 849,80	2 701 824,12
Lupalautakunta	963 529,79	945 526,75	963 529,79	945 526,75
Infralautakunta	11 258 141,89	12 057 167,67	3 593 037,79	4 316 224,37
Sivistyslautakunta	4 775 483,41	4 393 615,50	4 076 074,36	3 788 836,37
Vapaa-aikalautakunta	1 336 674,55	942 908,47	1 017 564,85	690 371,22
Sosiaali- ja terveyslautakunta	80 757 553,42	82 849 595,44	31 332 508,65	32 828 772,68
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>110 392 576,72</i>	<i>111 564 225,12</i>	<i>46 193 300,84</i>	<i>47 429 904,01</i>

7. Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Kunta	
	2022	2021
Kunnan tulovero	99 907 662,86	95 086 918,21
Osuus yhteisöveron tuotosta	9 754 253,26	8 545 952,34
Kiinteistövero	7 958 562,61	7 664 867,62
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>117 620 478,73</i>	<i>111 297 738,17</i>

8. Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Kunta	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	29 194 038,00	27 053 998,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus (+/-)	321 948,00	-291,00
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-947 375,00	-1 040 089,00
Verotulomenetysten korvaus	11 112 372,00	9 542 380,00
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>39 359 035,00</i>	<i>35 556 289,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	67 973 263,98	64 646 037,27
Muiden palvelujen ostot	18 684 229,52	17 328 716,77
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>86 657 493,50</i>	<i>81 974 754,04</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ole.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 9.12.2013 § 155 uudet suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet. Uusi poistosuunnitelma tuli voimaan 1.1.2013 ja se koskee uusia pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintoja.

Pienet pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

RAISION KAUPUNKI				Liite kohtaan 11
		Poisto- suunnitelma 01.01.1997- 31.12.2012	Uusi poistosuositus	Uusi poisto- suunnitelma 01.01.2013-
PYSYVÄT VASTAAVAT		Tasapoisto Poistoaika vuosina	Tasapoisto Poistoaika vuosina	Tasapoisto Poistoaika vuosina
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot				
100505	Tietokoneohjelmistot 5 v.	5	2-5	5
101005	Muut pitkävaikutteiset menot 5 v.	5	2-5	5
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet				
110000	Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
110200	Kiinteistöjen liittymismaksut	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat				
111030	Asuinrakennukset 30 v.		30-50	30
111040	Asuinrakennukset 40 v.	40	30-50	
111050	Asuinrakennukset 50 v.	50	30-50	
111530	Hallinto- ja lait.rak. 30 v.	30	20-50	30
111540	Hallinto- ja lait.rak. 40 v.	40	20-50	
111550	Hallinto- ja laitosrak. 50 v.	50	20-50	
112320	Muut rakennukset 20 v.	20	20-30	20
112330	Muut rakennukset 30 v.	30	20-30	

Kiinteät rakenteet ja laitteet				
113010	Muut maa- ja vesirakenteet 10 v.	10	15-30	15
113015	Muut maa- ja vesirakenteet 15 v.		15-30	15
113016A	Puisto- ja virkistysal. 16 v.	16	15-20	16
113016B	Venesatama 16 v.	16	15-30	16
113016C	Sillat, laiturit ja uim. 16 v.	16	10-30	16
113020A	Katu- ja tieverkosto 20 v.	20	15-20	20
113020B	Liikuntapaikat 20 v.	20	15-30	20
114010	Puhelinverkko 10 v.	10	10-12	10
114016	Katuvalaistus 16 v.	16	15-20	16
114020	Kaukolämpöverkko 20 v.	20	20-30	20
114030A	Vedenjakeluverkostot 30 v.	30	30-40	30
114030B	Viemäriverkko 30 v.	30	30-40	30
115010A	Laitosten laitosk. ja l. 10 v.	10	10-20	10
115010B	Liikennevalot 10 v.	10	10-15	10
Koneet ja kalusto				
116007	Kuljetusvälineet 7 v.		4-7	7
116008	Kuljetusvälineet 8 v.	8	4-7	7
117004	Atk-laitteet 4 v.	4	3-5	4
117005A	Liikkuvat kevyet työkonet 5 v.	5	5-10	5
117005B	Muut koneet ja laitt. 5 v.	5	5-10	5
117005C	Muu irtaimisto 5 v.	5	3-5	5
117010	Liikkuvat raskaat työk. 10 v.	10	5-10	10
Muut aineelliset hyödykkeet				
118000	Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto
118400	Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet				
120100	Tytäryhteisöosakkeet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120300	Kuntayhtymäosuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120500	Osakkuusyhteisöosakkeet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120800	Muut osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
PIENHANKINNAT				
Hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään			V. - 2014	8 000
Hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään			V. 2015 -	10 000

12. Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Eläkevastuu 1.1. (ky)	6 525,94	6 668,55	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	136,90	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-142,61	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12. (ky)	6 662,84	6 525,94	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1. (ky)	2 111 231,01	2 006 864,62	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	1 695,38	104 366,39	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-45 419,72	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12. (ky)	2 067 506,67	2 111 231,01	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	2 096 109,18	1 754 595,60	2 089 102,39	1 747 393,63
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	8 715,48	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	26 108,47	70 310,51	9 128,81	21 524,20
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>2 122 217,64</i>	<i>1 833 621,59</i>	<i>2 098 231,20</i>	<i>1 768 917,83</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	1 220,00	0,00	1 220,00	0,00
Rakennusten luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutustappiot	3 169,95	341,11	0,00	0,00
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>4 389,95</i>	<i>341,11</i>	<i>1 220,00</i>	<i>0,00</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	64 040,75	14 554,95
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	149 122,20	39 797,33
<i>Yhteensä</i>	<i>213 162,95</i>	<i>54 352,28</i>

Rahoitustuotot ja –kulut tiliryhmään kuuluvien korkokulujen erittely

Negatiiviset korkomenot on kirjattu menonoikaisuina korkomenon vähennykseksi.

	2022	2021
Korkomenot lainoista	355 323,34	97 025,23
Korkomenot koronvaihtosopimuksista	248 731,65	324 246,07
<i>Korkomenot yhteensä</i>	<i>604 054,99</i>	<i>421 271,30</i>
Negatiiviset korkomenot lainoista	-22 194,00	-67 807,26
Negatiiviset korkomenot koronvaihtosopimuksista	0,00	0,00
<i>Negatiiviset korkomenot yhteensä</i>	<i>-22 194,00</i>	<i>-67 807,26</i>
<i>Yhteensä</i>	<i>581 860,99</i>	<i>353 464,04</i>

16. Erittely poistoeron muutoksista

Poistoeron muutokseen ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

Erittely poistoeron muutoksista		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	202,51	202,51
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0,00	0,00
<i>Poistoeron muutos yhteensä</i>	<i>202,51</i>	<i>202,51</i>

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole.

18. Arvonkorotukset

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	10 711,23	10 711,23	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	10 711,23	10 711,23	0,00	0,00
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<i>21 766,34</i>	<i>21 766,34</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Arvonkorotukset on tehty V-S Erytishuoltopiirin kuntayhtymässä ja V-S Lastensuojelun kuntayhtymässä.

V-S Erytishuoltopiirin kuntayhtymässä on tehty rakennusten purkamisesta johtuva arvonkorotus maa-alueisiin. Arvonkorotus on kirjattu vuonna 2016 ja 2018.

V-S Lastensuojelun kuntayhtymässä arvonkorotus on tehty Kaarinan kaupungilta saadun lahjoitustontin arvoon.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Liite

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenäiset työt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	181 527,23	383 994,90	0,00	565 522,13	37 417 494,32	48 645 667,82	34 956 709,94	987 677,64	66 462,05	85 506,97	122 159 518,74
	47 820,00	55 998,33	0,00	103 818,33	576 952,00	2 656 479,35	6 552 195,94	234 410,39	0,00	273 505,25	10 293 542,93
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	577 859,00	0,00	0,00	0,00	577 859,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	270 748,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	270 748,41
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden pal.	86 106,87	97 609,19	0,00	183 716,06	0,00	3 549 378,13	4 039 408,21	398 042,57	0,00	0,00	7 986 828,91
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	143 240,36	342 384,04	0,00	485 624,40	37 723 697,91	47 752 769,04	36 891 638,67	824 045,46	66 462,05	359 012,22	123 617 625,35
Poistamaton hankintameno 31.12.											
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	143 240,36	342 384,04	0,00	485 624,40	37 723 697,91	47 752 769,04	36 891 638,67	824 045,46	66 462,05	359 012,22	123 617 625,35
Olennaiset lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Liite

Pysyvien vastaavien sijoitukset												
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset						
	Osakkeet konsemyhtiöt	Osakkeet omistusyhteys- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut yhteisöt	Saamiset omist.yht.	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.	2 616 880,14	4 401,00	12 144 381,41	11 054 167,61	25 819 830,16	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60	
Lisäykset	25 230,00	0,00	24 407,00	1 110,00	50 747,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	74,09	74,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12.	2 642 110,14	4 401,00	12 168 788,41	11 055 203,52	25 870 503,07	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60	
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 642 110,14	4 401,00	12 168 788,41	11 055 203,52	25 870 503,07	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60	

20.-22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt (liitetiedot 20 - 22)						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Raision Vuokra-asunnot Oy	0888969-2	100	100	812	17 967	0
Eero Rantasen säätiö	1566817-7	60	60	400	0	4
As. Oy Kuulaharjat	0138338-1	100	100	491	4 765	0
Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli	1584754-6	100	100	35	1 488	-53
Raision Vesi Oy	2771691-4	100	100	5 742	34 856	487
		Yhteensä		7 479	59 076	438
Kuntayhtymät						
V-S Sairaanhoidopiirin ky	0828255-9	5,70449	5,70449	10 209	27 400	-1 473
V-S Erityishuoltopiirin ky	0136167-6	3,515	3,515	123	815	12
Varsinais-Suomen liitto	0922305-9	5,42482	5,42482	128	103	-4
V-S Lastensuojelukuntayhtymä	0783597-5	20,68	20,68	185	384	0
Ky Raision-Naantalin Vesilaitos	0204419-7	50,00	50,00	1 611	36	0
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	0204427-7	47,13	47,13	13	4 784	1 279
Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä*	3312874-8	8,1522	8,1522			
		Yhteensä		12 269	33 522	-186
Osakkuusyhteisöt						
As. Oy Raision Keonkatu 3	1700457-7	31,26	31,26	247	161	0
Green Industry Park Oy	3229701-3	22,00	22,00	27	39	-18
		Yhteensä		274	200	-18

Turun kaupunkiseudun kuntayhtymä on perustettu vuonna 2022 ja sen ensimmäinen tilikausi päättyy 31.12.2023.

23. Saamisten erittely

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	184 643,30	0,00	107 464,03
Lainasaamiset	33 971 339,78	1 998 512,45	29 071 558,14	1 718 512,45
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	131 000,00
Yhteensä	33 971 339,78	2 183 155,75	29 071 558,14	1 956 976,48
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	7 395,04	0,00	16 758,42
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	476 758,78	0,00	987 038,16
Yhteensä	0,00	484 153,82	0,00	1 003 796,58
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	33 971 339,78	2 667 309,57	29 071 558,14	2 960 773,06

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
T3-sairaalahankkeen investointimenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Etukäteen maksetut vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	127 582,04	127 774,72	0,00	2 816,92
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	120 632,54	142 307,67	120 632,54	142 307,67
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	219 443,01	244 808,56	0,00	0,00
EU-tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Tasa-erälaskutus	319 859,21	785 286,65	356 126,24	975 730,49
Muut tulojäämät	571 147,00	2 230 150,77	45 802,43	160 232,91
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>1 231 081,76</i>	<i>3 402 553,65</i>	<i>522 561,21</i>	<i>1 278 271,07</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 358 663,80</i>	<i>3 530 328,37</i>	<i>522 561,21</i>	<i>1 281 087,99</i>

25. Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	334 273,38	334 273,38	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	334 273,38	334 273,38	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 1.1.	12 974,95	12 974,95	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	12 974,95	12 974,95	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Rakennusrahaston pääoma 1.1.	631 139,33	631 139,33	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahaston pääoma 31.12.	631 139,33	631 139,33	0,00	0,00
Muut omat rahastot pääoma 1.1.	-0,18	10 556,42	0,00	0,00
Siirrot rahastoon			0,00	0,00
Siirrot rahastosta		-10 556,60	0,00	0,00
Muut omat rahastot pääoma 31.12.	-0,18	-0,18	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	631 139,15	631 139,15	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	22 013 979,83	13 086 496,50	17 138 180,63	9 850 387,91
Siirto edelliseltä tilikaudelta	10 242 422,49	8 987 359,79	4 459 918,18	7 287 792,72
Vsshp ed.tk. tilinpäätös muuttunut	65 002,84	-59 876,46	0,00	0,00
Vsshp alijäämän kattaminen	91 080,44	0,00	0,00	0,00
V-S Erityishuoltoapiiri, ky alijäämä palautus	-119 510,00	0,00	0,00	0,00
Koy Kerttulan Jäähalli omistusmuutos	-256 596,94	0,00	0,00	0,00
Ravu ed.tk kirjauksen korjaus	284 395,54	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä yhteensä 31.12.	32 320 774,20	22 013 979,83	21 598 098,81	17 138 180,63
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	5 652 930,36	10 242 422,49	2 332 179,77	4 459 918,18
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>140 643 474,68</i>	<i>134 926 172,44</i>	<i>125 621 661,22</i>	<i>123 289 481,45</i>

26. Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
	2022	2021
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 626,81	1 829,32
EVL-poistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>1 626,81</i>	<i>1 829,32</i>

27. Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Pitkäaikaiset velat		
	Kunta	
	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 394 304,00	8 431 749,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	92 984,94	92 984,94
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>10 487 288,94</i>	<i>8 524 733,94</i>

28. Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
	Kunta	Kunta
	2022	2021
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	0,00	16 900 000,00
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>16 900 000,00</i>

29. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Vahingonkorvausvaraus	0,00	0,00	0,00	0,00
Ei-suojaavien johdannaissopimusten negatiivinen käypä-arvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	2 067 506,66	2 111 231,01	0,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>3 324 269,63</i>	<i>3 367 993,98</i>	<i>1 256 762,97</i>	<i>1 256 762,97</i>

30. Vieras pääoma

Vieras pääoma				
	2022		2021	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	52 542,75	0,00	118 837,05
Liittymismaksut ja muut velat	86 271,58	0,00	86 271,58	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>86 271,58</i>	<i>52 542,75</i>	<i>86 271,58</i>	<i>118 837,05</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	938 048,21	0,00	957 052,82
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	754 177,01	0,00	34 850,42
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 692 225,22</i>	<i>0,00</i>	<i>991 903,24</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>86 271,58</i>	<i>1 744 767,97</i>	<i>86 271,58</i>	<i>1 110 740,29</i>

31. Sekkilimiitti

Sekkilimiittiä ei ole.

32. Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Liittymismaksut ja muut velat				
Liittymismaksut	9 659 977,44	9 710 175,50	3 015 813,32	3 015 813,32
Muut velat	26 282,00	8 530,25	26 282,00	7 500,00
<i>Yhteensä</i>	<i>9 686 259,44</i>	<i>9 718 705,75</i>	<i>3 042 095,32</i>	<i>3 023 313,32</i>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Valtionosuusennakot	1 657 412,00	986 990,00	1 657 412,00	986 990,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	13 489 801,83	12 910 435,37	8 758 206,37	8 400 641,00
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 719 946,56	3 212 590,39	2 323 781,31	2 503 426,62
Korkojaksotukset	219 017,11	111 371,34	103 992,29	108 203,98
Muut menojäämät	3 919 079,55	1 892 242,36	2 297 721,86	263 672,10
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>22 005 257,05</i>	<i>19 113 629,46</i>	<i>15 141 113,83</i>	<i>12 262 933,70</i>

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 855 933,60	3 240 802,33	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	2 855 933,60	3 240 802,33	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>2 855 933,60</i>	<i>3 240 802,33</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

35. – 37. Vakuudet, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	383,80	383,80	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>383,80</i>	<i>383,80</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>383,80</i>	<i>383,80</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

38. Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä	30 735 426,57	32 129 458,44	23 616 727,13	25 180 755,04
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 238 719,49	4 007 269,62	3 264 810,21	3 189 759,27
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnership)	0,00	0,00	0,00	0,00
- siitä sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	16 252 422,28	16 252 422,28
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	5 766 716,00	6 691 325,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	34 469 321,44	35 274 321,44	34 459 716,00	35 264 716,00
Jäljellä oleva pääoma	26 645 811,98	29 504 686,74	26 639 514,15	29 497 762,54
<i>Vastuusitoumukset yhteensä</i>	<i>26 645 811,98</i>	<i>29 504 686,74</i>	<i>32 406 230,15</i>	<i>36 189 087,54</i>

40. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	187 827 038,00	172 562 844,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	108 617,00	113 038,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Sopimusvastuut				
Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalle aiheutuvat velvoitteet	113 356,00	113 356,00	113 356,00	113 356,00
Osuus Turun seudun puhdistamo Oy:n osakaskuntien kokonaisvastuista ja leasing-ennakkomaksuista	8 515 745,96	9 279 417,28	8 515 745,96	9 279 417,28
Muut sopimusvastuut				
Keskeneräisen konsultti- ja urakkasopimukset ja muut sopimusvastuut	32 131,45	43 144,94	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	8 661 233,41	9 435 918,22	8 629 101,96	9 392 773,28
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	763 039,51	-5 596 708,93	433 632,00	-4 887 291,00
Kohde-etuuden arvo	15 428 236,60	15 849 122,47	11 206 914,00	11 551 740,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	0,00	0,00	0,00	0,00
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 279 578,00	4 201 719,00	4 279 578,00	4 201 719,00
Osuus kuntayhtymien alijäämistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut taloudelliset vastuut yhteensä	13 703 850,92	8 040 928,29	13 342 311,96	8 707 201,28

1) Velvoitteet perustuvat kauppakirjoihin eikä niissä ole sitouduttu tarkkaan toteutusaikatauluun. Tasetileillä maankäyttömaksuja on tilinpäätösvuotena yhteensä 113.356,00 €.

2) Turun seudun puhdistamo Oy:n antama todistus on liitetietojen erittelyissä.

3) Muista sopimusvastuista on erilliset laskelmat liitetietojen erittelyissä.

4) Koronvaihtosopimuksista on erillinen laskelma liitetietojen erittelyissä.

5) Arvonlisäveron palautusvastuusta on erillinen laskelma vuosilta 2011 - 2021 liitetietojen erittelyissä. Palautusvastuu ei tämän hetkisen tiedon mukaan ole toteutumassa.

6) Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuusta on erillinen laskelma liitetietojen erittelyissä.

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2022	2021
	koko henkilöstö	koko henkilöstö
Kaupunginhallitus	62	58
- KH, konserni	46	39
- KH, kaupunkikehitys	16	19
Lupalautakunta	17	14
Infralautakunta	196	183
Sivistyslautakunta	635	643
Vapaa-aikalautakunta	83	85
Sosiaali- ja terveyslautakunta	772	704
<i>Yhteensä</i>	<i>1 765</i>	<i>1 687</i>

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	64 838 627,63	61 264 855,28
Henkilösivukulut	16 377 400,01	15 686 738,76
Eläkekulut	13 818 049,64	13 067 971,69
Muut henkilösivukulut	2 559 350,37	2 618 767,07
Henkilöstökorvaukset	1 242 959,96	1 177 560,84
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	79 973 067,68	75 774 033,20
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Investointien palkat ja palkkiot	49 788,25	149 879,64
Investointien eläkekulut	4 485,35	26 028,68
Investointien muut henkilösivukulut	1 783,30	6 315,80
	56 056,90	182 224,12
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>80 029 124,58</i>	<i>75 956 257,32</i>
Luontoisedut	420 064,05	381 424,03

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Feministinen puolue	176,00	
Keskusta Raision kunnallisjärjestö ry	2 350,00	2 558,90
Kokoomus Raision kunnallisjärjestö ry	8 070,75	10 881,47
Kristillisdemokraatit	455,25	677,71
Raision Perussuomalaiset ry	3 630,00	2 831,95
Raision seudun Vihreät ry	3 852,00	4 086,92
Raision Vasemmistoliiton kunnallisjärjestö ry	3 713,75	6 858,77
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	233,50	399,90
Ruskon Kokoomus ry	64,00	79,80
Ruskon työväenyhdistys ry	72,00	72,50
SDP Raisio	10 258,00	15 057,35
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>32 875,25</i>	<i>43 505,27</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	29 956,38	33 228,30
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 045,90	5 271,75
Muut palkkiot	0,00	2 515,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>33 002,28</i>	<i>41 015,05</i>

46. Intressitapahtumat

Olennaiset intressitahotapahtumat (tavanomaisesta poikkeavat liiketoimet) vuoden 2022 aikana:

Ei ole.

5. Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

5.1. Muut eriytetyt laskelmat

5.1.1. Henkilöstöruokala Elauksen tuloslaskelman ja laskennallinen eriyttäminen

HENKILÖSTÖRUOKALA ELAUKSEN TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2022		01.01. - 31.12.2021	
Liikevaihto		309 315,59		179 022,48
Liiketoiminnan muut tuotot				199,28
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-88 823,29		-76 784,62	
Palvelujen ostot	-8 824,26	-97 647,55	-7 607,37	-84 391,99
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-68 673,22		-61 442,72	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-13 380,88		-11 596,45	
Muut henkilösivukulut	-3 130,56	-85 184,66	-2 777,43	-75 816,60
Liiketoiminnan muut kulut		-53 984,59		-53 381,78
Liikelylijäämä (-alijäämä)		72 498,79		-34 368,61
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		72 498,79		-34 368,61

KUSTANNUSLASKENNAN PERIAATTEET

Kustannuslaskenta perustuu aiheuttamisperiaatteeseen. Ruokapalveluiden yhteiskustannusten jakamisessa käytetään laskennallista kohdentamista. Jakotekijänä käytetään palvelusuoritteita. Ne perustuvat tilikaudelle budjetoituihin määriin. Vyörytys suoritetaan kerran kuukaudessa automaattisesti.

Kaupungin muun organisaation tuottamat sisäiset palvelut jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Jakotekijöinä käytetään viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen perustuvia hintoja ja suoritelmää. Sisäinen laskutus suoritetaan joko kerran kuukaudessa tai vähintään neljännesvuosittain.

Liikevaihtoon on lisätty henkilökunnan aterioiden ja ulkopuolisten asiakkaiden aterioiden hintojen erotus kerrottuna henkilökunnan aterioiden määrällä (subventio).

5.1.2. Venesataman tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen

VENESATAMAN TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2022		01.01. - 31.12.2021	
Liikevaihto		294 700,16		306 472,01
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54 808,88		-50 289,22	
Palvelujen ostot	-121 338,74	-176 147,62	-200 125,62	-250 414,84
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-7 936,68		-9 670,95	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 402,41		-1 680,32	
Muut henkilösivukulut	-338,85	-9 677,94	-409,66	-11 760,93
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-70 555,42	-70 555,42	-84 003,81	-84 003,81
Liiketoiminnan muut kulut		-3 709,77		-3 744,00
Liikeliikelyjäämä (-alijäämä)		34 609,41		-43 451,57
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		34 609,41		-43 451,57

KUSTANNUSLASKENNAN PERIAATTEET

Kaupungin muun organisaation tuottamat sisäiset palvelut jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Jakotekijöinä käytetään viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen perustuvia hintoja ja suoritemääriä.

Sisäinen laskutus suoritetaan joko kerran kuukaudessa tai vähintään neljännesvuosittain.

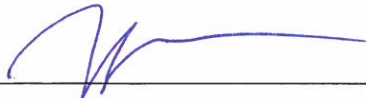
6. Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

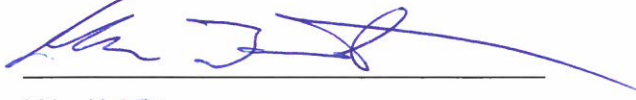
TILINPÄÄTÖS 2022

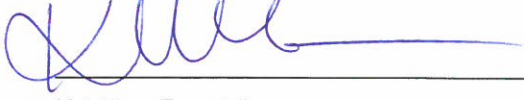
RAISION KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

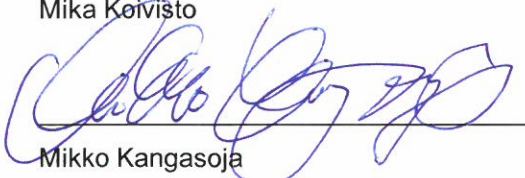
Raisiossa 27. päivänä maaliskuuta 2023

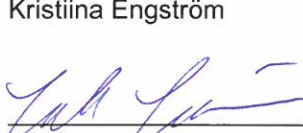

Jari Salonen

Jarmo Rosama

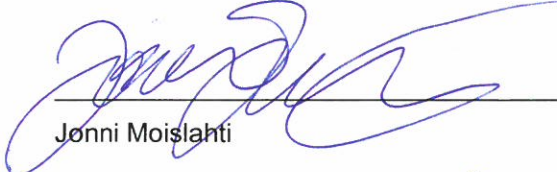

Mika Koivisto

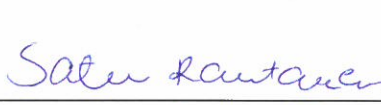

Kristiina Engström

Mikko Kangasoja

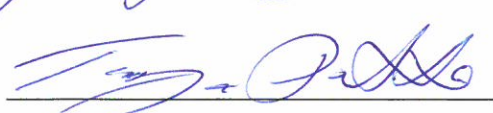

Emma Lindqvist

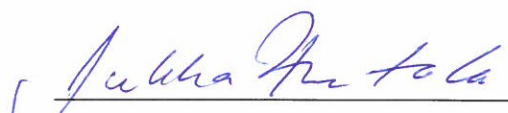
Juha Jormannainen

Jonni Moislahti

Satu Rantanen

Annikka Ollila

Tanja Parkko

Jukka Rantala

Niina Äikäs

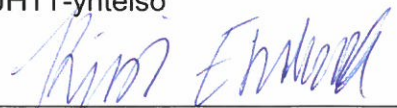

Eero Vainio
kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolaitoksen mukaisesti. Tarkastuksesta olen tänään antanut tilintarkastuskertomuksen.

Raisiossa 2 päivänä touko kuuta 2023

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Kirsi Ehrlund
tilintarkastaja, HT, JHT

7. Luettelo ja selvitykset

Luettelo kirjanpito- ja tositelajeista 1.1. – 31.12.2022

Luettelo käytetyistä kirjanpito- ja tositelajeista

Tilinpäätös	Sidottuna	
Päiväkirja	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Pääkirja	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Laskutusluettelot	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Myyntireskontra	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Palkkakirjanpito	Atk-listoina ja DVD	(Tiedostomuodot XML ja PDF)
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-listoina	

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi	Tositelaji	Nimi
1	Pankkitositteet	20	Ostolaskujen maksut
2	Luottotappioiden hyvitykset	21	Ostolaskut WF
3	Palkkatositteet	22	Ostolaskut ostoreskontra
4	Uimahalli	30	Myyntireskontran suoritukset
5	Sonet-varasto	31	Myyntilaskut Web
6	Effica sosiaali	32	Effica terveys
7	Kassapankki	36	Konevarikko
8	Excel-muistiotositteet	41	Ruokapalv. sis. lask. (Jamix)
9	Muistiotositteet	46	Konevarikko sisäinen laskutus
12	SL Laskennalliset	50	Matkalaskut ja ennakot M2
14	Vyörytykset	86	Hyvitysten kohdistus
15	Luottotappiot	96	Kirjanpidon tulos
16	Alv-jako	97	Kirjanpidon tulos laskennall.
17	Suunnitelmapoistot	98	Sisäisen laskennan tulos
18	TT-tuki	99	Sisäisen laskennan tulos lask.
19	Kela/asumistuki		
		LT	Liitetietotositteet